

Örgüt İrademizle
Kendimizi Yenilemeyi
Başaracağız

***ÖRGÜT İRADEMİZLE
KENDİMİZİ YENİLEMİYİ
BAŞARACAĞIZ***

Çözüm Yayıncılık Ltd. Şti

Şubat 1994

ÖRGÜT İRADEMİZLE KENDİMİZİ YENİLEMİYİ BAŞARACAĞIZ

Çözüm Yayıncılık Ltd. Şti.

Piyerloti Cad. Şerefiye Apt. 45/2 Sultanahmet/İst.

Tel: 517 82 92

Baskı: Aydınlar Matbaası San. Tic. Ltd. Şti.

Bayraklarını Dalgalandıracacağız!

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	3
GİRİŞ	7
ÖRGÜT İRADEMİZLE HER SORUNU YENECEK GÜÇTEYİZ	15
UĞRADIĞIMIZ MERKEZİ OPERASYONLARIN NEDENLERİ BULUNMAZ DEĞİLDİR	25
- 12 Temmuz Tüm Yönleriyle Sorgulanmış mıdır? Yapılmadıysa Neden Yapılmamıştır?	27
- Aydınlanmayan Bir Merkezi Operasyon da 16-17 Nisan Operasyonudur	41
- Merkezi Operasyonlar Zincirinde Son Halka: Gebze / Bayramoğlu	53
- Telefon ve Kullanımı Üzerine Birkaç Nokta	58
PARTİLEŞME SÜRECİ KENDİNİ TEKRAR VE TASFİYE İLE TANIMLANAMAZ	65
- Mücadelelerden ve Örgütsel Yapılanmalardan Bağımsız Bir İdeolojik Birlik Anlayışımız Yoktur	67
- Kadrolaşma, Organlaşma ve Merkezi Organizasyon Partileşme Sürecinin Birbirinden Koparılmayacak Örgütsel Sorunlarıdır	69
ÖRGÜTSEL GELİŞİMİMİZİ HAYATA GEÇMEYEN TESPİTLER ÇIKMAZINDAN KURTARMALIYIZ	79
- 12 Temmuz Sonrası A. Arkadaş Giderek Pekişen Tek Kişilik Yönetimi ve Örgütümüzün Bugünkü Durumu	105
BUGÜNKÜ DURUM NASIL DOĞDU, MÜDAHALEMİZ NEDEN BÖYLE BİÇİMLENDİ?	109
- Neden Açıklamadık ve Bugün A. Arkadaş Neden Açıklanmasını İstemiyor?	123
DEVRİMCİ SOL ANLAYIŞINDA ÖNDERLİĞİN YERİ, BUGÜN GELİNE NOKTA NEDİR?	139
BİRKAÇ ÇARPITMA VE SONUÇ	155

SUNUŞ

Devrimci Hareketin 13 Eylül müdahalesi ve sonrasında yeni bir sürece girdiği ve bu süreçte tasfiyeci sağ oportünizme karşı gerek ideolojik, gerekse de örgütsel platformlarda açıktan tavır alındığı, bunun sonuçlarının başta kadrolar, taraftarlar ve Devrimci Hareketin kitlesi olmak üzere tüm kamuoyunu tüm yakıcılığıyla etkilediği ve sarstığı bir süreç yaşıyoruz.

13 Eylül inisiyatifi başından beri hareketin örgütsel sorunları üzerine giderek, bu sorunların çözümünü bir kadro toplantısında gördü. Böylesi bir toplantıda, bir ayrılığa ve tasfiyeye yer vermeden, operasyonlar, hareketin içinde bulunduğu durum, organların oluşumu ve geleceğe yönelik adımlar tartışılacaktı.

Tasfiyeci sağ oportünizm ise böylesi bir toplantıya yanaşmadığı için de elinden gelen her şeyi yaptı.

Örgütsel sorunları tartışmak isteyenleri darbecilikle suçladı. Suni bir saflaşma yaratarak tartışma yasakları koydu. İhbarcılığı, silahlı-sopalı saldırıları, ev baskınlarını, kundaklamaları örgütledi. Beş tane yiğit devrimcinin kanına girdi. Böylece Devrimci Hareket saflarına kin ve nefret tohumları ekti. Ve tüm bu yaptıklarıyla oligarşinin kirli savaş yöntemlerine taş çıkarttı.

Amaç çok açıktı. Tasfiyeci sağ oportünizm gerçek kimliğini, ortaya çıkış sürecini, yol açtığı ideolojik ve örgütsel tahribatı, mücadele kaçkınılığını gizlemeye çalışıyordu. Tartışma eleştiri ve özeleştiriden kaçma oportünizmin en belirgin hastalıklarındandır. Devrimci Hareket içinde ortaya çıkan tasfiyeci anlayış da bu hastalığı en belirgin biçimde taşımakta ve ideolojik mücadeleden sürekli kaçmaktadır.

Elbette halkına, yoldaşlarına ve örgütüne hesap vermekten kaçanların geleceğinin olması düşünülemez. Bu yanıla devrimci kanına girecek kadar alçalmış ve devrimci değerlerden uzaklaşmış olanların “devrimcilik” lerinin ve “samimiyet” lerinin ölçüsünü halkımıza bırakıyoruz. Çünkü eninde sonunda gerçek yargı mercii halk ve mücadele süreci olacaktır.

13 Eylül müdahalesinin ortaya koyduğu gerçeklere başta hareketin yönetici insanları, kadroları olmak üzere taraftarları ve kitlesi sahip çıkmıştır ve tasfiyeci sağ oportünizm gerçek yüzünü inkarcı görüşlerini gizleyememiştir.

Elinizdeki kitap bir yanıyla yaşanan örgütsel sorunların boyutunu ortaya koymasıyla sürecin daha geniş kesimler tarafından bilinmesine, anlaşılmasına ve tartışılmasına yardımcı olacaktır. Diğer yanıyla ise, sorunun ideolojik boyutlarının ortaya konulmasında taşınan eksikliğe ve tasfiyeci sağ oportünizmin etkilerinin hangi düzeyde yaşandığına da tanıklık edecektir.

Bugün yaşanan örgütsel süreçten kopuk, oportünistçe yapılmış olan iç savaş, milis, savunma komiteleri, partisiz gerilla savaşı, “partinin arifesindeyiz” vb. tespitleri kabul etmek mümkün değildir. Tüm bunlar THKP-C Devrimci Sol düşüncesinin inkarından başka bir şey değildir.

Devrimci Hareket yaşanan devrimci süreçten kopuk, örgütlülüğü ve sınıf mücadelesinin geldiği noktayı abartan bu tür tespitlerle yeni tanışmıyor elbet. Ama bu kez Devrimci Hareketin içinden birileri kalkıp yıllardır inkarcı oportünistlerin yazıp savundukları bu tespitleri sanki yenilikmişcesine, THKP-C yi aşma adına Devrimci Hareketin kitlesine zorla kabul ettirmeye çalışıyor. Ne var ki gelinen noktada hiçbir çaba sonuç vermeyecek, Devrimci Hareket her cephede tasfiyeci sağ oportünizme gereken cevabı verecektir.

İdeolojik-siyasal eksendeki tasfiyeci tahribat ve ideolojik savrulma ise başka bir broşürün konusu olacaktır.

Yine de Devrimci Hareket içi yaşanan sorunların tüm kamuoyunu ilgilendirdiği bugünkü süreçte müdahalenin nedenlerini ilk elde ortaya koyan bu kitabı taşıdığı tüm eksikliklere (yukarıda bahsettiğimiz yanları) rağmen aslına uygun biçimde yayımlamayı uygun bulduk.

Bu kitap aynı zamanda bir döneme ışık tutması ve yapılan tartışmaları içermesi açısından tarihsel bir belge niteliği de taşımaktadır. 13 Eylül müdahalesi öncesi ve hemen sonrası yapılan tartışmaları olduğu gibi en geniş kitleye ulaştırmayı hedeflediğimiz için üzerinde yeni bir düzeltim yapmayı uygun görmedik.

Şu bir gerçek ki, oportünizmin panzehiri ideolojik mücadeledir. Bunun yolu da sınıf mücadelesi içinde örgütlü bir güç olarak yer almaktan, mücadeleye ve örgütlenmeye hakkını vermekten ve bu eksenide ideolojik-örgütsel ve pratik süreci birbirinden kopmaz bir biçimde ele almaktan geçmektedir.

Bugün yapılan tartışmalar, ortaya konulan gerçekler ve doğrular örgütsel inşa sürecini bilince çıkartmakta ve hızlandırmakta hareketin her düzeydeki ilişkisine yön vermeli ve geleceğe hizmet etmelidir.

Ancak ve ancak geçmiş, bugün ve gelecek arasında sağlıklı ve sağlam köprüler kurulduğunda devrimci bir gelişimin ve devrim sürecinin önü açılmış olacaktır.

Geçmişe takılıp kalmadan, ama geçmişi de unutmadan geleceğe doğru yol almak... Bugün yapılması gereken tam da budur.

Şubat 1994

GİRİŞ

Partili bir süreci hep beraber karşılamaya hazırlandığımız bir sırada, sizlerin karşısına beklemediğiniz, hazır olmadığınız bir biçimde olumsuzluklarla çıkmanın üzüntüsünü yaşıyoruz.

Hareket olarak en önemli özelliğimiz her zaman olumsuzluklardan kendimizi yenileyerek çıkma başarısını gösterebilmemizdir. Bu günlere olağanüstü zorluklarla, zaafarla, statükolarla mücadele ederek ulaştığımız dost ve düşmanın da bildiği, inkar edemediği bir gerçektir. Yaşadığımız süreç bizleri bir kez daha hata ve eksikliklerimiz üzerine radikal bir tarzda gitme zorunluluğuyla baş başa bırakmış bulunuyor.

Bugüne kadar genellikle örgüt içinde, kadrosal düzeyde yaşanan ve çözümlenemeyen sorunlarla siz kadroların karşısına çıkmak zorunda kaldık.

Yazımızın içinde tüm boyutlarıyla ve çözümleriyle birlikte ele aldığımız sorunun burada kısa gelişimini ortaya koyarak öncelikle konunun içeriğini açıklayacağız.

Bilindiği gibi, hareketimiz son iki yılda savaş içinde 12 Temmuz ve 16-17 Nisan merkezi operasyonlarıyla karşı karşıya kalmıştır. Savaşan bir örgütün üyeleri olarak mücadelemizin kayıplarla, yaratılan direniş destanlarıyla yürüyeceğinin, her aşamada çıkardığımız ders ve deneylerin ışığında kendimizi yenileyeceğimizin, zafere ancak bu şekilde adım adım ulaşacağımızın bilincinde olmalıyız.

Temmuz ve Nisan darbelerinin merkezi düzeyde tüm boyutlarıyla ve ciddiyetle ele alınıp sonuçlandırılmaz ve bu anlamıyla eksik kalırken, son olarak Gebze operasyonu, olayın vahametini tüm yakıcılığıyla ortaya çıkmıştır. Diğer yandan, özellikle Temmuz ve Nisan darbeleri sonrası merkezi düzeyde tam bir daralma, bürokrasi ve kısırlık hayati sorunları tartışmanın önündeki engellerle birleşince, radikal bir müdahale kaçınılmaz olarak kendini dayatmıştır.

Merkezde giderek daralan ve görünüşte iki kişiyle sürdürülen paylaşım A. arkadaşın anlayış ve eleştiri kabul etmez yaklaşımlarıyla sorunları tartışma-çözme platformu olmaktan çıkıp bir çıkmazın içine girmiştir.

Nisan sonrası ülkeye gitmek talebiyle bir araya gelinilmiş, fakat A. arkadaşın kaygılarıyla bu gidiş engellenmiş, tartışmalarda sorun farklı noktalara çekilmek istenmişse de daha fazla boyutlanmasına izin verilmeyerek tartışmalar noktalanmıştır.

Son olarak Gebze operasyonu sonrası tekrar bir araya gelindiğinde, operasyonlarla birlikte özellikle A. arkadaşın merkezi eleştiri yürütme biçimlerine bağlı olarak kadro politikası temelinde hareketin önündeki sorunlar ciddi bir şekilde tartışılmak istenmiştir.

Birakalım gündemde olan ciddi konuların tartışılmasını, sağlıklı bir tartışma zemini dahi daha başlangıçta engellenmiştir. A. arkadaş kendisine yönelik en küçük eleştiriyi ve içerikteki tartışma zeminini “yıpratma, baş kaldırma” olarak ele alarak anında karşı saldırıya geçmiş, H. arkadaş iki gün içinde susturulmuş, dahası tartışmak istediği için cezalı konuma düşürülmüştür.

Düne kadar harekette şu veya bu yüzeyde, ancak mevcut ilişkiler açısından en ileri düzeyde paylaşımın sürdürüldüğü iki kişi arasında ki ilişki bir anda karşı cephede iki anlayış ve ayrılık zeminine taşınmıştır.

Özellikle merkezi operasyonların nedenlerinin araştırılıp bulunmasının aciliyet taşıdığı bu dönemde hareket için hayati önem taşımayan, giderek her an yeni merkezi kayıplarla baş başa kalmamıza neden olacak ilişki yürütme biçimleri, ancak birkaç insanın görebileceği, algılayabileceği biçimde sürdürülmekte ısrar ediliyor, bu konuda eleştiri ve düşüncelere bile tahammül edilemiyordu.

İleriki bölümlerde çok daha somut olarak ele alacağımız gibi, ya mevcut olumsuzluk, yöntem ve zaafkar karşısında hareketin geleceğini kişisel çıkarlarla heba edecektik ya da her şeye rağmen ayrılığı göze alıp, bir anda olumsuzluğa, moral kaybına ve sonuçta mücadelenin zarar görmesine neden olacaktık.

Geriye tek bir yol kalıyordu; hareketin mücadele içindeki işlevlerini ileri boyutlarda olmasa da sürdürmesini engellemeyecek, moral kaybını en aza indirecek, düşmana koz vermeyecek, bu anlamda sorunu en az sancıyla atlatacak radikal bir tavrı benimseyecektik.

Bunun için ilk adım olarak, hareketin en üst mekanizmasının iradesini ortaya çıkarmak gerekiyordu.

En üstte söz konusu bir mekanizma var mıydı? Yine yazının içerisinde de çok açık inceleyeceğimiz gibi, karşımızda böyle bir yapının varlığı değil, hareketin düne kadar gelişiminden bağımsız olmayan ve bugünkü sorunun temelini teşkil eden merkezi organizasyonun zaaf ve hataları söz konusuydu.

Evet, ortada kolektif işleyen, üretken bir MK görünümü vardı ama özde A. arkadaşın çeşitli zamanlarda, çeşitli biçimlerde, o günkü ihtiyaca göre

şekillendirdiği bir ilişki biçimi vardı. İşte bu ilişki biçimi Nisan darbesi sonrasında, objektif ve subjektif olarak kısmi bir şekilde de olsa, iki kişi arasında sürdürülen biçimde daralmıştır. Bu ilişkinin dışında, ülkede kısmi olarak ilişkilerin merkezileştiği bir arkadaş, ayrıca kendisiyle tek tek bağlantı içinde olunan iki arkadaş ve Avrupa sorumlusu arkadaş çerçevesinde sürdürülen bir ilişki ağı söz konusuydu.

Bu koşullarda iki kişi arasında tartışma daha ikinci günde “Ezerim, yok ederim, silahlar konuşur.”, “Neyi araştıracağını, araştırma tamamlanmıştır.”, “Tartışalım, araştıralım dediğin senin subjektivizmindir.”, “Sen önderliği ele alıyorsun, sana bu fırsatı 1989’da verdim, bir daha vermem.”, “Her istediğin zaman kadrolara gidemezsin.”, yaklaşımlarıyla düğünlenmiştir. Evet, sorunun düğümlendiği nokta kadrolara gitmek miydi? Bir kere her istediğinde, her sorunu kadrolarla çözmek diye örgütsel gerçeğimize uymayan bir anlayışı kimse savunmuyor. Bu anlamda, söylendiği gibi istendiği zaman kadrolara başvurulmuş bir gelişme de olmamıştır. 1989 tartışmalarına ilerde değineceğiz, olayın özü şuydu: Üç kişi cezaevi ilişki mekanizmasında A. arkadaş ile diğer iki kişi arasındaki ilişki çıkmaza girdi, cezalandırılmaya kadar varıldığı koşullarda sorunun bir alt kadrolar tarafından bilinmesi isteğinin iki arkadaşça getirilmesi ve bunun platformunun oluşturulmasıydı.

Bugünkü durumda ise, aynı zaafly yaklaşım sonucu iki kişi arasındaki tartışma platformu cezalandırmayla engellenmeye çalışılmıştır. Ama bugünün ‘89’dan farklı yanı, hareketin karşı karşıya bulunduğu tehlike ile ilgili bir tanışmanın yakıcılığıdır.

Bu durum karşısında tüm tarihsel, siyasal ve örgütsel sorumluluğumuz gereği, hareketin mevcut merkezi işleyişinden haberdar olan Avrupa sorumlusu ve merkezi yazı-yayın işlerini yürüten... arkadaşla birlikte A. arkadaşın görevlerine müdahaleden başka bir yol kalmamıştır.

A. arkadaş için en az yıpratıcı olacak, süreci fevri bir çıkışa mahkum etmeyecek, boğmayacak ve de örgütün hiçbir düzeyinde demoralizasyon’a izin vermeyecek bir müdahale biçimi kendisini zorunlu kılıyordu.

Bu koşullarda 13 Eylül 1992 tarihinde;

1) Hareketin merkezi ilişki yürütme biçiminden kaynaklanan, karşı karşıya bulunduğu tehlikeli gidişatın önlemlerini alıp nedenlerini bulmak:

2) Mevcut benmerkezciliğin nedenlerini, siyasi-ideolojik ve örgütsel baz da ortaya çıkaracak, hareketimizin önünde temel görev olarak duran nitel aşamaya daha sağlıklı, güven içinde ulaşabilmemizin zeminini yaratabilmek için söz konusu radikal müdahaleyi yapmış bulunuyoruz.

Gündemi kaçınılmaz bir şekilde belirleyen bu esas olguları kadroların iradesiyle çözümlenene kadar arkadaşın ilişkiler dışına çıkarılmasından başka bir yol var mıydı?

Birincisi: ileride gelişim içinde görüleceği gibi, A. arkadaşın bu sürecin sağlıklı bir şekilde yaşanmasına hiçbir şekilde izin vermeyeceği açıktı. Arkadaş için örgütün çıkarı, konumu kendi ismiyle özdeşleştiği için kendisine karşı alınan her tavır örgüte karşı alınmış olacağından bunu engellemek için gerektiğinde her türlü olumsuzluğu göze alabilecek, sonunu daha da büyütüp mücadeleye zarar vermekten kaçınmayacaktır.

İkincisi: merkezi düzeyde ilişkileri yürüten arkadaşlar olumsuzluğa bu düzeyde (özellikle bir arkadaş dışında) vakıf değildi. İşte bu gerçeklikler süreç içinde bizim hareket tarzımızı belirlemek zorundaydı.

Müdahalemizin hemen ikinci gününde, söz konusu arkadaşlara süratle ilişkilerini düzenlemeleri ve alınacakları bildirilmiştir. Bu süreçte söz konusu arkadaşlardan biri girdiği polis-takip ikilemiyle (Bu süreç alt ilişkileri tarafından bir türlü somutlanamadığı gibi, arkadaş bu tavrını alt ilişkilerinden birini polis olarak nitelemeye kadar vardırılmıştır.) ilişkilerini sürdüremez duruma gelmiş, hareketi günlerce başka alanlar düzeyinde uğraştırmış, buna rağmen girdiği psikolojiden kurtarıp kendisine ve ilişkilerine daha fazla zarar vermeden ilişkilerden ve ülkeden çıkarılmaya çalışılmıştır. (Arkadaşın bu durumunu legal alan ve diğer bir yeraltı alanındaki arkadaşları yakinen bilmektedir.)

Bir diğer arkadaş ise, uzun bir aradan sonra çerçevesi biraz daha genişleyen eski ilişkilerine yeni döndüğünden, ilişkilerini yeniden düzenleyip hazır hale getirmeye çalıştığı bir sırada, son anda bir randevusunda alınmaktan kurtulamamıştır. Bu iki arkadaşın dışında, ülkede ilişkileri birinci dereceden yürüten arkadaş ise acil olarak hemen gelmesi gerektiğine, başlangıçta ilişkilerin bırakılabilir durumda olmadığını gerekçe göstererek gelmeye karşı çıkmış, zaten bir süre sonra da gelişmeler onun bilgisi dahilinde cereyan etmiştir. Çağrılmasında A' nın isteğiyle yarar görülen diğer arkadaş ise hemen alınacağına dair haberdar edilmiş ve ilk olarak bu arkadaş getirilmiştir. Geldiğinde hemen mevcut durum aktarılmış, buna karşın kendisi için sürpriz olmadığını, zaten gelişmelerin buraya gelmesinin kaçınılmaz olduğunu hissettiğini söylemiş, bu durumu ilk karşılaştığında A. arkadaşına, telefon ile ülkedeki arkadaşına bildirmişti.

Arkadaşların bir araya getirilmesine çalışıldığı bir süreçte, A. arkadaş başlangıçtan itibaren “Kadrolara niçin açılmıyor?”, “Bu bir darbedir. Kadrolara, hatta sempatanlara, herkese açılmalıdır.” dayatmasında diretmiştir. Kendisine böyle bir şeyi sorumsuzluk olarak gördüğümüzü, bu koşullarda buna başvuramayacağımızı, sorunu kendi kişisel meşruiyetimiz açısından ele almadığımızı, bunun için de hareketin çıkarı gereği, şimdilik açıklayamayacağımızı, önce merkezi kadrolarla soruna çözüm arayacağımızı çok açık ve net bir şekilde bildirdik.

A. arkadaş ise açıklamayacağımızı kesin olarak anlayınca, anlaşılması zor bir tavırla açlık grevine başladı. Açlık grevi içinde her türlü ikna-ikazla sorumluluğa

davet edip kendisini daha fazla yıpratmaması, yarın çözüm ne olursa olsun hareketin kendisine de ihtiyaç duyacağı vb. biçimindeki yaklaşımımıza saldırgan bir üslupla karşı koyma tavrını sürdürmüştür. Kısa bir süre sonra açlık grevini bıraktı. İstedığı koşullar yeniden sağlandı. Akabinde, mevcut olumsuzluktan sağlıklı bir zemine çıkabilmenin koşulu olarak platformun toplanması ve platforma kadar kimseye açılmaması gerektiğini içeren protokol oluşturuldu ve karşılıklı teyit edildi.

Tam bu süreçte, haftalık dergide çıkan “Kendine Güven” yazısını okuduğu gün, dışarı çıkarak ülkedeki arkadaşı aramış ve hemen legal ilişkilere kadar her yere haber verilmesini istemiştir. Arkadaşın sorumlulukla olaya yaklaşması karşısında vazgeçmiş, tekrar geri dönerek çözüm platformu yaratılmaya çalışılmıştır. İki gün içinde yeni protokol (kendi isteğiyle) oluşturulmaya çalışılırken, bu kez yeni telefon dayatması yaparak, kadroların iradesini beklemeden sorunu her an açma çabasına girişmiştir. Bu anlamda protokol, söz verme vs. arkadaş için bir anlam ifade etmiyordu. Bu kez platform iradesine kadar kesinkes açmasını engelleyecek tavrı almak zorunda kaldık.

Bu süreçte M. arkadaş getirildi. M. arkadaş kendi ifadesiyle durumu kavramış, onun için de bir şey sormamış, gelince de ilk önce yukarıda belirttiğimiz tavrıyla “Ne yapalım, gerekirse 90 yıl içimizde bir simge olarak saklı tutarız.” yaklaşımı göstermiş, daha sonra ise “A. arkadaş rahatlatalım, kesinlikle açmayacaktır.” tavrı üzerine A. arkadaşla birlikte ayrı bir yerde kalmasında fayda görülmüştür.

Ülkede birinci dereceden sorumlu arkadaşın gelmesinden sonra, bu kez durumu kaygılı olan, henüz netleşmeyen diğer arkadaş da getirilmiş, durumu hakkında karar verilmeden A. arkadaş önce kendisi açmak istemiştir. Şimdiye kadar zaman geçiyor sorununu sürekli dayatan, bu konuda olumsuz tartışmalara neden olan A. arkadaş, şimdi “Zamanın önemi yok, arkadaşlarla sağlıklı konuşma zemini yaratmak lazım.” demeye başlamıştır. Daha sonra bu sağlıklı zemin kendi ifadesiyle “mutfakta pişirmeye” dönüşmeye başlamıştır. Zaten ona göre örgüt de, parti de, konferans da, kadro da “mutfakta pişer”di. Bunun için de herhangi bir olgu, gelişme, kişi karşısında yaptığı değerlendirme ile bugün yapacağı farklı değerlendirmenin önemi yoktu. Önemli olan var olan gerçekliğin onun ihtiyaçlarına, beklentilerine, cevap verip vermediğidir.

Öyle ki, gelinen noktada platformun özü bir anda kaybettirilmeye başlanmıştı. Herkesin katılımıyla oluşacak, eleştiri-özeleştiri temelinde tartışma yürütecek içerikte ele alınan platform komisyona, tarafsız kişilerin karar merciiine vs. dönüştürülmeye başlanmıştır. Tüm bu mutfakta pişirilme tavrına karşı tarafımızdan çözüm bulma çabaları devam ettirilmiştir. A. arkadaş ise hep dayatmalarla karşı çıkmış, baştan itibaren önce yöntem tartışılın, kendisine karşı alınan tavır tartışılın, karara bağlansın dayatmasında ısrarlı olmuş, darbe-suç-ceza çözümlemesinden hareket ederek durumun sonuçlandırılmasından

vazgeçmemiştir. Bu konuda taktikler deneyip durmuş ve gelen arkadaşları sonuçta cepheleştirmiştir.

Gelinen noktada sorunun çözüm platformu tüm dayatmalardan uzak, başta belirlenen anlayış doğrultusunda şu şekilde ele alınmalıydı:

1) Öncelikle operasyonların nedenlerini tüm yönleriyle araştırarak bir komisyon kurulmalı ve bu komisyonun en kısa zamanda araştırmayı sonuçlandırıp platform önüne getirmesi;

2) Bu süreçte, hareketin merkezi işleyişinde “hukuk” krizine son vermek için platformun tarafsız üyeleri bağlayıcılığında A ve H. arkadaşın denetim ve bilgisinde bir işlerliği esas alarak eski ilişkiler çerçevesinde sürdürülmesi...

Bu önerimiz A. arkadaş tarafından ülkede sorumlu arkadaş dışındaki diğer iki arkadaşın da baştan çözücü ve objektif olmayan yaklaşımıyla engellenmiş, kayıtsız şartsız kendi sonuçlandıracağı bir süreç dayatmasına gidilmiştir.

Ülkedeki ilişkilerden birinci dereceden sorumlu arkadaş ise platformun sağlıklı işletilmesi zemininin yürütülen taktiklerle ortadan kaldırıldığını, çözümden uzaklaştırıldığını tespit edip tavır belirlemiştir. O güne kadarki gelişmelerde bu arkadaş dışında cepheleşme oluşmuştu. Onun da platform üyesi olarak işlevsizleştiği koşullarda taraf olduğunu açıklamasıyla süreç yeni bir aşamaya girmiştir.

Artık hareketin ne olursa olsun daha fazla bunalıma sürüklenmemesi için, sorun bir alt ilişki ağına taşınarak hareketin bu badireyi sağlıklı atlatabilmesinin yeni zemini yaratılabilmesiydi.

Evet yoldaşlar, bu çerçevede sizlerle sorunu paylaşıp sorumluluğumuz, mücadeledeki görevlerimiz, örgüt disiplinimiz içerisinde sorunu birlikte çözeceğiz. Kimse gelinen noktada kendini sorunun dışında görmemeli, özellikle de moral bozukluğuna veya sorunun başka platformdaki ilişkilere taşınmasına izin vermemelidir.

Sorun örgütsel anlayışımız, sorumluluğumuz ve disiplinimiz içerisinde çözümlenemeyecek bir boyutta değildir. Tartışmanın içeriği hangi boyutta olursa olsun, tartışmalarla vakit geçirerek oportünist karakterde çıkmazlara imkan verilmeyecektir. Önümüzde zorlu görevlerin bizi beklediği açıktır. Bu görevleri kendi sorunlarımıza vakıf, bunlarla mücadele edebilmenin güveniyle aşacağımız açıktır. Dünden bugüne bir aşama içinde olsak da, ne olursa olsun gerçeklerin üstünü örterek yarın daha büyük sorunların önünü alamayacağımızı bugünden görebilmeliyiz. Unutmayalım ki, biz sadece iktidar mücadelesi veren bir örgüt değil, geleceğin sosyalist toplumunu, yeni insanı yaratma mücadelesi veren bir örgütüz.

Üzerinde durduğumuz noktalar gerçeklerin çözüm yollarıyla birlikte ifadesinden başka bir şey değildir. Tüm arkadaşlar yaşadığımız olayların, olguların, gelişimin ne denli gerçekleri yansıttığı ve ne denli gerçekçi çözüm

yolları arandığında yoğunlaşmalıdır.

Sorunun çözümüne sorumluluk ve ciddiyetle yaklaşmalıyız. Gerçekleri sadece olumsuzluklar boyutunda ele alamayız. Olumsuzlukları olumluluğa dönüştürebilmek için duygusallık ve tepkisellikten uzak bilimsel-objektif kıstaslar ekseninde hareket etmeliyiz. Geleceğimiz bu konudaki kararlılığımıza ve yaratıcılığımıza bağlıdır.

Şurası çok açıktır ki, tartışma ayrı bir arayış tartışması değildir. Ne olursa olsun, bir ayrılık olmamalı, olmayacak. Bu tartışmada taraf olan bizler bugüne kadar ayrılık olmaması, hareketin kendi varlığını reddeden durumlarla karşılaşmaması için bu yola başvurduk ve sorumluluğu sürdürüyoruz. Üç ay içinde bir yandan bu tartışmaları en yakıcı haliyle sürdürürken, birçok ithama göğüs gererken, diğer taraftan düşmana, oportünizme bir koz vermeyelim, arkadaşları tartışmaya sadece olumsuz yanlarıyla değil, en az olumsuz ve en az sancılı yanıyla ortak edelim kaygısıyla hareket ettik. Bu anlayışın sadece bizde değil, tüm Devrimci Sol kadrolarında var olduğuna ve bunda da başarılı olacağımıza inanıyoruz.

Tekrarlıyoruz, ortaya çıkan örgütsel sorunlarımızı örgüt işleyişi ve disiplini içinde çözeceğiz. Çözüm konusunda hiçbir dayatmada bulunmuyoruz. A. arkadaşın tüm çabalarına, çarpıtmalarına, saldırı ve hatta hakaretlerine rağmen sorunun çözümünü ve hareketin geleceğini A. arkadaşın dışında görmüyoruz.

Partileşme sürecinin böyle sonuçlanmasını sanırım biz istemedik ama tarihsel süreç böyle bir sancıyla bizi parti olgusuna yaklaştıracaksa, bundan da ne bizim, ne de sizlerin kaçamayacağı açıktır.

Aşağıda gerekçelerin ifadesi ve çözüm yollarını aradığımız yazıyı sizlerin karşısına MK yetkisindeki arkadaş, Türkiye'deki ilişkilerden birinci dereceden sorumlu arkadaş, Avrupa sorumlusu arkadaş ve merkezi yazı-yayın ilişkilerini yürüten arkadaş olarak tartışma ve değerlendirme metni olarak çıkarıyor, birlikte alacağımız kararın örgütümüzün gelişmesinde, nitel dönüşümünde bir misyon oluşturacağına inanıyoruz.

ÖRGÜT İRADEMİZLE HER SORUNU YENECEK GÜÇTEYİZ

Bir yandan mücadele ve örgütlülükle yeni ve daha ileri adımlar atmanın hazırlıklarını yaparken, diğer yandan da, müdahale edilmediği noktada örgütsel çözümsüzlüğe yol açabilecek olumsuzluklarla boğuştuğumuz bir dönem yaşıyoruz. Doğanın ve yaşamın her alanında görülen olumsuzluklarla olumlulukların çarpışması örgütlülüğümüz ve mücadelemiz açısından da geçerlidir. Ki diyalektik materyalist düşünce sistemini benimseyen bizler açısından bu durum garipsenecek bir olgu değil, tam tersine, doğal ve olması gerektir. Çünkü gelişme ve değişme olumlu ve olumsuzun çatışmasından doğacaktır.

Bizler hiçbir zaman her şeyin olumluluk çizgisinde yürüyeceğini, her şeyin istendiği gibi olacağını düşünmedik ve öngörmedik. Tam tersine, olumsuzlukların, objektif veya sübjektif engellerin hiç eksilmeyeceğini ve biz bunları yok ettikçe yenilerinin ortaya çıkacağını başından beri biliyor ve görüyoruz. Bizler açısından garip ve kabul edilemez olan bu durum değildir. Bizlerin garip karşılaması ve kabul etmemesi gereken olgu olumsuzlukları görmemek, bunlara karşı mücadele etmemek ve teslim olmaktır. Asıl tehlike budur ve Devrimci Sol kadroları her zaman böyle bir tehlike karşısında devrimci uyanıklığa sahip olmak zorundadır.

Bugün, yukarıda da özetlediğimiz gibi, mücadelemizde ve örgütsel yapımızda nitel bir dönüşüm sağlama zorunluluğu ile karşı karşıyayız. Tüm örgütsel mekanizmaların kadrolardan taraftarlara kadar böyle bir hava içinde bulunması, buna denk düşen moral ve fiziki güçle görevlerine sarılmaları bir zorunluluk haline gelmiştir. Böyle bir nitel dönüşümün temelerini atmada, bunun gerektirdiği görevlere sarsılmaz bir bilinç ve fedakârlık duyguları ile sarılmada görülen coşku ve kararlılık en önemli olumluluklarımızdan biridir. Bu, bir yerde yılların hasretinin ifadesidir.

Diğer yandan, önemli birtakım olumsuzlukların aşılması, önümüzdeki nitel dönüşümün geleceğini ve istikrarını belirleyici bir görev olarak karşımızda durmaktadır. Bu olumsuzluklar giderilmeden atılacak her adım boşa çıkacak, başarısızlıklarla, hayal kırıklıklarıyla, kendini tekrarlar tanımlanan bir süreç yaşanacaktır. Böyle bir sonuca yol açmak için var olan olumsuzlukları ortadan kaldırma veya en azından etkisiz kılma yönünde cesur ve radikal adımlar atmak bir zorunluluk haline gelmiştir.

Nedir bu olumsuzluklar ve bugünümüzü, geleceğimizi belirleyecek bir boyuta nasıl ulaşımlardır? Bu sorunun cevabı hemen tüm kadrolarımızın her gün yaşadığı ve çeşitli yönleriyle kafa yorduğu sorunların dışında ele alınamaz. Hemen tüm kadrolarımızın neden-nasıl sorularıyla aydınlatıp çözüm aramaya çalıştığı sorunları bizim burada ifade etmemiz yeni bir olgu değildir. Yenilik, sorunları açmadaki açıklığımız ve çözümü kadrolarla birlikte aramamızdır. Bu sorunların bugüne dek neden bu denli açıklıkta kadrolara açılmadığı ve çözümün birlikte aranmadığı sorusunun cevabı da sayacağımız olumsuzluklardan bağımsız değildir ve onların sonucudur.

On beş yıldır oligarşinin tüm terör yöntemlerine, işkence ve katliamlarına karşı devrimci mücadelemizi kesintisiz sürdürme başarısını göstermemize, adım adım gelişmemize rağmen, hareketimiz, nitel dönüşüme uğrayamamasının sancılarını yaşamaktadır. Türkiye devrimci hareketinde giderek kökleşmeye, öncülükte umut olmaya başladığımız bir dönemde, bu büyük görevlerin altından kalkabilecek ve dönüşümümüzün önünde engel teşkil eden sorunlara kafa yoran, çözüm arayan bir yapının eksiklikleriyle baş başayız.

Kendi durumumuzu açık yüreklilikle ortaya koyarken, çözüm yolları ararken hiçbir zaman hareketimize, hareketimizin öncülük kapasitesine, misyonuna güvensizlik yaratacak, düşmana koz verecek veya yaşanan tali çelişkiler üzerinde durarak sonuçta mücadeleye hizmet etmeyecek, mücadelenin ivmesini düşürecek mekanik, ütöpik bir arayış içinde olmadık, olmayacağız. Tam tersine, gerçek durumumuzun bilincinde, mücadelenin ve hareketimizin sorunlarına vakıf kadro ve ileri kadroların daha da güçlendireceği bir örgütsel irade ve güvenin oluşmasına hizmet etmek amacı taşıyoruz. Daha hızla koşma bilmek, inançla yürüyebilmek ve cesur kararlar alabilmek için açık ve dürüst olmanın örgütsel güven için vazgeçilmez olduğuna hep inandık. Çünkü olumsuzlukları anlatmak bizim geleneğimizdir.

Tabii ki yürüteceğimiz tartışma, hareketimizin mücadeledeki yeri ve sınıflar savaşımının düzeyi içinde savaşı yükseltmeye mi, düşürmeye mi hizmet ediyor sorularına da cevap verilmelidir. Bunun için, tartışmayı duygusal değil, bilimsel temelleri ile ele almalıyız. Sınıf mücadelesi devrimcilerin moral bozukluğuna izin vermeyecek kadar keskin olarak gelişmektedir. Tarihin mantığına sınıfsal değil, duygusal baktığımız, yaşananları ve yaşanacakları kavrayamadığımız, sorunları

maddi temelleriyle ele almadığımız takdirde, yaşanan tarihi kesitten yeterli dersleri çıkarıp mücadeleyi doğru bir çizgide sürdürebilmemiz imkansızdır. Sınıflar mücadelesinin boyutu, halklarımızın Devrimci Hareketimizden beklediği görevleri yerine getirebilmek için, bir kez daha kendimizi yenilemek için, hareketimizin her boyuttaki eksikliklerinin nedenlerini gerçekçi bir şekilde ortaya koymamız, savaş içinde ortaya çıkan bu eksik, hata ve zaafı karşı açık, bilinçli ve cesaretli olarak yönelmemiz gerekiyor.

Tanışmanın neye hizmet ettiğine her zaman olduğu gibi dikkat edeceğiz. Fakat geline noktada, kendisini dayatan tartışma ve tartışmanın yaratacağı dinamizm ile örgüt içinde farklı siyasal çizgi veya hizip özgürlüğü anlayışı birbirine karıştırılmamalıdır. Hiçbir zaman örgüt içi sorunlarımızın örgütsel mekanizmalar dışına taşırılarak, farklı platformlar oluşturularak çözüleceğine inanmadık, çözüm yolları aramadık.

M-L bir hareket kendi zaaf ve eksikliklerini açıkça ortaya koyma ve onları dönüştürme çalışmalarında, oportünizm ne der, örgüt dışına düşmüş inkarcılar ve tasfiyeciler ne der, düşman nasıl ver yansın eder kaygılarıyla hareket edemez. Savaşın uzun yıllar süreceği, daha birçok inişli çıkışlı, engebeli, sarp yollardan geçerek zafere erişeceği reddedemeyeceğimiz bir gerçektir. Biz bu zaferin sahipleri olmak istiyorsak, mücadelemizin bugünkü aşamasında içinde bulunduğumuz durumun objektif ve sübjektif nedenlerini tespit ederek mücadelenin daha üst boyutta sürdürülebilmesi için zaaflarımızın üzerine gitmeliyiz. Mantığımız hiçbir zaman olguları tek bir nedene bağlayarak açıklamak olamaz. Yaşam ve mücadele bir bütündür, olumsuzlukların nedenleri de yaşam ve mücadele içindeki çok yönlü çelişkilerin çatışması içinde oluşur. Eğer çelişkiler, olumsuzluklar gerçekçi bir şekilde ele alınmıyor, bilince çıkarılmıyor, aksine üstü örtülüyor ve gizleniyorsa, mücadele başka çelişkilerin, olumsuzlukların çözümlenmesiyle belli bir gelişme gösterebilir. Ancak sürece yön veren, olumsuzlukları doğuran çelişkiler çözülmedikçe nihai hedefe varmakta istenilen mesafe kat edilemeyecek, kısır döngüden kurtulunmayacaktır.

Hareketimizin bugün içinde bulunduğu sorunları devrimci bir şekilde kavrayabilmek, irdeleyebilmek, dönemin karakterine uygun doğru teşhisler koyup çözüm bulmak ve buna uygun tavır alabilmek için süreç nedir, nereye gidiyor soruları kadrolar (ileri kadrolar) tarafından sorgulanmalıdır. Harekete duyulan genel güven duygusu ve potansiyel gelişmenin ortaya koyduğu “gelişiyoruz” görüntüsü yeterli görülemez. Hareketimizin ortaya çıkış gerçeği ile bugün yaşamış olduğu gerçek arasındaki nitel farklılığı görmemezlikten gelemeyiz.

Eleştiri gelişmenin mihenk taşıdır. Tartışmanın olmadığı yerde gelişmenin de olmayacağı açıktır. Önemli olan eleştirinin niteliğidir, hangi duygu ve anlayıştan kaynaklandığıdır. Üzerinde duracağımız noktalar gerçeklerin ifadelerinden başka bir şey değildir. Hareket olarak var olduğumuzdan beri, ateş altında olduk ve de

olacağız. Her zaman ateşe atılmaktan korkup kendi oportünistliklerini gizlemek için mücadeleden uzak, birbirini tüketen sahte tartışmalar veya tanışmanın önünü kesmek için sahte görünümle-karizmalar arkasına gizlenmek kişiliksizliğini göstermedik. Biz mücadelenin önündeki sorunlara neşter vuracağız ve şu veya bu şekilde tartışmayı çıkmaza sokmaktan özellikle kaçınacağız.

Buraya kadar ifade edilenleri somutlamak için öncelikle yaşadığımız olumsuzlukları kaba başlıklar altında sıraladıktan sonra, geldiğimiz süreçle hareketimizin içinde bulunduğu çözümsüzlüğün nedenlerini bulmaya çalışacağız.

1- İlk örneği 12 Temmuz'da görülen, 16-17 Nisan'la devam eden ve son olarak Gebze-Bayramoğlu'nda gerçekleşen türde merkezi operasyonlara uğrayan hareketimiz bu operasyonlarda önder yoldaşlarımızın da içinde bulunduğu birçok değerli kadrosunu kaybetmiştir. Böylesine önemli merkezi operasyonların nedenlerinin bir türlü "bulunamamas"ından dolayı yeni operasyonlara karşı önlemler geliştirilememiş, darbeler birbirini izlemeye başlamış, dahası mevcut işleyiş yeni merkezi darbelere davetiye çıkarır duruma gelmiştir.

2- "Partileşme süreci"nin görev ve sorumlulukları, bu sürecin ilke ve kuralları bir kenara itilerek kadrolaşma-organlaşma yönünde ileri adımlar atılmadığı gibi, her şeyin yerine tek bir iradenin oturtulması anlayışı örgüt merkezine egemen kılınmak istenmiştir. Şimdiye kadar savunduklarımızın inkârı olan bu anlayışın egemenliği örgütümüzün şekilsiz, geleceksiz, tek bir iradeye kayıtsız şartsız bağlı bir konuma düşmesini kaçınılmaz kılmıştır.

3- Sözü edilen; tek bir iradeden kaynaklanan, kadro ve kitlelere güvensiz, benmerkezci, pragmatist, deneyci politikalar sonucu kadro ve kitle yapımızda kaygı verici boyutlara varan bir "erime" ve "dökülme" ortaya çıkmış, tüm ilke ve değerlerimizi yok sayan hakaret, küfür, suçlama, yargılama ve ezerek iş yaptırma anlayışıyla biçimlenen kadro politikaları sonucu; kadrolar dar pratikçi, kendine güvensiz, "suçlu" amir-memur ilişkisi içinde birer "nesne" haline getirilmiştir. Bu duruma neden olan anlayış ve politikaların tartışma platformları ise tamamen ortadan kaldırılmıştır.

4- Benmerkezci ve kadrolara-kitlelere güvensiz anlayışla, savurgan, devrimci ilke ve değerlerle bağdaşmayan, hesap ve denetimden yoksun keyfi yaşam tarzıyla, küçük burjuva feodal yapılanmalarda rastlanabilecek taktik ve uygulamalarla kendini merkez alan bir kişi fetişleştirilmesi politikası adım adım gündeme sokularak, Türkiye devrimi ve hareketimizin önüne yeni bir "Apo" tehlikesi dayatılmıştır.

İfade etmeye çalıştığımız bu sorunların içerik ve boyutundan da anlaşılacağı gibi, olumsuzluklar her şeyin yerine kendi iradesini geçirerek kendini kayıtsız şartsız "merkez" ilan eden ve bu tek kişilik "merkez"i Hareket'e dayatan anlayıştan bağımsız değildir. Sorunları kadroların önüne götürmek ve içinde

bulduğumuz olumsuzlukları onların çaba ve iradeleriyle, kararlarıyla aşmak benimseyebileceğimiz en sağlıklı çözüm yoludur. Ancak gerek örgütsel şekillenişin kişiye bağlılıkta ulaştığı düzey ve gerekse “merkez”e egemen olan kadrolara bakış açısı, sorunları kadroların önüne götürme yollarını tıkadığı gibi, kadroların sorunun kaynağını hissedebilmelerini dahi engelleyici bir hale getirmiştir. Kadrolar hareketin merkezinde ortaya çıkan bu tek kişilik yapıdan habersizdir. Merkezde kolektif çalışan, görev bölüşümü yapan, kendini yenileyen ve kadrolara güvenen bir merkez komitenin varlığı düşüncesi kadroların kafasında şekillenen olgudur. Böyle olması da doğaldır çünkü gerek bugüne kadar yazılıp çizilenler, savunulanlar, gerekse verilen görünüm (MK imzalı yazılar, bir kısım şehit yoldaşlarımızın MK üyesi olarak ilan edilmesi vb.) tersi düşünce ve kanaatin oluşmasına izin vermemiştir.

Diğer yandan, ortaya çıkan sorunların örgütsel işleyiş içinde tartışılıp çözüm aranmasını sağlayacak mekanizmalar da ortadan kaldırılmıştır. Hareketimiz içinde, tüm kadrolar için geçerli olmak kaydıyla, eleştiri ve görüşlerini ifade etmenin, bunları tartışabilmenin zemini çarpıklaştırılmıştır. Her kadro görüş, eleştiri, önerileriyle bir birey olarak ele alınmış, ortaya çıkan sorunlar (niteliği ne olursa olsun) bu bireylerle merkezdeki tek kişinin arasındaki soruna indirgenmiştir. İleri sürülen eleştiri, görüş ve öneriler ise bireysel, bireyin çeşitli zaaflarından veya özelliklerinden kaynaklanan dışa vurmalar olarak değerlendirilmiş ve olası çözümsüzlükler (ki bunun anlamı bireyin eleştirilerinde ısrarı, ikna edilememesi, görüşlerinin tartışılmasını istemesi vb.) bireylerin tek kişilik merkezde somutlanan hareket merkezi ile çelişkiye düşmesi veya mücadelenin yükünü kaldıramaması, becerememesi olarak sunulmuş ve kadroların kafa yapıları bu türden subjektif anlayışlarla biçimlendirilmeye çalışılmıştır.

Hareketin bugünü, geleceğini ve yaşadığı olumsuzlukları nedenleriyle tanışıp çözüm bulmanın ve bunu kadroların sorunu haline getirebilmenin koşullarının olmadığı, ortadan kaldırıldığı bir ortamda ne yapılabilir? Örgütsel işleyiş içindeki tüm yolların tıklandığını söylemek abartı olmayacaktır. Öyle bir hale gelindi ki, ileri kadrolar arasında tesadüfi de olsa bir ilişkinin, tartışmanın olanakları bilinçli bir çabayla yok edildi. Herkes tek tek A. arkadaşına bağlıydı, emir ve talimatları direkt ondan alıyor, gelişmeleri ona aktarıyor, onun verdiği ölçüde ve içerikte örgütsel yapının ve mücadelenin gelişimi-sorunları hakkında bilgi sahibi oluyordu.

Böyle bir ortamda durumun farkında olan kadroların sayısı bir elin parmakları kadardı ve bu kadroların önünde iki yol vardı. Ya örgütsel mekanizma dışına çıkmayı göze alıp sorunu açmak, ki bu istenilen bir hareket tarzı olacaktır. İstenildiği gibi olayın açıklanıp anlatılacağı bir ayrılık demektir bu. Devrimci Solcuyum diyen, bu örgüt ve mücadele için emek sarf etmiş, kan ve can vermiş, harekete ve devrime karşı sorumluluk duyan kadroların tavrı bu olamazdı. Çünkü neresinden bakılırsa

bakılsın, iç dinamikleri sonuna kadar zorlamadan bu tavrı benimsemek ayrılık-bölünme demektir, düşmana koz vermektir, mücadeleye zarar vermektir. Geriye tek bir yol kalıyordu. Anlayışımız ve geleneklerimiz doğrultusunda, radikal bir tavrı örgütsel mekanizma içinde gündeme getirmek... Bu noktada kadroları tartışmaya ortak etmenin, var olan tıkanıklık ve çözümsüzlüklere kadrolarla birlikte çözüm arama yollarını yaratmanın, örgütsel işleyişimizi mevcut çarpıklıktan kurtarıp mücadeleyi yükseltmenin tek yolu A. arkadaşı kadroların ortak kararına kadar ilişkilerin dışına çıkartmak, yetki ve sorumluluklarını var olan örgütsel işleyiş temelinde kadroların ortak irade belirlemesine kadar devralmaktı. Ve bu kararımız 13.9.1992 tarihinde uygulamaya sokulmuştur.

Bu, oldukça radikal, ancak tarihi ve siyasi sorumluluklarımız açısından yapılması zorunlu ve yapılmadığı takdirde Türkiye halkları ve kadrolarımız nezdinde, şehitlerimiz huzurunda suçlu duruma düşeceğimiz müdahaleydi. Bu müdahalemizin gelişimini ve nedenlerini ileriki bölümlerde somut bir şekilde, belgeleriyle ortaya sereceğiz.

Şunu yeniden vurgulamalıyız ki, hareketimizin önünde acil müdahale edilmesi gereken olguları ele almaya ve bunları İleriye dönük bir biçimde gerekli sorumluluk, duyarlılık çerçevesinde tüm kadrolarla birlikte çözümlenmeye çalışıyoruz.

Bizim bu tavrımız ise A. arkadaş tarafından daha başından itibaren “darbe”, “darbeciler” yaklaşımıyla sabotaj edilmeye, sorun biçim tartışmasına hapsedilmeye ve bu tavra kadrolar ortak edilmeye çalışılmıştır, çalışılacaktır. Yazının içinde de gündeme getirip ayrıntılarıyla üzerinde durduğumuz gerçekler biçim tartışması içinde ele alınabilecek tali konular değildir. Müdahalemizin “darbe” olarak nitelenmesiyle, meşruiyetinin ortadan kaldırılmaya çalışılmasıyla hareketin içinde bulunduğu sorunlara çözüm bulunmuş olmayacaktır.

Biçim tartışması yapılmayacak mıdır? Öz-biçim ayrımında biçimin hiç mi önemi yoktur tartışması yapmıyoruz. Biçim de tartışılmalıdır, tartışılacaktır da. Ama bundan önce söylediklerimizin, anlattıklarımızın araştırılması, gerçeklerin ortaya çıkarılması gerekir.

A. arkadaşın tartışma yöntemi, bize karşı saldırı ve iddiaların mantık ve amacı yazımızda çok açık ortaya konulmaktadır. Bizim açımızdan önemli olan ise, yoldaşların sağlıklı bir zeminde değerlendirme yapabilmeleridir. A. arkadaşın tartışma üslup ve yöntemi her şeyden önce bu sağlıklı zemini ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır. Sorunun sağlıklı değerlendirilmesinin koşulu, öncelikle bu tartışma yöntemine hapsolmemek, dile getirilen sorunları, olumsuzlukları ve gerçekleri temel almak belirleyici olmalıdır. Bu noktada, yoldaşlarımızın kafasına, “Sorunun çözümü için mutlaka böyle bir yöntem mi gerekiyordu?” sorusu gelecektir ve doğaldır. Elbette ki, bu yöntem teorize edilemez, ancak mücadelemizin haklılığı, gerekliliği, zorunluluğu ve meşruluğu kısır bir yöntem

tartışması içinde anlaşılabilir ve delil getirilen sorunların boyutu yöntem tartışmasına hapsedilmeyecek kadar önemli ve acildir. Bizim yöntemlerimiz yaşam içinde, mücadelenin ihtiyaçlarına bağlı olarak şekillenmiştir. Bugün de böyle bakmak, yöntemlerimize anlam kazandıracaktır. Açıktır ki bu yöntem, yürütülen ilişki sisteminin-yöntemlerinin dayatmasıyla zorunlu olarak başvurulmuştur. Haklılık, gereklilik ve meşruluk bu bütün içinde ele alınıp değerlendirilmelidir

Müdahalemizin bu boyuta sıçramasının gerekliliği ve aciliyeti, bugüne kadar yaşanan merkezi operasyonlar konusunda A. arkadaşın izlediği politikalar sonucu örgütümüzün güvenliğinin ve geleceğinin küçümsenemez bir tehlike karşısında bulunmasıdır. 12 Temmuz, 16-17 Nisan operasyonları konusunda ciddi ve çok yönlü bir soruşturma-araştırma yapılmadığı gibi, bazı noktaların da üzerinin kapatılmasıdır ve bu örtbas etme politikasının en son Gebze operasyonu sonrasında da gündeme getirilmesidir. Merkezi ilişkilere en yakından tanık ve vakıf olan bizlerin, bu operasyonların nedenlerinin nereden kaynaklandığı, en azından araştırılması gereken yanlarının olduğu konusunda kesin kanaate sahip olmamızdır.

Bu sorun A. arkadaşına açık ve kesin bir şekilde ifade edildiği ilk andan itibaren (daha önce de sorun çeşitli boyutlarıyla tartışma-söhbət anlamında gündemde) susturma tavrına girilmiştir.

Temmuz ve Nisan darbelerinin tartışıldığı bölümde de görülecektir ki, olay çok açık bir şekilde (en azından eldeki verilerle) A. arkadaşın sahip olduğu benmerkezci anlayışın sonucu özensiz bir şekilde kullandığı teknik araç ve yöntemlerinden kaynaklanmaktadır. Ve bu durum değişmedikçe, değiştirme doğrultusunda ciddi bir çaba olmadıkça yeni bir merkezi darbe kaçınılmazdır.

Bir kez daha vurguluyoruz; bırakalım nedenlerin bulunmasını, gerek 12 Temmuz, gerekse 16-17 Nisan operasyonlarının araştırılması “Üzerinde daha fazla durmaya gerek yoktur.” denilerek kapatılmıştır. Hem de 12 Temmuz’un çok yakın tanıkları Arif ve Metin arkadaşların, 17 Nisan’da G.’nin “Araştırmalar tek yöne bağlı kalarak, bu şekilde bitirilmemelidir.” tavrı ve düşüncelerine rağmen kapatılmıştır.

Sorunun bu boyutuna hareket nezdinde de vakıf olabilecek ve hukuki olarak bunu iddia edecek tek kişinin de cezalandırılarak susturulduğu koşullarda, hareketin karşı karşıya bulunduğu tehlike karşısında, bir Devrimci Sol kadrosu ne yapabilir?

İlk elde yapabileceği şey, soruna mevcut en üst mekanizmanın el koymasındır. Böyle bir mekanizma var mıdır? İki kişiden oluşan ilişki mekanizmasında ikinci kişi susturulmuştur.

Onun dışında başka bir mekanizma var mıdır? Tek tek sorumlu insanlarımız vardır. Bu arkadaşlar da (özellikle biri dışında) soruna bir bütün olarak vakıf

olmaktan uzak, tamamen günlük pratiğin zorlukları stresi ve koşturması içinde, her an eşikteki tehlikeyle baş başa, kendi ilişkilerinin sağlıklı yürütülmesi sorunlarıyla tabiri caizse cebelleşmektedir.

Bu koşullarda yapılacak tek şey vardı. Hareketi en zararsız, en sancısız bir sorgulamayla bu sorunun allından kalkacak duruma getirmek.

Gündemin baş maddesi, hareketimizin karşı karşıya bulunduğu tehlikenin araştırılarak ortadan kaldırılmasıydı. Sorun bunun nasıl gündeme alınacağındaydı. Ve A. arkadaş bunun tüm sağlık koşullarını ortadan kaldırmıştı. Gelineen noktada, A. arkadaşla rağmen, onun karşısında yer alarak bir şey yapmak hareketi bir kaosa götürecekti. Ki bu noktada A. arkadaş da onu istiyordu ve açık söylüyordu, gerekirse ayrılık olsun. Oysa hareket bunu kaldıramazdı, biz bu sorumluluğu alamazdık.

Biçim tartışmasına boğularak tavırsız kalınamazdı. Müdahale radikal bir tarzda gündeme getirilmeliydi.

Bu koşullarda “darbe” çarpıtmalarının ne anlama geldiği, hangi amaca hizmet ettiği yerli yerine oturtulmalıdır.

Darbe var olan hukuka, işleyişe, anlayışa karşı, kendi anlayışı ve varlığını geçirmekse ve de bir irade çığneniyorsa, hangi iradenin çığnendiği ortaya konulmalıdır.

Yazının bütününde, A. arkadaşın hareketin şimdiye kadar yazılan, çizilen, savunulan temel anlayışına rağmen kendi tek kişilik iradesini, kolektif bir iradeymiş gibi göstererek nasıl gizlediğini açıklıyoruz. Tavrımız bu anlatımıyla da, darbe ile özdeşleştirilemez.

Müdahalemizle hareketin mevcut işleyişinde bir değişiklik yapmadık. Hiçbir arkadaşımıza en küçük bir imada bulunmadık, kafalarda soru işareti dahi yaratmadık.

Tam tersine, mevcut işleyişte başta en üstte bulunan arkadaşlara hemen ikinci-üçüncü günden itibaren ilişkilerini süratle düzenlemelerini, kendilerini hemen alacağımızı bildirdik. Başka türlü bir açıklama yapabilir miydik? Yukarıda da vurguladığımız gibi, bir arkadaş dışındaki arkadaşlar mevcut durumu o anda çözümlenecek genişlikte paylaşım içinde değillerdi. Hareket bir düzeyde bir kaosu, ilişkilerin bu boyutla tehlikede olduğu kaygısının, telaşının pratik yansımalarını kaldıracak durumda değildi. Çok açık konuşuyoruz; bir arkadaş dışında, diğer arkadaşlarımızın kalıcı yer sorunları bile çözülememiş durumdaydı.

Burada biçim olgusunun pratikteki anlamı çok açık bir şekilde ortaya çıkıyor. Müdahalemizin gerekçesi, zaten var olan ilişkiler çerçevesinde kadroların iradesine başvurmaktır. Üzerinde düşünülmesi gereken nokta bu anlayışın dışında başka bir anlayışla hareket edilip edilmediğidir.

Yine ısrarla gözden kaçırılmaması gereken nokta hareket ilişkileri olarak her şeyi durduracak bir durumda mıydık? Her şeyi durdurup bu sorunu günlerce,

aylarca tartışmak mı sorun olacaktı? O zaman mı biz darbe yapmamış olacaktık? O zaman mı meşru olacaktık? Daha açıkçası, kendi meşruiyetimiz için hareketin çıkarlarını bir tarafa atmamız mı doğru tavır olacaktı?

Yazının ileriki bölümlerinde, bunları da çok açık tanıtacağız. Hep kendi meşruiyet anlayışıyla hareket eden A. arkadaşın nasıl bir örgütlülüğü, nasıl bir anlayışı dayattığı iyi İncelenmelidir.

Müdahalemizin söz konusu olduğu üç ay içinde, gerek Devrimci Sol dergisinde, gerekse diğer yayında sürece hizmet eden, hareketimizin dün olduğu gibi savunduğu doğrulara hanel getirmeden, tam tersine daha açık, daha somut ve bizi anlatan yazılarla, perspektiflerle tüm arkadaşlarda moral ve bilinç ögesini canlı tutmaya çalıştık. Bunda da merkezi kadrolardan sempatanlara kadar tüm arkadaşların bu yazılara sahip çıkmasıyla, başarılı olduğumuza, yapılması gerekeni yaptığımıza inanıyoruz.

Müdahalemizin, mantığı ve hayata geçirilmesiyle, tüm darbe demagogilerini, edebiyatını geçersiz kıldığına inanıyoruz. Müdahalemizin burjuva normlarda bir “darbe” suçlamalarıyla saldırılıp boğulmaya çalışılması bir anlam ifade etmiyor.

Öyle bir darbe ki, kimse bir şey anlamıyor. Öyle bir darbe ki, mevcut ilişki, kişi ve anlayışta en küçük bir tasarrufa gitmiyor. Öyle bir darbe ki, A. arkadaş dışında hiç kimse darbenin olduğunu anlamıyor ve arkadaşın her türlü ihtiyacı karşılanıyor (buna örgüt arşivinden istediği belgeler de dahildir), güvenliği sağlanıyor, kendisine herhangi bir saygısızlık yapılmıyor. Tüm bu sorular daha fazla uzatılabilir ama gerek yok. Önemli olan, biz kadroları harekete sahip çıkaran olguları ve sorunları en kaba haliyle değil, en ince ayrıntılarıyla, tüm yakıcılığı, zorunluluğu ve diyalektiği içerisinde ciddiyetle ele alıp hareketin geleceği doğrultusunda çözüm üretebilmemizdir.

UĞRADIĞIMIZ MERKEZİ OPERASYONLARIN NEDENLERİ "BULUNAMAZ" DEĞİLDİR

Bilindiği gibi, hareketimiz, 12 Temmuz operasyonundan sonra giderek güç kaybetmeye, üst üste önemli darbeler yemeye ve mücadelenin görevlerini omuzlayabilme yeteneğini yitirmeye başlamıştır. Özellikle bu süreçte gerçekleşen merkezi operasyonlarda ileri-önder düzeyde birçok yoldaşın kaybedilmesi ve çok önemli dokümanların yakalatılması, örgütlülük ve mücadele seviyemize büyük darbeler indirmiştir. Sonuç, örgütsel yapıda ortaya çıkan fiziki ve psikolojik bir tahribattır. Kaygı verici boyutlara varan bu tahribatı onarmanın ve yeni darbelerle karşı önlemler geliştirmenin en önemli yollarından biri, gerçekleşen her operasyonun nedenleri ve kaynağı konusunda ayrıntılı bir araştırma-sorgulama yapıp bunları ve çıkan sonuçları kadrolara açık olarak aktarmak, sorumluları cezalandırmaktır. Ancak bu yapılamamıştır. Bilindiği üzere, bugün dahi çok önemli operasyonların nedenleri ve sonuçları konusunda, genel birtakım şeyler dışında, bir aydınlık sağlayamamış durumdayız. Ve bugün ileri kadrolarımızın bir kısmında dahi “içimizdeki düşman” kavramı “içimizde bir ajan var” düşüncesine dönüşmeye başlamıştır. İleri kadrolarda bile böyle bir mantık şekillenmeye başlamışsa, ortaya çıkan psikolojik tahribatın ve güvensizliğin boyutu karşısında çok daha derin kaygılar duymamız gerekir.

Bugün hareketimizin önündeki temel sorunlardan biri de, bu merkezi operasyonları nedenleri ve sonuçlarıyla bir araştırma-sorgulama sürecine sokmak ve elde edilen sonuçları çerçevesinde önlemler geliştirip örgütsel sağlamlığı artırmaktır. Bugüne kadar neden yapılmamıştır veya ne ölçüde yapılmıştır sorularının cevapları da bu yeni araştırma-sorgulama sürecinin sonunda elde edilecektir. Yine böyle bir araştırma-sorgulama süreci bugüne kadar ki belirsizliğin, bilinemezliğin sorumlularını da ortaya çıkaracaktır.

Örgütsel gerçekliğimiz ve çalışma tarzımız açısından sorunu ele aldığımızda, gerçekleşen operasyonların neden ve kaynağı konusunda iki ihtimal ortaya çıkmaktadır: Oligarşinin karşı faaliyetleri ile bizim hata, eksik ve zaaflarımız... Bunları ayrıntılandırduğumuzda ise, sokak takibinden çözülmeye, gereksiz konuşmadan her türlü teknik yöntemin kullanılmasına, ideolojik-siyasi çizginin kavranamamasından ilke ve kuralların ihlaline kadar birçok alternatif karşımıza çıkar. Bunların hepsini birbirinden ayırmak mümkün olmadığı gibi, ayrıntıları önemsemeyip genel belirlemelerle de yetinmeyiz. Her operasyonun özgül bir durumu, bir ağırlık noktası vardır. Biz her operasyonda genel hata, eksik, zaaf ve yetersizlikleri, düşmanın yöntemlerini en ince noktalara kadar sorgulayıp araştırmak, her operasyondaki püf noktasını bulmak zorundayız.

Operasyonların nedenleri konusunda bugüne kadar yapılan “araştırma ve sorgulama”lara baktığımızda, yukarıda izah ettiğimiz türden bir “püf noktası” göremiyoruz. “Araştırma ve sorgulama”lar kuryeler ve birkaç sorumlu arkadaşla sınırlı kalmış, bundan ileri gidilmemiştir. Yapılan açıklamalar da bu noktada, birkaç kişinin etrafında ve genel bir “takip”in ötesine geçmemiştir. Ancak her operasyonun biraz ayrıntısına inildiğinde “takip”ler hiçbir operasyonu açıklayamamaktadır. Sonraki bölümlerde tek tek ele alacağımız merkezi operasyonların ayrıntılı incelenmesinde de görüleceği gibi, “takip” gerekçesi her operasyona adeta zoraki yamanmak istenmiştir ve hiçbir ikna edici yönü yoktur.

17.9.1992 tarihli yazımızda da belirttiğimiz gibi, yenilen darbeler merkezi darbelerdir ve darbe yediğimiz tüm ilişki ve üsler direkt A. arkadaşına bağlı olup hemen hemen 24 saat bağlantı içinde olduğu yerlerdir. Sokak ve polise karşı mücadele konusunda en duyarlı ve tecrübeli kadroların konumlandığı (Niyazi, Sabo vd.) ilişki ve üslerin aynı anda ve zincirleme şekilde operasyonlara uğramalarının nedenlerini aydınlatılabilmek için, bu üslerin ve kadroların sokak, takip kurye çözüme vb. alt ilişkiler açısından olduğu kadar A. arkadaşına ilişkileri, biçimleri ve araçları açısından da sorgulanması gerekirdi. Araştırma ve sorgulamaların bu yönde genişletilmesi ise yapılmamış, engellenmiştir. Bu yöndeki imalar bile “önderliği karalama” olarak yorumlanıp, bu imaları yapan arkadaşlar susturulmuş ve gerçek dışı açıklamalarla yanıltılmışlardır. Hareketin, devrimin çıkarlarını düşünen, mücadeleye, kadrolara ve şehitlere saygı duyan birinin ilişki biçim ve araçlarının sorgulanmasından, gözden geçirilmesinden kaygı duymaması gerekirdi. Keza bu konuda kendinden ve ilişki yöntem ve araçlarından emin olan biri de böyle bir araştırma-sorgulamaya engel olma yoluna gitmez, tam tersine, böyle bir süreci kendisi başlatırdı. Ama bu yapılmamıştır, engellenmiştir.

Burada, var olan bilgilerimizle, operasyonların sorgulanmasında eksik bırakılan ve bizce önemli olan birtakım noktaları açmaya çalışacağız. Amacımız bu eksiklikleri tamamlamak, önemli birtakım noktaları gündeme getirerek araştırma ve soruşturmanın daha geniş bir temelde yeniden ele alınması sürecini başlatmaktır,

Araştırma-sorgulama esas olarak operasyon dönemlerini bizzat yaşayan, tanık olan arkadaşların düşünce ve bilgilerinin toplanıp bir araya getirilmesiyle sağlıklı sonuçlar verecektir. Bunu özellikle belirtmek ve her arkadaşın bu operasyonların aydınlatılmasında sorumluluk duyarak davranması gerektiğini vurgulamak istiyoruz.

12 Temmuz Tüm Yöntemleriyle Sorgulanmış mıdır? Yapılmadıysa Neden Yapılmamıştır?

Hareketin uğradığı merkezi operasyonlar konusunda somut, sonuna kadar sürdürülmüş bir araştırma-sorgulama olmadığını daha önce belirtmiştik. 12 Temmuz operasyonu da bu anlamıyla bitirilmemiş, bir noktada bırakılmış ve sonuçları açıklandı deniliyorsa da, birazdan ele alacağımız bu “açıklamalar”ın hiçbiri de 12 Temmuz operasyonunun neden ve kaynağını ortaya koymamıştır.

12 Temmuz öncesi, çeşitli yöntemlerle tek kişilik merkez-sorumluluk olgusu N. ve diğer yoldaşlara kabul ettirilmiştir. İlişkiler ise bütün alan, bölge ve birim örgütlenmeleri ile bu “merkez” arasındaki 2-3 arkadaş aracılığıyla yürütülür duruma gelmiştir. Bu ilişki ağı dışında bir araç telefonu aracılığıyla hem bu 2-3 arkadaşın denetimi yapılmakta, hem de merkezi birtakım ilişki ve üsler aranıp konuşulmakta, denetlenmekte, yönlendirilmektedir.

Burada konunun daha iyi anlaşılması için, araç telefonu konusuna biraz değinmemiz ve teknik yönlerini öğrenebildiğimiz kadarıyla ortaya koymamız gerekiyor. Çünkü operasyonlarda telefon ve faks konulan sık sık geçen konular olacaktır. Az da olsa bir bilgi sahibi olmadan, bu konularda yapılacak yorumlar çeşitli yanlışlıklar barındırabilecektir.

A. arkadaş açısından araç telefonu (veya sabit telefon) istediği zaman istediği yere müdahale edebileceği, denetleyebileceği ve yönlendirebileceği “güvenlikli” bir araçtır. “Güvenlik” ten kastedilen ise bu telefonların dinlenilip dinlenilmediği değil, yerinin tespit edilip edilmemesi konusudur. Kendi teknik bilgisine göre, bu araçların yeri en fazla bir kilometre çapında bir alan olarak tespit edilebilmektedir. Kastedilen “güvenlik” budur.

Diğer yandan, teknik gelişmeler sonucu, araç telefonlarını dinlemek neredeyse bir çocuk oyuncağı haline gelmiştir. Hemen her yerde satılan elektronik aletler sayesinde, en fazla 2-3 dakika içinde tüm bir araç telefon frekans boyları taranıp konuşma yapılan hatlar tespit edilebilmekte, istenildiğinde alet oraya sabitlenip dinlenilmektedir. Gazetelere de yansıdığı gibi, sıradan vatandaşlar, amatör telsizciler, gazeteciler, hatta T. Özal canı sıkıldığında veya merak güdüsüyle, ellerindeki bu türden aletlerle (küçük bir telsiz veya gelişmiş bir radyo) araç telefon hatlarını tarayıp dinleyebilmektedirler. Ve bir telsiz, radyo vb. almak da, bulmak da o kadar zor değildir. İsteyen bir miktar parayı gözden çıkararak bu tür aletleri alabilir. Peki, polis-istihbarat teşkilatları bunu yapamaz mı? Yapıyor zaten

ve 12 Temmuz'dan önce başladılar. Şimdi çok daha gelişmiş yöntem ve araçlarla sürdürüyorlar. Ki İstanbul'da, iki minibüsün salt bu yönde taramalar yapmak üzere bütün gün sokaklarda gezdiğini yeraltındaki bütün insanlarımız bilmektedir.

İşte 12 Temmuz öncesi örgütümüzün merkezi tüm ilişkilerini denetleyip yönlendirdiği yöntem ve araç budur: Araç telefonu...

A. arkadaşın bu telefonla sürekli irtibat halinde olduğu yerler arasında 12 Temmuz günü operasyona uğrayan üslerimiz de vardır. Ve bu üsler en sık ve yoğun ilişkinin sürdürüldüğü yerlerdir. Günde en az birkaç kez buralar aranmakta ve çeşitli sorunlar konuşulmaktadır. Bunları biraz daha somutlarsak;

Nişantaşı'ndaki atölye hareketin cephaneliği durumundadır. Aynı zamanda çeşitli patlayıcılar burada yapılmaktadır. Burada Bilal yoldaşın dışında, işçi kesimi sorumlularından İ.İlci yoldaş da çalışmaktadır. Gerek son dönemlerde patlamayan bombalarla ilgili, gerekse de İ. İlçi'nin sorumlu olduğu alanla ilgili burası da aranmakta, konuşulmaktadır.

Balmumcu'daki evde ise kurye ilişkilerini yürüten arkadaşlarımızdan Yücel ile kır gerillası sorumlusu İ. Erdoğan kalmaktadır. İ. E. ile o günlerde yaşanan bir tartışma nedeniyle, burası da o günlerde aranıp konuşulan bir yerdir. İ.E. ile yapılan tartışmanın içeriği bugün A arkadaş tarafından "İbo kıra gitmek istemiyordu, şehirde kalmak istiyordu, korkuyordu ve N.'nin hizipçi düşüncelerinin etkisi altındaydı. O yüzden tartışıyorduk." diye açıklanmaktadır. Tam da bu günlerde, tanışmalara bağlı olarak İ.E.'ye 60 sayfalık bir yazı gönderilmiştir. (Bu yazı 12 Temmuz'da polisin eline geçmiştir. Kalan bir nüshası ise 16-17 Nisan'da Çiftelhavuzlar'daki üste imha edilmiştir.) İ. E.'yi tanıyanlar bilir ki, ortada bir korku sorunu olamaz ve sorunu İ. E.'nin korkup korkmamasıyla açıklamaya çalışmak da hoş değildir. Sorunun özü İ.E.'nin (belki N.'nin de etkisiyle) merkezde ortaya çıkan A. arkadaşın dayatmalarına ve ilişkilerin geldiği noktaya karşı çıkması ve bu karşı çıkışın "O zaman ben de burada kalırım." biçimine bürünmesidir. Tüm bu tanışmalar nedeniyle bu üs de sık sık aranan ve konuşulan bir yerdir. Sözü edilen 60 sayfalık yazının tam da o günlerde gönderilmesi ve tartışmaların belirli bir düzeye varması nedeniyle bu üsün aranıp konuşulması daha da sıklaşmıştır. Ki 11 Temmuz günü de bu üs A arkadaş tarafından aranmış ve İ.E., ile 1.5 saat süren bir konuşma yapılmıştır.

Levent'teki büro ise teknik işlerin (evrak, kimlik, vb.) görüldüğü bir bürodur. Ömer Coşkunırmak yoldaşın kurumlaşmış çalıştığı bu üs de A. arkadaş tarafından sıkça aranmaktadır. Hatta Ömer operasyonu telsizden dinleyip gelişmeleri telefonla A. arkadaşta aktarmaktadır. .

Keza Dikilitaş'ta, askeri komitenin toplantısı sırasında operasyona uğrayan merkez büro A. arkadaşın en sık aradığı üsdür. Son gün N. ile buradan görüşülmüştür.

12 Temmuz günü A. arkadaşın nereleri ne zaman aradığını, ne kadar süre ve neleri konuştuğunu tam olarak bilmiyoruz. Çünkü bu konuda bir araştırma

yapılmadığı gibi. A. arkadaş da herhangi bir açıklama yapmamış, bu konuya ilişkin soru imaları bile “önderliği karalama” olarak değerlendirilmiştir. Bilebildiklerimiz ise şunlardır:

A.arkadaşın arada bir ağzından kaçırduklarıyla ve bir kısım arkadaşların anlatımıyla netleşen bir olgu. A. arkadaşın operasyondan yarım saat kadar önce N.'nin askeri komite ile toplantı yaptığı merkez büroyu aradığıdır. Konu yurtdışı kuryesiyle ilgilidir. Bu arayıştan hemen sonra, bu kez A. arkadaş 'Söylediğimi yine sabit telefonla arayıp halledecek' diye düşünerek tekrar aramış ve bu kez de 'Sakin sabit yerden arama' demiştir. Burada esas sorun disiplinsizlik edilip sabitten sabitin aranması değildir. Çünkü bunun büyük bir kuralsızlık olduğunu zaten biliniyor. Asıl sorun. A. arkadaşın aklına gelen her şey için bu büroyu ve N.'yi aramasıdır. Ve bu örnekte de görüldüğü gibi, A arkadaş devamlı N.'yi, bu büroyu ve diğer operasyon yerlerini aramakta, işlerin büyük kısmını telefonla halletmektedir.

Bu operasyonun sorgulanması ise başından itibaren kısır kalmıştır. Sorgulama operasyona uğrayan yoldaşlarımızın-üslerin alt ilişkileriyle ve kuryelerle sınırlı olmuş, çok yönlü bir sorgulama-araştırma yapılmamıştır. Örneğin, telefonlar konusunda söylenenler sadece sabitten sabitin aranmasıdır. Araç telefonları ve konuşma süreleri hiç gündeme gelmez, getirilmez. Örneğin, 11 Temmuz günü İ.E. ile 1,5 saat konuşulduğunu bilen arkadaşların bu yöndeki somları ve üzerinde durma eğilimleri A. arkadaşça tepkiyle karşılanmış ve daha önce söyledikleri de inkar edilmiştir. Daha önce İ.E. ile 1,5 saat konuştuğunu söyleyen A. arkadaş, operasyon araştırması sırasında bu konunun gündeme gelmesi karşısında. “Ben İ. ile uzun konuşmadım, en fazla yarım saat konuştum, hem buna ne taktınız?” türünden cevaplarla konuyu kapatmıştır.

Keza, o dönem merkezi ilişkilerin içinde ve her şeye en yakından tanık olan bir arkadaşın şu sözleri de operasyon soruşturmasının nasıl kapatıldığını gösteren önemli bir olgudur:

“12 Temmuz’da A. ’ya ‘Uzun konuşmalar yapıyordun. Acaba bu konuşmalardan telefonu tespit ettiler de, daha sonra Niyazi’de o tespit edilen yerden sağa sola telefon ederek yerlerin belirlenmesine neden olmasın?’ vs. demiştir. A. ‘Ben her yere ayrı bir telefon ediyorum, uzun konuşmaları kesip değiştiriyorum.’ demişti. Fakat yine de uzun konuşmalar oluyordu.”

Bunları daha sonra ele alacağız. Biz öncelikle, bugüne kadar nedenleri, kaynakları açıklandı denilen 12 Temmuz operasyonunun nasıl açıklandığını ele almak isliyoruz. 12 Temmuz operasyonu hakkında en “geniş” açıklamaların yapıldığı iki yazı vardır. Birincisi, 1992 Değerlendirme ve Faaliyet Raporu, ikincisi ise, 12 Temmuz broşürüdür. Ancak her iki yazıda da bu operasyona, söylendiği gibi somut bir açıklama getirilmiyor. Tam tersine, şehit yoldaşlar suçlanıp operasyonun nereden geldiğinin önemli olmadığı ve anlaşılmayacağı mesajı verilmeye çalışılmaktadır. Faaliyet Raporu’nda 12 Temmuz’la ilgili söylenenleri buraya

aktarmak sözlerimizi soyutluktan kurtaracaktır.

“Eskinin alışkanlık ve kültürünün direnişi yeniye galebe çaldığı için darbeye maruz kaldık. 12 Temmuz’un nedenlerini başka yerde aramak boşunadır. Darbe er geç yenecekti, çünkü savaş geliştikçe düşmanın saldırılarına karşı koymak, eskinin yöntemlerini ve alışkanlıklarını devam ettirmek mümkün olamazdı. Faşizmin her gün yeni taktikler geliştirdiği yerde biz de kendimizi yenilemek, legal alışkanlıklardan ve düşünce tarzından tamamen kopmak zorundaydık. Tüm ısrarlı çabalara karşın bu konuda ne yazık ki arzuladığımız ölçüde bir dönüşümü gerçekleştiremedik. “ (agy s. 5)

“Bu anlatımlar ışığında 12 Temmuz’u değerlendirdiğimizde, operasyonu kavramak daha kolay olacaktır. 12 Temmuz’u yaratan neden A veya B kişinin bir anlık olumsuzluğu veya zaafi değildir. Bu görünen yanındır. Temelde yatan daha farklıdır. Bu operasyon olumsuz bir kültürü aşmamakta ısrar edenlerin çok değişik biçimlerde yansıyan davranışlarının, alışkanlıklarının, iş yapma biçiminin sonucu olarak ortaya çıkmıştır. “ (agy . s. 50)

Tüm bunlara rağmen, somut bir şey söylenmiyor, operasyon şuradan geldi denilemiyor. *“Sorun bir anlık olumsuzluk değil, boşuna aramayalım.”* deniliyor. Oysa biz genel olumsuzlukları sergilemenin yanı sıra, o bir anlık olumsuzluğu da bulmak zorundayız. Çünkü oligarşinin sözcülerinin açıkladığı ve bizim de kabul ettiğimiz gibi (ki tüm veriler de bunu doğrulamaktadır), operasyon anlık-fırsat operasyonudur. (*) Polis anlık bir fırsatı yakalamış ve o anda ulaşabileceği yerlere ulaşıp darbeyi vurmuştur. Peki, polise o fırsatı veren *“bir anlık olumsuzluk veya zaaf”* nedir ve kimden kaynaklanmıştır? Geleceğimiz açısından, önlemlerimiz açısından bunun hiç mi önemi yoktur? Genelde kurallara, ilkelere uymak diyoruz ama yine darbe yiyoruz ve biz yine tam nedenlerini bulmadan ilkeler-kurallar diyoruz. Sorunun bu çizgide gitmesi bize çözüm de getirmiyor, yeni önlemler geliştirme fırsatı da tanımıyor. Bir anlık olumsuzluk veya zaafi bulmak yerine, sorunu genelleştirerek *“Bu operasyonun nedenleri bulunamaz.”* deyişleri bize ne yarar getirmiştir? Hiçbir yararı olmamıştır. Tam tersine, kadroların kafasında 12 Temmuz operasyonunun silinmesine, bir muamma olarak kalmasına neden olmuştur.

Olumsuzluklar, zaafılar ve tüm bunların sorumlusu da şehit yoldaşlar... Söylenen budur. Peki, somut olarak suçları, katliama neden olan davranışları nedir? Bu konuda somut bir şey yoktur. Biri falan tarihte şunu yapmıştır, öbürü yine başka

---

(*) *“Polis rahatımızdan, ilke ve kurallara tam olarak uymamamızdan, gösterdiğimiz disiplinsizliklerden yararlanmış, iz bulmuş ve bulur bulmaz da 'Elimden kaçırırım, bir daha bulamam' korkusuyla, bulduğunun kim olduğunu bile tam anlamadan ve daha ötelere gitmeye bile çabalamadan, operasyonla imha kararı almıştır. Polis şeflerinin 'fırsat operasyonu' nitelemesi yapmalarının nedeni de budur.” (12 Temmuz Darbesini Siyasal Zafere Dönüştürmek Mücadeleden Geçiyor; Sayfa. 13-14)*

bir şey yapmıştır, bu insanlar zaten böyleydi, legal alışkanlıklardan kurtulamamışlardı vb. Olaya doğrudan etki eden bir davranış biçimi veya açık bir kanıt ise yoktur. Ve Faaliyet Raporu “operasyonun nedeni bulunamaz”ı teorileştirdikten sonra, bu teoriye temel oluşturmak üzere birkaç olay aktarıyor. Bu olayları biraz yakından ele aldığımızda ise gerçeklerin ifade edilmediğini, çeşitli yönleriyle olayların değiştirilerek aktarıldığını görüyoruz. Nişantaşı’ndaki atölye ile ilgili anlatılan olay bu türden bir örnektir. Faaliyet Raporu’nda olay şu şekilde anlatılıyor:

“Örneğin, Nişantaşı’ndaki örgüt üssünü (12 Temmuz’da basılan ve iki yoldaşımızın şehit edildiği atölye) iki yıl öncesinden bilen ve uzun süre orada kalan bir yoldaşımız başka bir alanda yakalanıyor. Daha önce bu yoldaşın orayı bildiğinden haberimiz yok. Ancak yakalandıktan iki yıl sonra tesadüfen öğreniyoruz. Tabii o ana kadar herhangi bir tedbir alınmamış, bekleniyor.” (agy. s. 50) (abç)

Atölyeyi bilen ve başka bir alanda yakalanan yoldaşın bu atölyeyi bilip bilmediğinin kimler tarafından bilindiğini veya bilinmediğini bilmiyoruz ve bu gereksiz bir tanışma olacaktır. Ayrıca böylesine önemli bir üssü kimlerin bildiğinin öğrenilmemesinin sorumluluğunu da sadece N. yoldaşa yıkamayız. Diğer yandan, olayın gerçekleşme biçimi de yukarıda anlatıldığı gibi değildir. Atölye A. arkadaş tarafından sık sık aranan bir yerdir ve sözü edilen günlerde de iki gün üst üste aranmasına rağmen cevap alınmamıştır. Üçüncü gün ise telefon açılmış ve Bilal çıkmıştır. “Neredesiniz, iki-üç gündür arıyorum, yoksunuz.” denilince. Bilal yoldaş cevap olarak “Tatildeydik, bir arkadaşımız hastaydı.” demiştir. Bunun üzerine olay N. ‘ye sorulur ve N. orayı bilen bir insanın başka bir alanda yakalanmasından dolayı önlem olarak atölyenin boşaltıldığını bildirir. Görüldüğü gibi, önlem alınmaması ve A. arkadaşın bunu fark edip önlemleri aldırması diye bir olay yoktur. Ayrıca, A. nasıl önlem aldırmıştır, hangi tesadüfle yakalanan arkadaşın orayı bildiğini öğrenmiştir vb. türü sorular da sorulabilir ki gerek yok. A'nın tesadüfen öğrendiği bir şey varsa, oranın önlem olarak boşaltılmış olduğudur.

Faaliyet Raporu’nda verilen örneklerden biri de kır gerillası için eğitilen ve otellerde yakalanan arkadaşların durumlarıyla ilgilidir.

“Yakalanmanın nasıl olduğu sorusuna cevap ararken, 2 gün sonra, kamptan gruplar halinde gelen yoldaşların biri hariç hemen hepsinin 1 aylık süre boyunca otellerde kaldıkları, yakalanan arkadaşın üzerinde otel telefon ve isimlerinin bulunması üzerine aynı gece hepsinin otellerden toplandıkları ortaya çıkıyor.” (agy. s. 51) (abç)

Bu olayda da gerçekler söylendiği gibi değildir. Birincisi; A. arkadaşın bu insanların otellerde kaldıklarından haberinin olmaması diye bir durum söz konusu değildir. Kimin nerede kaldığını kendisi çok iyi bilmektedir. İkincisi; otellerde yakalanan insanlardan hiçbiri bir ay boyunca otellerde kalmamıştır. Otellerde yakalanan insan sayısı 7 kişidir. Bu 7 kişiden 4’ü 26 Haziran’ı 27 Haziran’a bağlayan gece sınırı geçmişler, İstanbul’a geldiklerinin ikinci günü ise bağlantı

kurdukları arkadaşın üzerindeki telefon ve isimlerle yakalanması üzerine (28 veya 29 Haziran gecesi) otelden alınmışlardır. Yani bu 4 arkadaşın otelde kalış süresi 2 veya 3 gündür. Diğer 3 kişinin kalış süreleri de bu arkadaşlardan 3-4 gün daha fazladır. Özetlersek, otellerde kalan arkadaşların hiçbirinin de 1 ay süre boyunca otellerde kalması diye bir olay yoktur. En fazla kalan bir hafta-on gün kalmıştır.

Faaliyet Raporu'nda yer alan örneklerden biri de operasyon bölgesinde takip alan bir arkadaşın durumu haber vermemesidir.

"... Katliamın gerçekleştiği gün, o bölgede takip alan ve durumun normal olmadığını fark eden bir arkadaşımız gidip bizzat haber vererek uyarma yerine kendini kurtarma güdüsüyle hareket edebilmiştir." (agy. s. 52)

Birincisi; haber vermemeye diye bir durum yoktur. Aksine, haber verilmiştir. Hem A.'nın, hem de N.'nin konuyla ilgili bir gün öncesinden bilgisi vardır. Bunu bizzat kişisel sohbetlerde ağzından kaçırın da A.'nın kendisidir. Sözü edilen arkadaş haber vermiştir. Ancak A. ağzından kaçırıldığı bu haber verme işini bu kez de başka bir yönüyle geçersizleştirmeye çalışmaktadır. "Haber verdi ama nerede takip aldığını söylemedi." denilmektedir. Nerede takip aldığını söylememenin ve bunu kabullenmenin yeraltı kültüründe yeri yoktur. Herkes de bilir ki, takip aldığını belirten birine sorulacak ilk soru "Nerede?" sorusudur. Nerede aldığını söylemedi diyen A. arkadaş neden bu soruyu sormamıştır? Kabul edelim ki A. arkadaş sokağı, takibi bilmez, yaşamamıştır, bu anlamda da sormaması fazla garip değildir. Ancak takip aldığını söyleyen birinin söylememesi düşünülemez. Keza bu soruyu N.'nin sormaması da düşünülemez ve bir gün önce de bizim bildiğimiz kadarıyla bu sorunun cevabı verilmiştir. Çünkü konuyu bilen sadece A. arkadaş değildir. Ancak bu takip olgusu ciddiye alınmamıştır. Çünkü A. arkadaşına göre, sözü edilen kişi sürekli takip aldığını söyleyen, her şeyden nem kapan biridir. Onun takip aldım demesinin bir ciddiyeti olamazdı ve olmamıştır, ciddiye alınmamıştır.

Özetle, Faaliyet Raporu'nun 12 Temmuz başlığı altında "somut" diye anlatılan olaylar bunlardır. Ancak görüldüğü gibi, bu olayların operasyonu açıklaması bir yana, gerçeklikleri bile kuşkuludur. Ve bu noktada Faaliyet Raporu'nun amacının ne olduğu, 12 Temmuz'a nasıl yaklaştığı sorusu gündeme gelmelidir. Ayrıntılar yok, operasyon günü yaşananlar nedir, bu yok, bilinen birtakım olaylar değiştirilerek anlatılıyor vb. Amaç nedir? Aydınlatmak mı, karartmak mı? Faaliyet Raporu'nun 12 Temmuz hakkındaki mesajı da bu anlamda operasyonun anlaşılabilir, çözülemez havasını güçlendiren, araştırma, sorgulama, düşünme çabalarını "boşa kürek çekmek" olarak gören bir içeriktedir:

"Şimdi herkes bu katliamın neden ve nasıl olduğuna ilişkin teknik ayrıntılar içinde duruyor. Kuşkusuz bir ayrıntı ile başlayan olumsuzluk katliama dönüşmüştür. Ama "Bu ayrıntı nedir?" sorusuna verilecek cevap o kadar çoktur ki, bunu bulmak hem kolay değildir, hem de fazla anlam taşımıyor." (agy. s. 51)

Üzerinde durulan teknik ayrıntılar neydi acaba? O dönemi çok yakından yaşayan

arkadaşlar hangi teknik ayrıntıların üzerinde duruyorlardı? Teknik ayrıntılar üzerinde durmak çok mu kötü bir şeydir ki, insanların bu çabası boşa çıkarılmak isteniyor? Bizce gerçekler ayrıntılarda gizlidir ve biz gerçeği tüm çıplaklığıyla ortaya serecek bu “teknik ayrıntı”yı bulmak zorundayız. Çünkü 12 yoldaşımız katledilmiştir. Çünkü çözülemeyen operasyonlar durmamış, devam etmiştir. Çünkü örgütümüzün ve mücadelemizin geleceği söz konusudur.

12 Temmuz’la ilgili çıkarılan broşürde de somut bir şey yoktur. Orada da “*Nereden geldiği önemli değildir, önemli olan N. ve diğerlerinin eski kültürüdür.*” anlamındaki karalamalar-suçlamalar belirleyici durumdadır.

Bir de A. arkadaşın konuyla ilgili sözlü aktarımları, savunmaları vardır. Özellikle konuyu kendinden uzaklaştırmayı, ilişki yöntem ve araçlarını aklamayı amaçlayan bu noktaları da ele almak zorundayız.

A. arkadaşın zaman zaman gündeme getirdiği ve kendisinin de üzerinde fazla durmadığı bu noktaların ortak özelliği Faaliyet Raporu’nda yer alan örnekler türünden olmasıdır. Anlatılan olayların hiçbiri de 12 Temmuz’un başlangıç noktası ve neden olan temel hata, zaaf, eksiklik vb. olarak gösterilemiyor. “Genel ilke ve kurallara aykırılık”ın kanıtları anlamında aktarılan bu olayların Faaliyet Raporu’nda neden yer almadığı da ayrıca düşünülmelidir.

A. arkadaşın çeşitli dönemlerdeki anlatımlarına göre, merkez üssü bilmesi gereken kişi sayısı 4’tür. Ancak bu sayı en az iki katıdır ve kendisi bunu 12 Temmuz’dan sonra öğrenmiştir. "12 Temmuz’dan sonra öğrendim." sözlerinin pek bir anlamı olmadığını daha önce de ifade etmiştik. Bu nedenle, yeniden üzerinde durmuyoruz. Ve yine iddialara göre, o gün sabahтан itibaren merkez üssün çevresinde yoğun bir denetim vardır. (Halk bunu söylüyor, bizim arkadaşlar fark etmiyor.) Böyle olduğunu farz edelim ama şu soruların cevaplarını da arayalım: Merkez üssü gerekmediği halde bilen insanların ilişkilerinde daha sonra herhangi bir olumsuzluk oldu mu? (takip vb.) Yine şehit düşen yoldaşların (5 kişi) diğer ilişkilerine herhangi bir bulaşma var mıdır? Bizim bildiğimiz kadarıyla, merkez üsse gidip gelen yoldaşların (gerek şehitlerimizin, gerekse diğerlerinin) bu üs dışındaki ilişkilerinde daha sonra ciddi bir olumsuzluk ortaya çıkmamıştır. Hatta şehit düşen yoldaşlarımızın (orada kurumlaşan yoldaşlar da dahil) evleri vb. de sağlam kalmış, operasyon sonrası buralar boşaltılmıştır. Her şey o üsle sınırlıdır ve o sırada orada bulunan yoldaşlar katledilmişlerdir. Eğer iddia edildiği gibi, o üs çevresinde yoğun bir denetim olsaydı, o üsse gidip gelen herkesin operasyonu bir yerlere taşınması gerekirdi. Polisin gireni çıkkanı boş veren bir denetim kurduğunu düşünemeyiz herhalde. Ki bir denetim varsa, bu son anda kurulmuş bir denetimdir ve polis bir fırsat yakalayıp değerlendirmiştir. En ufak bir zaman kaybına ve hataya tahammülü yoktur. Polis önemli birilerini bulduğundan emindir, bunları kaçırmamak pahasına bazı şeyleri kovalamaktan vazgeçmeyi göze almıştır. Bu önemli birileri ise polisin ilk açıklamalarından da anlaşıldığına göre, A. arkadaş

ile N.'dir. Girdikleri yerlerden birinde A. arkadaşı bulacaklarından emin gibidirler ve aceleyle buldukları her yere saldırırlar. Bizce telefonlardan bir kısmı (başta A. arkadaşın araç telefonu) taramalarda yakalanmıştır ve girilecek yerlerden birinde A. arkadaşısı bulacaklarını sanmaktadırlar. Çünkü sesini neredeyse saat başı duymaktadırlar.

A. arkadaşın, yine operasyonu kendinden uzaklaştırmak için zaman zaman anlattığı olaylardan biri de (ki buna Faaliyet Raporu'nda yer verilmiştir) sabit telefonlardan sabitlerin aranmasıdır. A. arkadaş çeşitli anlatımlarıyla, başta N. olmak üzere birçok kişinin sabit yerlerden sabit serleri aradığını, bu yüzden operasyona davetiye çıkarıldığını söylemektedir. Eğer sorun telefon dinlemek ve buradan bir yerleri tespit etmekse, öncelikle ele alacağımız konu araç telefonlarıdır. Polisin bir sabit telefonu tespit edip oradan diğer yerlere ulaşması için çok ciddi bir takip olayının yaşanması gerekir (veya çok büyük bir tesadüf). Ancak 12 Temmuz öncesi böylesine ciddiye alınır bir takip olayı yaşanmamıştır. Sadece H. Eliuygun'un Perihan'ların evine takip getirdiği (o evin çevresinde şüpheli bir trafik kontrolünden geçirildiği) ve daha sonra bu evden merkez üsse ve birkaç yere telefon ettiği söylenmektedir. Evet, böyle bir şey olabilir ancak H. o evden sadece merkez büroyu aramamıştır iddiaya göre. Başka yerleri de aramıştır. Oysa H.'nin evi, diğer ilişkileri temizdir. Eğer H.'den bir yerlere ulaşılmışsa, bunun anlatıldığı gibi gerçekleşmesi halinde, çok daha fazla olması gerekir, merkez büroyla, sınırlı olmaması gerekir. Ancak baştan da dediğimiz gibi, burada sorunu sabit telefonların dışında araç telefonu açısından da ele almamız gerekir. Ve yukarıya sözlerini aktardığımız arkadaşın da belirttiği gibi, eğer sorun merkez büronun tespiti ise, bu A. arkadaşın neredeyse saat başı araç telefonlarıyla orayı aramasından ve uzun konuşmalar yapmasından da olabilir. Onun telefonuyla merkez büro ve bu bürodan da birkaç yer neden tespit edilmiş olmasın? Ancak A. arkadaş bunların hiçbirine yanaşmıyor, "Benim hiçbir ilgim yok." dışında bir şey söylemiyor. Eğer ihtimaller üzerinde duruyorsak, araç telefonları üzerinde de durmalıyız ve bu diğerlerine göre daha güçlü bir ihtimaldir. Çünkü araç telefonları her zaman daha kolay dinlenebilen ve denetlenebilen bir yöntemdir. Diğer yandan, H. ve diğer arkadaşların böyle bir alışkanlıkları varsa, o zaman kendi evlerinden merkez büroyu, merkez bürodan kendi evlerini veya başka yerleri de aramaları gerekirdi. Böyle bir durumda çok daha fazla yerin basılması, çok daha fazla arkadaşın katledilmesi veya tutsak düşmesi gerekirdi. Ayrıca H.'nin yaptığı bu kuralsızlıklar Perihan'ın katlinden sonra neden sorgulanmamıştır? "Yalan söylediler", "gizlediler", "sürece hakim değildim" vb. denilecekse o zaman başka sorular gündeme gelmek zorundadır.

Yine operasyonun nedenleri konusunda tartışmalar gündeme geldiğinde, arkadaşın ileri sürdüğü gerekçelerden biri de takibin Ortadoğu'dan alınmış olabileceği, o günlerde şüpheli durumlar yaşandığı, İ.E.'den gelebileceği vb. şeklindedir. Olabilir, Ortadoğu'dan takip alındı meselesi ilk defa gündeme gelmiyor

ki... Hatta 12 Temmuz sonrası bu tip teoriler bol bol yapıldı. Ortadoğu'dan geldi, CIA yaptı vb. Ve biz bunları o zaman da resmi olarak reddetmiştik. O dönem bu tür teorilere şiddetle karşı çıkan A. arkadaş herhalde bugün kalkıp da bu teorileri savunamaz. Ki savunma durumu da yoktur. Çünkü bu konular Faaliyet Raporu'na, 12 Temmuz broşürüne girmemiş, hiç değinilmemiştir. Keza Ortadoğu'dan takip alındı vb. teoriler yapılacaksa bunun ne zaman gündeme alınıp değerlendirildiğini, araştırıldığını ve ne gibi sonuçlar çıkarıldığını da sormak zorundayız. Eğer bir sonuç çıkarıldıysa, bunun pratiğe yansıyan önlemleri nedir? Hayır, bu konuda geçmişte ve müdahalemize kadar hiçbir araştırma-soruşturma olmamıştır. Örneğin, ilkönce Ortadoğu'daki arkadaşın haberdar edilmesi gerekirdi ama bu da yoktur. Daha önceden ele alınmayan ve olmaz denilen bir konunun yeniden gündeme getirilmesinin amacı farklıdır.

Görüldüğü gibi, 12 Temmuz operasyona konusunda aradan iki yılı aşkın bir zaman geçmesine rağmen, hiçbir sonuç elde edilememiştir. Bu da doğaldır çünkü operasyonlarla ilgili tüm soruşturma ve araştırmalarda olduğu gibi burada da konu bir yere kadar gelmiş ve ondan sonra da kapatılmıştır. Arkada yığınla soru vardır ve bunların cevaplarının aranması bugün de engellenmek istenmektedir. 12 Temmuz'u aydınlatmak zorundayız ve bunun için yeni bir araştırma-sorgulama süreci başlatılmalıdır. Araştırma ve sorgulama tüm yönleriyle ve gerektiği biçimde yapıldığı takdirde, 12 Temmuz'un aydınlatılamayacak bir yönü yoktur. Tersini kabul etmek, düşmanın iradesine boyun eğmek, zeka ve yöntemleriyle baş edilmeyeceğine inanmak demektir. 12 Temmuz'la ilgili araştırma ve sorgulamanın başlangıcını 12 Temmuz öncesi örgütsel durumumuzun, düşmanın gücü ve politikalarının ve de en genelde siyasi ortamın değerlendirmesi oluşturmalıdır.

Örgütsel açıdan, 12 Temmuz öncesi bir atılım içinde olduğumuz doğrudur. Ancak son dönemlerde kayıplarımız giderek çoğalmaktadır. Bu kayıpları N. veya birtakım arkadaşların "legalist alışkanlıkları"yla veya "eski kültür"leriyle açıklamaya kalkışmak ise sorunun ne olduğunu görememenin ötesinde subjektivizmdir. Silahlı mücadele yürüten bir örgütün kayıp vermesi kaçınılmazdır, ancak kayıpların bu denli anması düşündürücüdür. Tehlike çanlarının giderek daha güçlü bir şekilde çalmaya başlaması birkaç kişinin hata, eksik veya zaafıyla açıklanamaz, olumsuzlukların vardığı boyutu, uygulanan taktikler ve kullanılan araç ve yöntemlerden, kadro anlayışından ve örgütlenme biçiminden bağımsız ele alarak birkaç kişinin "legalist alışkanlıklar"ıyla açıklayıp günahları yükleyecek kişiler yaratmak bir önderliğin tutumu olamaz. Önderlik soruna öncelikle politika ve taktikler düzeyinde, kullanılan teknikler, yöntem ve araçlar düzleminde, örgütlenmenin özellikleri (nitelik ve nicelik anlamında) boyutunda ve düşmanın politika, laktik, yöntem, araç ve çalışma biçimlerini değerlendirerek bakmalıdır.

Oligarşinin 1990 yazından (Körfez Savaşı) sonra personel ve teknik açıdan kendini güçlendirmeye çalıştığını, eğitim ve deneye, teknığe önem veren bir anlayışla

üzerimize geldiğini biliyoruz. Oligarşi bir yandan takip-izleme konularında personel, bilgi ve teknik açıdan adımlar atarak yeraltı-silah örgütlenmelerimize karşı kendini güçlendirirken, diğer yandan da baskı-terör-yasak yoluyla kitle örgütlenmelerimizi daraltmaya, yok etmeye, yeraltı ile bağlarını koparmaya çalışmaktadır.

Buna karşın, örgütümüz cephesinde gerekli önlemlerin alındığını, taktik ve teknik değişikliklerin yapıldığını söyleyemiyoruz çünkü yok. (Faaliyet Raporu bunun olmamasını başta N. olmak üzere “eski kültür”ün temsilcilerine bağlamaktadır.) Yeraltı ve legal örgütlenmelerimiz aynı yöntemlerle, aynı tekniklerle faaliyet gösteriyor ve taktiklerde de dönemsel bir değişiklik söz konusu değildir. Örgütlenmenin taşıdığı zaafılar, siyasi ortam ve düşmanın çok yönlü saldırısı karşısında yeni önlemler geliştirilmeden, yoğunlaştırılan bir pratik vardır. Böylesine yoğunlaştırılmış bir pratik içerisindeki insanlarımızın karşısında bir ikilem vardır: Kurallar ve görevler... Ve günlük koşuşturmacanın boğuculuğu yanında, çoğu zaman görevlerin yerine getirilmesi, kurallara tercih edilir hale gelmiştir. Burada sorun kuralları bir kenara iten insanlar değil, kuralları bir kenara itebilecek insanlardan oluşmuş bir yapıyla görevlerin yoğunlaştırılmasında ortaya çıkmaktadır. Yani sorun daha politik, örgütsel çerçevede ele alınmalıdır. Oysa bugüne kadar sorun hep insanlar noktasında ele alınmıştır. Olumsuzluklar insanlarla açıklanıp aynı şeyler yapılmaya devam edilmiştir.

Özellikle 12 Temmuz arefesinde Bush’un ziyaret hazırlıklarının başlaması ve oligarşinin tüm gücünü seferber ederek Devrimci Sol’un Bush’a yönelik bir girişimini engellemeye çalışmasını da hesaba katarsak, örgüt önderliğinin daha geniş ve titiz düşünmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Oligarşinin böylesine hazırlıklar içinde olduğu ve çeşitli önlemler geliştirdiği, CIA’nın devreye girdiği, büyük bir takip-izleme ağının kurulduğu bir dönemde, bizler açısından durum ise A. arkadaş dahil herkesin günlük koşuşturma içinde boğulmasıdır. Özellikle A. arkadaş 24 saat araç telefonuyla her yeri aramakta, büyük-küçük her sorunu bu telefonla konuşup halletmektedir.

Operasyon sonrası durum ise tam anlamıyla kaostur. Neyin nereden gelip nereye nasıl vurduğu., nerede ne kaldığı belli değildir. Sorgulama-araştırma bu koşullarda gerçekleşir. A. arkadaşın yurtdışına çıkması gerekliliğinin telaş ve hazırlıkları da gündeme yüklenince, bu araştırma-sorgulama yeterince ve ciddiyetle ele alınmaz, bazı konulara hiç girilmez ve sonuçla da bir şey çıkmaz. Çünkü sorgulama-araştırma belli kişilere sorulan birkaç sorunun dışına taşmamıştır. Elde edilen ipuçları Hasan, Nazmi ve Cavit’in takip alabileceği izlenimi vermektedir ama bu konuda da somut bir şey yoktur. Bu arkadaşların 12 Temmuz’dan bir süre önce aile ilişkilerine, legal mevzilere telefon veya benzeri yollarla ulaşmaya çalıştıkları, ulaştıkları, ilişki kurdukları anlaşılmıştır. Bunlar tehlikeli ve kuralsız davranışlardı ama bu tür davranışları ilk de değildi ve 12 Temmuz’la da somut bir bağları kanıtlanamamıştı. En azından kurumlaştıkları evleri temizdi. Operasyon sonrası oligarşinin yetkililerinin

açıklamalarında yer alan bazı noktalar bu operasyonun klasik takip vb. ile olmadığı yönündeki ihtimali güçlendirmektedir. Dikkate alabileceğimiz açıklamalardan biri Ünal Erkan'ın (dönemin emniyet genel müdürü) açıklamasıdır:

"Üç aydır takip ediyorduk" diyen Ünal Erkan gazetecilerin "O halde neden sağ yakalamadınız?" sorusu üzerine şunları söylüyor:

"Takip dediğiniz operasyon hazırlığıdır. Onun içerisinde teknikler izah edilemez. Genel bir ifadedir. Takibi fiziki takip olarak değerlendiremeyiz. "

Diğer bir açıklama ise dönemin İçişleri Bakanı Mustafa Kalemlî'nindir:

"Operasyon son derece tekniktir. "

Dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Mehmet Ağar'ın "fırsat operasyonu", "Bulduğumuz anda başlattık." vb. deyişlerini de bir araya getirdiğimizde, operasyonun klasik takip-çözülme vb. ile olmadığı ihtimali daha da güçleniyor. Bunun dışında iki ihtimal kalıyor. Ya içimizde ajan vardır (ki bugün bir kısım insanlarımızda bile böyle bir mantık oluşmaya başlamıştır) ya da oligarşi bizim üzerinde durmadığımız, bilmediğimiz bir teknikle üslerimizi keşfedip darbeler indirmektedir.

Hemen tüm açıklamalarda, A. arkadaşın son anda kurtulduğunun ifade edilmesini de kuru sıkı bir iddia olarak değerlendiremeyiz. Bu kadar emin olmalarının nedeni olmalı... Bu noktada şöyle bir ihtimali de düşünmek sorundayız. Oligarşi çok teknik diye tanımladığı bu operasyonda, A. arkadaşın da izini bulmuştur ancak şu veya bu sebeple ona ulaşamamışlardır. Bulabileceklerini sandıkları yerlerde bulamamışlardır. Takip-çözülme vb. nedenlerle bu izi buldular diye düşündüğümüzde, A. arkadaşın da o gün operasyonun hedeflerinden biri olması gerekirdi. Ama öyle bir şey olmadı ve hatta A. arkadaş bir hafta-on gün kadar aynı yerde kaldı, yerini değiştirmede, A. arkadaşla ilişkin ellerinde takip veya çözülme gibi nedenlerle elde edilmiş bir ipucu yoktu demek gerekiyor bu noktada. Ancak A. arkadaşın operasyona uğrayan ilişki ve üslerle ilişkisini saptayacakları bir yol daha vardı, o da araç telefonları idi. Bu yüzden A. arkadaşı ilk anda gittikleri yerlerden birinde bulacaklarını sandılar. Ancak onun yeri değişikti ve polisin birkaç yere girişinden sonra operasyondan haberi oldu ve araç telefonlarını kapattı. Bu yüzden de polis A. arkadaşı bir dönem için kaybetti, bulamadı.

Operasyon sonrasında ortaya çıkan bir gerçek de, 12 Temmuz günü şehit edilen yoldaşlarımızın (eğer bir belge, telefon numarası vb. bulunmamışsa) evleri ve kullandıkları diğer üslerin ortaya çıkmamasıdır. Nitekim bu yoldaşların birçoğunun kaldıkları evler vb, daha sonra boşaltılmıştır. Bu durum da o gün şehit edilen yoldaşlarımızın uzun ve yoğun bir takip altında olmadıklarını, her şeyin bir-iki gün içinde başlayıp sonuçlandığını göstermektedir.

Özetlersek; operasyon Mehmet Ağar'ın da o gün ifade ettiği gibi, tam bir fırsat operasyonudur. Polis o gün bulduğu bir izden ulaşabildiği yerlere ulaşmış ve hiç beklemeden darbeyi indirmiştir. Öylesine acele etmişlerdir ki, 12 Temmuz günü

saat 21.00'de Yücel ve İ.Erdoğan'ın kaldıkları evin kanısını çaldıklarında Yücel telefondadır ve ilişkisi olan bir kurye ile konuşmaktadır. Kapının çalınması üzerine Yücel 'Kapı çalınıyor, biri geldi, kapatıyorum.' deyip telefonu kapamıştır. Ve bu konuşulan kurye evi hiçbir zaman basılmamıştır. Yücel evde İ.Erdoğan kaldığı için bir süredir ilişkilerini en aza indirmiş ve evden çıkmamaktadır. Bu eve takip vb. ile ulaşmaları pek mümkün değildir. Ki takip vb. olsaydı, konuşulan kurye evini de tespit ederlerdi. Ancak dediğimiz gibi, aceleleri vardı, evi çok kısa bir süre önce bulmuşlardı (saatlerle ifade edilebilecek bir kısalıktır bu). Bulduğunu kaçırarak bir riske girmediler. Hemen o gün, neredeyse saat saat, tespit edebildikleri her yere saldırdılar. Yücel'lerin evinin nasıl tespit edildiği sorusu ise boşlukta kalmaktadır. Ya şehit yoldaşlardan (ilk girdikleri yerlerden) bilgi-belge anlamında bir şeyler elde ettiler ya da çok teknik dedikleri yöntemle buldular. Bu noktada A. arkadaşın 11 Temmuz günü bu evin telefonunu arayarak İ.E. ile 1,5 saat görüştüğü olgusunu değerlendirmek durumundayız. A. arkadaş ertesi gün de İ.E.'yi aramış mıdır? Bizce aramıştır, bir gün önce yaptığı konuşmayı devam ettirmiş olması gerekir çünkü tartışmalar sonuçlanmış değildir. İ.E.'ye gönderdiği 60 sayfalık yazıyı telefonla tartışmaktadır.

Operasyon sonrasında dikkatlerimizin araç telefonlarına yönelmesini sağlayan bir diğer gelişmede, polisin operasyonlarda ele geçirdiği araç telefonlarıyla ilgili hiçbir araştırma-sorgulama yapmamasıdır. Birkaç tane araç telefonu ele geçirmiştir ama hiçbirinin sahibine daha sonra gitmemiştir, gözaltına almamıştır, sorgulamamıştır. Telefon sahipleri legal insanlardır, isledikleri zaman bulabilecekleri insanlardır oysa. Polis neden gitmedi sorusunu cevaplamak zorundayız. Acaba bizi kuşkulandırmamak için mi, operasyonun "teknik" kaynağını deşifre etmemek için mi? Bunlar da kafaları kurcalayan sorunlar olarak kalmıştır.

Aydınlanmayan Bir Merkezi Operasyon da 16-17 Nisan Operasyonudur...

16-17 Nisan operasyonu konusunda da "yapıldı, edildi" denilen sorgulama ve araştırmalara rağmen bir sonuç alınamamış, nedenler ve nasıllar aydınlatılamamıştır. Sorgulama esas olarak Sinan yoldaşın kurye sorumlusu G.'ye yönelik olarak yapılmış ve sonuçta somut bir sonuç elde edilememesine rağmen, "büyük bir ihtimalle, hemen hemen kesin gibi" ifadelerle operasyonun G.'den ve kuryelerden geldiği söylenerek G. cezalandırılmıştır.

16-17 Nisan öncesi merkezi ilişkinin yürütülüşü şu şekildedir: 12 Temmuz sonrası yurtdışına çıkan A. arkadaş ilk iş olarak ülke ve diğer arkadaşlarla ilişkisini sağlayacak araç telefonları almıştır. Ülke için bir telefon ayrılmış ve bu telefonla ülkeden önce iki, sonra üç yoldaşla bağlantı sağlanmıştır. Bu üç yoldaşla (Sabahat, Sinan, Fazıl) 24 saat içinde en az iki-üç kez çeşitli sorunlar hakkında konuşulmakta ve yine bu telefonlar aracılığıyla rapor ve benzeri belgeler için yine günde en az bir

kere faks bağlantısı yapılmaktadır. (Ayrıca sabahları ülkede çıkan önemli haberleri almak için gazeteler faksla alınmaktadır.) Ülkedeki yoldaşların telefonları da araç telefonudur. A. arkadaşın her şeyden haberdar olma kaygıları bu konuşmaları öyle bir noktaya vardır ki, bir arkadaşla gündeme gelen bir sorunla ilgili diğer bir arkadaşla soru sormak gerektiğinde, konuştuğu insana bekle demekte, bu arada aynı telefonla sözü edilen diğer arkadaşla arayıp gereken şeyi ona sorup cevabını almakta, ondan sonra tekrar ilk yoldaşı arayıp cevabı aktarmakta vb. Bu iş A. arkadaşın çok hoşuna gitmiştir, sık sık bu işin kolaylığından dem vurmakta, “Bu tekniği neden yeteri kadar kullanmadık?” diye yakınmaktadır ve ülkedeki yoldaşların bu konudaki geriliğinden şikayetçi olmaktadır. Çok sık söylediği sözlerden biri de “Birkaç istasyon daha kurduk mu, ben buradan ülkeyi çok rahat idare ederim.”dir.

Operasyon günü de aynı trafik sürmüş ve A. arkadaş üç arkadaşla da konuşmalar yapmıştır.

Ülkedeki ilişkiler ise, Sabo'nun bilgisinde Sinan bir kısım alanlara ve Anadolu'ya bakmaktadır. Fazıl ise yine Sabahat'ın sorumluluğunda, sadece SDB'lerden sorumludur. Sinan ile Fazıl arasında doğrudan bir ilişki yoktur. Sabahat her ikisiyle ayrı ayrı ilişki yürütmektedir. Ve üçü de telefon aracılığıyla A. arkadaşla bağlıdır.

Operasyon sonuçlarına baktığımızda, toplam altı üs basılmıştır ve bu altı üste toplam 11 yoldaşımız şehit düşmüştür. Bu altı evden üçü isimleri verilen sorumlu yoldaşların kurumlaştığı üslerdir. Diğer iki ev ise o günlerde özel durumları nedeniyle A. arkadaş ile konuşma ve ilişkilerde sık sık adı geçen yerlerdir. Biri o günlerde gönderilen bir yurtdışı kuryesinin kaldığı yerdir, diğeri ise Bursa'da bir eylemde yaralanan bir arkadaşın tedavisiyle ilgili gündeme girmiştir. Karşılıklı adresler alınıp verilmiştir. Bir ev ise Sinan yoldaşın kurye sorumlusunun evidir.

Gerek Sabahat yoldaşın operasyon anında yaptığı telefon görüşmesinden, gerekse de operasyona uğrayan 4 evin Sinan ve ilişkileriyle ilgili olması nedeniyle, ilk anda dikkatler Sinan'ın ilişkileri üzerinde yoğunlaşmıştır. Ve böyle olması da doğaldır. Ancak özellikle G.'nin sorgulanması Sinan'ın ilişkileri dışında da araştırma gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Fakat diğer konular üzerine gidilmemiştir. G. sorumlu ilan edilerek konu kapatılmıştır.

G.'nin sorgulanmasında ortaya çıkan noktalar şunlardır:

G. operasyonun kendinin takip almasından dolayı olabileceğini baştan kabul etmekte ve bunun baskılanması altında ezilmektedir. Raporunda 16–17 Nisan öncesi süreci ayrıntılarıyla yeniden değerlendirmiş, ancak buradan geldi diyebilecek bir şey çıkaramamıştır. Ki bu sorgulama G. ile birlikte yakalananlar ve dışarıda kalan ilişkileri yönünde de sorgulanmış fakat sonuç değişmemiştir. G.'nin bu konuda söylediği; operasyondan bir hafta, on gün kadar önce kopuk kopuk, takip diyemeyecekleri bazı kuşklar yaşamışlardır, bu kuşklar üzerine çeşitli kereler kontroller yapılmıştır ama temiz çıkmıştır. Fakat yine de takip benden geldi diyen G. herhangi bir olumsuzluğa yol açmamak için, bazı noktaların da kontrol

edilmesini ve önlem alınmasını istemiştir. Söyledikleri şunlardır:

- *“Benim Sabo ve Fazıl ile bir ilişkim olmamıştır ve yoktu. Sabo ile ben ayrı saatlerde Sinan’ın evine giriyorduk. Sabo telefon konuşmasında Sinan’a sabah uğradığını ama temiz olduğunu, ne olduysa bugün olduğunu söylüyor, bu konu araştırılmalı. Sabo ile Fazıl’a takibin başka bir yerden gelip gelmediği de netleştirilmelidir.*

- *“Takip Anadolu ilişkilerinden bana ve dolayısıyla Sinan’a bulaşmış olabilir. Anadolu örgütlenmeleri de araştırılmalıdır.*

- *“Yaralı ile ilgili basılan evin adresini veya telefonunu ben Sinan’a verdim, Sinan da “Sekreterlik yapıyoruz, bürokrasiyi, hantallığı aşamıyoruz.” deyip başka bir yere ilettili. Yaralı çevresinden de bir şeyler gelebilir, burası da araştırılmalı.*

- *“Yurtdışından Sinan’ı arayan yoldaşın hangi ülkede olduğu ve oradan ülkeyi aradığı bilmiyormuş, (Yanılmıyorsam Hollanda demişti.) Arkadaş herhalde sabit telefondan arıyormuş. Daha sonra kuliübeden aramaya başlamış ama söz konusu durum nedeniyle evin telefonundan çok emin olmadıklarını belirtiyor ve o nedenle de bir an önce evi değiştirmek için acele ediyordu. Bu konunun ayrıntısını bilmiyorum. Sadece bir sohbetle kısaca bahsetmişti. Yurtdışındaki yoldaşlar biliyor olmalılar.”*

G.’nin bu söylediklerine A. arkadaşın verdiği cevaplar ise şu şekildedir:

- *“Sabo ve Fazıl’ın bir gün önceki ilişkilerinin temiz olduğu kesinleşmiştir. Bu konuda tartışmanın ve yorum yapmanın gereği yoktur.*

- *“Takibin Anadolu’dan gelmediği de hemen hemen kesindir. Çünkü takip gelebilecek bölgelerde buna dayalı ve yoğun bir operasyon olmuş, ne de böyle bir kanıt ortaya çıkmıştır.*

- *“Dokordan bulaşma ihtimali az da olsa olabilir. Ama gerek doktor ilişkisini sürdüren arkadaş, gerekse yaralımız çevresinde herhangi kuşkulu bir durum yoktur. Zaten yaralıyı Jülide’lere sormaları da bu konuda yeterli bilgilere sahip olmadıklarına göstergedir. Şu veya bu şekilde bir yaralı olduğunu bilmekteler. Bunu bilmeleri ve öğrenmeleri fazla önemli değildir.*

- *“Hollanda ile ilgili bir şeylerden söz ediyorsun. Olayı biliyoruz, onunla bir ilgisi olamaz, önemsizdir.” (abç)*

Genellikle "Önemsizdir, biliyoruz, şöyle veya böyle öğrenmişlerdir." dediği bu konuların hiçbirini de önemsiz değildir ve hepsinin de araştırılmaya ihtiyacı vardır. Bu noktaların araştırılmasıyla düne göre bir adım daha atacağız, kuşkulu birkaç noktayı daha aydınlatmış olacağız. Bu anlamda sözü edilen konuları tek tek ele almak ve bir sorgulama-araştırma sürecinin başlangıcını oluşturmak istiyoruz.

Sabo ve Fazıl’ın bir gün önceki ilişkilerinin temiz olmaları hiçbir şeyi açıklamıyor, tam tersine daha da karıştırıyor. Sabo bir gün öncesine kadar, hatta o sabah Sinan’a uğradıktan sonra dahi temiz olduğunu söylüyor. Diğer yandan, Fazıl ile Sinan’ın hiçbir ilişkileri yoktur. Birbirlerinin evine gidip gelmedikleri

gibi, aralarında bir kurye bağlantısı dahi yoktur. (Birbirlerinin telefonlarını bilip bilmediklerini de bilmiyoruz. Sadece G.'nin söylediği “Sinan’ın telefonunu ben ve Sabo dışında bilen yoktu.” deyişi var.) Ve yine Sabo’nun operasyon sırasındaki telefon konuşmalarından, o gün Fazıl’a uğramadığı da anlaşılıyor. O halde Fazıl’ın evi nasıl bulundu? Ki o akşam Fazıl saat 21.00’e kadar başka yerlerde görüşmeler yapmıştır ve görüşme yaptığı yerlere, insanlara daha sonra herhangi bir şey bulaşmamıştır. Bu noktada Sabo ve Fazıl’ın evlerinin sokak takibi yoluyla tespit edilme ihtimali çok zayıftır. Bunun bir gün içinde, hatta Fazıl için birkaç saat içinde gerçekleşmiş olması gerekirdi. Evet, soruyu tekrarlıyoruz. Sabo ve özellikle Fazıl’ın kurumlaştıkları üsler nasıl çıkmıştır? Ve polis hiç tanımadığı halde. Sabo’nun kapısını nasıl ismiyle çalmakta ve teslim ol-çağırısı yapmaktadır? Polisin elinde Sabo’ya ilişkin eski bir fotoğraf dışında hiçbir bilgi yoktur ama Sabo’nun operasyon sırasında yaptığı telefon konuşmalarında görüldüğü gibi, onu ismiyle çağırıyor... Diğer yandan, çok tanınan, firari olan Fazıl’ın kimliği ise operasyondan birkaç gün sonra, belki de bizim açıklamamız üzerine anlaşılıyor. Bu çelişkili durumun bir açıklaması olmalı herhalde ve bunu en iyi yapabilecek olan da A. arkadaşdır.

Takibin Anadolu’dan gelip gelmediği konusunda asıl üzerinde durmak istediğimiz konu A, arkadaşın nasıl bu kadar emin ve kesin konuştuğudur. Bir önder elinde kesin veri yoksa, her ihtimali hesap etmek zorundadır. Oysa burada kesin bir bilgi yoktur. Aksine, her şey çok karışıktır ama tüm ihtimaller bir kenara bırakılıp dikkatler tamamen G.’nin üzerine çekiliyor ve G. dışındaki her ihtimal önemsiz görülüp bir kenara itiliyor.

Doktor ve yaralı konusu da bir kenara itilmiştir. Olay A. arkadaşın belirttiği gibi değildir. Yaralı çevresinde kuşkulu durum olup olmamasıyla “örgüt dispanseri” diye basılan J.’lerin evi arasında doğrudan bir bağlantı olamaz. Çünkü bu evin adresi Sinan vasıtasıyla (ki bununla ilgili Sinan’ın “Sekreterlik yapıyoruz, bürokrasiyi, hantallığı aşamadık.” dediğini aktarmıştık.) Sabo’ya (A. arkadaş aracılığıyla da olabilir) (*) aktarılmıştır. Ancak Sabo diğer doktoru ayarladığından onunla halletmiş ve J.’lerin olanakları hiç devreye girmemiştir. Buraya takibin yaralı çevresinden gelme olanağı yoktur. Sorun Sinan, A. arkadaş ve Sabo arasında çözülmüştür. Adres ve telefon bunlar arasında gidip gelmiştir. Doktor açığa çıkmamıştır çünkü bu doktorla Sabo’nun ilişkisi başka bir arkadaş aracılığıyla çok daha önce kurulmuştur. J.’lerin evine J. ve ilişkilerinden takip gelmesi yine olanaksızdır çünkü baskın

---

(*) A. arkadaş o günlerde S. ‘den yaralının tedavisi için doktor bulunmasını istemektedir. Yaralı 23.3.1992 tarihinde, Bursa’da bir eylem sırasında yaralanan bir SDB üyesidir. Yoğun bir şekilde doktor aranmaktadır. Sağlıkçıların yanında Dev-Genç ilişkileri de araştırılmaktadır. Hatta A.arkadaş 30.3.1992 tarihli faks notunda S.’den Dev-Genç ilişkilerini de yoklamasını istemektedir. Onların tanıdığı bazı doktorlar olduğu, keza son sınıfta okuyanların da bu işi yapabilecekleri belirtilmektedir.

sirasında içeri girenler “Yaralı nerede, kasığından yaralı insan nerede?” diye soru sormuş ve J’yi dikkate bile almamışlardır. Ev sahiplerini götürdükleri halde, onu misafir diye almamışlar, şubede kimliği çıkınca götürmüşlerdir. Ayrıca J.’nin birim çevresinden takip alması başka bir yönden de mümkün görülemiyor çünkü J. biriminin belli başlı birkaç sorumlusundan biridir ve operasyon bu arkadaşın birimine sığramamıştır. J.’ye ve G.’nin takip götürmesi de olanaksızdır çünkü J.’yle görüşmüyor bile. J.’nin operasyondan bir hafta önce dişçi ile ilgili yaşadığı kuşkulu durum ise yine birimiyle ilgili olamaz. Ev sahibinin götürdüğü bir dişçidir. Dişçiye bir gün sonra gelen “şüpheli” adam da soruşturma falan yapmamıştır. Sadece dişini çektirip gitmiştir. Evet, bu evin adresi nereden çıkmıştır? Sinan’ın evinden çıkan belgelerden anlaşılmıştır diyemeyiz çünkü Sinan’ın alıp verdiği bu adres veya telefonun yanına “yaralı tedavi edilecek yer, kasığından yaralı birini tedavi ettiriyoruz” diye not düşmesi de gerekirdi ki, bu da akla ve mantığa aykırı her şeyden önce.

A. arkadaşın “Olayı biliyoruz, onunla ilgili olamaz, önemsizdir.” diye geçiştirdiği Hollanda meselesine gelince; konu hiç de öyle basite alınacak bir konu değildir. Doğrudan A. arkadaşla ilgilidir ve Sinan’ın güvenliğinin, dahası, bütün ülkedeki örgütlenmenin güvenliğinin riske edildiğini gösteren bir olaydır. Konu şudur: Birincisi; olay yurtdışında olmuş ama Hollanda’da değil, başka bir ülkede yaşanmıştır.

A. arkadaş yurtdışına çıktıktan sonra, sözü edilen ülkede sahte bir kimlikle iltica başvurusunda bulunmuştur. Bu arada, uzun yıllardır o ülkede yaşayan bir ilişkimizin evine yerleşmiş ve yine orada yaşayan, 12 Eylül öncesi saflarımızda yer alan iki kişi adına iki araç telefonu aldırıp bunlardan birini ülke ilişkilerinde kullanmaya başlamıştır. Bu ülke polisinin tanınan yönlerinden biri de telefonlar üzerindeki denetimidir ve bu konuda belirli bir üne sahiptir. Bir süre sonra, A. arkadaşın kaldığı ev basılır ve evde bulunan telefonlara hiç bakma, ilgilenme gereği bile duymayan polisler A. arkadaş ve yanında bulunan Avrupa’daki sorumlu arkadaşlarımızdan biri olan arkadaşı götürürler. Götürdükleri yerde sorgulama yaparlar ama onların asıl amacı mesaj vermektir. A. arkadaşta “Sen bu kimlikteki insan değilsin.” diyen polis, diğer arkadaşta A. arkadaşta kastederek “Bu senden daha büyük biri.” demektedir. “Ülkeyi terk edin, ilticadan vazgeçin, bizi uğraştırmayın. Olayı büyütme istemiyoruz. Buradan gidin.” vb. der. Uzun görüşmelere, tartışmalara rağmen, o ülke polisi bunlardan başka söz söylemez. “Ya gidersiniz ya da tutuklarınız, olay büyür.” demektedirler. Sonuçta, ülkeyi terk etmeyi kabul etmeleri üzerine bırakılırlar ve onlar da orayı terk eder. Bu olay değerlendirilir ve A. arkadaş tanıdıkları, telefonların ne amaçla kullanıldığını bildikleri konusunda bir görüşe varırlar. (Burada A. arkadaş önce kendisini tanıdıkları ihtimalini kabul etmez, tanıyamayacaklarını iddia eder. Sonra ise “olabilir” diyerek kendisini tanımış olabileceklerini kabul eder.) Ama bu olaydan sonra o telefonlarla aranan Sinan’ın ne

evi değiştirilir, ne de telefonu. 16-17 Nisan'dan sonra bu ũlkede polis telefonların ũzerine kayıtlı olduğu arkadaşlardan birinin işyerine gelerek ũylesine sohbet açar ve "Sinan, Sabahat ve Fazıl'ı tanıyor muydun? Sizin çok değerli arkadaşlarınızdı, yazık oldu." gibisinden bir ũeyler sŕyler ve gider. Evet, bu olayla ilgili bir yorum yapmak istemiyoruz. Her ũey ortada ve yoruma gerek duyurmayacak kadar açık. A. arkadaş ise G. yazdıktan sonra bu olayı yeniden diğer arkadaşla konuşmak bir yana, gizliyor ve G.'yi de "Biliyoruz, ŕnemsizdir," diye susturuyor.

G.'nin sorgulanmasında ortaya çıkan belirsizlikler sadece bunlar değildir elbette. ŕnemli noktalardan biri de, şubeye girişten itibaren G.'ye "Senem" demeleridir. G.'nin iddiasına gŕre, bu isim Sinan'la kullandığı kod adıdır ve bu ad telefon ve benzeri yerlerde (Sinan'la arasında) hiç kullanılmamıştır. Ve G. soruyor; "Acaba S. başka arkadaşlarla konuşurken kullanmış olabilir mi? İsmim telefonların dinlenmesiyle bilinebilir mi? Bunlar da araştırılmalı..." A. arkadaşın verdiği cevap ise tamamen anlamsızdır ve bu olayı kapatmaya yŕneliktir:

"Peki, sen kafayı neye takmışsın? Polis bir-iki saat sonra Senem diye hitap etmiş. Bu hiçbir ũey ifade etmemektedir. Takibin başka yerden geldiğine veya telefonların dinlendiğine kanıt da olamaz. Sinan'ın masasında pekala Senem'e diye not bulunmuştur." (ab)

Evet, Sinan'ın masasında Senem'e diye bir not da bulunmuş olabilir. Ama bu Senem'in G. olduğunu nereden çıkartıyor polis? Yoksa Sinan notun ũzerine Senem'e diye yazdıktan sonra bir de parantez açıp Senem'in asıl kimliğini mi (G.) yazmıştır acaba? Asıl bir ũey ifade etmeyen, A. arkadaşın bu cevabıdır. Olayı açıklamak veya ŕnemsizliđini kanıtlamak bir yana, tam tersine, şüpheleri arttırmakta, bilinmezlikleri çoğaltmaktadır.

Diğer bir konu da, G.'lerin evinin durumudur. Ev çok yenidir, kalanlar dışında kimse bilmemektedir ve temizliğinden emindirler. Fakat ev S.'lerle aynı gŕn basılır. Burada da ilginç noktalar vardır. Polis yanlışlıkla başka daireyi basar. Evdeki ailenin gŕrŕnŕmŕ nedeniyle (ocuk, kadın vb.), yanlış yere geldiklerini anlayıp G.'lerin evine gelirler. ıkan sonuç şudur: Polis G.'lerin evini tam olarak bilmiyor, daha yeni ŕđrenmiřtir, o da tam değil. Kontrolŕnŕ yapmamıştır. Evi takip sonucu ŕđrenmiř olsalar, daireyi vs.yi de çıkarmaları gerekirdi. Bunun için de, G.'nin en az iki-ŕ kere takip getirmesi gerekirdi. Bu durumda evi başka kanaldan ŕđrenmiř olmaları gerekir. Bu kanal nedir? 12 Temmuz'da açıkladıkları "ok teknik" yŕntemler mi acaba? Bu noktada A. arkadaşın bir soruya cevap vermesi gerekiyor. S.'den G.'nin yeni evinin telefon numarasını ne zaman ve nasıl almıştır? "Bende yoktu, almamıştım diyemez" ŕnkŕ hepimiz de biliyoruz ki, ŕrgŕtsel mekanizma gereği, tŕm sorumlu yŕnetici arkadaşların ŕnemli alt ilişkilerinin nasıl bulunacağı A. arkadaş tarafından bilinmektedir. Ve G. 'nin yeni evinin adres veya telefonunu almaması mŕmkŕn değildir. Sorun bunu ne zaman ve nasıl aldığıdır. S. ne zaman "Senem'in yeni evinin telefonu şudur" diye ona bildirmiştir?

Operasyon sırasında basılan altıncı ev bir taraftarın evidir ve bir kurye ile birlikte kalmaktadır. Bu evin önemli olmasını sağlayan nokta ise, baştan da belirttiğimiz gibi, o günlerde yurtdışından gönderilen kuryenin bu eve yerleştirilmesidir. Kuryenin gideceği ev S. tarafından A. arkadaşa bildirilmiştir ve o da Avrupa sorumlusu arkadaşa vererek kuryeyi göndermiştir.

Sinan bu eve hiç gitmemiştir (görüşme vb. nedenlerle). Sinan'ın kuryesi ise o eve yurtdışı kuryelerinin gelmeleri nedeniyle, toplam üç kez gitmiştir ve gidiş gelişlerinin hiçbirinde de (S.'nin kuryesine yönelik olarak) şüpheli bir durum görülmemiştir. Ancak operasyondan bir hafta-on gün kadar öncesinden, ev civarında şüpheli durumlar yaşanmaya başlanmıştır. Burada yurtdışı kuryelerinin geliş-gidiş trafiği önemlidir. Bu nedenle konu üzerinde biraz durmak gerekecek. İlk kurye arefe günü (1 Nisan) gelmiştir ve iki gün içinde alışverişini yapıp ayrılmıştır. İkinci kurye ise, bunun ayrılışından birkaç gün sonra gelmiştir. G.'nin ilk kurye ile görüşmelerinde (iki kez görüşmüştür; bir alışında, bir verişinde) herhangi bir olumsuzluk yoktur. İkinci gelen kuryenin yanına ise, 7 Nisan günü gitmiştir ve çıkışta şüpheli bir durum yaşamamıştır. Ancak G.'nin evde yurtdışı kuryesi ile görüştüğü saatlerde, evde kalan kurye ile sorumlusu şüpheli bir durum yaşamıştır. Sorumlusu bu durumu fark etmiş ve atlattıktan sonra G.'ye haber vermiştir. Bunun üzerine evi kontrol etmeye karar vermişlerdir. Ve evin civarında telsizli bir belediye arabası dikkatlerini çekmiştir. Bu arada yurtdışı kuryesi 9 Nisan günü o evden başka bir iş nedeniyle ayrılmış ve bir gün sonra dönmüştür. (Yurtdışı kuryesi yaşlı, dikkati çekmeyen bir bayandır.) Evdeki kuryenin en sonunda devrimciliği bırakacağını açıklaması üzerine (bir süredir sallantıdadır) yurtdışı kuryesi bu evden alınmış, başka bir yere yerleştirilmiştir. Ve daha sonra da kendisine herhangi bir şey olmamıştır. (Götürüldüğü yer, yine aynı ilişkiler çemberinde bir kuryenin evidir.) Özetlersek; buradan Sinan'ın kuryesine bir şey bulaşma ihtimali çok zayıftır. Çünkü G.'nin bu eve gidişi sınırlıdır ve her defasında da kontrollü gidilip gelinmiştir. S.'nin evinden direkt bir gidiş olmamıştır. Bu evdeki kurye ile asıl ilişkiyi sürdüren kurye sorumlusu arkadaşa da herhangi bir şey bulaşmamıştır.

Bu eve şu veya bu şekilde takibin geldiğini varsayalım. Ama yine de takibin G.'ye bu evden geldiği konusunda ikna edici bir olgu yoktur. Çünkü burayla ilişkisi çok sınırlıdır ve şüpheli durumda olduğunun farkındadır (en azından bir haftadır), oraya karşı duyarlıdır. İkincisi; G.'nin buradan takip alıp S.'nin evine getirdiğini varsaysak bile, bu takibin Sabo'ya ve Fazıl'a nasıl bulaştığını hala açıklayamıyoruz.

Bu evdeki denetimin tam da yurtdışı kuryelerinin gelişiyile yoğunlaşması karşısında, A. arkadaşın S.'den bu evin adresini alış biçimi üzerinde düşünmek zorundayız. Bu adres ne zaman ve nasıl alınmıştır? Bu da A. arkadaş tarafından cevaplandırılması gereken bir sorudur. Çünkü G.'nin kopuk kopuk dediği ve adını takip olarak koyamadığı şüpheli durumlar en çok bu evin çevresinde yaşanmaktadır.

Evde kalan kurye arkadaşın son dönemde sallantıda olduğu, iyi olmadığı bilmiyor ve bu şüpheli durumların onun bu halinden kaynaklanabileceği düşünülüyor. Ancak şüpheli durumların sadece evin çevresinde meydana gelmesi ve kuryelere bulaşmaması sorunun tamamen evle ilgili olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

Yine operasyonla ilgili aydınlatılamayan noktalardan biri de, S. ile G.'nin dolmuş beklerken polis tarafından görüldükleri ve resimlerinin çekildiği yönündeki polis iddiasıdır. Söyledikleri şunlardır: “Sinan’ı alıp oraya buraya götürüyorsun, sen deşifre, Sinan deşifre. Minibüs caddesinde taksi beklemek aptallık değil mi?” Gerçekten de Sinan’ın kullanabileceği bir araba yoktur. Özellikle belirli dönemler yoğun bir şekilde Anadolu sorumlularıyla görüşmektedir ve bu görüşmelerin yapılacağı evlere zorunlu olarak G. ile birlikte taksi tutarak gitmektedir. Polisin bu söyleyişine ve fotoğrafınız var demesine rağmen, ne S.’nin görüşme yaptığı evlere gelip giden arkadaşlara bir bulaşma vardır, ne de çekildiği iddia edilen fotoğrafları göstermişlerdir. Bu noktada A. arkadaş şu soruyu da cevaplamalıdır: S. ile konuşmalarında araba konusu S.’nin bir talebi olarak gündeme geldi mi ve S. özellikle operasyondan bir hafta-on gün önce yoğunlaşan Anadolu görüşmeleri sırasında “Caddeye çıkıp dolmuş bekliyoruz, iyi olmuyor. Ben deşifre, G. deşifre, vb. gibi şeyler söyledi mi? Veya onların bu davranışları hakkında “Yaptığınızı aptallık, sen deşifre, o deşifre. Minibüs caddesinde dolmuş beklenir mi?” gibi bir şeyler söylendi mi?

Yapılan bu resmi soruşturmanın yanında, A. arkadaşın müdahalemiz öncesinde ve sonrasında getirdiği çeşitli açıklamalar vardır ki, bunlar tamamen kendini temize çıkarma amaçlıdır. Sinan ve Fazıl ile ayrı telefonlarla görüşme yaptığını, Fazıl’ın araç telefonunun 16-17 Nisan’dan hemen önce alındığını ve de o günlerde Fazıl ile hiçbir telefon görüşmesi yapmadığını söyleyen A. arkadaşın bu iddialarına da kısaca değinmemiz gerekiyor.

“Benden başka bilen yok.” güvencesiyle(!) ileri sürülen bu iddiaların gerçeği yansıtmadığını belirtmek zorundayız. Sinan ve Fazıl’la ayrı telefonlarla konuşulduğu gerçek dışıdır. Keza Sabo ile de ayrı telefonda konuşma diye bir olgu yoktur. Ülkeye ayrılmış sadece bir telefon vardır. Kendisi evde olmadığı zaman bu telefona da evdeki bir arkadaş bakmakta, söylenenleri not etmekte ve araması gereken saati bildirmektedir. O telefon üç kişi tarafından aranmaktadır. Bir bayan, iki erkek. İsimler ise S., C. ve M.’dir. (Yani Sabo, Sinan ve Fazıl...)

Fazıl’a telefonun yeni alındığı iddiasına gelince; evet, başlangıçta Fazıl’da araç telefonu yoktur ve A. arkadaşın Sabo ve Sinan’a gönderdiği 19.2.1992 tarihli faks notunda aynen şunlar söylenmektedir: “Mustafa Bey’e de bir telefon ve faks alın, gerektiğinde kullanırız.” Bu konuda daha sonra bir yazışma, üsteleme yok. Bir üstelemenin olmaması, bir süre sonra telefonun alındığını gösterir ki, daha sonra 2.4.1992 tarihli Sabo’ya yazılan bir faks notunda şunlar söylenmektedir:

“Telefonla ilgili şunu dedim... Hiç kullanılmaması iyi olmaz. Arada bir sağı

solu arayıp falanca orada mı vs. denir. Böylece fatura boş gelmez. Kendinin, M.'nin, kardeşinin telefonlarını kastettim. Şu anda kullandıklarınızı.”

SDB'lerin önemi ve yaşanan sorunlardan dolayı, A. arkadaş mutlaka Fazıl ile kendisi konuşmak isteyecektir, istemiştir ve ona da telefon aldirtmiştir. Yukarıdaki notta görüldüğü gibi, en azından Nisan ayı başında Fazıl'ın telefonu vardır. Ayrıca 12.4.1992 tarihli faks notunda “M. Bey'in faks meselesi ne oldu?” diye sormaktadır. Biz yine de Fazıl'ın telefonunu A. arkadaşın dediği gibi “kısa bir süre, hemen önce” alınmış olarak kabul edelim. Fakat Fazıl'la bir iki kere konuşulduğu iddiası pek inandırıcı değil. Çünkü var olan Nisan ayına ait faks notlarının hemen hepsinde “M. ile konuştum, şöyle diyor.” türünden ifadeler vardır. Özellikle SDB'lerde çıkan sorunlar nedeniyle Fazıl ile hemen her gün konuşulmaktadır. En çok konuşulan konulardan biri de 23 Mart günü Fatih Çarşamba Karakolu'na roket atılması ve isabet etmemesi sorunudur. Bu konuda Fazıl suçlanmakta, Fazıl ise “Ben ne yapayım, yapmıyorlar, etmiyorlar.” türü cevaplar vermektedir. En son bu konu 14 veya 15 Nisan akşamı konuşulmuş ve “Biraz da kendimizde arayalım.” denilmiştir. Ve kendisinin katliamdan sonra söylediğine göre, 16 Nisan gecesi (saat 24.00'te Fazıl ile konuştuğu kesindir.) Fazıl özeleştiri vermiş, “Haklısın, bizden kaynaklanıyor, yöneticilik yapamıyoruz. Bundan sonra daha yakından ve dikkatle ilgileneceğim.” demiştir. Özetlersek, “Fazıl'la çok az konuştuk.” deyişleri gerçeği yansıtmamaktadır. Tam tersine, o günlerde hemen her gün Fazıl'la konuşulmuş, bağırılıp, çağırılmıştır. Fazıl ise sonuçta özeleştiri vermiştir. Diğer yandan, 16 Nisan gecesi A. arkadaşın Sabo ve Sinan'la da konuştuğunu biliyoruz. Bunu kendisi de birkaç kere ifade etmiştir. (Doğal olanı da budur çünkü ilişki ağı, örgütsel işleyiş her gün birkaç kere konuşmaya göre düzenlenmiştir.) Acaba o gün kimlerle ne konuşuldu ve konuşma saatlerinde neler oldu? A. arkadaş bu konuda da bugüne kadar bir açıklama getirmemiştir.

Görüldüğü gibi, 16–17 Nisan operasyonu ile ilgili aydınlanmamış ve ortaya çıkmamış epey olgu var. Bunlar soruşturma derinleştikçe, arkadaşlar yeniden ve sağlıklı bir sorgulanmaya tabi tutuldukça aydınlanacaktır, bundan eminiz. Soruşturmanın önu A. arkadaş tarafından şimdilik tıkanmıştır ama bu açılacaktır, açılmalıdır. G.'yi tüm söylediklerini reddedip ihanet baskılanmasına sokarak susturmanın 16–17 Nisan'ı aydınlatmada ve örgütümüzün güvenliğinde hiçbir yararı olmamıştır. Ve G. de bu taktiğin farkındadır. Ama tutunacak bir dal bulamadığından, susmak, boyun eğmek zorunda kalmıştır. Son notunda yazdıkları bu anlamıyla ilginçtir ve girdiği ruh halini vermektedir:

“Son notunuzu aldıktan sonra iyice şaşırılmış haldeyim. Neyi nasıl yazacağımı kestiremiyorum. Hiç düşünmediğim, aklıma getirmediğim birçok şeyin benim düşüncelerim, benim tavrım olduğundan eminsiniz. Ben anlatmaya çalıştıkça da 'kendini aklama çabası, savunma, kafayı takıma' oluyor.

“... 'içtenlikten uzaklık, özü çarpıtma, bile bile birçok şeyi belirsiz bırakma, acı

edebiyatı' gibi eleştiriler karşısında en azından şimdilik yapabileceğim bir şey yok. Sanırım susmak en doğrusu olacak.” (G.’nin 28.1.1992 tarihli notundan)

G.’nin şube tavrında bir olumsuzluk yoktur. Bir gecede, tanıdığı ve konumlarını bildiği birçok önder yoldaşın katledilmesi karşısında inanç zayıflığına düşmemiş, direnmiştir, ifade vermemiştir. Ev baskını sırasında çatışmama, belgeleri kurtarmama konusundaki tavırları yargılanmalıdır. Bu ayrı bir konudur. Ancak G.’ye verilen cezanın gerekçesi sadece operasyon soruşturmasını kapatma anlayışıyla oluşturulmuştur:

“...Hareketle ilişkileri dondurulacak, hiçbir sorumluluğu olmayacak, sadece komün ilişkisi devam edecek. Bu karar kendisine söylenmeli. Şimdilik yeni bir şey yapmaya gerek yok. Suçu katliama neden olmak, takip getirmek. Çatışma durumunda çatışmayıp kendini kurtarmaya çalışması... Bir yeraltı adamının ciddiyeti ve duyarlılığı ile davranmamak.” (Cezaevinden gönderilen not. Haziran 1992)

G.’nin bu şekilde cezalandırılmasıyla 16–17 Nisan operasyonunun soruşturulması kapatılmıştır. Somut bir sonuç var mıdır? Yoktur. Ve zaten A. Arkadaş da bir kısım birim sorumlularına operasyonun “büyük bir ihtimalle, hemen hemen kesin gibi” ifadelerle G.’nin ilişkilerinden gelen takiple olduğunu belirtmiştir. “Operasyondan çıkarılan, ders nedir?” diye sorduğumuzda, yine takibe karşı duyarlı olunmadığı, kuralsızlık vb.dir.

Düne kadar “Operasyonlar sorgulanmış, sonuçlandırılmıştır. Neyi araştıracaksınız?” diyen A. arkadaş, bugün “16–17 Nisan soruşturması devam ediyordu, henüz bitmemişti.” demeye başlamıştır. Bu soruşturmanın nasıl devam ettiği konusunda ise bir açıklık yoktur. Bu konuda bizler bir şey bilmiyoruz. Keza arşivde de soruşturmanın devam ettiğini gösterir bir şey yoktur. Bildiğimiz ve arşivde olanların gösterdiği tek sonuç, konuyla ilgili ifadelerin alındığı, G.’nin cezalandırıldığı (Sonuçlandırılmayan bir soruşturmada G. arkadaşın nasıl cezalandırılabilirdiği ise ayrı bir konudur ve operasyon soruşturmasının A. arkadaşça bitirildiğini gösteriyor.), operasyonun “kesin gibi” ifadelerle G.’den geldiği açıklamasının yapıldığıdır. Bunun dışında ve sonrasında 16–17 Nisan operasyonu ile ilgili yapılan bir şey yoktur.

Bizce operasyonun sonuçları ve polisin bildikleri şu noktayı öne çıkarıyor:

Polis A. arkadaş ile telefon ilişkisi olan yoldaşları ve bu yoldaşlarla konuştukları konuları belirli oranda bilmektedir. Ve operasyon da bu bildikleri çevresinde dönmektedir. (Yaralı, yurtdışı kuryesi, Sinan, Sabo ve Fazıl’ın evleri, G.’nin durumu vb.) Bu durumda operasyonun başlangıcı polisin teknik yöntemlerle yaptığı taramalarda A. arkadaşın telefon konuşmalarını yakaladığı andır. Önceleri ara sıra, tesadüfen yakalanan bu konuşmalar, tekniğin yardımıyla belli bir tarihte sabitleştirilmiştir. Önce S.’nin telefonu tam denetime alınmıştır ve S.’nin ev ve çevresinde belirli bir denetim kurulmuştur. Bu denetim esas olarak her şeyi ve

herkesi takip etme biçiminde değildir. Hem S.'nin evini netleştirmeyi, hem de ürkütmeden buradan yola çıkıp operasyonu geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bunun yanında, polis A. arkadaşın konuştuğu diğer iki telefonun da peşindedir. Sabo ile konuşmalarının biçiminden, üslubundan Sabo'nun A. arkadaşın eşi olduğunu ve kimliğini çıkarmış olmaları büyük ihtimaldir. Başka türlü Sabo arkadaşın kapısına gerçek ismiyle dayanmalarını açıklayamayız. Fazıl'ı en son tespit etmeleri düşünülebilir.

A. arkadaşın ilişki sürdürdüğü üç arkadaşı (onlara göre bu örgüt merkezidir) bulmadan operasyonu başlatmak istememişlerdir. Ve yerini tespit ettikleri anda da operasyona başlamışlardır. Operasyon sonrası basındaki ilk haberlerde yoğun şekilde yer alan telefonlarla ilgili haberleri de bu noktada dikkate almak zorundayız. Telefon meselesini polis gizli tutmak istemektedir. Ancak bir yerlerden sızmıştır. Fakat müdahale ederek bunu "D.K.'nin telefon ihbarı" biçimine sokmuşlardır. Ve yine gazetelerde ev telefonlarının dinlendiği yönünde birçok haber yer almıştır.

Merkezi Operasyonlar Zincirinde Son Halka: Gebze/Bayramoğlu...

16–17 Nisan sonrası ülkede, ailelerden kuryelere kadar tüm birimlerin telefon ve faks bağlantıları ile A. arkadaşına bağlandığı bir yapı kurulmuştur. Örgütsel işleyiş ise 24 saat çalışan telefonlar ve fakslarla sağlanmaktadır. Önemli sorumluluklar üstlenmiş dört arkadaşla hemen her gün görüşmeler yapıp talimatlar verilmektedir. İlginç olan da A. arkadaşın örgütü yurtdışından bu şekilde çok iyi yönetebileceğine tam anlamıyla inanmış olmasıdır. Ancak önceki operasyonlarda da görüldüğü gibi, polis bir kere tekniği keşfetmiştir. Ve bu teknikle merkeze ulaşması uzun sürmeyecekti. Gebze operasyonu da bu koşullarda gündeme gelir. Bu operasyon hakkında yorum yapmadan, bu operasyonda sağ yakalanan arkadaşların raporlarından bazı noktaları buraya aktarmak yararlı olacaktır:

"Polis fakstan söz ediyordu. Devletin kendilerine 55 milyonu çok gördüğünü söylüyorlardı. (55 milyonluk bir alet varmış, bunu alabilselemiş fakası çözerlermiş vs.) Son iki gün konuşmaları (A. ve D. ile aramızda geçen) dinlemiş. Benim de son iki gün içinde, dışarıda uğradığım üç yer basıldı. C.'nin evi, Bakırköy'de o an boşaltmış olduğumuz bir büro ve A.'nin kaldığı nakışçı.

"... 'Her sabah 7.30-8.30 arasında titreyerek telefona çıktığın kim o zaman?' diyorlardı. (...) 'Her sabah seni arıyordu, akşam arayan bayan kimdi, onu da söyleyeceksin.' diyorlardı.

"'Seni nasıl yakaladık, biliyor musun?' diye müdür sormuştu. Ben takiple dedim. 'Peki, 12 Temmuz, 16–17 Nisan'da nasıl oldu?' Yine takip, dedim. Müdür 'Bu işleri bize siz öğrettiniz, 4–5 aylık çalışmamızla bu işi hallediyoruz.' dedi. Bana '25 Temmuz'dan beri telefonlarınızı dinliyoruz.' dedi.

"Telefonların uzun süre dilenmesi imkansız. Bana sorulan sorulardan

pazartesi ve salı günkü telefonların dinlendiğini, büronun da ancak pazartesi ve salı dillendiğini anladım. Çünkü A. ile olan konuşmamızda geçen “pim”, “Akın”, “Mahmut” ve Nurdan’la konuşmamızda geçen “bisiklet” kelimelerini söylemeleri bunu gösteriyor. Keza salı günü Nurdan’la telefon konuşmamızda ‘Sabah abiyle konuşmuştum, elimdeki dökümanları imha edeceğim, sen de yap,’ diye konuştuktan en fazla 45 dakika sonra evi basmaları bunu gösteriyor. Yine ‘Her sabah 7.30–8.30’da titreyerek çıktığın adamı, abini vereceksin.’ demeleri telefonun dinlendiğini gösteriyordu.

“Diğer bir olay ise, yine müdürle konuşmamızda, salı günü büroda faks yapıldığını anladıklarını ama ellerinde faks çözücü alet olmadığından faksı çözemediklerini, karşı tarafı belirleyemediklerini söyledi. Ben ‘Niye, faks çözücü alet yok mu?’ dedim. ‘Bizim işleri bilmiyorsunuz, bu alet 50 milyon TL. ama devlet alıp vermedi.’ dedi.

“‘A. araç telefonlarıyla arar, biliyoruz.’ dedi.

“O.D.’ye şöyle bir şey demişler: ‘A. arar (telefonla), biz buluruz.’ (aradığı yerleri).”

Sorguda telefon ve faksla ilgili geçen şeyler bunlar. Ve A. tüm bunları biliyor. O günlerde bunlar telefonla kendisine ülkedeki arkadaşlar tarafından iletilmiştir. Kendisi o zaman bunlar zorunlu olarak bilen arkadaşlara “polisin yönlendirmesi” diye açıklarken, durumu tam bilmeyenlere ise operasyonun takipten geldiğini söylüyordu. Ama her şey çok açık. Ve arkadaşın raporunda tüm bunlardan sonra şunlar söyleniyor:

“Kullandığımız fakslar, dikkat çekebilir. Örneğin bazen 7–8 saat aralıksız faks yaptığımız oluyordu. PTT’nin bölge taramalarında bu dikkat çekebilir. Aynı şey telefon konuşmaları için de geçerli. 1–2 saat süren telefon görüşmeleri polis denetimindeki PTT merkezlerinde dikkat çekebilir.

“Yalnız birtakım soruları tekrar kendimize sormalıyız. Neden her seferinde isabetli bir biçimde hedefe ulaşabiliyorlar? Neden hiçbir açıklama (basında, şubede vb.) yapmıyorlar? Neden alta doğru ynetmiyorlar? Neden 1990 ncesi gibi yoğun, uzun, sıkı takipler yok? Neden bölgesel denetimler? Neden her seferinde ‘A. ‘yı kaçırdık.’ diyorlar? Bu eminlik nereden geliyor?

“Kısaca, polis sanki bizim rahatımızı, statkomuzu bozacak bir şeylerden özel olarak kaçınıyor, büyük oynamaya çalışıyor gibiydi. Diğer bir nokta da, şubede polislerin birçok arkadaşa ‘12 Temmuz, 16–17 Nisan nasıl oldu, nasıl değerlendirdiniz?’ diye sorması. Birçok arkadaşa takip diyor ya da bilmiyorum diye cevaplıyor. Polis de ya sessiz kalıyor ya da ‘Tabii takipten, 4–5 aylık takip, uzun takipler sonucu.’ gibi cevaplar veriyor. şunu sormak lazım: Neden polis bu soruyu sorma gereği duyuyor? İnsanlarımızın nasıl etkilendiğini öğrenmek için mi? Elbette bu bir parçası. Ama bence sonrasındaki asıl neden (adamlarda bir merak da var) takibin ötesinde bir şeyler düşünüp dşnmediğimizi öğrenmek istiyorlar.

Yani sanki ellerinde bir orijin, bir kaynak var; o ortaya çıktı mı acaba meraklı bir soru bence."

Diğer yandan, operasyon günü ve daha önceki günler faks yapan bayan arkadaşın söyledikleri de vardır:

"S.'yi alan polisler salı günü (operasyon günü) öğleden sonra resmi polisle birlikte büronun önünde bekliyormuş. S.'ye 'Bir haftadır seni Üsküdar'daki bürolardan arıyoruz.' demiş."

Bu operasyonla ilgili fazla bir şey söylemeye şu an gerek yok çünkü her şey çok açıktır. M.'nin evi ve telefonu en az iki gündür tam denetim altındadır. Bölgedeki denetim ise daha eskidir. Keza faks yapılan telefon da en az bir haftadır denetim altındadır ve operasyon günü faks yapılan büroya birkaç kez şüpheli bir şahıs girip çıkmış, bu yüzden faksa ara verilmek zorunda kalınmıştır. Keza daha sonra büronun karşısında görülen sivil ve resmi birkaç polis operasyona katılmışlardır. Polisler faks yapıldığının anlaşıldığını ama faks çözücü aletleri olmadığından çözemediklerini, devletin kendilerine 55 milyonu çok gördüğünü vb. artık açıkça ifade etmektedirler. Operasyon ise M.'nin kurumlaştığı ailenin o gün bir akrabalarının düğününe gitmek için evin telefonundan otobüs şirketine telefon etmelerinin yarattığı "anladılar, kaçıyorlar" düşüncesi ve M.'nin operasyondan yarım saat-45 dakika önce ülkedeki diğer sorumlu arkadaşına telefonda "Dokümanları yakıyorum." demesi üzerine çabuklaştırılmış ve yapılmıştır. Operasyonun ani bir kararla başlatıldığı açıktır, çünkü ilk anda Gebze polisi gönderilmiş, basın denetlenememiş ve kamuoyuna yansımıştır. Aynı operasyonda yakalanan diğer arkadaşın evi ise yine ya M.'nin vermesinden ya da M.'nin takip getirmesinden dolayı ortaya çıkarılmıştır.

Konunun biraz daha iyi anlaşılması açısından, ilişkilerin yürütülüşünü açmamız gerekiyor. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, ülkedeki arkadaşlardan dördü ile A.'nın doğrudan görüşmesi vardır. Onlar not bırakmak ve kısa konuşmalar yapmak için A. arkadaşın bulunduğu üste ülke için ayrılan araç telefonunu aramakta, asıl konuşmalar ise A. arkadaşın onların verdikleri sabit telefonları sokak telefonlarından aramasıyla gerçekleşmektedir. İlişkilerin ağırlığı ise esas olarak iki arkadaşta. Bunlardan biri hemen tüm Anadolu örgütlenmesinin bağlantısı durumundadır ve birçok pratik sorun da bu arkadaşla halledilmektedir. A. arkadaş her gün sabah periyodik olarak 7.30-8.30 arasında bu arkadaşını aramakta ve oldukça uzun konuşmalar yapmaktadır. Keza faks ilişkisi de asıl olarak bu arkadaşla sürdürülmekte, haftada en az bir kere, en az 7-8 saat aralıksız süren faks yapılmakta, 50-100-150 sayfa bulan dokümanlar bir seferde alınıp verilmektedir. Diğer arkadaşlarla periyodik konuşma olsa da yoğun faks ilişkisi yoktur.

Operasyon 18 Ağustos akşamı başlar. O gün yine uzun bir süre (7-8 saat) faks yapılmış, arkadaştan 110 sayfa civarında doküman alınmıştır. Ancak gerek ülkedeki büroya şüpheli bir şahısın sık sık girip çıkması, gerekse de hatların doluluğu nedeniyle ara verilmek zorunda kalınmış ve bu yüzden dokümanların

hepsi alınamamıştır. Kalanlar ise ertesi gün alınacaktır. Yapılan operasyonda o gün gönderilen ve ertesi gün gönderilecek olan bütün belgeler yakalanır. Bürodan faks yapan arkadaş da o gece alınır. Ertesi gün ise, M.'nin bir altındaki arkadaş öğleden sonra evinden alınır. Bu arkadaşın alınmasında da yine A'nın ihmali ve duyarsızlığı vardır. Şöyle ki; M.'nin her sabah arkadaşı araması gerekmektedir. Ancak M. çeşitli sebeplerle bu arama işini zaman zaman aksatmaktadır ve o gün de aramaz. Arkadaş bu durumu şöyle izah eder;

“M.'nin sabahları hareketle görüştüğünü bildiğim için rahattım. Bir terslik varsa nasıl olsa aranırdım diye düşünüyordum.”

Ancak kimse onları arayıp uyarmaz ve onlar da öğleden sonra alınırlar. Onları arayıp uyurabilecek kişi A.'dan başkası değildir. Ve kendisi o gün sabahtan itibaren M.'lerin alındığını bilmekte, ülkedeki diğer arkadaşlarla bağlantı kurmaya çalışmaktadır. Ancak bu arkadaşını arayıp uyarmaz. Oysa M.'nin alınmasından dolayı uyarılacak belli başlı arkadaşlardan biri de budur. Çünkü kır gerillasıyla bağlantılar ve belirli sorumluluklar bu arkadaşın üzerindedir. Uyarılmadığı için bu arkadaş da yakalanır.

Operasyon öncesi sürece kabaca baktığımızda, Temmuz ayının sonlarına doğru M. ve ilişkilerinde bir takip kuşkusu ortaya çıkmıştır. Ki bu dönem M.'nin ilişkilerinde yoğun faks kullanılmaktadır. Bunun üzerine ilişkiler kesilir ve M. de dahil olmak üzere birtakım insanlar kontrol amacıyla İstanbul dışına gezmeye çıkarlar. Sonra temiz olduğu kanısına varılarak dönülür ve tekrar eski ilişkilere devam edilir. Burada A. arkadaşın denetimi vardır ve geziye çıkılmasına da, dönülüp devam edilmesine de o karar vermiştir. Bu konuda bir kuşku vardysa ve bu ciddi görülüyor idiyse, çok daha sıkı bir kontrol yapılmalı, geziden dönen kuşku dolu durumlar yaşayan insanlar tekrar eski ilişkiler çerçevesinde görevlerine devam etmemeliydi. Ancak ciddi bir şey görülmemiş olacak ki, her şeyin eskisi gibi devam etmesine karar verilmiştir.

Takibin Anadolu'dan veya M.'nin kuryelerinden gelmiş olabileceği de düşünülebilir. Ancak Anadolu'ya takip vb.den dolayı bir bulaşma yoktur. Elde edilen dokümanlarla Anadolu'da bazı yerlerde operasyonlar olur. Kuryeler ise operasyon sonrası temizdir, onlara bulaşan herhangi bir şey olmamıştır. Kaldı ki, M.'nin denetimde olduğu süreçte polislin hedefi kuryeler vs. değildir. Onların asıl amacı ülkedeki diğer sorumlu arkadaş ve A.'ya ulaşmaktır. Tüm planlarını buna göre yapmışlardı. Ancak operasyon günü birtakım tesadüfi olaylarla M.'nin kaçacağı düşüncesine varmaları ve dokümanları elde etme istekleri nedeniyle operasyona erkenden başlamışlardı.

Bu operasyonda da her şey dönüp dolaşp A. arkadaşın ilişkilerinde düğümlemekte, telefon ve faks ilişkilerinde somutlanmaktadır. Telefon denetlemelerinin nasıl olduğunu az çok hepimiz biliyoruz. Bu olayda da A arkadaşın telefon ve faks ilişkileri bir süre sonra dikkat çekip denetime alınmış olabilir.

Özellikle de M.'nin periyodik olarak aranması bu dinlemeleri kolaylaştırmıştır. Polis bunu açıkça söylemektedir. M. her ne kadar "Daha öncesini bilemem ama iki gündür dinledikleri kesin." diyorsa da, bu iki gün kesin ve tam denetimin olduğu iki gün olabilir. Faksı ise çok önceden bildiklerini ("Bir haftadır faks yapılan yeri arıyoruz." deyişleri) kendileri de ifade etmişlerdir. Polisin M.'ye "25 Temmuz'dan beri seni dinliyoruz." (Neden 3, 5, 15 Temmuz değil de 25 Temmuz? Ve bu tarih M.'lerin bir kuşku yaşadıkları döneme denk düşmektedir.) demesi de yabana atılmamalıdır. Bu tarihlerde telefonlar tesadüfi olarak yakalanmış olabilir. (Örneğin, bu tarihlerde M. A. arkadaşı aramaktadır. A. arkadaşı aramak için de araç telefonları için sabit ilk yedi rakamın çevrilmesi gerekir. Polis A. arkadaşın araç telefonu kullandığını ve bu telefonların sabit ilk yedi rakamını daha önceden bilmektedir. M.'nin sokak telefonlarından ilk arayışları sonrası bir bölge denetimi kurmuş olabilirler. A. arkadaşın M.'yi sabit yerinden ve periyodik aramasıyla bu denetim daha da yakınlaşmış netleştirilmiş olabilir. Ve amaçları A. arkadaş ile ülkedeki diğer sorumlu arkadaşlar olduğu için de fazla acele etmemişlerdir. M.'yi kuşkulandıracak bir şey yapmamışlardır.

Sonuç olarak, diğer iki operasyonda olduğu gibi bu operasyonda da - ve diğerlerine göre daha açık olarak- sorun gelip A. arkadaşın telefonlarında düğümlenmektedir. Bu sorunu biraz daha netleştirmek açısından telefon konusuna daha yakından bakmamız gerekiyor.

Telefon ve Kullanımı Üzerine Birkaç Nokta:

Telefon örgütsel işleyişte güvenilir bir araç mıdır sorusu biliyoruz ki gereksiz ve saçma bir sorudur. Ancak bu soruyu sormamız gerekiyor. Çünkü bugüne dek A. arkadaşın bu yönde de savunmalarına tanık olduk. Bu "savunma"ların neler olduğuna geçmeden önce, bir arkadaşın konuyla ilgili yaptığı küçük bir araştırmadan çıkan sonucu buraya aktarmak istiyoruz:

"Telefon dinleme ve taramaları Tahtakale Telefon Müdürlüğü'nde bizzat MİT tarafından yürütülüyor. Çalışanların çoğu MİT ile ilişkili veya görevli. İşleyiş şöyle: MİT Tahtakale'de şüpheli gördüğü telefonları dinlemeye alıyor. Dinleme Serencebey'deki MİT merkezinde yürütülüyor. Tahtakale ile Serencebey arasında bu konuda direkt ilişki var. Telefon taramaları, dinlemeleri özel aletlerle yapıyor. Bu özel cihazlar 1990 başında gelmiş. Şüpheli çekenerin başında uzun konuşmalar da geliyor. Sadece Kadıköy'de 76 telefon sürekli dinleniyormuş. Araç telefonları sürekli denetimde olanlarmış. Nedeni bilinmiyor. Fakslar da denetime alınabiliyor. 1993 başında yeni cihazlar geliyormuş. Bunlar dinleme ve tarama işlemini daha kolaylaştıracak ve çok farklı işlevleri de olacaktı."

Herhalde hiç kimse bu söylenenlerin gerçeği yansıtmadığını iddia etmeyecektir. Belki bu küçük araştırma eksiktir, bazı noktalarda yanlışlıklar vardır ama genel olarak doğrudur ve tekniğin ulaştığı seviye karşısında bunların olmayacağını

düşünmek abes olacaktır. Kaldı ki biz, hepimizin kabul etliği üzere, emperyalizmin ve faşizmin şimşeklerini üzerine çeken bir örgütüz ve bu türden teknik gelişmeleri bize karşı kullanmaları çok doğaldır. Nitekim İçişleri Bakanı “...Onlar bizden teknik olarak ilerdeydi ama onları yakaladık ve geçtik.” diyor. Keza Necdet Menzir, çeşitli televizyon ve basın sohbetlerinde, röportajlarında “Evet, onlara çok önemli darbeler indirdik ama bitirdik diyemem. Ancak 1993 başından itibaren çok daha bilimsel çalışmalarımız olacak. O zaman daha önemli gelişmeler sağlayacağız.” diyebiliyor Bu noktada dinleyebilirler mi, bulabilirler mi tartışmasının bir anlamı kalmıyor zaten. Ki dünya çapında Guzman’ın yakalanışından Apo’nun telefonlarının dinlenmesine kadar birçok olay, teknik ayrıntılarıyla basında yer almaya başlamıştır artık.

Peki, biz telefon kullanımı konusunda kuralsız bir örgüt müyüz? Hayır, bu konuda çeşitli yazılarımızda konunun önemi ve arz ettiği tehlikeler ortaya konulmuş, nasıl kullanılacağı ve bir kısım ayrıntılar açıklanmaya çalışılmış, karşı önlemler kural haline getirilmiştir. Bunlardan bir kısmını buraya aktarırsak;

Öncelikle telefonların çok zorunlu olmadıkça kullanılmaması bir kuraldır. Telefonlar acil durumlarda ve başka olanak olmadığı koşullarda, kurallara uymak koşuluyla kullanılabilir, örgütsel ilişkilerde telefon kullanımı kural değil istisnadır bu anlamıyla. Tüm operasyonların gelişimine baktığımızda ise, tam tersi bir sonuç ortaya çıkıyor. 1990 başlarından itibaren önemli örgütsel ilişkiler (başta A. arkadaşın yürüttüğü merkezi ilişkiler) telefon üzerine kurulmuştur A. arkadaş bunu sürat ve tekniğin kullanılması açısından gerekli görüyor. Evet, biz tekniği kullanırız ve işlerimizde gereken hızı sağlamaya çalışırız. Ancak bu hızı sağlayalım derken tekniğe bağımlı hale gelemeyiz. Özellikle bu tekniğin oligarşinin bizden çok daha avantajlı olduğu telefon, faks gibi bir teknik olması durumunda, konuyu biraz daha özenli değerlendirmek zorundayız. A. arkadaşın sorumluluk aldığı dönemde ise hareket yönetimi telefon ve faks ilişkilerinde somutlanan bir tekniğe bağımlı hale gelmiştir. Her şey bunlarla yürümektedir. Öyle ki, kendisinin de ifade ettiği gibi, bunlar sustuğu gün örgüt de durmaktadır, yaşam da... Evet, bir örgütün merkezi yönetimi bütün bir gün telefonlarla ilişkilerini yönetiyorsa, bunun adı tekniği kullanmak değil, tekniğe teslim olmaktır. Öyle bir örgüt düşünelim ki, bu gizli bir örgütlenmedir ve düzeni sarsan eylemleriyle, her türlü faaliyetiyle hedef durumundadır. Her ilişkinin, her faaliyetin özenle yürütülmesi gereken bu örgütlülükte en çok kullanılan kelimeler “kurallar ve ilkeler”dir doğal olarak. Fakat bu örgütlülükle önderlik kendi misyonunu bir kenara bırakmış, ilişkileri günlük ilişkiler haline getirip neredeyse saat başı örgütün en önemli yöneticilerini, üslerini aramakta, araç telefonlarıyla onları yönlendirip denetlemeye çalışmaktadır. Bu noktada kural ve ilkelerin hiçbir önemi kalmaz. Herkes “önder”in “hızına” ulaşmak için onun kullandığı yöntem ve tekniği uygulamak zorunda kalır. Öyle ya, “önder” yapıyorsa, diğerleri de yapacaktır. O zaman birtakım tabuları, kalıpları

bir kenara bırakarak düşünmek zorundayız. Bu harekette çeşitli dönemlerde telefon kullanımındaki hatalar yüzündün birçok insan uyarılmış, cezalandırılmıştır. Bu hataları yapanların üzerine acımasızca gidilmiştir. Peki, sorun “önderlik”ten kaynaklanınca ne yapılacaktır? Ve böyle bir “önderliğin” kadrolara ilke ve kurallardan söz etmesi, aykırılıkları cezalandırması ne denli doğru olacaktır?

Diğer yandan, telefon konusunda kurallarımızdan biri de telefonların 3-5 (taş çatlasa 10-15) dakikadan fazla kullanılmaması biçimindedir. Bu var olan teknik bilgiden yola çıkılarak konulmuş bir kuraldır. Uzun konuşmalar MİT’in telefon taramalarına takılmakla ve gereksiz bilgiler elde etmesine, konuşulan yerleri belirlemesine neden olmaktadır. Yeraltında ve yeraltıyla ilişkili çalışan arkadaşlar bu kuralı çok iyi bilirler ve azami ölçüde buna uymaya çalışırlar. A. arkadaşın telefon konuşmaları ise, onunla ilişkide bulunan ve gelişmelere tanık olanların da çok iyi bildiği gibi, kısa konuşmak bir yana, telefonda yapılan ikili toplantılar gibidir. A. arkadaşın kendisi dahi yarım saat süren konuşmalarını (ki bu istisnadır) “Çok kısa konuştum, fazla bir iş yoktu.” diye ifade etmektedir. Normalde ise telefon konuşmaları en az bir saat sürmektedir. Bu noktada yeraltı örgütlenmesi için getirilen kuralların ihlali ve örgütsel yapının tehlikeye atılması vardır. A. arkadaş bunları bilmeyen biri midir? Hayır, bilir ama uygulamaz, uygulayamaz. Çünkü örgütsel ilişkileri buna göre düzenlenmiştir. Bunu yapmazsa hiçbir ilişkinin yürüyeceği yoktur (tabii ona göre). Peki, bu bile bile ihlalin nedeni nedir? Başka bir yol bulunamadı denilemez. İlişkilerin yürütülmesinde her şeyi telefona ve kendine bağlamanın tek bir zorunluluğu vardır, o da benmerkezci, güvensiz, bürokratik yönetim anlayışının getirdiği zorunluluktur.

Bir diğer kural ise telefon konuşmalarında ezop üslubunun geliştirilmesidir. A. arkadaşın bu kurala ne derece uyduğu ise ayrı bir konudur. Evet, A.’nın elinde telefon konuşmaları için bir kelime kod listesi vardır. Ancak bunlara ne derece özen gösterilmiştir? Bunu anlayabilmek için de öncelikle konuşmaların uzunluğunu ve A. arkadaşın sinirsel-tepkici yanını göz önüne almamız gerekir. Birincisi; bir-iki saat süren örgütsel sorunların en ince ayrıntısıyla konuşulduğu telefon konuşmalarında, belli kelimelerin kodlanması ne yarar sağlayacaktır? Çünkü konuşmalar acil mesajlar iletme çerçevesinde değil, örgütsel-taktiksel sorunların tartışılması çerçevesinde sürmekte, ayrıntılı talimatlar-görüşler bildirilmektedir. Bu nedenlerle, konuşmaların siyasi içeriği, örgütsel içeriği en fazla 10 dakika sonra açık kelimelerle ifade edilmeye başlanmaktadır. Bu da doğaldır çünkü başka türlü anlaşmanın olanağı yoktur. Diğer yandan, en teknik konuların konuşulmasında bile A. arkadaş bir süre sonra sinirlenmekte ve kelime kodlarını, senaryoyu bir kenara bırakmaktadır. A. arkadaşın telefon konuşmalarına tanık olanlar da bilir ki, bir süre sonra konuşmalar küfür ve hakaret dozu giderek artar, karşı tarafı çeşitli şekillerde suçlayan ve üçüncü şahıslar hakkında bizim değerlendirmelerimizin yapıldığı sık sık “Sıkın kafasına bir tane...” gibi ifadelerin geçtiği bir biçime bürünmektedir.

Bu durumda, bir-iki saatlik ve oldukça hararetli tartışmalarla geçen konuşmalarda, kelimelerin arada bir kodlu olarak söylenmesinin ne anlamı olabilir ki?

Telefon konusundaki kurallarımızdan biri de sabit yerlerden sabit yerlerin aranmaması kuralıdır. Bunun nedeni ise, yukarıda açıkladığımız gibi, tespit edilen bir yerden diğer bir yere bulaşmanın engellenmesidir. Sorunu araç telefonları açısından ele aldığımızda ise farklı bir durum ortaya çıkmıyor. Daha önce de sözünü ettiğimiz gibi, araç telefonları belli frekans boylarından yayın yapmakta ve bu yayınlar her yerde bulunabilen aletlerle (telsiz, radyo vb.) kolayca dinlenilmektedir. Ve öğrendiğimiz gibi de, bu araç telefonları başından beri denetimi en yoğun olan telefonlardır. Tekniğin gelişmesi, telsiz kullanımının yaygınlaşması vb. nedenleriyle, bu telefonların dinlenmesinin zor olduğunu da iddia edemeyiz. Çünkü bu telefonların frekans boyları bellidir. Dinlemek isteyen bu frekans boylarını tarar ve istediğini bulur. İkincisi; çok yakın döneme kadar tüm Türkiye’de araç telefonlarının toplam hat sayısı 30 bindir. (Çok yakın bir dönemde 80 bin olmuştur.) Bu telefonlar yine tek merkeze (Ankara) bağlıdır ve denetimi tek elden yapılabilmektedir. (Yine yakın dönemlerde İstanbul’da da bir merkez oluşturulması kararlaştırıldı.) Buna bir de araç telefonlarının halkın çeşitli kesimlerince kullanılmadığını, belirli bir kesim tarafından (işadamları, şirketler vb.) kullanıldığını eklersek, bunun denetiminin bizler açısından arz ettiği tehlike daha kolay anlaşılır. A. arkadaşın telefon kullanımı ise birbiriyle çelişkili ve bir önceki kullanımını reddeden tarzıdır. Bu durum kendisinin de telefonlardan gelen tehlikenin farkında olduğunu göstermektedir. Süreci kabaca özetlersek;

12 Temmuz’a kadar, A arkadaş araç telefonuyla ülkedeki her yeri (sabit yerleri ve çok sınırlı -birkaç tane- araç telefonunu) aramıştır. Konuşmalar özellikle A. arkadaştaki araç telefonuyla sabit yerler arasında geçmektedir.

12 Temmuz sonrası ise, A. arkadaş araç telefonunun sabit yerlerin tespitine yol açtığını görmüş ve bu kez ülkedeki sabit telefonları (sürekli ilişkide olduğu) kaldırmıştır. Sürekli ilişkide olduğu Sabo, Sinan ve Fazıl yoldaşlara da araç telefonu aldırılmış, görüşmeler araç telefonuyla araç telefonu arasında olmaktadır. (Ayrıca bu telefonlara bağlanan fakslarla da Sabo ve Sinan’la faks yapılmaktadır. Örgütsel yazışmaların dışında, Sinan’ın her sabah ilk işi ülke basınında yer alan önemli haberleri A. arkadaşına fakslamaktır.) A. arkadaşın bu yoldaşların alt ilişkilerinden bir kısmı ile de ilişkisi kurulmaya başlanmıştır. Ve A. arkadaş bu insanların sabit telefonunu kendi araç telefonundan değil, sokak telefonlarından aramaktadır. Görüldüğü gibi, 12 Temmuz sonrası araç telefonlarıyla aranan sabit telefonların tespit edilebileceği “dersi” çıkarılmış ve düzenleme de orta göre yapılmıştır.

16-17 Nisan sonrası ise, araç telefonlarının da çok kolay tespit edilebildiği bu ağır deneyle anlaşılacaktır ve kendi yerinin (adres, ev olarak) tespit edildiği kuşkusuz yaşanmaktadır. Operasyon sonrası kaldığı yerde bu kaygıyla tedirgin olmuş, neredeyse tüm gününü kapı pencere gözlemekle geçirmeye başlamıştır. (Bu

arada Avrupa sorumlusu arkadaşı da yeni yer bulması için sıkıştırılmaktadır.) En ufak bir tıktırdan, kapı-pencere gürültüsünden, evin önünde duran arabalardan, geçen insanlardan kuşkulanılmakta, telaşa kapılmaktadır. Kimi zaman evdeki insanlar kuşkulu durumu kontrol etmek üzere dışarı gönderilmekte, kimi zaman kendisi arabaya binip saatlerce dolaşıp kontrol yapmaktadır. En son olarak da evin önünde bir polis arabasının biraz uzun süren bir manevra yapması ve o ara gayri ihtiyari eve bakmalarını duyması üzerine iki saat içinde Avrupa sorumlusu arkadaşı bularak apar topar evi değiştirmiştir. Operasyondan çıkarılan bu “ders” ışığında araç telefonları neredeyse tamamen devreden çıkarılmış ve ilişkiler sokak telefonu ile ülkedeki arkadaşların sabit telefonları arasında olmuştur. (Kendisinde ülke için ayrılmış bir araç telefonu yine vardır ancak buradan ülke aranmamakta, sadece ülkedeki arkadaşlar acil konularda not bırakmakta, aranmalarını istemektedir. Uzun konuşmalar olmamaktadır.) Fakslar ise Avrupa’daki çeşitli ilişkilerin ev telefonlarından yapılmaktadır.

Operasyonlarda yaşanan somut olayları ve A. arkadaşın çıkardığı “ders”lerle yaptığı bu düzenleme değişikliklerini göz önüne aldığımızda, telefonlarla operasyonlar arasında inkar edilemez bir bağlantı olduğu onaya çıkmaktadır. Ancak A. arkadaş pratikle bu gerçeği görerek kendine ilişkin önlemler alırken, konuşmalarda hiçbir zaman operasyonların telefonlarla ilgisi olabileceğini kabul etmemiştir. Ayrı telefonlar kullanıldığı, sık sık telefon değiştirildiği, telefonların yeni olduğu vb. doğrultusunda ve olayları açıklamayan savunmalarda bulunmuştur. Ancak buraya kadar özetlediğimiz araç telefon tekniğini göz önüne aldığımızda, bunların hiçbir anlam ifade etmediğini görürüz.

Sonuç olarak, telefonların riski büyüktür. Ancak riski asıl büyüten olgu, tüm ilişkilerin telefona bağlanması ve periyodik olarak saatlerce süren konuşmalar yapılmasıdır. A. arkadaş da durmadan telefon değiştirmesine rağmen (araç-sabit), asıl riski ortadan kaldırmamış, saatlerce süren konuşma ve fakslarla adeta operasyonlara davetiye çıkarmıştır. Bütün sorun budur.

Bugün konuyla ilgili yapılması gereken nedir? İlk olarak, tüm merkezi operasyonları araştırmakla görevli ve belirli yetkiler tanınan bir komisyonun oluşturulmasıdır. Komisyon tüm merkezi operasyonları yeniden araştırmak, her operasyon dönemini ilişkilerde ve şubede yaşayan arkadaşları yeniden sorgulamak üzere en kısa sürede göreve başlamalıdır. Sorun birinci planda kimin sorumlu olduğunun tespitinden öte, örgütsel varlığımız açısından yeni önlemler geliştirmek ve buna uygun düzenlemelerin temellerini oluşturmaktır. Operasyonlarda o kadar çok bilinmeyen, üzeri örtülmüş nokta vardır ki, bunların açıklığa kavuşturulması şarttır. Örneklerini verdiğimiz gibi, birtakım olayların resmi açıklamalara değiştirilerek geçirilmesinden her operasyonda sağ yakalanan arkadaşlara kendisiyle ilgisi olmayan, şubede kimsenin vermediği konuların sorulmasına kadar birçok olay aydınlatılmayı bekliyor. Ve tüm bunlar A. arkadaş, açık ve samimi olarak sorgulanma

sürecine girmeyi kabul etmedikçe aydınlanamayacaktır. Çünkü bilinmeyenlerin, üzeri örtülenlerin hepsi de doğrudan A. arkadaşla ilgilidir. Örneğin, değiştirilen olay anlatımları A. arkadaşın bilgisi ve denetimi altında yapılmıştır. Keza şubede hiç kimsenin bilmediği ve vermediği konular sadece A. arkadaşla operasyonlarda katledilen veya o sırada ülkede önemli sorumluluklar alan arkadaşlar arasında ve telefonda konuşulmuştur. Polisin bu konulardan haberdar olması ancak bu telefon ilişkilerinin denetlenmesi ile mümkündür.

Evet, bugün acil hedefimiz, görev ve yetkilerini yukarıda tanımladığımız bir komisyonun kurulmasıdır. A. arkadaşla düşen ise, operasyonlar konusunda açık ve samimi davranması, hareketi kollar bir tutum içine girmesidir. Onlarca şehide karşı saygımız varsa, azıcık da olsa hareketimizin geleceğini-güvenliğini düşünüyorsak, bunu kaçınılmaz bir görev olarak kabul etmek zorundayız. Kendini koruma güdüsü ve her şeyi çeşitli yöntemlerle örtbas etme tavrı belki bir süre daha ona yarar sağlayacaktır. Ancak uzun sürede bu tavır sadece kendi siyasi sonunu değil, hareketin siyasi tükenişini de getirecektir. Dökülen onca kan, sarf edilen onca emek, gösterilen fedakarlıklar, sergilenen kahramanlıklar böyle bir sorgulamanın zorunluluğunu doğurmaktadır. Devrimci Sol kadrolarına ve Türkiye halklarına hesap vermekten kaçınmak. “Benim hesabım açık.” diyerek böyle bir sorgulamayı baltalamaya kalkışmak ve sorunu kişisel düzeye indirgeyip kadroların duygularını kullanmaya çalışmak hiç kimseyi bir yere götürmez. Sorun bugünle ve bizimle ilgili olmayacaktır. Ve kadroların kafalarındaki soru işaretleri hep var olacaktır. Tek veya toplu, bizden sonra da bu soruları soran olacaktır. Bütün Devrimci Sol kadrolarıyla ne zaman ve ne şekilde gündeme geleceği belli olmayan bir hesaplaşmanın ciddiyetinin hissedilmesi, hareketin varlığı ve güvenliği açısından bunun taşıyacağı tehlikelerin düşünülmesi gerekir. Fakat görüldüğü kadarıyla, A. arkadaş kendisi dışında hiçbir şeye değer vermeyen, güvenmeyen kafa yapısıyla bugün soruna bizi şu veya bu şekilde “halletmek” olarak bakıyor. Bizi çeşitli kişisel suçlamalarla, darbe vb. ithamlarla yok ettiğinde önünün düzleneceğini ve daha da güçleneceğini sanan, bu noktada hareketin bütünlüğünü ve güvenliğini dikkate almayan bir kafa yapısıyla soruna yaklaşmak hiçbir şeyi çözmeyecektir ve kimseyi de “daha da” güçlendirmeyecektir. Bu boş bir hayaldir. Hareketin güvenliği açısından bu konuyu sonuna kadar takip edeceğimizi ve operasyonların sorumlularını mutlaka ortaya çıkaracağımızı herkesin bilmesini istiyoruz. Hareketin çıkarlarını her zaman üstte tutacağımız bu uğraşımızda yalnız kalmayacağımızı ve biz olmasak bile bu konuyla uğraşacak birilerinin her zaman çıkacağını çok iyi biliyoruz ve kimse de bunu unutmamalı...

PARTİLEŞME SÜRECİ KENDİNİ TEKRAR VE TASFİYE İLE TANIMLANAMAZ

Parti olgusuna ve partiyi oluşturma süreci olarak tanımladığımız “partileşme süreci”ne verdiğimiz önem bilinmektedir. Oportünizmin ve revizyonizmin tersine, parti olgusuna bakışımızdaki ciddiyetten kaynaklanan bu dönemin pratikteki ifadesi partileşme sürecinin ilke ve kurallarında somutlanmıştır. Amaçlanan partiyi ideolojik-siyasi tezlerimize uygun bir biçimde yaratmanın koşullarını sağlamak ve korumak işleviyle yükümlü bu ilke ve kurallar bir kenara itildiğinde, bizim de bugüne kadar eleştirdiğimiz oportünizmin, revizyonizmin karikatürize parti anlayışına saplanmamız kaçınılmaz olacaktır. Ki böylesi bir süreci önümüze koymamızdaki amaç da, bu tür sapkınlıklardan, karikatürize yapılanmalardan uzak Leninist bir parti yaratabilmektir. Nasıl bir parti sorusunun cevapları ışığında tespit edilen bu ilke ve kuralları bir kenara itmek, inkar etmek anlamına gelecektir. Bu nedenle partileşme süreci ve parti olgusu bu ilke ve kurallardan bağımsız ele alınamaz.

Partileşme sürecine ilişkin en yoğun tartışmalar DY tasfiyecilerine karşı yürüttüğümüz ve ayrılıkla sonuçlanan ideolojik mücadele sürecinde gündeme gelmiştir. DY bildirgesinde yer alan ve ortak iradenin olduğu bugüne kadar savunduğumuz bu ilkeleri buraya aktarırsak;

“Partileşme, süreci ideolojik mücadele sürecidir.”

“Kolektif çalışmanın harcı ideolojik birliktir. İdeolojik birlik ülkemiz devriminin temel meselesi hakkında bir ideolojik açıklıktan bu açıklığı sağlamak için ideolojik mücadeleden geçer.”

“Partileşme süreci örgütlü, bilinçli bir çabayı gerekli kılar.”

“Partileşme sürecinde ana görev kadrolaşmadır ve kadrolaşmayı ilerletmenin yolu da siyasi pratiği yükseltmekten geçer.”

“Partileşme sürecinin merkezinde kadro çalışması vardır. Devrimci mücadeleyi yükseltmek kadro çalışmasıyla, kadro yetiştirebilmek de devrimci mücadeleyi yükseltmekle mümkündür.”

“Partileşme sürecinde hiyerarşi oluşturmak diye özel bir sorun yoktur.”

“Bazılarınca partinin yaratılması bir hiyerarşi oluşturmak şeklinde kavranmaktadır. Bu yanlış bir kavrayıştır. Partileşme olayına yanlış bir noktadan, yaklaşmanın ürünüdür. Partileşme sürecinin belirli bir aşamasında tabii ki hiyerarşi oluşturmak diye özel bir görev karşımıza çıkacaktır. Örgüt yapısı anlamındaki ilişkiler dizisini saptamak olan bu hiyerarşik şekillenmeyi tespit etme işini çözmekte M-L’lerin önünde hiçbir zorluk yoktur.”

“Partileşme sürecinde iş esasına göre örgütlenme şeması içerisinde kadro organizasyonu ile kadrolar arasındaki ilişkiler emir-kumanda hiyerarşisi zinciri esasına değil, ikna esasına dayanır.” (Tasfiyecilik ve Devrimci Çizgi, aktaran Dava Dosyası, s. 33)

Alıntıda görüldüğü gibi, burada en önemli olgular ideolojik birlik, kadrolaşma, kadro organizasyonu (organlaşma), kolektivizm ve iknanın temel olması olarak sıralanmıştır. Tüm bunlar DY somutunda ifadelendirildiği için belirli bir özgünlüğü içerse de, bizim her zaman savunduğumuz ilke ve kurallardı, anlayıştı. Ki alıntı yaptığımız bu paragrafın hemen altında yer alan şu belirleme de bizim bu söylediklerimizi doğrular:

“Bize düşen görev, daha önce saptadığımız bildirge ilkelerini bugünkü somut durum ve önümüze çıkan görevler temelinde savunmak ve pratiğe geçirmektir. Kim ki bu ilkeleri reddeder, hizipçi, cuntacı, tasfiyeci ve sübjektif niyetlidir.” (agk. s.33)

Yukarıdaki belirleme bu ilke ve kuralların özgünlükten değil asıl olarak partileşme sürecine bakışımızdan, anlayışımızdan kaynaklandığını açıkça ortaya koyuyordu. Nitekim daha sonra kaleme alınan tüm ideolojik-siyasi belgelerimizde de değişik ifadelerle de olsa savunulmuştur. Konuyu biraz daha açmak, sayılan ilkeleri soyutluktan ve özgünlükten kurtarmak için bu ilkelerin her biri üzerinde biraz daha ayrıntılı durmamız gerekmektedir.

Mücadeleden Örgütsel Yapılanmalardan Bağımsız Bir İdeolojik Birlik Anlayışımız Yoktur

Aktardığımız partileşme sürecinin ilkeleri içinde “ideolojik birlik” özel bir önem taşır. Bu önem, gerek parti konusunda sahip olduğumuz, anlayışın netleştirilmesi, gerekse de yaşanan özgün durum nedeniyle daha da vurgulanarak öne çıkarılmıştır. Partinin her şeyden önce ideolojik-politik bir birlik olması, partileşme sürecinde olan bir hareketin ideolojik birlik konusunda yaptığı vurguyu tek başına açıklayan olgu olsa da, dönemin özgüllüğü bu vurgunun arttırılmasını gerektiren bu özelliğe sahiptir. 1974 sonrası, 1971 silahlı devrimci hareketine ve özel olarak THKP-C

düşünce ve pratiğine yönelik olarak gündeme gelen pragmatist tasfiyeci çabalar sonucu bulanıklaştırılan ortam içerisinde ideolojik birlik konusu daha da öne çıkmak zorundaydı.

Konuyu daha da açık hale getirmek için, ideolojik birlikten ne anladığımızı ve bunun nasıl sağlanacağına ilişkin savunduklarımızı biraz daha ayrıntılı ortaya koymak gerekliliğini duyuyoruz. Aynı konuyla ilgili Tasfiyecilik ve Devrimci Çizgi broşüründe söylenenler, ortaya çıkışımızda ideolojik birliğin anlamı ve nasıl sağlanacağı üzerinde bir görüş netliğine sahip olduğumuzun göstergelerinden biridir.

“İdeolojik birlikten yalnızca belli lafızlarla aynı şeyi söylemek kavranmamalıdır. İdeolojik birlik ülkemiz devriminin yolunu, temel stratejik-taktik sorunlarını aynı anlayışla kavrayan ve aynı anlayışla hayata uygulayan bir birlik olarak kavranmalıdır. İdeolojik birlik beraber iş yapabilmek, aynı olay karşısında aynı şekilde tavır alıp pratiğe aynı anlayışla uygulama sorununu da kapsayan bir bütündür. Eğer böyle olmasaydı, konuşmalarda ve tartışmalarda aynı devrimci strateji üzerinde birleşen ama onu hayata geçirirken farklı bir anlayışla yorumlayan insanlar arasında ideolojik birliğin varlığından söz etmemiz gerekirdi. İşte ideolojik birliğin kavranması gereken en önemli halkası.” (aktaran Haklıyız Kazanacağız, s. 786–787)

Burada asıl kavranması gereken nokta, ideolojik birliğin pratiğin dışında, soyut teorik düzlemde oluşmayacağıdır. Ki sorunu bu şekilde teori düzeyine indirgemek her şeyden önce “ideoloji” kavramının anlamına terstir. Burjuva idealist bir yorum tarzıdır. Bu ise ideolojiyi dogmalar yığını haline getirir, pratikten koparır. İdeoloji sınıflar mücadelesiyle, bu mücadelenin gelişimi ve sorunlarıyla, buna yönelik çözümleriyle anlam kazanıp somutlaşan ve bu özelliği ile sürekli bir gelişim içinde olmak zorunda olan “eylem kılavuzu”dur. Bu durum Haklıyız Kazanacağız’da şöyle ifade edilirken, ideolojik birlik konusundaki bakış açımız da net bir şekilde ortaya konulmuştur:

“İdeolojik birliğin bir anda ortaya çıkan ve kesinlik taşıyan bir olgu olmadığı açıktır. İdeolojik birlik, mücadeleyle birlikte gerçek anlamını bulan, süreci açıklayan ve yönlendiren bir ideolojik olgu haline gelir.” (Haklıyız Kazanacağız sf. 788) (abç)

İdeolojik planda böyle bir özelliğin kazanılması nasıl sağlanacaktır? Pratik ile ideolojik birlik olgusu arasındaki bağ nasıl somutlanacaktır? Bunun tek bir yolu vardır. İdeoloji-politika üretiminde bir üretkenliği sağlayacak mekanizmaların oluşturulmasıyla. Yani ideoloji-politika üretiminin tüm organların, kadroların doğal işlevi haline getirilmesiyle, bunun platformlarının, yöntemlerinin yaratılmasıyla. “Yolun Neresindeyiz?” broşüründe “Kolektif Tartışma ve Üretimin Olmaması İdeolojik Belirsizliği Doğurdu” başlığı altında dile getirilenler bir yerde bu söylenenlerin açıklanmasıdır:

“Kolektif örgütlenmeye yönelmeme ve ağırlıkla bireysel iş görme alışkanlığı hemen her şeye yansdı. İdeoloji üretiminde, politika belirlenmesinde, taktik kararlar oluşturulmasında sürecin gerisine düşüldü. Hemen her konuda ya kayıtsızlık ya da kısırlık hakim oldu. Dar pratikçilik, sorunlara geniş bir perspektif ışığında yaklaşmayı engelledi. Günlük başarılarla tatmin olmak, küçük şeyleri abartmak, kendini olduğundan büyük görmek yaygın bir davranış biçimi haline geldi.

“Kolektif tartışma ve paylaşımın olmadığı yerde ideoloji ve politika üretiminde kısırlaşma doğaldı. Bir örgüte hayatiyet veren en temel unsurlardan biri olarak canlı bir siyasi tartışma platformunun yaratılmaması, karşılaşılan sorunlara çözüm üretebilmeyi de engelledi. Kolektif işleyişin olmadığı, düzenli rapor alıp verme gibi bir alışkanlığın yaratılmadığı, aşağıdan yukarıya, yukarıdan aşağıya bilgi akışının sürekli kılınmadığı yerde, canlı bir siyasi tartışmadan söz etmek elbette güçtür.

“Oysa bir örgütün ideoloji ve politika üretiminde zenginleşebilmesi, her kademedede ve her birimde okuma, tartışma ve üretim faaliyetinin canlı kalabilmesine bağlıdır. Temel eksen bu olmalıdır ve bu eksen mutlaka yakalanmalıdır. Bunun yapılmadığı yerde, çalışma yapılan alanın tahlilinden kitle hareketinin anlamını kavramaya, kadrolaşma yapmadan çeşitli politik taktikler üretmeye kadar hemen her konuda yanlışlar yapmaya ve yerinde saymaya devam etmek kaçınılmazdır.” (Yolun Neresindeyiz, sf. 19)

Özetlersek; ideolojik birlik, ideolojik-politik üretkenlik konuları hareketimiz, saflarında başından beri bütün bir örgütün, kadroların sorunu olarak ele alınmış ve bu şekilde ortaya konulmuştur. Bugün 1971’ler sonrası süreçte olduğu gibi, karşımızda THKP-C görüşlerinin netleştirilmesi, bulanıklıktan kurtarılması gibi bir sorun ideolojik çalışmaların başat sorunu olmaktan çıkmıştır. Ancak bu demek değildir ki, ideolojik birlik sorunu tamamlanmıştır, bitmiştir. Hayır, yukarıda da çeşitli örneklerle açmaya çalıştığımız gibi, ideolojik birlik sorunu bütün bir mücadele sürecinin sorunudur. İdeolojik-politik birlik ve üretkenlik sorunu her zaman gündemdedir ve olmak zorundadır. İdeolojinin bu anlamından yola çıkarsak, bugün M-L’nin savunulması, oportünizmin ve revizyonizmin bulunduğu uygun ortamda ideolojik-politik yayılmasının ve etkilerinin engellenip sınırlandırılması, pratiğin zorlayıcılığı veya çeşitli sübjektif etkenlerle gündeme gelebilecek olan ideolojik-politik-örgütsel anlayışımıza zarar verici girişimlerin önüne set çekilip saflığın korunması ve tüm bunlar için de örgütsel mekanizmaların ve kadroların seferber edilmesi anlamında ideolojik birlik diye bir sorunumuz vardır.

***Kadrolaşma, Organlaşma ve Merkezi Organizasyon
Partileşme Sürecinin Birbirinden Koparılamayacak
Örgütsel Sorunlarıdır***

Partileşme sürecini tanımlar ve ilkelerini ortaya koyarken, ideolojik birlik

ile kadrolaşma konusunun birlikte dile getirilmesi bu iki olgunun partileşme sürecindeki belirleyici önemini vurguladığı gibi, biriminden ayrılamayacağını da göstergesidir. İdeolojik birliğin oluşması, amaçlanan partinin ruh ve düşünce sisteminin inşası anlamına gelirken, kadrolaşma-organlaşma yönünde atılan adımlar da partinin maddi-fiziki varlığını (gövdesi, kolları beyni vb. ile) oluşturma anlamını taşır.

Kadrolaşmadan biz bugüne kadar ne anladık? Devrimci Harekete kadro yetiştirmeyi. Bu tabii ki mücadele içinde gerçekleşecek bir olgudur. Her zaman söylediğimiz gibi, kadrolaşmanın temelini sınıflar mücadele içinde verilen siyasi eğitim oluşturur. Fakat burada şunu özellikle vurgulamalıyız ki, kadrolaşma öncelikle örgütsel yapı içinde, mücadele sürecinde anlam kazanan ve asıl sonuçlarını bu platformlarda gösteren bir olgudur. Bu anlamda, bu gerçeklerden bağımsız bir şekilde “kadro şöyle yetiştirilir” gibisinden bir belirleme anlaşılmaz, olacaktır.

Kadroların mücadele ve örgüt gerçeğinden ayrı bir şekilde ele alınmasına ve salt insan yetiştirme sorunu olarak görülmesine her zaman karşı olan siyasi bir anlayışa sahip olduğumuz bilinmektedir. Bunu çeşitli yazılarımızda da vurguladık. Bu yanlış bakış açılarına karşı yapılan “*Partileşme süreci yığın halinde kadrolar yaratma süreci değildir.*” (Haklıyız Kazanacağız, sf. 792) tespiti kadrolaşma politikamızın en özlü ifadesidir.

O halde kadrolaşma konusunun ayrıntılarına girmeden önce şunu söyleyebiliriz. Kadrolaşma asıl olarak organlaşma olgusu ile birlikte anlaşılır. Sorun tek tek insanlar (kadrolar) değil, bu insanların (kadroların) organizasyonudur (organlaşma). Bu organlaşma nedir ve nasıl yapılacaktır? Bu soruların cevabı da hareketimiz, tarafından verilmiş ve çeşitli yazılarda somut olarak ortaya konulmuştur:

“*Organlaşma konusuna gelince;*

“*Dikey bir örgütlenme olan partinin çeşitli merkez organları olmalıdır. Bunların başlıcaları kongre, genel komite, merkez komite, bölge komiteleri vb.dir.*

“*Bu organlar birdenbire ortaya çıkmaz. Temelleri, ilk örgütlenme biçimleri partileşme sürecinde ortaya atılmak zorundadır.*” (Haklıyız Kazanacağız, s. 794–795)

Partileşme sürecinin bu şekilde tanımlanmasının, daha önce de değindiğimiz gibi, iki doğal sonucu vardır. Bu sürecin iradi ve kolektif bir süreç olması. Bu iki özellik partileşme sürecinin başından itibaren bir organizasyona sahip olmasını zorunlu kılar. İradilik ve kolektivizmin böyle bir organizasyon olmadan sağlanması mümkün değildir. Kadrolaşma ve organlaşma kendiliğinden değil, bilinçli, planlı, iradi ve kolektif bir çabanın sonucu olacaktır. Bu çabanın kaynaklanması gereken yer ise partileşme sürecinin merkezi organizasyonudur. Adına merkez komite veya başka bir şey denilsin, partileşme süreci böyle bir merkezi organa sahip olmak zorundadır.

Partileşme sürecinin taşıdığı karakter hiç kimseye “merkez benim” deme

hakkını vermez. Çünkü bu süreç sürekli bir yenilenme, eskinin yıkılıp yeniden yapılması sürecidir. Statükolara yer yoktur. Sürecin başlatılmasında birtakım kişiler veya örgütlenmeler, birimler belirleyici bir rol oynayabilirler ve süreç bunların öne çıkan unsurlarıyla başlayabilir. (Hatta mücadele içinde haklı ve doğal olarak karizmalar oluşabilir.) Ancak bu, belirli siyasal ilkelerle oluşturulmuş bir programla ve çalışmaların yürütülüşüne ilişkin kurallarla belirlenen bir yetki ve sorumluluk çerçevesinde olmak zorundadır. Bu gerçekleştirilmediğinde, sürecin kendiliğindencilige ve statükoculuğa teslim olması kaçınılmazdır. Özellikle DY örneğinde somut biçimini yaşadığımız bu çarpıklık (Ankara hizbinin kendini merkez ilan edip ikna yerine tasfiyeyi öne çıkarması, ideolojik-siyasi tasfiyenin kadrosal boyutlara vardırılması “Eleştirin var mı, yok mu? Varsa görevini bırak.” türü yaklaşımın Ankara hizbi dışında herkese dayatılması vb) partileşme sürecinin sağlıklı, ilke ve kurallara uygun yaşanması bir yana, sürecin hedefleri doğrultusunda adımlar atılmasını bile engelleyecek ve kendini tekrar kaçınılmaz olacaktır. Bunu engellenmenin yolu nedir? DY tasfiyeciliğine alınan tavır sonrası, bunun engellenmesinin temel koşulunun ilke ve kurallara göre çalışın, iradi ve kolektifliği benimsemiş bir merkezi organizasyonu kurmak olduğu, Devrimci Sol kadrolarının kafasında şekillenmiştir.

Partileşme sürecinin merkezi organizasyonu, bu sürecin tespit edilen ideolojik-siyasi ilkelerine, çalışma biçimine ilişkin kurallara öncelikle uyması ve yaygınlaştırması gereken bir organdır.

Bu organizasyon iradi olmak zorundadır. İradilik her şeyden önce bir program sorunudur. Sürecin amacı ve gerekleri gözetilerek hazırlanan bu programın uygulanmasından öncelikle bu organizasyon sorumludur. Programın hazırlanması ise, doğaldır ki, en ileri kadrolarla sürdürülecek bir tartışma sürecinin ürünü olacaktır. Program bir kere hazırlandıktan sonra, mücadelenin, örgütlenmenin gelişimine ve gereklerine göre yenilenmek, yeni hedefler saptamak zorundadır. Sürecin, başından sonuna aynı programla yürümesinin mümkün olmadığı mücadelenin iniş çıkışları ve her sürecin kendine özgü sorunları olduğu gerçekleri ışığında hemen her kadromuzun görebileceği bir olgudur. Gelişim içerisinde onaya çıkan eksik ve zaaf, önemli darbeler ve atılım dönemlerinin sonuçları ve dersleri birer hedef olarak, bir sonraki dönemin özellikleri olarak programa yansımak zorundadır.

Elbette ki iradilik olgusu sadece programla tanımlanamaz. İradilik olgusunun bir diğer yönü ise, bu programın uygulanmasının mekanizmalarını, ilke ve kurallarını, anlayışını oluşturmak, disiplin ve denetimini sağlamaktır. Ters, programın yazılıp çizilip kağıt üzerinde kalmasıdır, kendiliğindencilige terk edilmesidir, sahipsiz bırakılmasıdır. Bu oportünizmin bir türlü içinden çıkamadığı ve sonunu karikatürleştirdiği “işte programımız var ya” anlayışının bir sonucudur. Hareketimiz, yıllardır bu anlayışı eleştirmektedir. Mücadeleden, ilke ve kurallardan, disiplin ve denetimden, mekanizmalardan yoksun bir program hiçbir şeyi çözemez

ve çözememiştir. Ama bu programsızlığın tercih edilmesi, savunulması boyutuna vardiirilmamalıdır. Program olmalıdır ancak bu program uygulanması ile, disiplin ve denetimi ile bir iradilik taşınmalıdır. Bu noktada da karşımıza merkezi organizasyonun işlevi çıkar. Programın uygulanmasından, bunun mekanizmalarının yaratılmasından, disiplin ve denetiminin sağlanmasından da merkezi organizasyon sorumludur. Anlayışın dejenere edildiği, uygun mekanizmaların yaratılmadığı, disiplin ve denetimin kurulmadığı noktada, programın iradiliğinden ve yaşama geçirilmesinden söz edilemez. Bu aynı zamanda merkezi organizasyonun üzerine düşen görevleri şu veya bu ölçüde yerine getiremediğinin göstergelerinden biridir.

Partileşme sürecinin diğere bir önemli özelliğı olan kolektivizm ilkesini de merkezi organizasyondan ayrı ele alamayız. Sürece karakterini veren kolektivizm ilkesi, öncelikle merkezi organizasyonda sağlanmalıdır. Merkezi organizasyonun kolektifliğı üç noktada ele alınmak zorundadır. Birincisi; görev ve sorumluluk yanındır ve örgütsel işleyişe kolektif çalışmanın yerleştirilmesinde ifadesini bulur. Bu organizasyon yukarıdan aşağıya tüm birim ve örgütlenmelerde, organlarda (bölge komiteleri, askeri komite vb.), kısacası en küçük örgütlenme birimine kadar uzanan bir kolektif çalışma sistemi yerleştirmek, bunun mekanizmalarını kurmak, kurallarını saptamak ve denetlemek zorundadır. Burada denetimin özel bir önemi vardır. Kurallara uygunluğu, verimli çalışma temposunu sağlayabilmek ancak sağlıklı (aşağıdan ve yukarıdan) bir denetim mekanizmasıyla mümkündür. Denetimin bir yanının ihmal edilmesi veya kurulmaması çeşitli olumsuzlukların ortaya çıkmasına ve dahası bunların görülmemesine, fark edilmemesine yol açacaktır.

Merkezi organizasyonun kolektifliğinin ikinci yönü ise, kendi çalışmalarında sağlayacağı kolektivizmdir. Bu kolektivizmin içeriğini belirlemek için merkezi organizasyonun çalışmalarının ne olduğunu ortaya koymak gerekir. Öncelikle, bu yapı, hareketin tümünü saptadığı politika ve taktiklerle yönetmek, mücadelenin seyrini belirlemek ve bu çalışmalarını örgütsel inşa etrafında merkezileştirmek zorundadır. Kolektivizmin sınırları da bu çerçevede anlaşılmalıdır. Bunun için, önce merkezi organizasyon kendi içinde kolektif bir çalışma sistemi oluşturmalıdır. Bir iş bölümüne dayanarak gerçekleştirilecek kolektivizmde, örgütlenmenin gizlilik ilkeleri elbette ki gözetilecek ve korunacaktır. Ancak süreç değerlendirmesi, politika ve taktiklerin oluşturulması, örgütsel işlemlerde çıkan sorunların tartışılması ve çözüm yollarının bulunması, ilke ve kuralların saptanması vb. konularda bir kolektif çalışma sistemi mutlaka gereklidir. Merkezi organizasyon içinde böyle bir kolektivizmin sağlanamadığı koşullarda, kişilerin veya birkaç kişinin denetimsiz keyfi yönetimi kaçınılmaz olarak örgütün yapısını belirleyecek, politika ve taktiklerini saptayacaktır. Ki Türkiye sol hareketinin tarihi ve bugünü bu türden dizilerce örnekle doludur. Dün ve bugün eleştirdiğimiz bu çarpıklığa karşı çıkmamak, kişi fetişizmiyle sonuçlanacak bir süreci başlatacaktır. Bu nedenle,

partileşme sürecinin merkezi organizasyonunda kolektivizmin önemi büyüktür.

Merkezi organizasyonun kolektivizminin üçüncü yönü ise, kendi dışındaki organlaşmalarla olan ilişkilerde ortaya çıkmak zorundadır. Bu ilişkide merkezi organizasyonun kararları belirleyici olmakla birlikte, bu aşamaya kadar çeşitli biçimlerde gerçekleşen bir kolektiflik mutlaka gereklidir. Örgütlenmenin geneli ve sorunlarıyla ilgili olsun, mücadelenin bulunduğu düzey ve atılması gereken adımların belirlenmesiyle ilgili olsun, görüş alışverişinde, tanışma süreçlerinde somutlanan bir kolektivizmi işler hale getirmek kaçınılmazdır. Bunun sağlanamadığı yerde, merkezi organizasyonun ve genelde hareketin ideolojik-politik üretkenliğinde, kadrolaşma-organlaşma sürecinde bir kısırlık, bir kendini tekrar kaçınılmaz hale gelecektir.

Merkezi organizasyonun temel önemini bu şekilde ortaya koyduktan sonra başa dönüp, partileşme sürecine karakterini veren kadrolaşma konusunu biraz daha geniş boyutlarıyla ele almamız gerekiyor.

“Partileşme süreci kadrolaşma sürecidir denilince, partinin inşasının iç içe geçmiş iki yönü ortaya çıkar. Birincisi; parti çizgisin hayata uygulayacak kadroların yetiştirilmesidir. İkincisi de; kadro üretimiyle birlikte yürüyen organlaşma ve uzmanlaşma konularında adımlar atmaktır.” (Haklıyız Kazanacağız, sf. 790)

Kadrolaşma olgusunun böylesine çift yanlı ve ciddi olarak ele alınmasının temelinde, bizim parti olayına bakımımızdaki çok yönlülük ve ciddiyet vardır. Partiyi “ben yaptım, oldu” biçiminde bir “kurma” olayı olarak değil de, devrimi gerçekleştirecek olan örgüt olarak ele almamız bizleri olaya büyük bir ciddiyetle yaklaşmaya zorlamıştır. Ve ciddiyetin en önemli yanı ise, ideolojik birlik ile birlikte kadrolaşma olgusunun ele alınışındadır. Siyasi çizgi ve bunu uygulayacak kadrolar. Kadroların ele alınışındaki ikili yön örgütsel devamlılığın, ciddiyetin bir göstergesidir. Kadroların yetiştirilmesinde ve istihdamında sahip olunan anlayış bizleri her türlü oportünist-revizyonist görüşlerden ve partilerden ayıran en önemli olgudur, öncelikle kadroların yetiştirilmesinde sahip olduğumuz ve yıllardır savunduğumuz anlayışımızı biraz açmak gerekir. Çünkü partileşme sürecine karakterini veren, kadrolaşma olayında atılan adımlar ve ortaya çıkan zaaf ve eksiklikler bu anlayışımızın pratikte uygulanıp uygulanmamasıyla doğrudan ilgilidir. Savunmada yapılan kısa kadro tanımı kadroların yetiştirilmesindeki anlayışımızı da ortaya koyar niteliktedir. Bu tanım kadroların nasıl yetiştirileceği konusunda da ipuçlarını vermektedir ve bizim yıllardır savunduğumuz anlayıştır.

“Bir kadro benimseyip savunduğu düşünceleri pratiğe uygulama yeteneğine sahip olan insandır. Dönüştürücü insan eylemi kadrolarla anlam kazanan bir olgudur. Kadrolar dönüştürücü insan eyleminin bilinçli uygulayıcılarıdır; partinin her alana yayılmış iradesidir.” (Haklıyız Kazanacağız, s! 791)

Tanımdan da anlaşılacağı gibi, bir kadro bilinç ve yetenekleriyle kendini ifade eder, bu özellikleriyle partinin her alana yayılmış iradesi olabilir. Bu nasıl

sağlanacaktır? İnsanlarımız nasıl bu özelliklere sahip kılınacaktır? Hareketimizin bu konuda öteden beri savunduğu görüş, kadroların temelinde siyasi eğitim olan bir mücadele sürecinde yetiştirilmesidir. Bu sözlerden çıkarılması gereken sonuç şudur: Kadroların yetiştirilmesi pratik mücadelenin dışında ve kendiliğinden bir sürece bırakılamaz. Birincisi; onları yetenekleri ve bilinçleri oranında siyasi pratiğe dahil edip yaşama, mücadelenin sorunlarıyla bütünleştirmektir, ikincisi ise; kadroların dahil edildiği bu mücadele sürecinin temelini siyasi eğitimi yerleştirmektir. Her iki noktada da program, denetim ve yönlendirme olguları ön plandadır. Bunların saptanamadığı noktada, kendiliğindenci, mücadelenin akıntısına kapılmış bir süreç söz konusudur. Ki böyle bir süreçte bizim amaçladığımız partinin kadroları değil, gelip geçici unsurlar ortaya çıkar. Kadrolaşmadaki bu tehlike 12 Eylül öncesinden itibaren görülmüş ve kadrolaşmanın temelini siyasi eğitimin oturtulması gerektiği özellikle vurgulanmıştır.

“Kadrolara yalnız iş yapan, günlük pratiği örgütleyen insanlar olarak bakılmamalıdır. Siyasi bir anlayışla yoğrulamayan, her gün kendisini eğitip geliştirmeyen, şartlara ayak uydurmayan bir kadro, bir yerde yulğunluğa düşmeye, geri çekilmeye, çevreden ve düzenden etkilenmeye mahkumdur.

“Bunun için kadroların kısa süreli iş yapma, gözü peklik, keskinlik gibi tavırlarının bir önemi yoktur. Küçük burjuva yurtseverlerde savaşıyorlar fakat önemli olan bir siyasi hareketin komünist kadroları olabilecek bilinçte ve her şart altında mücadele edecek inançta örgütçü kadrolara sahip olmaktır.

“Bunun için her çalışma alanı ve bölgenin kendi özgül programını çıkardıktan sonra, bu özgül duruma uygun olarak;

“- Kadroların aşağıdan yukarıya ve yukarıdan aşağıya doğru denetiminin sağlanması,

“- İzlenen siyasi programın sonuçlarını adım adım izleyerek, elde edilen sonuçlar ışığında kadroların eksik ve zaaflarının giderilmesi,

“- Yeni tecrübe ve deneylerin aktarılması,

“- Disiplin ve otoritenin sağlanması gerekir.

“Her çalışma alanına özgü program çıkartılmadan ve bunun odağına siyasi eğitim oturtulmadan siyaset yapmak mümkün değildir.” (Kadrolaşmanın Temeli Siyasi Eğitimidir. Devrimci Sol Dergisi, sayı 4. Eylül 1980, aktaran Dava Dosyası, sf. 301) (abç)

Bu konuda yaşanan eksikliklerin bir değerlendirmesi “Yolun Neresindeyiz” broşüründe özlü bir şekilde ortaya konulmuştur ve buna eklenecek bir şey yoktur.

“Kadro ideolojik-politik-örgütsel bakımdan yeterli eğilimden geçmiş ve yetkinleşmiş insandır. Bu insanlar kendi kendine ortaya çıkmazlar; kadro yaratmak (ya da yetiştirmek) önderliğin izleyeceği politikalar, atacağı adımlar, başvuracağı araçlarla yakından ilgidir. Yani kadro sorunu bir politika ve program sorunudur. İnsanların tecrübe birikiminden yoksun olmaları, yeterli siyasi eğitimden geçmemiş

olmaları onların suçu olamaz” (Yolun Neresindeyiz, s. 14) (abç)

Sorunu neresinden ele alırsak alalım, gelip politika ve program sorununa ve de önderlik kurumuna bağlanmaktadır. Bunu partileşme sürecinde somutlarsak, kadrolaşma partileşme sürecinin merkez organizasyonunun en önemli görevlerinden biridir ve bu konuda ortaya çıkan eksiklikler, yanlışlıklar ve de olumluluklar bütünüyle bu organizasyonun politika, program ve denetim konularındaki performansı ile doğrudan ilgilidir. Olumluluklar da, olumsuzluklar da öncelikle burada aranmalıdır.

Kadrolaşmanın ikinci yönü olan organlaşma ise, sorunun temel halkasıdır. Birincisi, kadroların ve örgütlenmenin geleceği ve istikrarı açısından bu olgu temeldir. İkincisi ise; yetiştirilen kadroların geleceğe aktarılması anlamında. Bu yönleriyle organlaşma, hareketin alternatif örgütlenmesinin de sağlanması anlamına gelir, önderliğin kurumlaştırılması anlamına gelir. Bu ise partinin adım adım oluşturulmasıdır. Konuyla ilgili çeşitli yayınlarımızdan yapılacak alıntılar biraz daha net düşüncelerin oluşmasına hizmet edecektir.

“Partileşme süreci yığın halinde kadrolar yaratma süreci değildir.

“Kadro yetiştirmek sorunun bir yanını teşkil eder. Sorunun diğer yanı ise, bu kadroların uygun alanlarda istihdam edilmesi, bu istihdamı sağlayacak örgütlenme biçimlerinin kurulabilmesidir. Yani kadrolaşma süreci örgütlü kadroların yaratılması sürecidir ve her örgütlülük, hareketin parti konusunda bir adım daha ilerlemesini sağlayacak temeldir.

“Parti, tabanında çeşitli yatay örgütlenmeler bulunan dikey bir örgütlenmedir. Bu dikey örgütlenme çeşitli organlarla tabandaki yatay örgütlenmeleri yönlendirir ve mücadeleye sokar. Kadrolaşma ilerledikçe organlaşma da adım adım oluşmaya başlar. Partileşme süreci bu organlaşmanın temellerinin atıldığı, organlarının ilk nüvelerinin ortaya çıktığı aşamadır. “ (Haklıyız Kazanacağız, s. 793)

Hareketimizin tarihi boyunca bu anlayışla ele alınan, alınması gereken kadrolaşma konusunda her aşamada değişik sorular çıkmış ve bunların yansımaları olarak çeşitli eksiklikler, yanlışlıklar sürecin olumlu rotada gelişmesini ve hedefe daha hızlı ulaşılmasını engellemiştir. Organlaşma konusuna gereken önemin verilmemesinden kaynaklanan bu türden aksaklıkların ortaya çıkmasını belirleyen temel ise çeşitli yazılarımızda ortaya konulmuş, yapılması gerekenin ana hatları çizilmiştir. Bu konuda “Yolun Neresindeyiz” broşüründe söylenenler bir yerde o güne kadar yaşanan eksikliklerin bir daha ortaya çıkmaması için doğru anlayışın bir kez daha ortaya konulmasından başka bir şey değildir.

“Kolektif örgütlenmeye gidilmediği sürece, insanları yakından tanıma, yeteneklerini ve kapasitelerini gözleyebilme, eksikliklerini tespit ederek eğitime olayı mümkün değildir. “ (agy, sf. 14)

“... Kadrolaşma onu tamamlayacak organlaşma ile birlikte yürüme zorundadır. Kişilere bağlı bir işleyiş içinde, insanları tanıma, eğitime, denetleme vb. olanakları

zayıftır. Kadro çalışması doğru insan seçimi, doğru istihdam ve devrimci denetimin sürekli kılınmasından ayrı ele alınamaz. İnsanların yeterince tanınmadığı, kolektif organların yaratılmadığı yerde, doğru insan seçimi ve doğru istihdam nasıl olacaktır? Denetimin olmadığı yerde eğitimden söz edilebilir mi?" (agy, sf. 14)

Buraya kadar söylediklerimizi toparlarsak: Hareketimiz DY tasfiyeciliğine karşı THKP-C tezlerini savunarak başlattığı siyasi çıkış sonrası, önüne temel hedef olarak partileşmeyi koymuş ve bu sürecin ilke ve kurallarını tespit etmiştir. DY'nin kendi hizipçi anlayışını egemen kılmak amacıyla programsız, ilke ve kuraldan yoksun bir şekilde sonuçlandırmaya çalıştığı ve özünde ideolojik-fiziki tasfiyeden başka bir anlam taşımayan "partileşme süreci"nin olumsuzluğundan ve tek yanlılığından biz bu sonuçları çıkarıp yaşama uygulama yönünde bir programın, iradi ve kolektif çabanın gerekliliklerini ortaya koyarak, bunun ilke ve kurallarını saptayarak bu sürece başladık.

Bugün geriye baktığımızda, yaklaşık 15 yıldır böyle bir süreci yaşıyoruz. Sürenin uzun veya kısa olması birinci planda önem taşıyan bir olgu değildir. Süre objektif ve subjektif nedenlerle uzayıp kısalabilir. Asıl önem taşıyan olgu, bu 15 yıllık süreçte nereye varabildiğimizdir. Amaçladığımız, ideolojik-örgütsel yapısını teorik olarak açtığımız partiye varma yönünde önemli adımlar atıp belirli bir yere geldiysek, sürenin tartışılması belirleyici olmayacaktır. Tam tersine, geçen bunca süreye ve yaratılan prestije rağmen, parti konusunda tespit ettiğimiz, gelişmelerden yapılanmalardan, biçimlenmelerden hala uzaktaysak, o zaman süreyi ve bu sürenin uzamasına neden olan etkenlerin yanında neden arzulanan mesafeyi alamadığımızı de enine boyuna tartışmalı, araştırmalı ve sorgulamalıyız.

Partileşme sürecinin sağlıklı bir ideolojik ve örgütsel yapıyla sonuçlanmasını istiyorsak, yıllarca partileşme süreci deyip de sonunda ne olduğu belli olmayan bir ucube ile karşılaşmak istemiyorsak, yaşadığımız süreci, kazandığımız nitelikleri ve özellikleri dikkatle irdelemeliyiz. Yıllardır teoride genel doğru belirlemelerin yapılmasına rağmen, pratikte süreci aşamamızın önündeki engel, belirlemelere uygun yönlendirmelerin hayata geçirilememesinden kaynaklanmaktadır. Mücadelenin ve örgütlemenin önündeki çelişkiler, uzun vadeli devrim, örgütlenme perspektifinde değil, günlük pratiğin ne olursa olsun yönlendirilmesi mantığı ve ruh haliyle ele alındığında, stratejik hedeflere ulaşma amacı araç haline dönüşmekten kurtulamamaktadır.

Partiyi oluşturmanın eşiğinde olduğumuzu ifade ettiğimiz geline aşamada, kendimizi dönüştürme çabamızda başarılı olmak zorundayız. Aksi takdirde, teorik-siyasi belirlemeler gerçekliğin üstünü örtme çabasına dönüşecektir. Bizim yöntemimiz bu olmamalıdır. Açık ve dürüst olmanın örgütsel güven için vazgeçilmez olduğuna hep inandık. Politik açıklık, dürüstlük ve kararlılık, ilişkileri ilerletecek tek yöntemdir.

Eğer bir parti haline geleceksak ve bu parti mücadeleyi kesintisiz, bir

şekilde sürdürüp iktidar mücadelesinde kendini tekrardan kurtaracaksa, bugüne kadar çeşitli değerlendirmelerle gündeme getirilen olumsuzlukların kaynağını kurutmamız gerekiyor. Bunun yolu da, hareketimizin gelişim seyri içinde doğruları ve hatalarını gerçek yerine koymaktan, kendimizi olduğundan farklı gösterme kaygısına ve de sübjektivizme düşmeden, hataların, zaafların objektif nedenlerinin üzerine radikalce gitmekten geçiyor. Hata ve zaaflarımızın hangi noktalarda ortaya çıktığı ve bu eksikliklerin nasıl aşılması gerektiği, tespitlerin yaşama ne derece uygulandığı ve sonuçların ne olduğunun ortaya konulmasının tek bir yolu vardır. O da süreci bir bütün olarak değerlendirmeden geçirmektir.

ÖRGÜTSEL GELİŞİMİMİZİ HAYATA GEÇMEYEN TESPİTLER ÇIKMAZINDAN KURTARMALIYIZ...

Sürecin değerlendirmesini yeniden ele alırken, bunu 12 Eylül sonrası hareketimizin değerlendirildiği “Hareketimizin Gelişimi ve Devrimci Mücadele” broşüründe konulan hata, eksik, zaafı, yanlış anlayışları hatırlayıp, teşhislerimiz ve ne zaman, neler söylediklerimiz üzerinden yapmamızın daha sağlıklı olacağı açıktır.

“Açık faşizmle birlikte hiç beklenmedik anda yenilen darbeler mevcut ilişkiler ağının işlerliğinde zaafı ortaya çıkarmış, yönetim sürece adapte olamamış, kendi eksikliklerinin süratle telafi edilmesi, örgütlenmenin günün koşullarına göre yeniden organize edilmesi başılamamış, ilişkilerin nitelikli hale getirilerek gerekli istihdamın yapılması yeterince hayata geçirilememiştir. Eksiklikler ve zaafılar genel olarak tespit edildiği halde, süregelen baskı ve takip şartlarında gerekenler yapılamadı. Hareketin kadro organizasyonunun kendi alternatifi olabilecek bir elit kadroyu yönetime hazırlama anlamında gerektiği oranda dayatıcı olduğu ve bunun üzerinde titizlikle durduğu söylenemez.” (aktaran Dava Dosyası, s. 416)

Daha önceki bölümlerde ifade ettiğimiz bir olguyu tekrar vurgulayarak konuya girmenin yararlı olacağını sanıyoruz. Organlaşma bir anlamda hareketin alternatif yönetiminin de garantiye alınmasıdır demiştik. Burada ifade edilen, alternatif yönetim için dayatıcı olunmaması özeleştirisinin gerçek anlamı, organlaşmanın bu tanımı ile birlikte ele alındığında ortaya çıkar. Somut duruma baktığımızda, ilk merkezi operasyondan sonra yönetimi üstlenen kadroların belirli çabaları vardır. Ancak hareketin sorunlarına, yapısına vakıf olmayan, bunun için de belirli bir süreye ihtiyaç duyan bu unsurların başarılı olmaları beklenemezdi.

12 Eylül öncesi süreci uzun boylu ele almayacağız ama 12 Eylül’le birlikte yenilen darbe sonrası açığa çıkan gerçek, sadece alternatif yönelime sahip olamamanın ötesinde, bir merkezin olmamasında yatmaktadır. Operasyonların gelişiminde daha açık ortaya çıktığı gibi, 12 Eylül öncesi çeşitli belgelerimizde ortaya koyduğumuz tarzda bir merkezi organizasyondan yoksun olunduğu, ortak iradeyi yansıtacak bir ilişkiler sisteminin kurulmadığı, ilişkilerin bireylerin omuzuna yüklediği, bu bireylerin de günlük ilişkiler içinde uzun vadeli bakışı kaybedip hareketin geleceğini göremediğini, buna uygun düzenlemelerin bu temelde yapılamadığını görmek gerekiyor.

“Hareketimizin Gelişimi ve Devrimci Mücadele” broşüründe dile getirilen özeleştirilerden biri de kadrolaşma konusundadır. Özet olarak, kadroların yetiştirilmesi konusunda önemli eksikliklerin olduğu ve bunun da hareketin gelişiminde önemli zaafılara, eksikliklere, yetersizliklere neden olduğu belirtilen yazıda bu durumun çeşitli gerekçeleri de ortaya konulur. Genç kadrolara güven politikasının eksik ve tek yönlü olarak ele alınması, konulan eksikliklerden biridir. Çünkü bu konudaki eksiklikler “12 Eylül koşullarında bu unsurları yer yer teslimiyete kadar” götürmüştür. Olması gereken ama yapılamayan ise şu şekilde tespit edilmiştir:

“Sürekli gelişme içinde olan genç unsurların eksikliklerini tamamlayabilmeleri, zaaflarından arınabilmeleri, kendi iç mücadelelerini olumlu yönde geliştirebilmeleri ve politik bir kadro olabilmeleri için doğru bir denetim, siyasi eğitim ve sağlıklı bir eleştiri-özeleştir mekanizmasının işletilmesi gerekir.” (aktaran Dava Dosyası”, sf. 417)

İfade edilenler oldukça önemlidir. Siyasi eğitim, denetim, eleştiri-özeleştir mekanizması... Bunları kişilerin eksikliklerine bağlayamayız. Eksiklikler temel öneme sahip konulardır ve bu noktada hareketin merkezinden ayrı ele alınamazlar. Ve yine şurasını da özel olarak vurgulamak gerekir ki, bu söylenen eksiklikler sadece “genç kadrolar” için geçerli değildir. Siyasi eğitim, denetim, eleştiri-özeleştir tüm kadrolar için geçerlidir. Kadrolaşma konusunun can damarı da burasıdır. Yazıda da sorunun can alıcı noktası yakalanmış ve konu şu şekilde açılmıştır:

“Kadrolaşmanın sağlıklı bir tarzda geliştirilip yaygınlaştırılabilmesi, sınıf mücadelesi pratiğinde doğru kararların alınabilmesi ve politik mücadelede karmaşık sorunları doğru olarak kavrayıp temel halkanın yakalanabilmesi için hayatın her alanında işlerliği olan, kolektif iş üreten gruplara ve mekanizmalara ihtiyaç vardır. Tüm sorunların bireylerin omuzlarında kaldığı ve gelişim seyri içerisinde, kolektif yapılar dönüşemediği yerde, önderliğin yanlış veya yetersizliğinden bahsetmek gerekir. İş esaslarında ve çalışma alanlarında devrimci çalışmanın hayata geçmemesi ve en küçük birimden yukarıya uzandıkça hareketin hızla gelişen sınıflar savaşına seyirci kalması, politika üretmemesi, sonuçta sürecin temel görevi olan partileşmeyi yaratacak ana programın uygulanamaması demektir.” (aktaran Dava

Dosyası, sf. 419–420)

Evet, sadece kadrolaşmanın değil, partileşme sürecinin can alıcı noktası da burasıdır ve buraya kadar söylediklerimizin broşürde oldukça somut biçimde ortaya konulmasıdır. Kolektivizm, politik üretkenlik, programlı çalışma vb. bunlar esas olarak partileşme sürecinin merkezi organizasyonu, onun misyonu ile ilgili konulardır. Ve alıntıda da söylendiği gibi, bu organizasyonda bir yetersizlik vardır. Bunun doğal sonucu ise, partileşme sürecinin ana programının yaşama geçmemesidir. Sorun kadroların, alan ve bölge örgütlenmelerinin yetersizliğinden önce, merkezi organizasyonun kolektiflik ve programlı çalışma gibi temel ilkelere yoksun bir çalışma içinde olmasıdır.

1983–85 arası süreçte hareketimizin durumu bellidir. Bu dönem, sorumluluğu üstlenen yoldaşlarımız, temel görev olarak hareketi var olan haliyle korumayı ve güçleri oranında siyasi pratiğe müdahale etmeyi almışlar ve de bunu yerine getirmeye çalışmışlardır. Partileşme sürecini döneme uygun örgütlenmelerle ilerletmek, bir atılım başlatmak gibi bir olgunun yaşanması mümkün değildi. Çünkü gerek dönemin özellikleri, gerekse arkadaşların kapasiteleri açısından bunun başarılması, gündeme alınması düşünülemezdi. Bunun için, sürece radikal bir müdahalenin gerçekleştirilmeye çalışıldığı 1985 sonrası dönem partileşme sürecimizin gelişimi açısından ele alınması gereken ikinci dönemdir.

Bu dönemi belirleyen olgu, ricat dönemi olmasıdır. 1985 sonunda alınan bir kararla, hareketin toparlanması ve mücadeleye çok daha aktif bir şekilde müdahale etmesi için gerekliliği açıklanan ricat dönemine girilir. Ama bu mücadeleyi tatil etmek anlamında bir ricat değildir. Esas olarak, iç çalışmaların ele alınacağı, hareketin darbe-toparlanma kısır döngüsünden kurtulmasını sağlamak için kadrolaşma ve örgütlenme çalışmalarına ağırlık verileceği, siyasi pratiğe ise gücü oranında ve gerekli görülen noktada müdahalelerin yapılacağı bir dönemdir. Bu süreç çeşitli eksikliklerle yaşanır. Bu eksikliklerin kaynağında, ricat döneminde sorumluluk alan arkadaşların yetersizlikleri kadar gelişen kitle hareketliliğine müdahale etmenin yarattığı günlük işler içinde boğulma da önemli rol oynar. Bunun anlamı ise programsızlıktır, yetersizliktir. Bunda tecrübeli, belirli bir birikime sahip kadroların olmamasının da etkisi vardır. 1989'lara gelindiğinde, hareketin durumu geniş bir kitle potansiyeli, güçlü bir yeraltı örgütlenmesinin olmayışı, kadrolaşma ve organlaşmada adımlar atılmayışı. ideolojik-siyasi çizginin saflara tam anlamıyla egemen kılınamamasıdır. Bunların doğal sonucu ise, bireylerle iş görme, günlük yaşama vb.dir. Evet, hareket bu süre içinde gerekli dönüşümü yaratamamıştır. Ancak bunu sadece yönetici arkadaşların niyetleri veya çabalarıyla açıklayamayız. Var olanlar ortadaydı ve bunları tek bir kişinin dönüştürmesi, örgütsel yapıyı güçlendirmesi olanaksızdı. 12 Eylül'ün devam eden ideolojik-siyasi etkisi, pasifikasyonu, depolitizasyonu, genelde sosyalizme karşı güvensizlik ve tüm bunlarla örgütlü-kolektif bir mücadeleyi yürütecek birikime sahip bir kadro

çemberinin olmaması (oluşturulmaması) sürecin belirgin özellikleri arasındadır. Bu ortamda var olan arkadaşların eksiklikleriyle beraber, her işe kendilerinin koşturmaları zorunluluğu onların günlük pratiğe biraz daha saplanmalarını ve tepeden bakabilme özelliğinden biraz daha uzaklaşmalarını getirmiştir. Bu dönemde cezaevinden yoğun tahliyelerin gündeme gelmesi ve firarlar hareketin önüne bir atılım fırsatı çıkarmıştır ve bu fırsat görülerek değerlendirilmeye çalışılmıştır. 1989'da başlatılan örgütsel dönüşüm ve atılım çabaları bu şartlarda gündeme gelmiştir. Dönüşüm ve atılım çabalarının başlangıcı olarak değerlendirmeler ve raporlar toplanır, buna göre yeni düzenlemelere girilir. Düzenlemeleri belirleyen ise "Mart 1990 kararları" diye bilinen kararlar dizisidir. Kararlarda tespit edilenler şunlardır:

"1- Merkezi organ güçlendirilecek ve etrafında onu çevreleyecek, her koşulda politika üretebilen, denenmiş, güvenilir, yetkin ilen kadrolardan kendi içinde alternatif yönetim çıkaracak çap ve kapasiteye sahip bir kadro çemberi oluşturmak hedeflenecektir.

"2- Tüm çalışma alanları ve bölgeler; tek insana dayalı ilişkilerden çıkıp komiteleşecektir.(Örgütlenmenin hangi esaslara göre, nasıl düzenleneceği daha önce çıkan ayrı bir yazıda ortaya konmuştur. Mart 1990)

"3- Yeraltı örgütlenmesi ile illegalite arasındaki ilişki yeniden düzenlenecek, yeraltı örgütlenmesini güçlendirecek bir örgütlenme modeli esas alınacaktır.

"4- Askeri örgütlenmeye önem verilecek ve bu örgütlenme geçmiş silahlı ekiplerimizin eksik ve zaaflarının, genel işlerlik açısından pratikle ortaya çıkardığı zorlukların değerlendirilmesi ışığında, günün ihtiyaçlarına cevap verecek tarzda yeni baştan ele alınacaktır.

"5- Kadroların askeri eğitime özel bir önem verilecek, cephe gerisinin, özellikle Ortadoğu'nun bu amaçla değerlendirilmesi için bir program dahilinde ivedi pratik adımlar atılacaktır.

"6- Örgütlenmeyle orantılı olarak, siyasi pratiğin yükseltilmesine çalışılacak, silahlı eylemlilikler de sürece ve örgütlenmeye denk biçimde geliştirilecektir.

"7- Stratejik öneme sahip bazı bölge ve alanlarda örgütlenme adımları atılacaktır.

"8- Kimin örgüt üyesi, kimin aday üye, kimin taraftar olduğunun bilinmediği belirsizliğe ve karışıklığa son verilecek, üyelik temelinde bir örgütsel ilişki ağına geçiş sağlanacaktır.

"9- Merkezi denetim ve yönlendirme, kurumlaştırılacak, örgüt yeniden disipline edilecektir. Yer yer şekilsizleşen ideolojinin hayat içinde ortak düşünce ve davranış birliğini sağlama noktasında özümsemesine önem verilecek, hareket ruhu güçlendirilecektir.

"10- Bütün bunlara bağlı olarak, en kısa sürede ricattan çıkılarak atılım yapmanın koşulları oluşturulacaktır.

“11- 1983’den günümüze hareketin değerlendirilmesi yapılarak kadrolara açıklanacaktır. “ (aktaran Yolun Neresindeyiz, s 23–24)

Alınan bu kararların hemen hepsi de daha önce sözünü ettiğimiz “Hareketimizin Gelişimi ve Devrimci Mücadele” broşürü ile ana dava savunmasında ortaya konulan tespitlerden bağımsız değildir. Bir yerde, o tespitlerin uygulamaya sokulması gerekliliğinin vurgulanmasıdır. Yeni olan, belirttiğimiz gibi, bunların hayata geçirilmek üzere resmileştirilip karar altına alınmasıdır. İkinci maddede de sözü edilen Mart 1990 tarihli yazı ise “Komiteler, Hücreler ve Silahlı Ekipler, İşlerlik ve Bazı Kurallar” başlıklı yazıdır. Bu yazıda kararların altı biraz daha açılıp somutlanmıştır. (Bu arada Mart 1990 kararları diye alınan kararların nerede, nasıl, kimlerle alındığına ilişkin bir belge ve kararların kendisi örgütün arşivinde yoktur. Kararların yazılı olduğu tek yer bir aktarma olarak konulduğu “Yolun Neresindeyiz” yazısıdır.) Örgütsel biçimlenmenin ve birtakım ilkelerin somutlaştırıldığı bu yazıda söylenenler hareketimizin geçmişi ve geleceği hakkında büyük önem taşımaktadır. Bunlardan bir kısmını buraya aktarmak yararlı olacaktır. Çünkü hepsi bir bütün olarak hareket’in 15 yıllık tarihinden çıkarılan derslerdir. Bu nedenle bu kararları buraya aktarırken sorunu sadece 1985–89 dönemi olarak kavramıyoruz.

“İlk etapta parti öncesi ciddi bir örgütlülük yaratmak, adım adım organlaşma ve uzmanlaşmayı hayata geçirmek, en önemlisi de kolektif çalışmayı özümsemek...

“Bireysel kararlar belki bir süre hareketlilik de sağlama uzun vadede tıkanmaya ve zaafa dönüşmeye mahkumdur. Bu gidişin önüne geçilmez, kolektif mekanizmalar oluşturulmazsa, küçük dükalkıkların yaratacağı sorunlarla uğraşmaktan başka sorunlarla uğraşmaya zaman bulamayız. Küçük burjuvazinin hep daha çok yetki isteyen ama kolektif çalışmayan ve disiplinden sıkılan özelliklerinin yok edilmesi ancak örgütlü ve kolektif bir çalışma içinde olanaklıdır.

“Bu partiye ulaşmak için, ideolojik birlik ve organlaşmanın sağlanması esastır.” (agy, sf. 1)

Bu yazıda, başka açılardan da ele alınacak bölümler vardır ancak buradaki konumuz o değildir. Önemli olan, yazıda Mart 1990 kararlarının altını açan doğru noktaların gündeme getirilmesidir. (Bu doğruların başka ifade ve tespitlerle geçersiz hale getirilmesi veya özlerinin yok edilmesi de ayrı bir konudur.)

Özetlersek; örgüt yukarıdan aşağıya bir biçime kavuşturulacak, ilkeli-kurallı bir çalışma sistemi oluşturulacaktır. Bu iddialarla başlayan süreç artık yeni bir atılım sürecidir ve atılım için olabilecek şartların azamisi vardır.

1989’dan günümüze kadar ki süreci değerlendirirken konumuzun ağırlık noktasını A. arkadaşın durumu oluşturacaktır. Hareketin yaptığı atılım ve sonuçları, bugün yaşadığımız somut durum herkesçe bilinmektedir. Bu somut durumu (yazımızın başında kaba başlıklarla ortaya koyduğumuz olumsuzluklar bu somut durumun özetidir aynı zamanda) anlayabilmek için süreci esas olarak bu odakta incelemek zorundayız. Olumsuzlukları başka türlü anlayabilmenin ve

çözüm bulabilmenin koşulları yoktur çünkü. Ki bugüne kadar da olumsuzluklar hep başka yerlerde, bir kısım önder kadrolarda, kadroların hepsinde ve kitlelerde aranmış ama ortaya somut bir çözüm çıkmadığı gibi, var olan olumsuzluklar da gerçek anlamıyla ortaya konulamamıştır.

Bu sürecin nasıl başladığı “Yolun Neresindeyiz” broşüründe yer alan bir dipnotta şu şekilde anlatılmaktadır:

“Önce önderlik kendi zaaf ve eksikliklerini ortaya koyarak spekülasyonları değerlendirdi. Kadrolara yaptığı özeleştiriyile birlikte, onlardan hareket yönetimi için onay istedi. Biz açık bir harekettik. Ve daha önemlisi, önderlik ve kadrolar arasında mutlaka bir güven ilişkisi olmalıydı.

“Onay istenen ileri kadrolar ve sorumluların tümü bu güveni coşkuyla sundular. Bir kısım kadrolara ise, mevcut örgütlülükle ulaşmak fazla zaman alacağı için bundan vazgeçildi. Kadroların büyük çoğunluğuna ulaşılmıştı ve bununla yetinildi.

“Gerekli müdahaleler bundan sonra gündeme geldi. Önce hareketi ve kadroları tanımak gerekiyordu. Bunun için rapor isteme yoluna gidildi.” (Yolun Neresindeyiz, s. 230

Böyle bir yöntemin doğruluğu veya yanlışlığı üzerinde durmadan ve böyle bir yöntemin gündeme getirilmesini irdelemeden önce buradaki bir karışıklığa, daha doğrusu bilinçli yapılan bir çarpıtmaya değinmemiz gerekiyor.

Yukarıya aktardığımız dipnotla da görüldüğü gibi, önce kadrolara özeleştiril verilmiş, “hareketi yönetmek” ve “Devrimci Sol önderliği” için onay istenmiş, ondan sonra müdahaleler gündeme gelmiş ve tüm kadrolardan rapor istenmiştir. Evet, bu söylenenler gerçeği yansıtmamaktadır. Yolun Neresindeyiz’i birazcık dikkatli okuyan herkes de bu çarpıtmanın farkına varacaktır.

Arkadaşın sürece katılımı Ekim 1989’dur. Özeleştiril-onay isteme yazısının tarihi ise Aralık 1989. Arada (Aralık ayının kaçında olduğunu bilmediğimiz için) tahmini olarak en az 1,5 aylık bir süre vardır. Bu sürede A. arkadaş ne yapmıştır? Boş mu oturmuştur” Yolun Neresindeyiz’ de belirtildiği gibi, önce önderlik kadrolardan onay istemişse, neden çıkar çıkmaz bu özeleştiril-onay isteme yoluna başvurulmamıştır? Hepimizin bildiği gibi, A. arkadaşın ne boş oturmayı kabullenecek, müdahale etmeden durabilecek bir yapısı vardır, ne de boş oturmuştur. Çıkar çıkmaz müdahale etmiş, hareketin kendisine teslimini istemiştir. İlk yaptığı iş, herkesten rapor istemek olmuştur. Bunun da tarihi kendi özeleştiril-onay yazısından sonra değil öncedir. Tarih Kasım 1989’dur ve bu da Yolun Neresindeyiz yazısının başka bir yerinde (herhalde gözden kaçmış) belirtilmektedir. (“Kasım 89’da özeleştiril kampanyası açıldığında, raporlarla birlikte hareketin ve insanların durumu daha yakından görüldü.” Yolun Neresindeyiz, sf. 1)

Yine yukarıya aktardığımız dipnotun bulunduğu sayfada, raporların 5-6 ay içinde ancak toplanabildiğinin ve Mart 1990 kararlarının bu raporlar ışığında

alındığının belirtilmesi de Kasım 1989 tarihini doğrulamaktadır. Burada söylenen “Özeleştirme ve onaydan sonra rapor istendi.” sözlerinin doğru olması bir açıdan daha imkansızdır. Çünkü kendi yazısının dolaştırılması aylar sürmüştür. Ondan sonra, raporların dolaştığı bir 5–6 aylık süreyi de buna eklersek, Aralık 1989’dan 7-8 ay sonra Mart 1990 kararlarının alınması gerekirdi. Evet, ortada bir çarpıtma olduğu çok açıktır. Bu çarpıtma neden yapılmıştır, sorunun özü burasıdır.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, arkadaşın dışarıda ilk yaptığı iş Niyazi yoldaş sorumluluğunda var olan merkezi yapıdan hareketin kendisine devrini istemek olmuştur. Merkezi yapının feshedilmesi ve tek kişinin sorumluluğunun kabul edilmesi düşüncesi başta N. yoldaş olmak üzere, var olan merkezi yapı tarafından kabul görmez. Var olan merkezin tanınması ve esas olarak da kolektif işleyişin sağlanması istenir. Özeleştirme-onay istenmesi yoluna bu düşüncelerin hüküm sürdüğü sırada başvurulur.

“Özeleştirme-onay isteme” yazısını, siyasi açıdan geleneğimizdeki yerini ve içerdiği noktaları da ele almak gerekiyor. Çünkü bu yazı aynı zamanda A. arkadaşın harekete bakışındaki duygularının en uç boyutta yüzeye çıktığı bir yazıdır. Yazı biraz da bu gözle ele alınmalıdır.

Birincisi; bu yazı açıklıkla, kadrolara güvenle, özeleştirme geleneğiyle açıklanamaz. Çünkü yukarıda da değindiğimiz gibi, gündeme getirilmesindeki amaç bu değildir. Eğer söz konusu özeleştirme-onay yazısının siyasi geleneğimizde bir yeri, anlamı olacaksa, bu özeleştirmenin ilk olarak şube sonrası verilmesi gerektiği açıktır.

İkincisi; çıkar çıkmaz başlattığı “yapamıyorsunuz, yapamazsınız, yapamadınız” dayatması vardır. Burada sorun merkezdekilerin yapıp yapmadığı değil, kolektif bir merkez yerine, tek kişilik bir iradenin dayatılmasıdır ve bugüne kadar tüm savunduklarımızın bir kez daha inkarıdır. Başlattığı dayatmada özellikle N.’nin kendisine direnmesi üzerine, bu direnişi kırmanın yolları aranmış, sonunda da bu yol bulunmuş ve taktik olarak gündeme getirilmiştir. Hareketin genelini, mücadeleyi ve devrimin çıkarlarını düşünen N. için bunu kabul etmekten başka bir yol yoktur.

Üçüncü olarak; yazı siyasi boyutu ile ele alındığında, örgütsel ilke ve kurallarımlarımız, anlayış ve geleneklerimiz içerisinde kendine bir yer bulamaz. Dünya devrim tarihinde ve hareketimizin tarihinde böyle bir anlayış hiçbir zaman savunulmamış ve uygulanmamıştır. A. arkadaşın da yazısının sonunda kabul ettiği gibi, önderlik, yöneticilik verilmez, kazanılır. Ama nasıl kazanılır, sorun bunun yöntemindedir. Hiçbir zaman yukarıdan aşağıya kazanılmaz. Hareketin ve mücadelenin aşamaları vardır, seviyeleri vardır. “Ben yönetme hakkını istiyorum ve bunu hak ettim.” demenin siyasi ilke ve kurallarımlarımızla, gelenek ve anlayışımızla hiçbir ilgisi yoktur. (Bu konuya ileride tekrar değişik yönleriyle değineceğiz.)

Mart 1990 kararları (ki daha önce belirttiğimiz gibi, bu kararların yazılı olduğu ve nasıl alındığını belirtir bir belge örgüt arşivinde yoktur. Yolun Neresindeyiz’de

yer alan bu kararlar 1991 Faaliyet Raporu'nda da tekrarlanmaktadır. Ancak bu kez değiştirilmiştir. Cümle yapılan ve kelimeleri farklı bir biçimdedir.) Yeni sürecin başlangıcı olarak ele alınabilir ama bunu kabul ederken o sürece kadar A. arkadaşın en tepede başlattığı dayatma ve yöntemlerinin açtığı yarayı ve yönetici insanlarda yarattığı moral bozukluğunu gözden uzak tutmamalıyız.

Mart 1990 kararları denilen kararlar dizisinde saptanan noktalar, daha önce de belirttiğimiz üzere, “Hareketimizin Gelişimi ve Devrimci Mücadele” broşüründe ve Haklıyız Kazanacağız isimli ana dava savunmasında ortaya konulan tezlerin özetidir. Merkezi organdan kadrolaşmaya, askeri örgütlenmeden ideolojik-siyasi çalışmalara kadar tespit edilen tüm noktalar daha önce belirttiğimiz belgelerde yer almıştır.

Birincisi; bu noktalar cezaevinde bulunan Devrimci Sol kadroları arasındaki tartışmalarda belirgin hale getirilmiştir. İkincisi, '89 sonlarından itibaren bu düşüncelerin olduğu tanışmalarda yer alan birçok ileri kadro tahliye olmuştur. Bu noktaların bilinçli ve kavranarak savunulup uygulanmasında bunların da önemli rolleri vardır. Dolayısıyla “Her şeyi ben yaptım, ben olmasam hiçbir iş olmazdı.” yaklaşımı abartılı olduğu kadar mütevazılıktan yoksun bir anlayışın ürünüdür. Daha sonra gündeme gelen Yolun Neresindeyiz isimli broşür de bu durumdan ayrı düşünemeyiz.

Kaldı ki, Yolun Neresindeyiz'deki olumsuzlukları görmezlikten gelemeyiz. Bunlar N. başta olmak üzere bir kısım yoldaşlara karşı ideolojik-siyasi koz olarak sokulmuş ve onları yıpratma sürecinin önemli bir silahı olarak işlev görmüşlerdir. Öncelikle Yolun Neresindeyiz'deki “Benden önce hiçbir şey yoktu.”, “Bu adamlarla bir şey yapılmıyor zaten bugüne kadar da hiçbir şey yapmamışlar.” yaklaşımı tamamen A. arkadaşın niyetleriyle ilgili ve onun yıpratıcı yöntemlerinden biridir. Elbette ki ricat döneminin sorumluluğunu üstlenen arkadaşların bir sürü eksiği olmuştur. Bunlar eleştirilmelidir ancak bu eleştirilerin “ben olmazsam olmaz, az daha mahvoluyorduk.” havasıyla dile getirilmesinin, yapılan her şeyin inkar edilmesinin, yerin dibine batırılmasının yapıcılıkla, eleştiriden anlaşılması gerekenle ilgisi yoktur. Bu anlamıyla, Yolun Neresindeyiz broşürü doğru noktalar içermekle beraber, örgüt içi hesaplaşmaya yönelik yazılıp ve gündeme sokulması yanlarıyla ve bugünden de bakarak değerlendirilmesi gereken bir yazıdır.

Yolun Neresindeyiz broşürünü biraz daha dikkatli incelediğimizde. A. arkadaşın kendi konumunu nasıl teori düzeyine çıkarıp kurumlaştırmaya çalıştığına tanık oluruz. Broşürde geçen şu belirlemede ortaya konulan anlayış bizim hiçbir yazımızda yoktur. Bizim siyasi varlığımız bu anlayışa karşı verilen mücadele temelinde ortaya çıkmıştır.

“Konferansın toplanmasına kadarki süreçte partileşme süreci organizasyonunun belirleyici ve yönlendirici olması, bu sürecin iradi bir süreç olarak belli insanların ideolojik birliği temelinde başlatılmış olmasından kaynaklanıyor. Bu süreci

başlatanlar ve bunun politikasını oluşturanlar, oluşturulacak örgüt içinde yer alacak insanların niteliklerinin kendi ideolojik kavrayışlarına uygun olmasını isteme hakkına sahiptirler." (Yolun Neresindeyiz, s. 30) (abç)

İlk bakışta doğru gibi görünen bu anlayışı biraz irdelememiz halinde, bu tür iddia ve sahiplenmelerin daha önce de (DY döneminde) karşımıza çıktığını anlayacağız.

Partileşme sürecinin, merkezi organizasyonun belirleyiciliği ve yönlendiriciliği altında yaşanması gerekliliği doğrudur ve sürecin iradiliğini gösterir. Ancak aktardığımız alıntıda ifade edildiği gibi, sorunu "belli insanların ideolojik birliği" temelinde ele alıp bağlayıcı ve yönlendirici olmayı bu şekilde belli insanlara bağlamak, konuyu çarpıtmaktan başka bir anlam taşımaz. Bununla da kalmayıp, "Bu süreci başlatanlar ve bunun politikasını oluşturanlar" diye ayrıca bir vurgulama yapılırsa o zaman daha derin düşünmek zorunluluğu ortaya çıkıyor. Devrimci Sol'un merkezi, kıdem esasına göre mi oluşturulacaktır? Ki savaştan bir örgütle belli insanların bakılığı nedir ve nasıl olacaktır? Bugünden baktığımızda, bu sözler anlam kazanıyor ve ince örülmüş "ben" dayatmasının altyapısının kurulmasına hizmet ediyor. Temiz ve içtenlikle harekete, sarılma tavırlarının sömürsünün adımları atılıyor. Ancak böyle bir niyete sahip olduğu süreç içinde açıklık kazanır hale geliyor. Kadrolar açınsansa, içtenlikle harekete güven esastır. Kolektiftir işleyiş ve ileri kadroların (yani sürece daha geniş tanık olan, bakabilenlerin) varlığı kadrolar için bir güvencedir. Bu süreçte, ileride de değineceğimiz gibi, her şeyin "kendi saklı" bir zeminde yürütüleceği bir şekillenme henüz oluşmamıştır, ancak en üstle bunun ipuçları izlenebilirdi. Ki N.'nin Yolun Neresindeyiz çalışmasına katılım dahi göstermeyip engel çıkarmamakla yetinmesi bu noktada önemlidir. Kadroların güvenleri izlenen yöntemlerle sadece "önderliğe güven"e dönüştürülmeye çalışılmıştır. Girilen ilişkilerde, işlenen mantıkta ve olumluluk-olumsuzluk durumlarında temel alınan odak budur. Sahiplenmenin kişiyle özdeşleştirilen bir "önderliği sahiplenme"ye indirildiği bir düşünce sistemi egemen kılınmak istenmiştir. Her şeye hakim olma doğallığı, tartışılmaz ve dokunulmaz bir otorite yaratma niyet ve amacı için kullanılır olmuştur. Kadroların hareketi sahiplenme, hareketi yıpratmama sorumluluğundan yararlanılmıştır. Bu güzelliğimiz iyi bilinmektedir ve değerlendirilmiştir. Yukarıdaki mantıkla hareket edersek, karşımıza şöyle bir manzara çıkar: "Devrimci Sol'un partileşme süreci belli insanların ideolojik birliği çerçevesinde başlamıştır." sözlerinden anlaşılması gereken. DY tasfiyeciliğine ilk tavrın gündeme geldiği dönemdeki önde gelen kadrolar mıdır, yoksa görevlerini bırakıp tartışmaların önünü açan 6-7 kişi mi? Burada sorun esas olarak başlangıçta ideolojik birliği olanların kimler olduğu değildir. Bu söylenenler partileşme sürecinin karakterine aykırıdır öncelikle. Bir kere süreci başlatanlar arasında (DY tasfiyeciliğine tavır dışında) bir ideolojik birlik yoktur, olması da mümkün değildi. Bu, esas olarak partileşme sürecinde sağlanacaktı.

Gelişmeler sonucu görevlerini bırakan 6-7 kişi de dahil olmak üzere, birçok insan elenmiş ve sürecin dışına düşmüştür. Sorun başlatmak değil, sürdürmektir ve bugün de aynı durum geçerlidir. Tüm bu elenmeler sonucu, kalanların ideolojik birliğinden söz ediliyorsa, bunların hepsini birden merkeze alıp belirleyici kılmak da mümkün değildir. Eğer 6-7 kişi kastediliyorsa, bu da mümkün değildir (bize göre tabii). Çünkü bu 6-7 kişiden bugüne tek bir kişi dışında kimse kalmamıştır. O halde burada ne söylenmek isteniyor? Bu süreci başlatanlar ile partileşme sürecinin merkezi organizasyonunun belirleyiciliği arasında ne gibi bir bağlantı vardır? Tek bir bağlantı vardır, o da A. arkadaşın “*Ben başlattım, bu hareketi ben yarattım, yapılan her şey benim, belirleyici de...*” anlayışıdır. Evet, anlayış budur ve yukarıdaki alıntı da bu anlayışın teorize edilmesidir. Bunu kendisi de partiyle; ilgili sohbet ve tanışmalarda açıkça ifade etmiştir: “Ne yani, ben aptal mıyım, bana karşı çıkacak adamı konferansa çağırıp da kendi aleyhimde konuşturayım” Evet, sorun ideolojik birlik sorunundan öte, arkadaşın kendi sorunudur, karizması sorunudur. Çünkü ona göre bir kere eleştirildi mi, hiçbir otoritesi kalmayacaktır, konumu ve karizması sarsılacaktır, “önderliğine” halel gelecektir. Bu anti-Marksist görüşleri bir kenara bırakırsak, partileşme sürecinin merkezi organizasyonunda ve ideolojik birliği üzerinde kimsenin bir mülkiyeti yoktur. Eğer süreci başlatanlar diye bir konum varsa ve bunlar merkeze layık iseler, hepsini toparlayalım. Döneklerden, mültecilerden, şirket yöneticilerinden vb.den oluşan bir merkez kuralım ve tüm kaderimizi onlara teslim edelim. Veya yapılan tüm hatalara, zaafalara karşın arkadaşın merkezliğini hiç tartışmayalım, her şeyi o belirlemeye devam etsin, ona bir şey olursa ilan ettiği veliahta biat ederiz. Evet, biraz karikatürize gibi görünüyor ama aynen böyle düşünülüyor ve isteniyor.

Partileşme süreci ideolojik birlik sürecidir, kadrolaşma sürecidir. Belirleyici olan mücadelenin görevleri karşısında konumdur, yeterlidir. Süreci kalıplarla, konumlarla, statükolarla sürdürmeye kalkışmak kimsenin hakkı değildir. Merkez diye bir statü oluşturup buraya kendini yerleştirmekle “her şeyi ben belirlerim” demek, tüm Devrimci Sol kadrolarını, organlarını, mücadelesini ve mücadelenin ürünlerini inkar etmek, yok saymak demektir.

Evet, sürecin tekrar değerlendirmesine dönersek, Yolun Neresindeyiz broşürü bu süreçte bir dönüm noktasıdır. Ama bu dönüm noktası özelliği, sonraki gelişmelerin de ortaya koyacağı gibi, içerdiği olumlu tespitlerden değil, hareket içinde A. arkadaşın kaynaklanan bir iktidar-tasfiye sürecinin başlangıcı olmasından kaynaklanır. Bu, hareketin, başta yönetim mekanizması olmak üzere, kolektivizmden uzaklaşması, tek kişilik iradenin belirleyici konuma gelmesi, kadroların aşağılanıp küçümsenmeye başlanması ve birçok kadronun tasfiye sürecine alınıp sindirilmesi, psikolojik yıpratmaya sokulması, hareketin kadro ve kitle gücünün hesapsız ve savurgan bir biçimde, (kısa vadeli hesaplar, rekabetçi mantık vb. nedenlerle) heba edilmesiyle tanımlanan bir sürecin başlangıcıdır.

Yolun Neresindeyiz tartışılırken, içtenlikle gündeme getirilen hareketi sahiplenme tavırları bugünkü gibi bir süreç üretilerek tek yanlılaştırılmıştır. Yapılan tespitlerin yaşam içinde nasıl şekillendiği ve neden şekillenmediği bugün somut olarak ortadadır. Bu sürecin nasıl bulanıklaştırıldığı, bir anlamıyla 1991 Değerlendirme ve Faaliyet Raporunda gözlemlenir.

1991 Faaliyet Raporu çelişik bilgilerle yüklü bir belgedir. Görünümde bir gelişme-atılım söz konusudur ancak biraz ayrıntılı bir bakış, satır aralarında ifade edilenler hareketin geleceği hakkında, ciddi kuşkular uyandıracak niteliktedir. Bunu Mart 1990 kararlarının yaşama uygulanmasında alınan mesafenin değerlendirildiği bölümde çok daha açık görürüz. Bunları tek tek ele alırsak, sorun biraz, daha somutlanacaktır. Hareketin, Mart 1990'da alınan kararların ışığında durumu broşürde şöyle değerlendiriliyor:

“1- Kararlarda, merkezi organizasyonu güçlendirme ve onu çevreleyecek kadrolar yetiştirme hedefi belirlendi. Bugün bunun çekirdeğini atmış durumdayız. “ (agy. s. 6)

Bu belirlemeden sonra söylenecek fazla bir şey kalmıyor aslında. Çünkü merkezi organizasyonun güçlendirilmesi diye bir olgu yoktur. Oluşturulan merkez ve merkezi çevreleyecek kadrolardan kastettiği kendisi ve Kendine göre görevlendirdiği insanlardan oluşan (Ki bunların merkezi bir yetkisi, inisiyatifi yoktur, her şey kendi kararı ve inisiyatifiyle gerçekleşmektedir.) bir “merkez”dir. Bunun da ne kolektif bir yapısı, ne de ortak iradeye dayanan çalışma sistemi vardır. Ki hareketimizin tarihi boyunca hiçbir dönemde kolektif bir merkezi organı olmamıştır, oluşturulmamıştır. Özellikle Yolun Neresindeyiz'den sonra sürekli vurgulanan ve gerçekleştirilmesi için kararlar, talimatlar çıkarılan “kolektivizm” olgusu ise tamamen bölge ve alanlara yöneliktir.

Kadrolaşma konusunda söylenenler ise yine gerçeği yansıtmamaktadır. Başta merkezi çevreleyecek kadro çekirdeği diye nitelenen kesim olmak üzere sorumluluk yüklenen, pratiği örgütleyen hemen bütün kadrolar “eski” kadrolardır. Merkezi çevreleyen ve sorumlu mevkilerde bulunan tüm kadrolar ya 12 Eylül öncesinin kadrolarıdır ya da 1989'a kadar yetiştirilip hazır hale getirilmiş insanlardır.

Faaliyet Raporu da bu gerçeğin fazla abartılmayacağını, yine de istenen mesafeyi alamadıklarını, bunun da sorumlusunun başta N. olmak üzere “eski kültür”ün temsilcileri olduğunu söylemektedir. “Eski kültür” neden direnmektedir? Direniş arkadaşa karşıdır, kendisine karşı, N. ve bir kısım insanlar hizip örgütlemektedir. Merkezi yıpratmaya çalışmaktadırlar. *“Ve öyle oldu ki, örgütsel işleyiş kimi yoldaşların da hissettiği gibi, adeta iki başlı hale geldi.”* deyişleri hem kendi sorumluluğunu ortadan kaldırmaya, hem de sürece ve başarısızlıklara bir sorumlu yaratmak amacına yöneliktir. Olumluluklar kendine, olumsuzluklar “eski kültür” temsilcilerine aittir. Bu temsilcilerin neler yaptıkları ve en önemlisi de nasıl çalıştıkları önemli değildir. Ve yaşananlarda A arkadaşın sorumluluğu nedir,

bunlara girilmez. Çünkü yönlendirme adına boğma, küçümseme, baskılanma altına alma öyle bir boyut kazanmıştır ki, kendisi dışında kimse kolayca işlerden, günlük koşturmadan sıyrılamaz hale gelmiştir. Her şey aynı düzeyde yargılama, suçlama ve zorlama sonuçlar istemeye dönüştürülmüştür. Neler hangi öncelikle halledilmeli ve hangi düzeyde karşılanmalı, kadrolarca bilinemez hale gelmiştir. Kadrolar, yöneticiler bunları dile getirmeye çalıştıklarında suçlanmış, “nesnellik edebiyatı” vb. karşlarına dikilmiştir. Süreç içinde deneyler ve yaşamın dayatmasıyla görülenler ise, bunları zamanında öngören yoldaşların mahkum edilmesini engelleyememiştir. Bu noktada “Ben söylersem öyledir.”, “En iyi ben bilirim, tanırım.” mantığı devreye girmiş ve yoldaşlar “eski kültür”ün temsilcileri ilan edilmiştir. Deneycilik yapılacaksa. A. arkadaş yapmalı, denemelidir. Bu arada katılımcılık da çiğnenmiş olsun!

12 Temmuz operasyonu “kürsülsüzlük” ve “eski kültürün legalist alışkanlıkları” çerçevesinde açıklanınca. 12 Temmuz şehitleri nezdinde N. ve bir kısım yoldaş 12 Temmuz nezdinde bu şekilde tüm olumsuzlukların sorumluları olarak mahkum edildikten sonra, olumsuzlukların sorumluluğundan kurtulunacak bir platform yaratılmış olur. Eksik ve hatalar bu platformda açıklanır.

“Yüzlerce yeni insan çıktı. Bunları mücadele içinde pişirmek, yönetici vasıflarını geliştirmek ve bir kadronun aslanan vasfı olarak tanımladığımız siyasi eylemin doğrudan örgütleyicisi olma vasfına sahip kılmak gerekiyordu. Ama bu konuda başarılı olduğumuz söylenemez. Bunun temel nedeni, eski kültür ve alışkanlıkların engelleyici karakteridir. Oluşturulan programlar uygulama aşamasında çeşitli engeller yüzünden işlevsizleşebilmiş, kadro sorunu, belli gelişmeler sağlansa da, bu dönemde temelde var olmaya devam etmiştir. Kadro eğitimi tüm ısrarlı çabalara rağmen ciddi biçimde ele alınamamıştır. İnsanlarımız ancak rapor sistemi işletildiği ve tanıma olanakları bulunduğu ölçüde değerlendirilmiş, yeteneklerini geliştirmeleri ve örgütsel faaliyete, daha etkin katılımları için olanaklar yaratılmıştır. Bugün kadroların eğitimi ve geliştirilmesi konusunda kısırlığımızdan dolayıdır ki, yönetici insan sıkıntısı çekmeye devam ediyoruz.” (Değerlendirme ve Faaliyet Raporu, s. 6) (abç)

Merkezi organizasyon başlığı altında ele alınmasına rağmen kadro yetiştirme konusunun işlendiği bu bölümde dile getirilenler başlıkta söylenenlerin de tekdüze niteliğindedir. Kadro yetiştirmenin bile tek yanlı, dar yürütüldüğü, bu konuda birçok eksikliğin yaşandığı yerde merkezi organizasyonun güçlendirilmesi, bir çekirdek yaratılması zaten mümkün değildir. Bu noktada var olan eksiklikler karşısında merkezi organizasyonun rolü nedir, ne yapmıştır, engelleri nasıl aşmıştır sorusu gündeme gelmek zorundadır. Broşüre bu gözle baktığımızda, merkezi organizasyon değil, kişiselleştirilmiş bir “önderlik” kavramı karşımıza çıkıyor. Ve öyle bir manzara yaratılıyor ki, önderlik tek başına bütün olumsuzluklara karşı savaşmaktadır. Bütün örgütsel yapımız bir yandadır, “önderlik” bir yanda...

“... Bu 1,5 yıllık dönem içinde, önderlik, eskiyi temsil eden alışkanlık ve kültürle kuşatılmıştır.” (agy. sf. 5)

“Önderliğin tüm çabaları, zaman zaman dayatıcı olması bile, kimi yönetici yoldaşlarda var olanla yetinme anlayışını aşınaya, saflarımızda yer alan -ama eksik, ama yetersiz- insanın eğitilmesi, yetiştirilmesi ve yeni görevlere hazırlanmasını sağlamaya, kısaca geleceği gören bir perspektifle hareket etmeye yetmemiştir. Bu, bazen yapılmak istenenlerin nötralize edilmesine, tüm denetim ve duyarlılığa karşı şekilsizlikte, kuralsızlıkta sinsice bir ısrara kadar varabilmiştir” (agy, sf.6)

Evet, sorun tamamen kişisel platforma çekiliyor, “Önderlikle kimi yönetici yoldaşlar arasındaki sorunlar olarak ortaya konulmaya çalışılıyor. Bunun ortaya çıkardığı tek bir sonuç var, o da merkezi organizasyonda ve yönetim kademelerinde kolektif yapılanmaların oluşturulmadığıdır. Daha önce çeşitli yazılarımızda aktardığımız belirlemelerde de ifade edildiği gibi, kolektivizmin olmadığı yerde üretkenlikten ve denetimden, insan tanımadan söz edilemez.

Burada ifade edilen “önderlik ile yönetici yoldaşlar” arasındaki sorunu da bu belirlemenin dışında düşünemeyiz. Ve burada sorgulanması gereken asıl olgu, “önderlik” diye ifade edilen merkezi organizasyonun oluşma ve çalışma biçimi, yönetim kademelerinin oluşturulma biçimi ve bu organlar arasındaki ilişki-denetim biçimleridir. Bu doğrultuda bir sorgulama yapmadığımız sürece, bu söylenenleri anlamak mümkün değildir. Çünkü bu sözler şimdiye kadar hep başarısız, yöneticinin karşımıza çıkardığı “Söyledim, yapmadılar, defalarca üsteledim, yine yapmadılar.” gerekçesidir. Biz bu gerekçeyi “önderlik” söylüyor diye kabul edemeyiz. Bu gerekçenin karşımıza çıkarıldığı her seferinde olduğu gibi, kolektivizm ve denetim olguları açısından konuya yaklaşmalı, sorgulamayı önce bu yönde yapmalıyız.

Kadrolaşma konusunda “önderliğin” yöneticilerin eksikliklerine ve liberalizmine bağlayarak olumsuzlukların nedeni olarak öne çıkardığı bir olgu da kadroların sorgulanması konusudur. Ki bu konunun ele alınması önderliğin kadrolara bakışını ve kadroların sorgulanmasından ne anladığını da ortaya koyar niteliktedir.

“Önderliğin olumsuzluklar üzerine ısrarla gitme ve radikal sorgulama tarzı alt kademelerde yeterince ifadesini bulamamış, hatta bazen etkisiz hale getirilmiştir.” (agy. sf. 7)

Broşürde pragmatizm ve statükoculuk olarak nitelendirilen ve yönetici insanlara mal edilen tavrın karşısına çıkarılan radikal sorgulama tarzının açılması gerekir. Olumsuzlukların sorgulanmasında radikalizmden anlaşılması gereken şey, olumsuzlukları doğuran kaynağı bulabilmektir. Bu bazen kişidir, bazen ilişkilerdir. Ama burada ifade edilen bu değildir. Radikal sorgulama tarzı diye ifade edilen şey kadroların ezilmesidir, küfür ve hakaret edilmesidir, kişiliklerinin yok edilmesidir. Buna direnmek, kişiliğini korumaya çalışmak ise tahammülsüzlüktür, küçük burjuva gururdur vb. Bu yaklaşımın son noktası ise ailenin, anne-babanın suçlanmasına kadar varan psikolojik yöntemleri temel alan bir sorgulamadır.

Özetlersek; gerçek anlamda hareketin merkezi organizasyonu olmamıştır. A. arkadaş ve çevresinde konumlandığı, belli işlerle görece insanların olması hareketin merkezi organizasyonu olduğu anlamına gelmez. Diğer yandan, kadrolaşma konusunda görülen eksiklikleri ise sadece “yönetici” birkaç yoldaşın sırtına yüklemek, en azından kendini günahsız gösterme gibi bir tavrın ürünüdür. Ve biz bu tavrı yıllar önce mahkum etmişizdir:

“Devrimci bir önderlik, doğru ve yanlışlarını ortaya koyarken esas görevin kendine düştüğünün bilincinde olmak zorundadır. Kim ki kendini her şeyden soyular, günahları başkasına, sevapları kendisine ayırır; o kişinin önderlik fonksiyonundan bahsedilemez.” (aktaran Dava Dosyası, s. 421) (abç)

Değerlendirme ve Faaliyet Raporu’nun ele aldığı konulardan biri de kolektivizm, komiteleşme konusudur.

“Tüm çalışma alanı ve bölgelerde tek insana dayalı ilişkilerden çıkıp komiteleşme gidileceği belirtildi ve bu esas olarak gerçekleşti. Bugün hemen her alanda ve bölgede kolektif organlarımız var. Belki bunlar sık sık yıkılıyor, yeniden kuruyor, iyi işlemiyor. Ama bu konuda bir mesafe alınmıştır. Ve artık geriye dönüş olmayacaktır.” (agy. s. 7)

Kolektivizm olgusunu, komiteleşme olgusunu organlaşmadan bağımsız düşünemeyiz ve bu her şeyden önce merkezi organizasyondan başlamak durumundadır. İkincisi de, salt yukarıda söylenen boyutlarıyla ele alsak bile, hareketin İstanbul’dan ibaret olmadığı gerçeğini göz önünde bulundurmamız gerekir.

Yolun Neresindeyiz’de onca sık tekrarlanan, her bölümde yer alan organlaşma konusunun Değerlendirme ve Faaliyet Raporu’nda yer almaması, bunun komiteleşme ve kolektivizm biçiminde bir ifadeye bürünmesi, yukarıda ele aldığımız merkezi organizasyon olgusundan bağımsız değildir. A. arkadaşın anlayışında merkezi organizasyonun kolektivizmi diye bir olgu olamazdı, hatta merkezi organizasyon diye bir kurum da olamazdı. Bu yüzdendir ki, raporda merkezi organizasyon kelimesi dahi bir kez geçmiş (o da alıntı anlamında) ve onun yerine “Önderlik” diye bir kelime oturtulmuştur. Bu, düşüncede bile kolektivizmi kabul edememesinin, organlaşmayı dukalık olarak görmesinin bir sonucudur. Yönetim de, merkez de kendisidir. Kendisi dışındakiler ise merkezin, önderliğin talimatlarıyla iş yapan ve sıkı denetlenmedikleri takdirde her an kaytarabilecek unsurlardır. Bu anlamda konumları, devrimci geçmişleri, tecrübeleri ve birikimleri de önemli değildir.

Elbette ki böyle bir kafa yapısının organlaşma diye bir derdi olmayacaktır ve olmamıştır. O yönetimde, tek ve her türlü eleştirinin üstünde olmak istiyor. Örgütsel düzenlemeleri de bu anlayışına ve özlemine uygun olarak gerçekleştirme peşindedir. Bu anlayışın doğal sonucu ise, alt kademelerde komiteleşme, kolektivizm, yönetimde ise tek başına karar alabileceği bir örgütsel biçimlenmedir.

Bu biçimlenmenin kamufle edilmesi ise bol bol verilen kolektivizm talimatlarıdır, yıkılıp kurulan komitelerdir.

Bu anlayış derinlemesine sorgulanmalıdır. Her yerde kolektivizmin, komiteleşmenin önemi ve gerekliliği anlatılırken, merkezde neden tek kişilik bir irade egemen kılınmak istenmektedir? Diğer yandan, değerlendirmede ifade edilen her alanda, bölgede komiteleşmenin sağlandığı sözlerinin de gerçeği ifade etmediğini belirtmek zorundayız. Değerlendirme Raporu yazıldığı sırada (ki 12 Temmuz sonrasıdır) İstanbul dışında, en önemli stratejik bölge ve alanlarda kolektif örgütlenmelerin oluşması bir yana, birçok bölge ve alanla doğrudan ilişki kanalları bile kopuktur, yeni yeni kurulmaya çalışılmaktadır.

O halde bunu iddia etmenin ve kadrolara gerçekmiş gibi sunmanın anlamı nedir? Kadrolara açıklığın neresine bu anlayış sığmaktadır?

Sorun, Yolun Neresindeyiz' de konulan programın gerçekleştirilmemiş olmasıyla, başla 12 Temmuz olmak üzere önemli birçok olumsuzluğun sorumluluğunu üzerinden atma çabasıyla doğrudan ilgilidir. Kadrolara değer verme ve açıklık diye sunulmasına rağmen, raporun bu olgularla ilgisi yoktur. Çünkü her şeyden önce gerçeklerin üstü örtülmek istenmekte, çarpıtılmakta ve kadroların önüne toz pembe bir tablo sunulmaya çalışılmaktadır.

Üçüncü maddede ele alınan yeraltı örgütlenmesinin güçlendirilmesi konusunda bir gelişme sağlanmıştır. Fakat bu gelişmenin nasıl sağlandığı anlaşılmadan, yeraltı örgütlenmesinin geleceği ve durumu hakkında somut belirlemelerde bulunmak bizi yanılgıya götürebilir. Bundan kaçınmak için, öncelikle yeraltı örgütlenmemize nasıl baktığımızın ortaya konulması gerekir. Yeraltı örgütlenmesine bakışımızı belirleyen olgu, bütünüyle yeraltında mevzilenmiş bir örgütlenme değildir. Esas olarak yeraltı örgütlenmesinin asıl gövdesi ve beynini oluşturan kesiminin, vurucu gücünün faşizmin denetimi dışında oluşturulmasıdır. Bu örgütsel devamlılığın ve faşizme karşı savaşın sürdürülmesi için gereklidir. Ancak bu yeraltı örgütlenmesi, uygun deyimle, yeryüzüne açılan kanalları olmadığı koşullarda, yaşama şansına sahip değildir. Ülkedeki siyasal koşullara bağımlı olarak, örgütlenmenin -bugün adına legal veya demokratik platform dediğimiz- açıkta da bir kolu olmalıdır. Siyasal koşulların alabildiğine olumsuz olduğu koşullarda, hiçbir açık çalışma olanağının kalmadığı durumlarda, böyle bir yapının bir faaliyeti belki kalmaz ama çeşitli biçimlerde bağlantı içinde bulunan bir kitlesel yapı şarttır.

Diğer yandan, hareketimizin yeraltı örgütlenmesi Mart 1990 kararlarından sonra oluşturulmuş da değildir. O güne kadar da, yetersiz de olsa, bir yeraltı örgütlenmesi vardır. Bu yetersizlik faaliyetlere de yansımakta, örgütsel gelişmenin hızını ve olması gereken yeri etkilemektedir. Sorun bunu güçlendirmektir ve Yolun Neresindeyiz' de saptanan da buydu. Bunun nasıl olacağı sorusunun cevabı “nasıl olursa olsun” biçiminde verilemezdi. Burada yönlendiricilik istihdam yapmakla sınırlandırılmazdı. Sadece adım atılmıştı. Süreç, yönlendirme, kolektivizm,

denetim üzerine şekillendirilecek. Ancak A. arkadaşın perspektif sunma, sonuç isteme ilişkili öyle bir işletildi ki, giderek kadrolar-yöneticiler bağımsız, kendine güvenen, üretken insanlar olmaktan çıkıp çekingen, sıkıntılara gömülmüş, “nasıl anlaşılacak” baskılanmasını yaşar duruma geldiler. Sadece söylenenleri yapınca koşturur oldular. Ve ortam nedenlerin, niçinlerin ortaya konulmasının “gerekçecilik” olarak engellendiği, tek yanlılığın dayatıldığı bir özellik kazandı. Her yaklaşım uç noktalarda yorumlanarak, kadrolar aldıkları tavırlardan geri çekilmeye zorlandı. Sonuçta, “hesap sorma” üzerine kurulu bir diyalogsuzluk egemen kılındı. Kadrolarla pratikte yüz yüze olan yöneticilerin bu atmosfere ilişkin gözlemleri ve uyarıları da aynı biçimde karşılandı. “Bu ne cüretkarlık!” diye başlanıp her şey bir yargı-savunma döngüsüne hapsedildi. Sonuçta da “iki başlılık” denip sorumluluktan sıyrılmaya yolları üretildi. Coşku yitiminin, “beceremiyorum” baskılanmasının oluşturulduğu, katılımcılığın pratikte engellendiği bu ortamda yeraltı örgütlenmesi geliştirilemezdi. Yaygınlaşma belki sağlanabilirdi ama güçlenmeden söz etmek zordu.

Dördüncü maddede ele alınan askeri örgütlenme konusunda söyleyeceklerimize geçmeden önce, Hareketimizin Gelişimi ve Devrimci Mücadele broşüründe de FTKSME’lerle ilgili bir belirlemeyi hatırlatmak istiyoruz.

“Genç insanlar suretin özgül koşulları gereği, kendi siyasi bilinçlerinin üstünde görev üstlenmekle karşı karşıya kaldılar. Atılğan, cesur, coşkulu olmakla birlikte, birçok dezavantajları da birlikte taşıyan bu unsurlar, belli bir tecrübe birikiminden ve yeterli siyasi eğilimden yoksundular. Bu olumsuzlukların giderilmesi ve kadrolaşma yolunda ileri mesafelerin kat edilmesi ancak doğru bir eğitim-denetim politikasıyla mümkündür. Hareketin bu tespiti yapmış almasına rağmen, anti-faşist çatışmaların yoğunluğu sürekli kadro kaybına yol açtı ve çok kez bürokrasi çemberi aşılarak kadroların gelişimine yeterli ölçüde müdahale edilmedi. Birçok unsur sağlıklı gelişimini tamamlayamadı ve kadrolaşma zaafı sürekli içerisinde taşımaya devam etti. Bu eksiklik 12 Eylül koşullarında bu unsurları yer ver teslimiyete kadar götürdü.” (aktaran Dava Dosyası, s. 417)

SDB’lerin gerek 12 Temmuz sonrası, gerekse de 16-17 Nisan sonrası süreçte ne durumda oldukları bilinmeyen şeyler değil. Broşürde ise bu konuda mesafe alındığı ve SDB’lerin yaygınlaştırıldığı söyleniyor. Burada alınan mesafenin nasıl olduğunu ve bunun nasıl sağlandığını sorgulamak zorundayız. Destanlar yaratan, kanlarıyla bu destanlarını duvarlara yazan, kahramanlık örnekleri yaratan örneklere sahip olsak da SDB’lere bakış öteden beri “sağlamcılar”, “korkaklar” vb. biçimindedir. SDB’lerin korkak veya sağlamcı olup olmadıkları ayrı bir tartışma konusudur ancak SDB’lerimiz bu duruma nasıl geldi? Bunun için de SDB’lerin kuruluşundan bunlara yönelik politikalara, biçimlerine, kurumlaşmalarına, içinde yer alan insanların niteliğine kadar her şeyin sorgulanması gerekir. Bugünkü durum böyle bir sorgulamayla anlaşılabilir.

Mart 1990 kararlarının 4. maddesinde, askeri örgütlenmeye önem verileceği ve geçmişten çıkarılan dersler ışığında, günün ihtiyaçlarına cevap verecek tarzda yeni başlan ele alınacağı belirtilmiştir.

Yolun Neresindeyiz broşüründe, konu biraz daha açık ve SDB-milis ayrımı konularak yapılmıştır. Geçmişin derslerinin özetlenmesinden sonra, SDB'ler hakkında söylenenler şunlardır:

“Bugün SDB’lerde yapılan temel değişiklik, diğer örgütlenmelerle iç içeliğine son verip merkezi askeri örgütlenmeye dönüştürülmeleridir. Bu sayede, uzmanlıkta gelişme ve de gerilla örgütlenmesinin yaratılması ve yaygınlaştırılmasının koşulları sağlanmıştır. İkinci değişiklik, SDB’lerde yer alacak insanların vasıflarıyla ilgilidir. Askeri örgütün sorumluları geçmişte SDB içinde yer alan insanlar gibi politik vasıfları gelişmiş insanlar olmaya devam etmekle beraber, askeri örgüt üyeleri için bu zorunlu olmayacaktır. Bir gerillanın sahip olması gereken temel vasıflara sahip olan, örgüt ideolojisini asgari olarak kavrayan, disipline uyan, özverili, gözüpek, cesur, askeri yetenekleri gelişmiş ya da gelişmeye açık olan, örgüt üyesi insanlar askeri örgüt elemanı olabileceklerdir. Üçüncü değişiklik, askeri örgüt üyelerinin asli görevlerinin geçmiştekenden farklı olarak sadece “askerlik” olarak düzenlenmesidir. Yani doğrudan gerilla fonksiyonu ile donatılmış olmalarıdır.” (Yolun Neresindeyiz, s. 39) (abç)

SDB’lerin (genelde silahlı ekiplerin), geçmiş mücadelemizden çıkarılan dersler ışığında ve günün koşulları göz önüne alınarak yeniden düzenlenmesi bir zorunluluktur. Bu konuda cezaevi sürecinde de çeşitli tartışmalar olmuştur ve yukarıda yapılan değişikliklerin birçoğu bu tartışmalar içinde ortaya çıkan görüşlerdir. En önemli derslerden biri de, askeri örgütlenmenin örgüt üyelerinden oluşması biçiminde gündeme gelmiştir. Özellikle silahlı savaşın bir anda yükselme potansiyeli taşıdığı ülkemizde, bu savaşın yükünü kaldıracak ve geçmiş FTKSME örgütlenmelerinin taşıdığı zaafı barındırmayacak bir örgütlenme bizim açımızdan vazgeçilmez olarak görülmüştür. Sorun nasıl olursa olsun silahlı örgütlenmeler oluşturmak değil, sürecin gereklerini yerine getirebilecek bir askeri Örgütlenme yaratmaktı ve bu konuda belli bir dönem seçmeci olunmak zorundaydı. Savaşın giderek gelişip askeri örgütlenmenin siyasi ve askeri açıdan savaşın gereklerini yerine getirebilecek bir komuta-kurmaylık mekanizmasına sahip olmasından sonra askeri örgüt üyeleri-savaşçıları daha başka kıstaslar getirilebilirdi. Ancak öncelikle bu yapının oturması ve bir savaş geleneğinin oluşturulması gerekiyordu.

Başlangıçta soruna bakış bu temeldedir. Geçmiş SDB’lerin tüm üyeleri için geçerli olan “politik vasıfları gelişmiş” olma kıstası bugün için idealdi. Ancak askeri örgütlenmenin komuta-kurmaylık mekanizmasında bu vasıfları aramak yine de gerekliydi. SDB üyeleri için ise “örgüt üyesi olma” vasfı aranıyordu. Özellikle kentlerdeki gerilla örgütlenmesi için böyle bir kıstas uzun süre geçerliliğini korumak zorundaydı. Çünkü gerek kentlerdeki somut koşullar, gerekse silahlı

birliklerin işlevleri ve çalışma koşulları bu örgütlenmelerin niteliklerinin yüksek olmasını gerektiriyordu.

Ancak süreç içinde bu konuda bir belirsizlik doğmaya başlar. Değerlendirme ve Faaliyet Raporu'nda 4. madde olarak ele alınan askeri örgütlenme (SDB'ler) irdelenirken, bu konuda herhangi bir şeyin söylenmemesi ilk bakışta, belirlenen kıstasların geçerli olduğu izlenimini vermektedir. Silahlı savaş perspektifinin ortaya çıkarıldığı, birçok insanın SDB örgütlenmesinde istihdam edildiği ve SDB örgütlenmelerinin yaygınlaştırıldığı ifade edilmektedir. SDB komutan ve savaşıçılarının örgütsel statüleri hakkında herhangi bir şey söylenmediği bu rapordan, SDB'lerin nitelik gelişimleri hakkında bir sonuç çıkarmak mümkün değildir. Sadece silahlı eylemler ve yaygınlaşmaları söz konusudur. Bu bir nicel gelişmedir ve SDB'lerin vardığı nitel aşamayı göstermemektedir.

SDB'lerin nitel yapısı hakkında 12 Temmuz sonrası çıkarılan "SDB'ler Üzerine" başlıklı yazıda ise, askeri örgütlenmenin nitelik olarak gelişmek bir yana, bir çürümenin içinde olduğu açığa çıkar. Kendini koruma, sağlamlık, inisiyatifsizlik, eylemsizlik, ahlaki-örgütsel hata ve suçlar SDB'leri belirleyen olgu haline gelmiştir. Nedenleri ise genel geçer, bir şey açıklamayan, kişilere bağlı noktalar. Bu yazı ile ilgili SDB komutan ve üyelerinin değerlendirmelerine baktığımızda, sorunun özüne vakıf olabiliyoruz. Bu değerlendirmelerin bazılarında birkaç pasajı buraya aktarmanın yararlı olacağına inanıyoruz. Yalnız önceden şunu belirtelim ki, gelen raporların hemen hepsi SDB'lerdeki olumsuzlukları kabul ediyor ve görüyorlar;

"Bana göre esas problem, tüm bu olumsuzlukları önceden göremeyip tedbirlerin alınmayışdır. Bugünkü mevcut sorunlar yumağı, önceden potansiyel varlığını mutlaka koruyordu. Perşembenin gelişi çarşambadan belli olur misali. DKP-SHB örneği tüm canlılığıyla gözümüzün önünde duruyor. Etiyle kemiğiyle canlı bir örnek, savaşma arzusu olan ama geri insanların başı boş bırakıldığında içine düşecekleri durum tam da onlarda somutlanıyor."(10 Eylül 1991 tarihli raporlardan)

"Birliklere katılan insanların çoğu siyasi, askeri ve özellikle güvenlik konularında hemen hemen sıfır düzeyinde geliyorlardı..."

"Eğer birlikler hareketin en önemli organlarıdır diyorsak, bu konuda biraz daha seçmeci davranılması zorunludur. Ömründe tek bir hikaye kitabı, roman dahi okumayan birine siyasi eğitim vermenin zorluğu ortadadır. Ki bu esas misyonu pratiği üretmek, enerjisinin büyük bölümünü bu konuya harcamak zorunda yapıyorsa."

"Evet, gelen arkadaşlar içinde çok değerli, gelişmeye açık insanlar da vardı ama genelin durumu hiç de iç açıcı değildi ve birçok insan SDB'lerde yer alamayacak durumda olmasına rağmen, daha iyisi olmadığından kabul edilen insanlardır. Neredeyse 1,5 yıldır birimlerin yaygın yeraltı ilişkisine yöneldiği, ilişkilerin büyük bölümünün sokakta yürütüldüğü söyleniyordu. Bu doğruysa, bu sürecin ürünü olan insanlar biraz daha farklı nitelikle olmalı. Kuşkusuz birlik üyeleri gerilla niteliğini"

birliklerde, pratik içinde kazanacaktır ve bu konudaki eğitimini burada alacaktır. Ama birliklere katılırken de asgari bir birikime sahip olmalıdır.” (15 Ekim 1991 tarihli rapordan)

“Kendiliğindenci bir süreçte kendiliğinden bir gelişim dönüşememeyi beraberinde getirdi. Askeri yönden işlere gire çıka bu deneyimlerden gelen bir gelişim gösterildi. Süreç içinde bu işler coşku verirken, motive ederken, süreç içinde başka yönlerde dönüşememe, bilimsel tarzda askeri yönü geliştirememeye pratik işleri de sıradanlaştırdı. Bence yeni gelen bir insana sokaktan takibe, istihbarattan eyleme, ev yaşantısına ve devrimci yaşamın bütün yönlerine ilişkin somut programlar çıkarılıp bunlar sıkı bir disiplinle verilmeli. Ama süreçte böyle olmadı. Sokak ve polis takibi konusunda eğitilen insanlar örgüt üyesi oldu. Devrimciliği bir yaşam biçimi haline getirememeye süreç içinde çok yönlü tikanıklığı da beraberinde getirdi. Ben şöyle bir değerlendirme yapıyorum. Bugün ekiplerde insanlar siyasi bilinçleriyle değil, coşkularıyla ayakta. Bu yüzden bugün benim önerim, ekiplere gelecek insanları yetiştirmek, devrimci yaşamı insanlara öğretmek için ayrı bir komite kurulması. Bana göre emir-komutanın bu noktada işlevi olur...

“Diğer bir eksiklik, bu broşüre kadar inisiyatif alanımızı yeterince tanımayıştık. Bu sorumluluklarımıza ilişkin program daha önce yazılıp verilebilirdi.” (15 Eylül 1991 tarihli rapordan)

“...Birlikler süreci 1,5 yıl öncesinde başlamaktadır. Bu sürecin başında, bırakalım birlik üyelerini, birlik komutanları dahi sürecin ne olduğu, örgütlenmenin amaçları, nedenleri ve görevlerinin ne olduğu konusunda doğru dürüst bilgilendirilmemişlerdi. Birlik komutanları ve birlik (bir de yeni insanlar oluşlarını eklersek) baştan ufukları yeterince açık olmayan, puslu bir şekilde sürece girmiştir. Elbette ki yaşamın içinde bu zenginleşecek ve olgunlaşacaktır. Bugün baktığımızda, sürecin birlikler için hiç de hareketin gördüğü gibi başlamadığı ortaya çıkmıştır. O gün bize söylenenle bugün yazılanlar arasında fark vardır.

“Yazıdan çıkan bir değerlendirme şöyle de olabilir. Eğer hareket var olan bu olumsuzlukların farkında ise, ki farkında olduğu yazılmaktadır, o zaman bu sürece yönelik radikal bir müdahale neden daha önce yapılmamıştır? 1,5 yıl kısa bir süre değilse, hareket için de değildir.” (11 Eylül 1991 tarihli rapordan)

Bu türden alıntılar çoğaltılabilir. Hepsinin ortak noktası olumsuzlukları kabul etmeleri, SDB komutan ve sorumlularını, askeri komiteyi sorumlu görmeleri ve de denetimsizlikten, müdahalesizlikten şikayetçi olmalarıdır. Bir raporda da belirtildiği gibi, 1,5 yıllık süre hareket için de az değildir. Bu sürenin müdahale açısından nasıl kullanıldığı belli değildir. Söylenenler “N. ve eski kültür müdahalenin sağlıklı olmasını engelledi.”den öteye değildir. Arandığında, alt kademelere inildikçe, birçok sorumlu, suçlu bulunabilir. Ancak bunlar sürecin merkezi organizasyonluğu görevini üstlenen kurumlaşmanın (önderlik veya merkez komite) asli sorumluluğunu hafifletmez, aksine ağırlaştırır. Önemli olan, buraya nasıl varıldığıdır. Varıldıktan

sonra suçlular bulup yargılamak, birilerini belki geçici süre için aklayabilir. Ama aksaklıkları düzeltmez, aksine daha da arttırır. Ve süreç de bu şekilde gelişmiştir. Önemli olan sorumlu, suçlu bulmak değil, bu olumsuzlukları doğuran yapısal bozuklukları bulmaktır. Ancak bu konu hiç ele alınmamış, (SDB komutan ve sorumlularının raporlarında bu konular önem taşımamasına ve ağırlık verilmesine rağmen) “ben doğru söylemişim” anlayışıyla sorumluluklar, suçlar kişilerde aranmıştır. Ve doğaldır ki, en olumlu kişi bile bu yapısal bozukluktan etkilenmiş, aksaklıkları düzeltmek bir yana, bir süre sonra bu aksaklıkların kurbanı olmuştur. O artık yeni olumsuzlukların suçlusudur, düzeltememiştir. Ya hizipçiliğindedir ya da eski kültüründendir diye yargılanıp cezalandırılacaktır. Yapısal bozukluk, savaş olgusunun, devrimci savaş örgütünün kavranmasındaki siyasi bilinç eksikliğidir. Silahlı eylem, gerilla ordusu vb. kavramların giderek özünden uzaklaştırılarak günün kurtarılması anlayışına kurban edilmesi vardır. Bunu SDB’lerin pratik gelişmesinde çok daha açık görebiliriz.

Birincisi: SDB üyeleri aynı zamanda örgüt üyesidir şeklinde bir kural, çeşitli yazılarda belirtilmesine rağmen, bu kuralın sürecin hemen başından itibaren bir kenara atıldığını ve “gözüpek, cesur” vb. niteliklerin SDB üyeleri için yeterli bulunduğunu görüyoruz. Siyasi ve askeri açıdan oldukça geri, herhangi bir deney ve birikimi olmayan insanlar SDB’lere alınmışlardır. Her ne kadar bu durum bir zorunluluk (başka insan olmadığından) olarak gösteriliyorsa da, belirlenen ilke ve kuralların ihlali için yeterli ve geçerli bir neden değildir. Çünkü ortada gerilla ordumuzun çekirdeğini oluşturması gereken bir örgütlenme ve bunun temellerinin atılması vardır. Daha baştan, süreci yönlendirecek ilk birimlerin günlük çıkarılara göre oluşturulması, bu örgütlenmelerin geleceğini daha o günden belirsizleştirmiş ve tehlikeye sokmuştur. Bu kendiliğindenciliktir, koşullara boyun eğmektir ve uzun vadeli askeri örgütlenmelerimizi bugünden riske etmektir. Bu istihdamlardan kim sorumludur, nasıl yapılmıştır? Bunlar üzerinde durulmaz. Üzerinde durulan esas noktalar ise “ben buldum, ben yaptım” noktalarıdır.

SDB’lerde bu nitelik düşmesinin alınmış bir karar ve değerlendirme ile yapıldığını söylemek zordur. Çünkü böyle bir şey yoktur. Ta ki Mart 1992 tarihli “Silahlı Devrimci Birlikler ve Milislerin Yapısı, İşleyişi ve Bazı Kurallar” başlığını taşıyan yazı ile somut durum resmileştirilmiştir. Bu da SDB savaşçılarının “*örgüt üyelerinden ve emperyalizme ve oligarşiye karşı savaşıma kararlılığı taşıyan devrimcilerden*” oluşacağını kurallaştırır, bunun gerekçelerini de, neden bu şekilde değiştiğini de açıklamaz. O halde bu kural (örgüt üyeliği şartı) nasıl, neden ve kim tarafından değiştirilmiştir? Çünkü niteliğin düştüğü ve SDB’lerin işlevlerini görmek bir yana, dejenerasyon sürecine girdiği, iş üretmediği ve en küçük bir olayda dahi panik içine girdiği söyleniyor. Dahası, SDB’lere yönelik operasyonlarda teslimiyet ve ihanet giderek kaygı verici boyutlara ulaşmıştır. Bu durum karşısında, yukarıya aktardığımız, FTKSME hakkındaki değerlendirme ve özeleştiriyi içeren

paragrafı hatırlatmak zorundayız. Bugün SDB'ler nezdinde gelinen nokta, geçmişte FTKSME'lerde yaşananlardan daha vahim boyutlardadır.

Sürecin bu dersler ışığında başlatıldığı söylenmesine, işleyiş ve kuralların buna uygun biçimde tespit edilmesine rağmen, bunlar neden uygulanmamıştır, neden geçmişte yaşadığımız olumsuzluklara yeniden kapı açılmıştır.

Değerlendirme ve Faaliyet Raporu'nda N. ve eski kültürün temsilcileri diye nitelendirilenlere karşı yöneltilen bir eleştiri de, insan bulamamak noktasındadır. Denilenler, bir yerde SDB'lerin bugünkü durumunun nedenlerini ve başlangıcını da açıklamaklardır;

“Örgütümüzün stratejik önem taşıyan sorunları bir türlü kavranamadı ya da kavranmak istenmedi. Örneğin, silahlı birliklere insan istendi, “yok” dendi, stratejik alanlara güç yığmak için insan istendi, “yok” dendi, peki, insan yok muydu? Hayır, vardı ama bulup çıkarmak gerekiyordu, oysa çeşitli kademelerdeki yönetici yoldaşlar ilişkilerine vakıf olmadığı, insanları tanımadığı için atılmak istenen adımlara uygun bir çaba içinde olmadılar. Mart 1990 kararlarında ifadesini bulan programımızın özünü kavramadılar. Oysa biraz gayretle birçok insan bulunup çıkarılabilirdi. Nitekim bu yapıldı da... Birçok insan raporlarda tanındı, bulundu ve istihdam edildi.” (agy, sf. 4)(abç)

Yönetici yoldaşların neyi, ne derece kavradıklarını veya kavramadıklarını tartışmak bir anlam ifade etmiyor çünkü o gün için başta N. ile olan tartışmaların özü karartılmış ve N. hizipçi, “eski kültür”ün başta gelen temsilcisi durumuna sokulmuştur. Diyelim ki, o insanlar gerçekten de iddia edildiği gibi Mart 1990 kararlarını kavramadılar ve sürecin, yapılmak istenenlerin önünde objektif olarak barikat kurdular. Neden ısrar edildi, bu insanlar neden engel olmaktan çıkarılmadılar? Söylenildiği gibi birçok insan vardıysa, bunların yerine de insan bulunabilirdi, raporlardan tanınabilirdi. Ama bu yapılmıyor ve bu yoldaşlar şehit düşmelerinin ardından hizipçilikle, işlerin önünde engel olmakla suçlanıyorlar. O zaman ortada başka sorunlar vardı. Sorun o arkadaşların yapıp yapmaması değildi. Nitekim yapıyorlardı. Ve 12 Temmuz'a kadar birçok pratik, başta N. olmak üzere, o yoldaşların üstün çabalarıyla; fedakarlıklarıyla kotarılmıştır. Atılmak istenen adımlara uygun bir çaba içinde olmadılar denilerek emekleri göz ardı edilemez. Bu adımlara uygunluk-uygunsuzluk tartışılmalıdır. Ve pratik gösteriyor ki, uygun düşmeyen A. arkadaşın görüşlere değer vermeyen dayatmalarıdır, kendi deneyinde ısrarıdır.

Gelelim “önderliğin” “onlara rağmen yapıldı, edildi” dediği şeylere. Bu konuda insafı olmak lazım. Neler, nasıl yapılmıştır? İnsanlar sadece raporlardan tanınarak en temel örgütlenme birimlerinde (stratejik bölgelerde ve askeri örgütlenmelerde) istihdam edilmişse, raporlardan insanların nasıl tanınıp en temel örgütlenmelere istihdam edildiğini anlamakta güçlük çekiyoruz. Bunlar kişisel raporlardır ve hareketimizin insan gerçeği göz önüne alındığında, bu raporların belirlediği bir yere

kadar dikkate alımı ve bugüne kadar da böyle olmuştur. Eğer raporlardan tanındı denilerek bu insanlar hakkında yönetici arkadaşlarının görüşlerinin alınmadığı kast ediliyorsa (herhalde kastedilen budur), bu insanlar hakkında verilen kararların ve istihdamın tek başına doğruluyu tartışılır. Yok yönetici arkadaşların görüşü alınmışsa, bu görüşlerin ne denli etkisi olmuştur? Çeşitli yazı ve değerlendirmelerde, hatta sohbetlerde ifade edildiği gibi, “önderlik” her şeyi kendi bulmuş, çıkarmış, istihdam etmiştir. Gerçekten “yönetici” yoldaşların hiç katkısı olmamış mıdır?

Evet, raporlardan tanınarak, salt cesaret, gözü peklik vb. özellikler dikkate alınarak, saptanan kural ve ilkeler (örgüt üyeliği şartı) çiğnenerek istihdam edilen bu insanların oluşturduğu, belirlediği örgütlenmelerin süreç içinde tıkanmaları, hatla çürüme sürecine girmeleri sürpriz olmamalıdır. SDB’lerin süreç içinde düştükleri durum tam da budur. İnsan bulup çıkardık denilerek olumluluklar üstlenilir. Ama o süreçteki eksikliklerin yarattığı olumsuzlukları görememek üstlenilmez. O dönem, görenlerin düşünce ve önerilen de “bahanecilik”, “insan yok masalları” eleştirileriyle bastırılır.

Savaşın ne olursa olsun eylem yapmak olarak kavranması ve bir yerde de PKK pratiğinin çarpık ve yanlış yorumlanması (PKK vurarak güç oldu, biz de öyle olmalıyız anlayışı) sonucu SDB örgütlenmelerinin siyasi nitelikleri hiç göz önüne alınmamış ve eylem yaptıkları oranda başarılı görülmüşlerdir. Süreci, siyasal gelişmeleri ve örgütlenmelerin durumunu göz önüne almadan, belli sınırları olan eylemleri yükseltme anlayışı sonucu bugünkü durum kaçınılmaz olmuştur.

Değerlendirme ve Faaliyet Raporu’nda Mart 1990 kararları ışığında ele alınan diğer konulara ayrıntısıyla girmek gereksiz. Çünkü söylenenlerin bu temel konularda ortaya çıkan olumsuzluk karşısında pek bir değeri kalmıyor.

Değerlendirme ve Faaliyet Raporu’nun olması gereken biçim, ise her şeyden önce hata ve eksikliklerin konulması ve bunların üstlenilmesi olmalıydı. Başta N. olmak üzere, şehit yoldaşlarımızı suçlamak, -olumsuzlukları ve eksiklikleri onlarla açıklamak, devrimci ahlak ve eleştiri-özeleştiri ilkeleriyle bağdaşmadığı gibi, “önderlik” kurumunun misyon ve rolüyle de bağdaşmaz. Geçici bir süre insanların düşüncelerini, duygularını etkilese bile, fazla bir zaman geçmeden kendini yıpratmaya dönüşür. 1990’dan beri bütün olumsuzlukların, darbelerin, başarısızlıkların sorumlusu olarak tek tek insanları suçlamak: kadro ve kitlelere onları bedel göstermek nereye kadar inandırıcı olacaktır nereye kadar “önderlik” bu yöntemle her hata ve olumsuzluktan kendini azade tutacaktır?

Kadroların hiçbir şeyin farkında olmadıklarını düşünmek aldatıcı olur. Kadroların farkında olmaları ile seslerini çıkarıp güç ve cesaretle davranmaları ayrı bir konudur. Kadrolar için güç ve cesareti kullanmanın ölçütü ise örgütsel bütünlüğü bozmamaktır. Niyazi’yi de, İ.Erdoğan’ı da, Sinan ve Fazıl’ı da belirleyen tek sebep bu idi. Onlar soruna örgütsel yapıyı korumak düşüncesiyle baktılar. Yanıldıkları noktalar da oldu ama örgüte zarar verme yerine kendilerini çiğnemeyi bildiler. Hedeflere varmak için tüm enerjileriyle süreci göğüslediler.

12 Temmuz Sonrası A. Arkadaşın Giderek Pekişen Tek Kişilik Yönetimi ve Örgütümüzün Bugünkü Durumu

16-17 Nisan sonrası yapılan açıklamalarda Sabahat Karataş ve Sinan Kukul örgüt merkezi komitesi olarak gösterilmiştir. Bu açıklama örgütün bir merkezi komitesi olduğu yönünde bir imaj yarattığı gibi, işleyiş konusunda da kadroları yanıltmaya hizmet etmiştir. Çünkü örgütümüzde A. arkadaşın yer aldığı tüm süreçlerde MK diye bir organ işleyişi olmamıştır. En ileri kadrolar için dahi en fazla bir yöneticilik layık görülmüştür. Sabahat ve Sinan için de aynı durum söz konusudur. 12 Temmuz sonrası süreci ve bu arkadaşların gelişimleri incelendiğinde, bu durum daha da açıklığa kavuşacaktır.

12 Temmuz, sonrası hareketin merkezi organizasyonunda -anlayış düzeyinde- bir değişiklik olmadığını daha baştan belirtmemiz gerek. 12 Temmuz öncesi olduğu gibi, ileri düzeydeki yoldaşlar belli sorumluluklarla görevlendirilmiş, çalışma yürütmüşlerdir. Ancak bu kez A. arkadaşın 2-3 ay sonra yurtdışına çıkması nedeniyle, zaten var olan bürokrasi daha da artmıştır. İlişkilerin toparlandığı Sabahat ve Sinan yoldaşın örgütsel mekanizma içinde buraya gelişleri de incelemeye değer bir konudur. A. arkadaşın yurtdışına çıkışı sonrası ülke sorumluluğuna getirilen Sabahat yoldaşın gelişimi ve yetenekleri değerlendirildiğinde, atamanın altında sübjektif etkenlerin belirleyici olduğu hemen göze çarpacaktır. Sabahat'ın bir Devrimci Sol'cu olması ve bunun gereklerini bir anlamıyla yerine getirip kahramanca direnmesi ayrı bir olgudur, atandığı görevlerin altından kalkabilecek yetenek ve birikime sahip olup olmadığı ayrı bir konudur.

Sabahat'ın 12 Eylül öncesi mücadelesi İYÖKD, İYÖD ve DKD ile başlayıp, Devrimci Sol'un kurulmasından bir süre sonra geçtiği yeraltında sürmüştür. Sabahat'ın bu dönemi için söylenecek fazla bir şey yoktur. Dönemin diğer kadın yoldaşlarımızın özellikleri onda da mevcuttur.

12 Eylül cuntası ardından gelen darbeler sonrası, dönem, Niyazi ve Fazıl yoldaşlar tarafından cezaevi ile ilişkilerle görevli komiteye alınır ve yazışmalarda görevlendirilir. 1983 başındaki operasyondan sonra ise, var olan örgütsel durum içinde, birkaç yoldaşla birlikte sorumluluk üstlenir ve diğer yoldaşlarla birlikte örgütsel yapının devamı için fedakarca çaba gösterir. Bu arada başlayan aileler çalışmaları içinde yer alır, başka bir yoldaşla birlikte bu çalışmaları yönlendirmeye çalışır 1985 sonrası ise. N.'nin çıkması ile başlayan müdahale döneminde, önceleri cezaevi ve aileler çalışmaları, son dönemde ise bazı özel ilişkilerde ve kurumlaşma çalışmalarıyla görevlendirilir. Ve bu durum 1990 başlarına kadar sürer. 1990 başlarından itibaren, Sabahat önce mahalli bölgeler sorumluluğuna getirilmiştir. A, arkadaş önceleri N.'ye bağlı olarak çalışan Sabahat'i bir süre sonra N.'nin ilgisizliğini, kayıtsızlığını gerekçe göstererek kendine bağlamıştır. Bu durum 12 Temmuz'a kadar böyle sürer.

12 Temmuz sonrası ise, yurtdışına çıkmadan önce, Sabahat ile Sinan arasında

bir görev bölüşümü yapar ve sorumlu olarak da Sabahat'ı tayin eder. Fazıl ise sadece SDB'ler komutanı olarak Sabahat'a bağlı olarak çalışacaktır.

Sinan yoldaşın durumu ise daha farklı bir gelişim çizgisi izlemiştir. 12 Eylül Öncesi DEV-GENÇ militanlığından yöneticiliğine ve hareketin çeşitli alan sorumluluklarına kadar uzanan bir devrimci geçmişe sahip olan Sinan, 12 Eylül sonrası, darbeler sonucu kaybolan merkezi oluşturma çabaları içinde merkez komite olarak belirlenen 5 kişilik yapı içinde yer alır. Bu görevde kısa bir süre çalıştıktan sonra yakalanır. Şubede çıkanları kabul etme, örgütü ve kalan ilişkileri koruma temelinde bir tavır gösterir. 9 yıllık cezaevi sürecinde ise yeri hep direniş mevsisindedir ve direnişin yöneticilerinden biri olmuştur. Bu süreçte, A. arkadaş ile, özellikle örgütsel işleyişte bir hukukun olması ve kadrolara karşı süren olumsuz tavırlar (küfür, hakaret, küçümseme, ezme, pragmatizm vb.) konusunda çeşitli tartışmalar çıkmış ve A. arkadaş bu tartışmaları her zaman kendini yıpratma, tasfiye etme çabalarının bir parçası olarak görmüş, diğer bir arkadaşın da aynı eleştirileri dile getirmesini bir hizip faaliyeti olarak yorumlamıştır. 1989'da üç kişilik tartışmadan bir sonuç çıkmaması üzerine, bazı olaylar da gerekçe gösterilerek, S. sadece A. arkadaşın kararıyla cezalandırılmıştır. S. ve diğer arkadaşın zorlamasıyla karar kadrolara bir tartışma platformunda-bilgilendirmek üzere açılmıştır. Kadroların örgütü koruma tavırları ve bölünme kaygılarıyla birlikte, Sinan'ın yok sayılıp tasfiye edilmesinin önüne set çekilmiştir. Fırar edene kadar cezaevinde herhangi bir konumu ve görevi olmayan Sinan'a fırarından sonra uzun bir süre (üç ay) görev verilmez ve bir evde örgütlenmeyle herhangi bir ilişkisi olmadan tutulur. Bu arada A. arkadaş Sinan'ı özeleştirme vermeye zorlar. İstenen, cezaevinde kendisini yıpratmaya, tasfiye etmeye çalıştıklarını itiraf eden bir özeleştirmedir. Daha sonra ayrıntısıyla inceleyeceğimiz bu süreçte, Sinan'ın bazı şeyleri kabul etmesiyle kendisine yayın faaliyetinde görev verilir. Sinan 12 Temmuz'a kadar bu görevi yapar. Dergiye yazı yazılması, merkezi yazıların yazılması, bültenlerin yazılması Sinan'ın görevidir ve bunu da A. arkadaş ile aynı evde kalarak, onun denetiminde yapmaktadır. 12 Temmuz'dan sonra kendisinin yurtdışına çıkmasından dolayı, Sinan'ı ülkedeki iki kişiden biri haline getirmek zorunluluğu doğar.

Fazıl yoldaş ise, 12 Eylül öncesi İYÖKD ve İYÖD yöneticiliği yapmış, sendika ve mahalli çalışmalarda sorumluluk üstlenmiş, Anadolu örgütlenmesinde sorumlu olarak belli bölgelerde çalışmış biridir. 12 Eylül sonrası oluşturulan 5 kişilik yapıda yer almıştır. Yakalandığında şube tavrı olumsuzdur ve Erim-Dikler davasında idam cezası alır. Cezaevi süreci olumsuzluklarla geçmiş, kendisini bir devrimci gibi idam sehпасına çıkmaya hazırlamış ve hep direniş saflarında olmuştur. 1991 başındaki fırarından sonra, bir süre Ortadoğu'da eğitim görmüş, komutanlık yapmış ve 12 Temmuz'dan sonra ülkeye alınarak askeri konularda hiçbir birikimi olmayan Sabahat'a bağlı olarak SDB'ler komutanlığına getirilmiştir. Sabahat'a bağlı çalışmakla beraber. Fazıl da direkt A. arkadaşla bağlantısı olan bir durumdadır. Fazıl

da A. arkadaşın küfür ve hakaretlerle belirlenen konuşmalarına tavır alanlardan biridir ve bu yüzden şaibeli durumdadır.

Bu dönem ilişkilerin yürütülüşü ise, daha önce belirttiğimiz gibi, tamamen araç telefonları ve fakslara dayanmaktadır.

16–17 Nisan sonrası, örgütün tam anlamıyla yönetici sıkıntısı çektiği bir dönemdir. Örgütte yönetici insan yok değildir. Ancak A. arkadaşın kişisel kaygıları bu görevi alabileceklerin önünde en büyük engeldir. Herkesin göreve hazır olması, Ortadoğu'daki arkadaşın bu konuda özel olarak ısrarla talepte bulunması A. arkadaşın bu tutumunu değiştirmez. Önceleri bu arkadaşını göndermeyi düşünürse de arkadaşın 1989 cezaevi tartışmaları konusunda henüz A. arkadaşın istediği doğrultuda tam anlamıyla teslim olmuş bir özeleştirici vermemesi dolayısıyla, bu arkadaşını da göndermekten vazgeçer.

Artık A. arkadaşın yurtdışının “güvenlikli ortamında” her şeyi kendisinin yapabileceği düşüncesindedir. Ve tüm birimleri birer sorumlu aracılığıyla kendisine bağlar. Telefon ve faksla sağlanan bu örgütsel ilişkide demokratik alan, dergi, memurlar vb. de yer almaktadır. Bunun dışında ilişkiler ağırlıklı olarak dört kişi üzerindedir ve bunlar da direkt A. arkadaşla telefon ve faks ile bağlantı halindedir. Dört kişi içinde ağırlık iki kişidedir ve bu iki kişi arasında bağlantı vardır. İki kişiden biri bağlayıcı konumdadır. Bu arkadaş direkt ilişki içinde olduğu ikinci arkadaşın dışında diğer iki kişi ile de bağlantı içindedir. Anadolu'nun belirli yerlerinin sorumlusu olan bu arkadaşlarla sadece yazışma bağlantısı olan bu arkadaş bir yerde ülke sorumlusu durumundadır. İkinci arkadaş ise, 16–17 Nisan'dan bir süre öncesine kadar merkez kuryesi görevini üstlenen, A. arkadaşın nazarında “eski kültür”ün temsilcilerinden biridir.

Demokratik alanın en küçük biriminden SDB'lere, kilit mevkideki kuryelerden kır gerilla komutanlarına kadar herkesle telefon ve faks ilişkisi ile tanımlanan bir örgütsel mekanizmanın adım adım kurulduğu bu koşullarda önderlik yapılması, siyaset üretilmesi bir yana, günlük işlere bile yetişilmesi söz konusu değildir. Nitekim günlük işler içinde boğulur. Raporlar bile okunamamakta, “incelemedik, daha sonra” gibi cevaplar verilmekte ve o raporlar öylece kalmaktadır.

Evet, tüm hareket süreci bu anlayışla biçimlendirilmiş, 16–17 Nisan sonrası örgüt tamamen kişisel kaygılara bağlı olarak ele alınmış ve öyle biçimlendirilmiştir.

***BUGÜNKÜ DURUM NASIL DOĞDU,
MÜDAHALEMİZ NEDEN BÖYLE BİÇİMLENDİ?***

Görev ve sorumluluklarını yerine getiremeyen, yetkilerini kendi çıkarları için kullanan, bu yetkileri suçlarını örtmek için kalkan yapan, hareketin siyasi-ideolojik çizgisini, ilke ve kurallarını çiğneyen sorumlulara karşı tüm Devrimci Sol kadrolarının görevden alma, tutuklama ve ihanet gibi önemli durumlarda cezalandırma hakkı ve yetkisi vardır. Dahası, bunu yapmak her Devrimci Sol kadrosunun savsaklayamayacağı ve yerine getirmediği takdirde hesabını vermek zorunda olduğu bir görevdir. 17 Eylül 1992 tarihli 6 sayfalık ilk yazımızda müdahalemizin sahip olduğumuz, bu anlayıştan kaynaklandığını ve başka hiçbir çözüm yolunun kalmadığı koşullarda gündeme geldiğini belirtmiştik.

Tüm kadrolarımıza talimat olarak verilen, dahası çeşitli yazılarımızda perspektif olarak nedenleri ve sonuçlarıyla açıklanan bu anlayışımızın sınırları nelerdir? Bu soruların da cevaplarında bir netlik sağlamak zorundayız. Çünkü bu netlik olmadığı takdirde keyfiliklerin, çifte standartçılığın, örgütsel anarşizmin ve daha da ötesi, asıl o zaman darbeciliğin önünü açmış oluruz. Aslında tüm bu soruların cevabı yazının kendisinde var. Bunun için sorunu maddeleştirmeye gerek yok. Sorun yanlışa, suça müdahaledir. Esas olarak ve bunun her türlü statükoya, çifte standartçılığa karşı savunulması gerekir. Bu anlayışımızı belirli statükoları, oluşmuş (oluşturulmuş) kanıları, olumsuzlukların kaynağını yok etmek, olumsuzlukları düzeltmek için savunuyoruz. Suçların ortaya çıkarılıp yaptırımlarının belirleneceği platforma getirmek için savunuyoruz. Bu anlamda konum, mevki ve kişinin bir özelliği yoktur. Olumsuzluklar, çözümsüzlükler vardır. Anlayış buna karşı şekillendirilmiştir. Kadrolara bu perspektif verilmeye çalışılmıştır. Ve sorun bu yönüyle ele alındığında, hiç kimsenin kendisini bunun dışında görmemesi gerekir.

Ortada zaaf varsa, olumsuzluklar varsa ve bunları ortaya çıkarma, olumsuzlukları yok etmek için de kaynağı olan kişiyi sorgulama sürecine alma zorunluluğu varsa, kişinin kim olduğu, görevi, sorumlulukları ve yetkileri önemsizdir. Yetkiyi ve sorumluluğu yaratan görevlerdir. Görevdeki başarıdır, ilke ve kurallara uygun bir denetime açık olmaktır. Görevler yapılmıyorsa ve yapılmayan görevler bir denetimsizlik çemberine alınmışsa, ortada meşru bir yetki ve sorumluluk da yoktur, verilen yetki ve sorumluluk meşruiyetini kaybetmiştir. Bu noktada yetki de, sorumluluk da hareketin çıkarlarıyla ölçülür, bu çıkarların temsil edildiği yerde kendini gösterir.

Biz bir savaş örgütüyüz. Önderliğimizle, savaşılarımızla yukarıda izah edildiği biçimde görev ve sorumluluklarının bilincinde olmayan, yetki ve sorumluluklarını suçlarına kalkan yapan bir komutan, bir yönetici, birlikte çalıştığı, savaştığı arkadaşları tarafından görevden alınabilir, dahası sorgulama-yargılama sürecine sokulabilir ve bu durum harekete somut delilleriyle rapor edilebilir. Buna hiç kimse itiraz, edemez. Çünkü bu bizim övündüğümüz, mücadele inancına, hareket ruhuna verdiğimiz değer ve önceliğin bir göstergesidir. Tavrımız konumların, kişilerin değil, hareketin, mücadelenin, örgütlenmenin kalıcılığına olan inancımızdan kaynaklanır.

Peki, bunun bir sınırı yok mudur, herkese karşı yapılabilir mi? Statükoculuğa, kaçkınıcılığa vb. kişisel zaafılara karşı her türlü mücadeleyi sürdürmüş, bu konuda tüm Türkiye sol hareketinin tarihinde görülmemiş ölçüde bir ideolojik mücadele başlatmış, bununla ilgili sayfalarca yazılar yazmış bizim gibi bir hareket için bu saçma bir sorudur. Hiçbir kadro, yönetici, komutan, kısacası belirli sorumluluklar üstlenmiş hiç kimse böyle bir ayrıcalığa sahip değildir. Ben sahibim diyen varsa, onun sorumluluk anlayışı koltuk anlayışıdır, yetkiye bakışı dukalıkla tanımlanabilir. Görevlere ve hareketin çıkarlarına bakışı onun “ben”iyle, egosuyla sınırlıdır, bu sınırın dışındaki her şey yanlıştır, hatalıdır ve suçtur.

İkincisi; bizim hareket, örgüt anlayışımız nedir? Hareket deyince örgüt deyince aklımıza ne gelir? Hareket ruhu oluşmuştur. Kimler oluşturmuştur? Hangi platformlarda oluşturmuşlardır? Örgüt sorununu, mücadele gerçeğini kavrayan herkes, için hareket denilen, bütün bir mücadele sürecidir, bu süreçte yapılanlardır (yapılmayanlardır), şehitlerdir, değerlerdir, geleneklerdir. Ve tabii ki hepsinden önce de ideolojik-siyasi çizgidir. Bir 1974’lerde belki sadece Kızıldere kelimesi bile hareketi temsil edebilecek içeriğe sahipti ama bugün hareketimizi Kızıldere’nin çok daha ötesinde ifade eden maddi-manevi olgular vardır. Tasfiyeciliğe karşı tavrımız vardır, anti-faşist mücadelemiz vardır. Erim’ler, Dikler’ler vardır, cuntaya karşı mücadelemiz vardır, cezaevleri dilenişlerimiz vardır. Ölüm Orucu vardır, firarlarımız, vardır, yeniden yükselen silahlı mücadelemiz vardır, halkın adaleli vardır. 12 Temmuz’lar, 16–17 Nisan’lar vardır, duvarlara kanla yazılan imzamız vardır, işkence tavrımız vardır... Bunları yaratan nedir? Tüm bir Devrimci

Sol'dur, kadrolarıyla, kitlesiyle Devrimci Sol'dur. Ve hareket denilen de budur. Hareket-örgüt ruhun oluşturan bunlardır. Bizim geleneksel soldan da, milliyetçi hareketlerden de en önemli ayırım noktalarımızdan biri de bu bakışımızdır. Tersi bir bakış yok mudur? Vardır, hem de en uç örnekleriyle.

O zaman önderlik nedir? Üçüncü olarak, bu soruyu kendimize sormamız gerekir. Önderlik bir kurum mudur, bir kişi midir? Önderlik örgüt üstü, mücadele üstü bir varlık mıdır, yoksa örgütün, mücadelenin belirlediği bir mekanizma mıdır? Herkes bu soruyu farklı cevaplar verebilir ve veriliyor da. Ama biz bu cevaplara ve sübjektivizmle biçimlenmiş uygulamalara değil, M-L anlayışımıza bakarak sorunu değerlendirmeli, cevaplarını orada aramalıyız. Ve M-L bize önderliğin bir kurum olduğunu, örgütün, mücadelenin üstünde bir varlık değil, örgütün ve mücadelenin belirlenip yarattığı bir mekanizma olduğu cevabını verir. Bizim de önderliğe bakışımız, bu anlayış doğrultusunda şekillenmiş ve böyle bir önderlik mekanizmasını yaratmak-güçlendirmek peşinde olmuşuzdur. Tespit ettiğimiz eksikliklerin önemli kısmının buna yönelik olması, hedefler arasında bunun birinci derecede önem taşıması bir yerde önderliğe verdiğimiz önem dolayısıyladır. Çünkü önderlik belirleyici bir önem taşır, günlük pratik içerisinde devrimin yolunu açar, ebinin elindeki pens olur. Burada ortaya çıkan bir eksiklik devrim yolunun daha da engembeli hale gelmesi, doğumun biraz daha gecikmesi veya sakat doğumun olması gibi bir sürü aksaklığın, başarısızlığın kaynağı olacaktır. O halde önderliğe bakışta ilk sahip olunması gereken anlayış önderliğin bir gerçeklik, ama tüm yönleriyle bir örgütsel gerçeklik olarak kavranmasıdır. Mücadelenin çok yönlü görevlerini yerine getirebilecek zenginlikte bir önderlik kurumu yaratmalıyız diyoruz ve bu bizim önderliğe çok yönlü ve gerçeklikten kopuk olmayan bakışımızın bir sonucudur. Önderlik örgütle, kadrolarla birlikte vardır. Onlarla kapasitesi ve seviyesi yükselir bu nedenle tüm kadroların büyük düşünmesini, politik-taktik üretkenlik içinde olmasını istiyoruz. Çünkü önderliği örgütsel mücadelede deneyini ve birikimin merkezileştiği, yeniden yoğrularak kadrolara sunulduğu bir mekanizma, mücadelenin içinde bir mekanizma olarak kavırıyoruz. Peki, bunlar bizim ütopyalarımız mıdır? İdeal bir şey mi savunuyoruz? Hayır, dünya devrim deneyleri ve süren mücadeleler bize bunun hiç de hayal olmadığını çok açık gösteriyor. Peki, Türk ve Kürt halkları mı buna layık değil veya biz o kapasiteden mi yoksunuz? Hayır, Kürt ve Türk halkları böyle bir önderliğe layıktır ve böyle bir önderliği yaratacak kapasiteye sahip tek örgüt de Devrimci Hareketimizdir. Ama bugün Türkiye halklarına hala kişiye bağlılıkla biçimlenen, kişi fetişleştirilmesine dayandırılan önderlikler dayatılmak isteniyor. Anlayış "Her halk kendine layık önderliklerle, kişilerle, yöneticilerle yönetilmelidir." anlayışdır. Teorisi de vardır; geri, feodal bir toplumsal şekilleniş vardır, bu toplumsal şekillenişe uygun, onun kaldıracabileceği ve ona uyacak bir örgütlenme-önderlik olmalıdır. O zaman devrimciliğin anlamı nedir, kitleleri dönüştürmenin anlamı nedir?

Eğer “Ne olursa olsun önder de benim, hareket de benim.” diyen bir anlayışa sahip olunmasa biraz düşünülecek, işin kaynağı, nedeni bulunmaya ve biraz da kendinde aranmaya başlanacak ama öyle bir çaba yok. Başından itibaren sorun kişisel boyutta alınıyor, müdahale “kendine” karşıdır, yapanlar “kişisel” nedenlerle yapmışlardır.

Tam bu noktada darbe feryatları üç gerçekler boğulmaya çatışılıyor. Darbe mi? Kime karşı? Bana karşı diyor. Sorunu darbe diye ele almak her şeyden önce Devrimci Sol kadrolarına hakarettir onlara bakış açısını gösterir. Üç-beş kişi kalkıp darbe yapıyor ve bu meşru oluyorsa, bu harekette kadro diye bir şey yoktur. Ve sen o insanları sürü olarak, başlarına kim gelirse ona tabi olan şekilsiz, ruhsuz insanlar olarak görüyorsun demektir.

İşle biz örgütsel yapımızda bunlara izin vermeyecek, ortam tanımayacak bir işleyiş olsun istiyoruz. Bunun karşısında ise “Hayır ben istediğimi tasfiye edebilmeliyim, istediğimi devirebilmeliyim.” deniliyor.

İşte biz bu anlayışa dur demek ve kadroların yargısına sunmak istiyoruz. Çünkü siyasal anlamda olsun, örgütsel anlamda olsun, olumsuzluklar vardır. Hareketin çok büyük zararlar görmesine neden olunmuştur, onlarca yoldaşımızı kaybetmişizdir, her geçen gün yeni olumsuzlukları göğüslemekten başka bir şey yapamaz duruma gelmişizdir. Sorun bütün zırları parçalayabilmek, statükoları tıkabilmek noktasındadır. Ama A. arkadaş “Benim dışımda herkesin statükosu yıkılmalıdır.” diyor. Statükoculuğa bakışımız bu noktada farklılaşıyor. Biz yönetimi almak için değil (düşüncesi bile saçmadır, örgüt gerçeğini reddeder), bunları sağlamak için A. arkadaşın görevlerine müdahale ettik.

Müdahale yapılmıyorsa ne olurdu? Tüm çareler denenmeliydi. Hangi çareler? Tartışına, eleştiri, rapor, başkalarına açma vb. Kimse söz konusu doğruların dışında bir yöntem dayatma içinde değil. Müdahalemiz bu gerçeklerin ışığında bir gecede gerçekleşmedi. Hiç kimse de gelişimi içinde harekete karşı bir darbeyi kanıtlayamaz. Eğer sorun yönetimse, bu yöntemi A arkadaşın kendisi dayatmıştır, kendisi yaratmıştır. A. arkadaşla yakından ilişkide olan, onunla çalışan herkes onu eleştirmenin söz konusu olduğu bir tartışmanın zeminini ve bu işleyişin nereye kadar mümkün olacağını bilir. Ve tüm bu işleyişe rağmen, hiç tartışma, eleştiri olmadığını söylemek gerçekleri ters yüz etmekten başka bir şey değildir. A. arkadaş tüm önderliği süresince kendine yönelik eleştirilerin imasını dahi önderliğe karşı kişisel yıpratma ve oportünizmin-oligarşinin cephesinden saldırı olarak görmüş, tartışma ortamlarını engelleyip çıkmaza sürüklemiştir. Çok açık bir gerçek var. En azından bütün hareketimize mal olmuş önder şehit yoldaşlarımızdan Sabo dahil, Sinan, Niyazi, İbrahim, Fazıl yoldaşların hangisinin kendisine, davranışlarına, yöntemlerine yönelik eleştirilerinin olmadığını iddia edebilir? Hangisine karşı gün gelmiş en ağır eleştirileri, hizip hareketi savunmama (burada söz konusu kendisidir) değerlendirmelerini en uç noktada gündeme getirmemiştir?

Ortada eleştirel bir süreç yoksa, her noktada “1989’da da aynı şeyi yapmak istedin” diyere gösterilen tahammülsüzlüğün kaynağı nedir? Üç gün içinde tartışma neden cezalandırma boyutuna sıçratıldı? Üç gün önce hiçbir sorun olmayan, hemen her şeyin paylaşıldığı bir kişi nasıl cezalandırılıp susturulma aşamasına getirilmiştir. Ortada cezalandırılması gereken suç nedir? Tartışma isteği, tartışılması istenilen konu ise hareketin içinde bulunduğu durumdur. Kaldı ki, sorun üç günlük bir süreçle açıklanamaz. Hemen 16–17 Nisan sonrası A arkadaş tarafından kişisel sorunlar gündeme getirilerek kendi kişisel kaygılarıyla-güvensizlik ortamı yaratılmıştır.

“Başka insanlara düşünceler açıklansaydı.” deniyor. Hangi örgütsel işleyişte, hangi kanallarda ve kime nasıl açıklanacaktı? Açıklıktan bahsediliyor. 1990 ortalarından itibaren kendisinin ifade ettiği iki kişilik MK’da ikinci kişi direniş yapıyor. Giderek hizip faaliyetine girişiyor. Bu durum hangi örgüt mekanizmasında gündeme getirilmiştir, örgütsel çözüm nasıl bulunmuştur? Hareketin en üst sorumluluğunda bulunan insanların hiçbir koşulda, tesadüfi de olsa bir araya gelmesi, tartışması söz konusu olamamaktadır. Çünkü herkes tek tek A. arkadaşla bağlıdır. Sorun illegalite sorunu mu? Hayır, değildir üst düzeydeki arkadaşlar her birimizin ne görevler yürüttüğünü bilmektedir. Sorun anlayıştadır, gerçeklerin tek yanlı yansıtılmasında yatmaktadır.

Evet, bugün hareketimizin gündeminde olan sorunlar çeşitli boyutlarıyla 1989’da tartışılmıştır. Sinan tartışmıştır, Niyazi tartışmıştır, İbrahim tartışmıştır, Fazıl tartışmıştır. Operasyonlarda, operasyonların içinde bulunan arkadaşlar olabildiği ölçüde tartışmıştır. Ve tartışmalar A. arkadaş tarafından kişiselleştirildiği noktada, ya cesaretler kırılmıştır ya da “yanlış anlaşılacak” düşüncesine varılmıştır. Ya sorumluluk anlayışıyla hareket edilmiştir ya da liberal davranılmıştır ama söylenildiği gibi “En ufak bir tartışma yoktur.” deyişlerinin gerçekle bağdaşır yanı yoktur. Ayrıca süreci yakından yaşayan yoldaşların da kısmi de olsa tanık oldukları durumlar vardır.

Ve sorun her şeye rağmen birilerine açıklansaydı ne olurdu? Bu sorunun da cevabı örgütümüzün uzun değil, kısa tarihinde mevcuttur. Gerilerde aramaya gerek yoktur. 1989’da üç kişilik yapı içinde bir kişi tek başına karar alıyor, diğer iki kişi kararın pratik geçerliliğine itiraz dahi etmiyor, kararı başka hiç kimseyle de tartışmıyorlar. Sadece kadrolara açıklansın deniyor ve hizip yapılmış olunuyor. 1990’da iki kişilik yapıda sorunlar başlıyor. İleri kadrolar ve kadrolar gerçekleri, gelişmeleri A. arkadaşın aktarımları, çizdiği tablo ve Yolun Neresindeyiz’de, Faaliyet Raporu’nda anlatılanlarla öğrenmek zorunda kalıyor. N. ise var olan gerçekleri artık birileriyle paylaşma gereği duyuyor. İ. Erdoğan ile paylaşıyor ve hizip yapılmış olunuyor. Gerçeklerle yüz yüze pratiği üreten kadroların sıkıntılarını ortak olarak işleyişteki sorunları fark etmeleri engelleniyor. Zaten her ilişkiye telefonla müdahale eden A. arkadaştır. N. ise artık A. arkadaşla siper olmaktan vazgeçiyor. Bunlar N.’nin iki başlılığı oluyor.

Tüm bu gerçeklere rağmen, sorun yöntem sorununda boğulmak isteniyor. Hangi yöntem, hangi hukuk anlayışından söz ediliyor? Hareketin en üst organında işleyiş ve çalışma tarzına ilişkin bir düzenleme, işleyiş kuralları, tüzük vs. bir şey mi var? Var olan bir işleyiş mi çığnemiştir? Hayır, şimdiye kadar var olan sorumluluk anlayışımız, mücadele içinde varlığına inandığımız değerlerimiz ve güvenimizdir. Bizleri Devrimci Sol'cu yapan dün de, bugün de mücadeledir. Örgüt gerçeğinden kopuk bir hak-hukuk arayışında olmadık, olmayacağız. Ama şu da açıktır ki, sadece tek kişinin “ben bilirim, ben söylediysem doğrudur” anlayışıyla gerçeklerin üstünü örterek M-L kimliği kazanamayacağının açıklığa kavuştuğu noktada, yapılacak tek şey vardı; bu gidişata dur demek.

Tabii ki burada hangi koşullarda-hangi amaçla, nasıl bir dur deme tavrı üzerinde durulmalıdır.

Yazımızın birçok yerinde vurguladık, mevcut durumun vahametinden haberdar, bırakalım bir mekanizmayı, olumsuzluğu bir anda bu boyutuyla ele alabilecek ileri kadro işleyişi mevcut değildir. Ülkede fiili işleyişin başında bulunan arkadaş bile durumu ilk öğrendiğinde gelmekte zorlanmıştır, tavır takınmamıştır. Nedense çok açıktır. Mücadelenin, örgütlülüğün günlük koşuşturma ile at başı gitmesidir. Bir anda durdurulacak bir örgüt yoktur. Savaş içinde bir örgütün bir anda nasıl durdurulabileceğinin cevabını biz mücadele içindeki arkadaşlara bırakıyoruz ama A. arkadaşına göre hayatı durdurmak mümkündü, farklı koşullarda hayatı durduramazsınız dese de. Nedeni ise kendi durumudur. Müdahalemiz harekete karşı değil. A. arkadaşadır. A arkadaşla hareketin nerede özdeşleştiğini, bu özdeşleşmeden ne anladığımızı, tarihi, siyasi ve ideolojik sorumluluğumuzla yazının içerisinde ortaya koyuyoruz. Bunlar dün de, bugün de savunduğumuz, savunacağımız gerçeklerdir. Müdahale anlayışımız örgüt mekanizmaları dışında ele alınmamıştır. Başka bir irade arayışında olunmamıştır. Hareket tarzımızı belirleyen anlayış hareketimizin bu badireyi en az zararla, en sancısız yöntemle ve mücadele içinde görevlerimizi aksatmadan, moralsizlik yaratmadan hayata geçirmektir. Gelinek noktada sorunlu ama aşamayacağımız bir engel olarak görmedik. Bu anlayışla hiçbir şekilde kadrolar, kitleler üzerinde bir sarsıntı, güvensizlik yaratmamamızın arayışında olduk. Bunda da başarılı olduk.

Eğer sorununuz, kişisel noktada olsaydı. A. arkadaş gibi meşruiyet anlayışını hareketin içinde bulunduğu durum açısından değil, kendi konumuz açısından ele almamız gerekirdi. Sorunun bu temeller dışında ele alınması gerçeklikten yola çıkan bir bakışta değil, duygu ve tepkilerle sürece bakmamızı getirecekti, bundan sakındık.

Bu süreçte kadro istihdamında bulunulmaktan kaçınılmış, tasarruf hakkı kullanılmamıştır. Tüm işleyiş bugüne kadar var olan örgütsel işleyişin doğallığında, gelişiminde ve ihtiyacında sürdürülmüştür. Kadrolar adına yapılan bir müdahalenin kadrolar iradesini temel almaması mümkün değildir.

Yine bu süreçte, hemen her alanda yaşanan örgütsel gediklerin kapatılması, bölge, alan ve birim yapılarının kendi sorunlarında daha inisiyatifli ve yeter hale getirilmesine çalışılmıştır. Bu müdahale biçimi bile söz konusu “darbe” mantığına ters düşmektedir. Özellikle de gerek Devrimci Sol dergisindeki yazılarla, gerekse de diğer yazılarla kadroların kaybolan özgüvenlerini kazandırmaya, psikolojik ve moral açısından da sürece, savaşa ve ihtiyaçlara daha vakıf hale getirmeye, örgüt ve yoldaşlık, kolektivizm anlayışı, inisiyatif, yaratıcılık, bilinç-iradilik öğeleri güçlendirilmeye çalışılmıştır. Tüm bunların yanında, süratle sürecin ihtiyaçlarına cevap veremez duruma gelen, seviye düşüklüğü ve başarıma azmi, cesareti yok olan silahlı ekipleri daha nitel bir şekilde oluşturma adımları atılmış, şimdiye kadar ilk defa ciddi boyutta teknik araç-gereçler, temin edilerek savaşa hazır hale getirilmiştir. Tüm bu çabaların başka bir görünüm, tasarruf vb. adına değil, bizzat hareketimizin mevcut işleyişi içinde gerçekleştirilmiş olması bile "darbe" edebiyatını yok etmeye yetmektedir. Bu süreçte ilişkileri sürdürdüğümüz tüm arkadaşlar şahittir. Süreci zorlama bir yana, mevcut durumun özgüllüğünden dolayı süreci daha aktif yaşamaya aday olan ve talep eden milisler, onların tüm isteklerine rağmen asgari hatta tutulmuş ve de kuruluşları tamamlanan SDB faaliyetleri başlatılmamıştır.

Tüm bu gerçeklere rağmen, A. arkadaşın dayattığı tanışmalardan biri de “hukuk” meselesidir. Ve “darbe” suçlamasını da buna dayanarak ileri sürmektedir. Bütün bu tartışmaların, suçlamaların amacı kadroların duygularına hitap ederek durumu kavrayıp sağlıklı çözümler yapmalarını engellemektir. Biz de bu tanışmalarda boğulmak istendiğimiz için, kısaca da olsa değinmek ve A. arkadaşın her alanda yürüttüğü demagojik söylemin burada nasıl biçimlendiğini ortaya koymak zorunda kalıyoruz.

Hareketimizin merkezi organizasyonunun kuruluş ve çalışma ilkelerini belirleyen bir düzenleme-tüzük vb. şey ne yazık ki yoktur ve bu da A. arkadaşın kendisine dokunulmaz, hiçbir ilke ve kuralla denetlenmeyen, hesap sorulmayan bir konum elde etme çabasının doğrudan sonucu olarak gündeme gelmiştir. Peki, o zaman hangi hukuktan söz edilmektedir? Ortada hukuk diye bir şey yoktur, var olan A. arkadaşın “ciddiye alınmalıdır” dediği kişisel değerlendirmeleridir, düzenlemeleridir. Ama biz bu hareketi hiçbir zaman ilkesiz, kuralsız bir hareket olarak görmedik ve her birimiz kişisel düzeyde de olsa mücadelemizde ilke ve kurallarımızı hareketin çıkarlarıyla özdeşleştirdik. Tek hukuki ölçü bu oldu. Bugünkü müdahalemiz de bu hukuk anlayışımızın sunucudur. Hareketimizin çıkarları ve geleceği açısından yapılması gereken bir müdahaleydi, durumun kadrolara götürülmesi gerekiyordu ve yaptık. Bu noktada A. arkadaşın hukuk diye karşımıza dayattığı “onay-özeleştir” olgusunu biraz irdelememiz gerekiyor.

Daha önce kısaca değindiğimiz ve yapılan çeşitli çarpıtmaları ortaya koyduğumuz kadrolardan hareket yönetimi için onay isteme konusunu biraz daha deşmeye ve konunun aslını biraz daha kadroların gözleri önüne getirmeye

çalışacağız. Bu artık gelinen aşamada zorunluluk halini almıştır.

Özetlersek; çıkar çıkmaz hareket yönetimine el koymaktan başka bir isimle adlandırılmayacak tavra giren A. arkadaşın karşısında N. ve diğer merkezi organizasyondaki kadroların direnmesi üzerine A. arkadaş bu yöneme bir yerde zorunlu olarak başvurmuş ve karizmasını, cezaevi direnişlerini kullanarak kadroların onayını almıştır.

Birincisi; daha önce açtığımız üzere. A. Arkadaşın ifade ettiği gibi, önce “önderlik” özeleştirisi sürecine girmemiştir.

İkincisi; A. arkadaşın sunmaya çalıştığı gibi, bu yöntem “görülmemiş bir demokrasi örneği” değildir. Sorun A. arkadaşın iktidar savaşında her türlü yöntemi kullanmasıdır.

Üçüncüsü; altmış civarında kadronun itirazsız onay verdiğinin belirtilmesi de abartılmış ve gerçekleri çarpıtan, olayın özünü gizleyen bir çabadır. Bugün arşivde toplam 44 tane onay yazısı vardır ve bunların 20 tanesi Sağmalcılar Cezaevi’ndeki insanlardan alınmıştır. Ve sormak gerekiyor; o dönem Devrimci Solun kadrolarının sayısı 50-60 mıdır?. Ve bu 50-60 kişinin neredeyse yarısı Sağmalcılar Cezaevi’nde midir? Bunların, cevabı A arkadaşta da yoktur.

Onay isteme, özeleştirisi verme yazısına gelen cevaplar ise hiç de A arkadaşın sunmak istediği gibi değildir. Bunlardan birkaç örnek vermeden önce, A arkadaşın coşkuyla ve itirazsız diye nitelendirdiği örneklerin de olduğunu belirtmeliyiz. Bunlardan birini buraya aktarmanın A. arkadaşın istediği “örgüt adamı” tipinin de açıklığa kavuşmasına yardımcı olacaktır.

“Bence gereksiz bir yazı diyecektim ama gerek olmasa sen yazmazdın. Yazıyı okurken kendimi tutamadım ve ağladım. Bütün benliğimle, duygularımla, vücudumun tüm hücreleriyle seninleyim, yanındayım. Seni seviyor, sana inanıyor ve güveniyorum.”

İşte A. arkadaşın istediği ve beklediği en ateşli desteği verenlerin taşıdığı mantık budur. Örgüt, işleyiş vb.; bunların hiçbir önemi yoktur. Her şey kişisel bağlılık ve feodal duygularla tanımlanır bu ilişkide. Bunu yazanın örgütten ne anladığı meçhuldür, örgüt diye bir olgu kafasında yoktur her şeyden önce. A. arkadaş bununla onay verildi diyorsa hiç demesin. Çünkü bu tip onaylarda örgüt yoktur, işleyiş yoktur. Ancak ilginç bir nokta var. Bu özel bir nottur ve “Gerek olmazsa sen yapmazdın.” deniyor. A. arkadaşın yazısında ileri sürdüğü gereklilikler dışında bir gereklilik kastediliyor. Acaba bu nedir? A. arkadaş bu yazının sahibine ne cevap vermiştir? A. arkadaş bunu açıklayabiliyor mu? Açıklayamaz... Çünkü o zaman N. ile tartışmalarının gerçek nedenini, sorunun altında yatan iktidar hırsını ve bu uğurda N.’ye karşı yürüttüğü iktidar savaşını itiraf etmesi gerekecektir.

Yukarıda belirttiğimiz gibi, bu türden sulu sepken “onay”ların dışında örgüt kafasıyla yazılmış, önderliğin ne olduğunu koyan yazılar da vardır. Bunlardan birkaç örnek vermek gerekirse, önce Sinan’ın yazdığı “onay”ı buraya aktarmak

istiyoruz:

“Sorunun bir cephesi de, hareketimizin şube deneyini tüm yönleriyle ele alarak bir değerlendirme yapması gereğidir.

“Açık olmak zorundayız. Kuşkusuz oligarşinin ve oportünizmin karalamaları, spekülasyonları, ahlaksızlıkları bitmeyecek. Ama daha rahat bir platformda olacağımız kesin.

“Bu konuda bizlerin söyleyeceklerinden çok, hareketi bizler içerideyken yöneten yoldaşların görüşleri önemli diye düşünüyorum. En azından benim nezdimde öyle. Ben bu konuda biraz da kendimi konuşacak bir platformda göremiyorum desem yalan olmaz.”

Sinan'ın bu yazısında, işkence konusuna bakışında, özeleştirisinin nasıl olacağını açıklaması da, onay konusunun asıl nerede çözülmesi gerektiğinin yöntemi de vardır. Ama A. arkadaş için bunların hiçbir önemi yoktur. Onun için önemli olan Sinan'ın “Benim ne diyeceğim konusunda bir tereddütün olmaması gerekir.” sözlerini etmiş olmasıdır, bu onun için yeterlidir. Gerisi onun için önemsizdir ve ona göre “Sinan isterse örgütçülük oynayabilir”.

Sinan'ın dışında da sorunu örgüt gerçeğiyle, işleyişiyle ele alan arkadaşlarımız vardır ve onlar da bizim örgüt ve önderlik anlayışımızı en iyi ifade eden tespitlerde bulunmuşlardır. A. arkadaşın hiç üzerinde durmadığı bu yazılardan birinde şöyle denilmektedir:

“Politik-ideolojik önderlik sorunu, bir örgütsel sorundur. Mevcut örgütlülüğün M-L yaklaşım ve tahlilleri, aksiyonları, yapı-örgüt önderliği sorunudur ki örgütlerin malzemesinin insanlar olduğu göz önünde tutulursa. mevcut politik-ideolojik önderliğin kendi içindeki değerlendirmeleri, inanç, kararlılık, cesaret ve benzeri “proleter devrimci” olma kıstaslarına değin uzanacaktır. Bu noktada zaten pratik süreç örgütsel yapı içindeki unsurların mücadele hattını kendiliğinden belirleyecektir.

“Önderlik A. arkadaşın değil. Türkiye devrim tarihine damgasını vuran direnişleri yaratanlarıdır. Bu noktada söz ve yargı Türkiye devrim tarihine düşmektedir ve devrim tarihimizin bugünü, onu yaratanları önder olarak göstermektedir.”

Bu söylenenlerin de A. arkadaş için önemi yoktur. Önemli olan, “A. arkadaş olumsuzluklarını cezaevi direnişleri içinde gidermiştir.” türünden bir sözün kullanılmasıdır ve bu da A. arkadaşın karşı coşkuyla ve itirazsız bir güven oluyor. Peki, sorunun ideolojik-politik boyutu... A. arkadaşın göre “birileri isterse örgütçülük oynayabilir”...

Bu türden alıntılar çoğaltılabilir. Sorunun az çok farkında olanlar da, bu durum karşısında karar vermenin zorluğunu ifade edenler de vardır, birini seçmenin olmayacağını, kolektif önderlik mekanizmasında yer alınmasından söz edilebileceğini, birini seçmenin diğerlerinin dışlanması anlamına gelmeyeceğini, bu

hareketin “o” olmadığı koşullarda da mücadele edip kendi önderliğini yarattığını, vb. belirtenler de vardır. Ancak dışarıdaki insanları etkileyen en önemli olgulardan biri, cezaevinde bulunan bir kısım insanların yazıları olmuştur. Örneğin, şube tavrını kafasında bir olumsuzluk olarak taşıdığını belirten yoldaşlardan biri onayını şu şekilde açıklıyor:

“Bunların ötesinde, ‘yetenek, yapmak istedikleri, direnci, olumsuzlukları’ ile daha yakın paylaşımları olan yoldaşların onayı alınan bir değerlendirmeye güven duyuyorum, katılıyorum. “

Evet, olumsuzluklar kafadan çıkmamıştır, ancak bir kısım insanların bunların çoğu cezaevindedir, onay vermesi bazı yoldaşlarımızı etkilemiş ve yukarıdaki alıntıda görüldüğü gibi, onay direkt A. arkadaşına değil bu insanlarımızın onayına, değerlendirmelerine verilmiştir.

Özetlersek; onay durumu A. arkadaşın iddia ettiği gibi değildir.

-Verilen onayların hemen çoğu A. arkadaşın sunmak istediği gibi, örgütü “eti senin, kemiği benim” biçiminde bir teslim etme değil, önderlik mekanizması içinde yer alması doğrultusundadır.

-Hepsinde olmasa da, değerlendirmelerini, ideolojik-politik yeteneklerini bir kenara atamayacağımız yoldaşların “onay”larında yöneme ve içeriğe ilişkin kaygılar dile getirilmiştir.

-Böyle bir onay isteme yazısının çıkması kadroların kafasında bir sorun olduğu duygusunu uyandırmış (bilmeyenlerde de) ve sorunun özü açıklanmadığından “onay”lar firarların coşkusuyla sıcak mücadeleyi hep beraber daha ileri hedeflerde göğüsleme içtenliğinde verilmiştir.

-MK’nın bir değerlendirmesi yoktur ve A. arkadaşın onay isteme yazısını onaylamaktan başka bir değerlendirme de yapmamıştır (ne önce, ne de sonra).

Evet, bugün A. arkadaşın darbe suçlamalarına gerekçe olarak getirdiği hukuk iddiasının en önemli dayanağı olan onay konusu bu şekildedir ve A. arkadaşı ömür boyu lider ilan eden, dokunulmaz kılan bir onay değildir. Kadrolar “tamam” demişlerdir ama bu, bir örgütsel işleyiş içinde ve denetim, eleştiri-özeleştiri mekanizmaları içinde sürekli gözetleneceğini, değerlendirileceğini reddeden bir “tamam” deyiş midir? Bu, zaten mücadeleye, hayata aykırıdır. Hele A. arkadaşın iddia ettiği gibi, “ölüm dahil her karara kayıtsız şartsız umanın coşkusuyla önderliğe bağlılığın” teyit edildiği bir durum yoktur. Bugün bunları iddia etmeyi bırakalım, bunu beklemek bile, önderlik, örgüt ve kadrolar konusundaki çarpık anlayışı sergilemeye yetmektedir. Bu mantıkla süreç işlenmiş ve bugüne gelinmiştir. Bugün biz de bu “tamam” deyişinin suistimal edildiğini, hesap verilmediğini, suçların yetki ve sorumluluklara dayanılarak gizlendiğini söylüyor ve kadroların ortaya çıkan veriler ışığında durumu değerlendirip karar vermelerini istiyoruz.

A. arkadaş ise daha önce yaşanan gelişmeleri bir kenara itip, büyük demokrat havalarda, “tartışılırdı, şöyle yapılırdı, böyle yapılırdı” deyip yöntemimize “darbe”

diyor. Biz kararı kadrolar versin istedik, savunmasını kadrolara yapsın istedik. Ve bu yüzden de, nasıl yapılacağına karar vermek üzere, 17 Eylül tarihinden itibaren ülkedeki sorumlu üç arkadaşla onları alacağımızı, ilişkilerini en kısa sürede buna göre düzenlemelerini söyledik. Baştan da belirttiğimiz gibi, kararı kadrolar verecekti. Ve biz bu sözüme hep sadık kaldık, hala da bu sözüme uygulamada ısrarlıyız. Peki, A. arkadaş ne yaptı? Bu süreçte tüm olumlu yaklaşımlarımızı boşa çıkarmaktan geri kalmadı. Hayır, o sürekli kendi dünyasında kurgularıyla hareket etti. Önce “beni zehirleyeceksiniz.” deyip açlık grevi yaptı, sonra hiçbir gerekçesi olmadan bıraktı, kendi yemeklerini kendi yapmaya başladı. Devamlı “Acaba kadrolara ne anlatıyorlar?” kaygısıyla kendi kendini yedi, kurguladı ve en sonunda da, dergide çıkan bir yazı üzerine hezeyana kapılıp kaçtı. Protokol imzalamıştı, kaçmayacaktı, platforma kadar kimseye açmayacaktı, kadrolara ve kararlarına saygı gösterecekti. Bunların hiçbirini yerine getirmediği gibi. “Verdiğim hiçbir söz beni bağlamaz.” dedi ve ilk iş olarak ülkeye telefon edip “ihnet, darbe” feryatları attı.

Legal derneklere kadar her yere haber vermek istedi. Yurtdışında bazı ilişkilere ulaşmaya çalıştı. Ancak ülkede konuştuğu arkadaşın sorumlu davranışı ve gidecek bir yer bulamaması yüzünden tekrar geri geldi. Dışarı çıkabilir, ülkedeki arkadaşla istediği zaman konuşabilirdi ama hiçbir şeye müdahale etmeyecek ve başkalarını aramayacak. Tamam dedi. Ama o yine verdiği sözleri çiğneyip iki gün içinde işleyişe (ülkedeki) müdahale etmeye, başka arkadaşlara ulaşmaya çalıştı. Sorumlu düzeydeki bazı arkadaşın yerlerini, telefonlarını öğrenmeye çalıştı. Gösterdiği bu sorumsuz davranışları yüzünden, daha sıkı güvenlik koşulları yarattık. Evet, kimin darbeci, kimin fırsatçı düşündüğü, hareket sorgulayıcılığını, açıklığını işlettiği sadece bu süreçte yaşadıklarımızla da görülen bir olgudur. Darbe diye bir şey varsa, A. arkadaşın hareket çıkarını, güvenliğini tehlikeye atan, kadroların çeşitli oyunlarla devre dışı, fonksiyonsuz bırakmaya çalışan tutumlarıdır. Evet, gerçek darbeci A. arkadaşdır. Ve bugüne kadar ortaya koyduğumuz gibi, bunun sayısız, örneğini bu harekete yaşatmıştır.

Müdahale biçimimizin ilke ve kurallara aykırı olduğunu iddia eden A. arkadaşla, bu konuda aslında tam bir açmazda olduğunu söylemek zorundayız. Çünkü daha önce de onaya koyduğumuz gibi, ilke ve kurallarımıza, ideolojik-siyasi tezlerimize aykırı hareket eden, bunları çiğneyen, suç işleyen ve bunları yetki ve sorumluluklarını kullanarak gizleyen sorumlu ve yöneticilere karşı kadroların müdahale hakkı vardır. Bu hak şuna karşı kullanılır, buna karşı kullanılmaz diye bir istisna da yoktur. Bu anlayışımız tüm sorumlu ve yöneticilerimiz için geçerlidir. A. arkadaş da bunun dışında değildir. A. arkadaş bölge, alan, SDB örgütlenmelerine yazdığı talimatlarda kadroları bu anlayışı uygulamaya çağırıyor, hatta zorluyor ama kendisine feryat etmeye başlıyor. Onu ayrıcalıklı kılan nedir? Ne iki yıl önce verilen onaylar, ne de karizması, örgütün ciddi kaygılarla baş başa kaldığı bir durumda ona dokunulmazlık

sağlamaz. Hatta tüm sorumlu ve yöneticilere; kadrolara örnek olması açısından öncelikle kendisinin buna dahil olduğunu kabullenmek ve açıklamak yükümlülüğü vardır.

A. arkadaşın en yakınında bizlerdik. Hareketin bütününe bakabilen, A. arkadaşın bu işleyişteki rolünü, hatalarını, eksikliklerini görebilen bizlerdik. Ülke'deki yapıya, eylemliliğe ve işleyişe, sorunlara ilişkin tüm yazışmalar, tartışmalar ve pratik işleyiş bizimle oluyordu. Bizim dışımızda bunu görüp değerlendirebilecek kimse yoktu. Ve biz de A. arkadaşın bu zaaflarına, hatalarına işaret edip kendisine anlatmaya çalıştık ama önümüz tıkanı. İhraç edilmekle, cezalandırılmakla tehdit edildik, ayrılığa, fevri tavır almaya zorlandık. Ve biz bunu kişisel noktada, bütünü bilmeyen, bölük pörçük eleştiri ve suçlamalarla kimseye anlatamazdık, yapının dışında hiç yapamazdık. Hareketimiz geleneğinde, yapının dışına düşen birinin söyledikleri pek de anlamlı olmaz. Ve böyle bir tavır harekete bir yarar sağlamayacağı gibi, zarar da getirecektir. Yöntem tercihimiz işte bu noktada gündeme geldi. Önce de söylediğimiz gibi, A. arkadaşın yöntemleri yöntemimizi doğurdu. Ve başka hiçbir çarenin olmadığı koşullarda A. arkadaşını görevden alma, ilişkilerin dışına çıkarma kararı alıp uyguladık. Ülkede günlük pratiğin içinde boğulmuş, önderliğin durumunu, hareketin genelinde yaşanan önemli sorunları kavrama olanağına sahip olmayan insanların ciddi bir müdahale olmadan ne bunları anlayabilecek, ne de düşünebilecek durumları vardı. Herkeste “Ne oluyoruz, nereye gidiyoruz?” soruları olmakla birlikte, sorunların bu denli büyük olduğunu kavramaları mümkün değildir. Kadroları soruna ortak edecek, en sağlıklı çözüm çıkmasını sağlayacak yöntem biçim açısından da, öz açısından da bu idi ve biz bunu uyguladık. Sorumluluğunu da her zaman üstleniriz ve hesabını vermekten kaçınmayız. Ama önce A. arkadaşın bu hesaplaşmaya, kadroların önüne çıkmaya hazır olması gerekir. O ise bugüne kadar bunu engellemeye, sorunu boğmaya bir darbe, bir kariyerizm kavgası biçimine sokmaya çalışmaktan başka bir iş yapmadı. Hala da onu yapıyor. Bütün sorunlar, kişisel temelde ve kariyerizm sorunu olarak açıklamaya devam ediyor. Ama nereye kadar. Hep şunu düşünüyor; konu kadrolara açılmadan boğmalıyım, bu adamları yok etmeliyim. Evet, bunu yapabilir, yapmaya kalkabilir. Ama sorun artık 3-5 kişinin etkisizleştirilmesiyle, dahası yok edilmesiyle kapanacak boyutları çoktan aşmıştır. A. arkadaş Devrimci Sol kadrolarıyla bu hesaplaşmayı mutlaka ve mutlaka yapmak zorundadır.

Yaşanan örgütsel gerçeğimiz, var olan somut olgular ve anlayışımız artık A. arkadaşın darbe ve benzeri suçlamalarını, kişisel boyuta indirme çabalarını boşa çıkarıyor. A. arkadaş bu yolda ısrar ettikçe de kendine ve harekete zarar vermektense başka hiçbir sonuç elde edemeyecektir. Bugün onu görececek bir olgunluktan ve sorumluluktan uzak durumda. Bu ise bize yeni bir görev daha yüklüyor. Düşmanın dışında, A. arkadaşın örgütsel yapıya, geleneklerimize, anlayışımıza vereceği zararları engellemek. Bunu da yapmaya çalışacağız. Sorunu son noktaya kadar

kişisel boyuta dökmemeye çalışacağız.

Neden Açıklamadık ve Bugün A. Arkadaş Neden Açıklanmasını İstemiyor?

Müdahalemiz sonrası ilk günlerde A. arkadaşın bütün derdi “Kadrolara ne anlatıyorsunuz?”du. Kadrolara henüz, bir şey anlatmadığımızı, sadece belli arkadaşlara ilişkilerini kendileri olmadan sürececek duruma getirmelerini, kendilerini alacağımızı söylediğimizi belirtiyorduk. İnanmıyordu çünkü her şeye kendi gözüyle bakıyordu. “Ben olsam böyle yapardım,” diye düşünerek bizim de kadrolara yalan yanlış şeyler anlattığımızı kurguluyordu. Günlüklerinde bu açıkça ortadadır. Kaçıp ülkedeki bir arkadaşla ilişkiye geçtikten ve kadrolara henüz bir şey anlatmadığımızı, sadece birkaç arkadaşımızı alma hazırlığında olduğumuzu öğrenene kadar yazıları “Kadrolara yalan yanlış şeyler anlatılıyor, kim bilir neler anlatılıyor.” vb. ile doludur. Bir şey anlatmadığımızı öğrendikten sonra ise, bu kez “Korkaklar, kadrolara bir şey anlatmıyorlar.” tüm bir üsluba geçti. Oysa platforma kadar kadrolara bir şey anlatılmayacağı imzalanan protokolde karar altına alınmıştı ve bunu önce kendisi çiğnedi, hala da bunu yapmaya çalışıyor.

Şimdi biz A. arkadaşın bu kurgularına ve kafa yapısına göre hareket etseydik neler oluyordu? Bunu hiç düşünmüyor. Çünkü hareketin çıkarları, hareketin geleceği, güvenliği onu yönlendirmiyor. “Madem koşullar uygun değildi, o zaman niye darbe yaptınız?” diye soruyor. Konum kaygısı, makam hırsı onu böyle konuşturuyor ve söylediğinin ne anlama geldiğini de düşünmüyor. Hareketin bu olumsuz durumu olmasa biz zaten müdahale etmezdik, bir kere bunu anlamıyor. Sorunumuz kariyer vb. olsaydı, zaten kariyerimiz vardı, böyle bir sorun olsaydı ilk günden açıklardık ve hiç de dediği gibi olmazdı. Kadrolar bizi hain ilan edermiş! A. arkadaş kadroları ne sanıyor acaba? Kadrolar siyasi-ideolojik-örgütsel sorunları hiç düşünmeyen, “önderlik” ne deme onu yapan robotlar mıdır, yoksa kendi müritleri midir? Ama o kadrolara öyle bakıyor, o hale getirmek istiyor, ayrı konu. İki yıldır izlediği “önderlik” fetişizmi politikasının bunu yarattığını sanıyor herhalde. A. arkadaşın kurguları gerçekten çok güçlüdür ve buna uygun taktikler üretir, bunlarla kadroları istediği gibi yönlendireceğini sanır. Bunlar bizim için sır değildir. Kadroların nasıl tavır alacağını ille de öğrenmek isliyorsa, özellikle beklediği insanın, geldiğinde ilk gün kendisine daha doğru dürüst bir şey anlatılmadan neler söylediğini hatırlasın. Yanlış bir temelde de olsa, sorunu psikolojik yönüyle kendi kendine ve bize izah etmeye kalksa da, ilk anda söylediklerini kendisi de biliyor. “Aşağıda çok düşündüm, operasyonların kendinden kaynaklandığını bildiği için dengesizleştiğini ve sizin de onu tutuklamak zorunda kaldığımızı düşündüm. İçime doğmuştu, çünkü yaşananlar, gördüklerim bana bunu düşündürdü. İçeriden de biliyoruz, psikolojisi bozuktu, herkesle çatıştırdı. Kişiliğini çok iyi biliyoruz, gerekirse 90 sene kapalı kalsın, açıklamayız, bir sembol gibi tutarız.” En güvendiği

insan bile böyle baktığına göre, mücadelenin zorluklarını yaşayan, olumsuzlukları yüreğinde, canında hissedip nedenlerini bulmaya çalışan kadrolar nasıl düşünecekti acaba? Sorun siyasi-ideolojik-boyutlarından koparıp sadece “önderlik-kadroların bağlılığına” indirildiği noktada, sağlıklı düşünce olması mümkün değildir.

Düne kadar kadrolara açıklayalım feryatları içinde olan A. arkadaş yaklaşık iki aydır bunu yapma olanağına sahiptir. Neden açıklamıyor, neden sorunu birkaç kişiyle konuşup oylama yaptırmakta ısrar ediyor? Beklemediği, kurgularına uymayan bir durumla karşılaştı. Açtığı ilk arkadaşta sorunun hiç de kendi, beklediği, umduğu gibi ele alınmadığını görünce, açıklama politikasından vazgeçti. Bu tavrı görmeseydi ne olacaktı? Legal derneklere kadar sorunu açacak ve konuyu “ihanet kariyerizm, darbe” kavramlarıyla açıklayıp hiçbir tartışma hesaplaşma yapmadan, hatta cesetlerimizle kapatmaya çalışacaktı. Ama olmadı. Bugün ise açıklanmasın diye özel çaba harcayan, konuyu, kapalı kapılar ardında halletmeye çalışan kendisidir. Çeşitli yöntemlerle, atraksiyonlarla etkisi altına alabileceğini düşündüğü (veya etkisizleştirilebileceğini sandığı) birkaç kişiyle bizleri hiç tartışmadan ortadan kaldırmak istiyor. Ne Devrimci Sol kitlesinin, ne de kadroların, bu tartışmalardan, eleştirilerden haberi, olmamalıydı. Hareket tarihinde bu olay kendi istediği tarzda belgelenip küflü raflara kaldırılmaydı. Kendi yolunda yürüyen harekete, kadrolara daha ileri tarzda önderliğini “onay”lattıktan sonra kendince uygun gördüğü zaman uygun biçimde bilgilendirebilirdi.

Bugün A. arkadaşın “darbe” dayatmalarındaki sakat mantık, 1989 tartışmaları yine çarpıtılmış biçimde gündeme getirilerek güçlendirilmeye çalışılıyor. Bu nedenle 1989 tartışmalarının muhtevasına ve gelişimine tekrar daha geniş olarak değinmek zorunlu oluyor.

A. arkadaşı bu kadar kinlendiren ‘89 tartışmaları nedir diye sorduğumuzda karşımıza yeni bir şey çıkmıyor. ‘89’u doğuran nedenler yine A. arkadaşın kişileri ezmesi, yok etmeye çalışması, eleştiri kabul etmemesi, ilke ve kurallara aykırı davranışları, benmerkezciliği, dokunulmazlık istemesi, statükolar oluşturmaları vb. dir. Bu eleştiriler karşısında A. arkadaşın tavrı ise, yine sorunu kişiler düzeyinde ve konum-kariyer kavgası olarak sunmaya çalışmasıdır. Kadroların karşısına kendini dayatıp hareketi bölme tehditleri savurmasıdır. Ama süreç kendine denk düşen şekilde yürümüş, yine sağduyuyla tahriklere kapılmamış, geleceğe güvenle göğüslenmiştir.

Sorunun özü, cezaevinde oluşturulan 3 kişilik platformda karşılıklı eleştirilerin olmasıdır. A. arkadaş diğer iki arkadaş çeşitli yönlerden eleştirirken, diğer iki arkadaşın da A. arkadaşına karşı düşünce ve eleştirileri vardır. Eleştirilerin ortaya çıkışı ise belirli ölçüde de olsa, bir araya toplanılan koşullarda olmuştur. Bu eleştiriler giderek gelişmiş, 1988’de artık A. arkadaşın birçok konuda kendi başına kararlar alıp uygulamasına kadar varmıştır. A. arkadaşın üzerinde durduğu en önemli nokta ise iki avukata alınan tavrıla ilgilidir. A. Arkadaşa göre bu iki avukat A. arkadaş

hakaret etmiştir. Örgütün kimliğine saldırıdır bu. Buna tavır alınmalıdır. Diğer iki arkadaş ise tavrın derecesi üzerinde görüş ayrılığı içindedir. Ne zaman ve nasıl bir tavır? Ve esas olarak da, bu iki avukatın durumunun bu noktaya gelmesinin birinci dereceden sorumlusunun A. arkadaş olduğunu söylemekte, sorunun subjektif yanının öne çıktığını tartışmaktadırlar.

Ancak avukat meselesi işin görünen yanındır. Sorun haline gelen, A. arkadaşın bu iki arkadaşı kendi konumu ve tavırları önünde engel görmesidir.

Asıl olan zorlanmaya, eleştirilmeye tahammül edemeyip kendi statüsünü tartışılmaz kılma çabasıdır. Bu dönem S. hakkında her yerde ulu orta eleştirilerini dile getirmektedir, sorunu alay etmeye kadar indirgemektedir.

Arkadaşların konuyla ilgili tartışma çabaları bir sonuç vermediği gibi, her tartışma biraz daha basitleşmekle ve A. arkadaşın “Bana şunu dedin, bana şunu yaptın.” türü suçlamalarıyla sorunun kişisel boyutu giderek ön plana çıkmaktadır.

1989 başına gelindiğinde, artık tartışmalar tam anlamıyla içinden çıkılmaz hale gelmiş. A. arkadaş ile diğer arkadaşlar arasındaki ilişki bir platform ilişkisinden çıkıp suçlama-eleştiri ilişkisine dönüşmüştür. Her konuşmada aynı konular tartışılmakta, aynı eleştiriler tekrarlanmaktadır. Artık çözümsüzlüğün ortaya çıktığı, çözümün başka platformlarda aranması gerektiği noktada. A. arkadaş, hareketin görüş ve onayını almaya ihtiyaç hissetmeden, S.’yi cezalandırma kararı alır. Bu karara diğer arkadaş da ortak etmek ister. Gerekçe “S. suç işlemektedir, buna müdahale edip yargılamalıyız, cezalandırmalıyız” biçimindedir. Diğer arkadaş ise bunu kabul etmez ve üç kişi tekrar bir araya geldiğinde bu ceza kararının kadrolara açıklanmasını, var olan olumsuzlukların, tartışmaların kadrolara aktarılmasını önerirler. A. arkadaş karşı çıkar ama sonunda böyle bir toplantının A. arkadaşın belirleyeceği kadrolarla yapılması kararlaştırılır.

Kadro toplantısı kararının alınmasından bir gün sonra, A. arkadaş yine bir karar daha alır. Bu kez diğer arkadaşlara karşı şimdiye kadar gündeme getirmediği eleştirileri sıralayarak, görevlerinin sınırlandırıldığını açıklar.

Toplantıda yer alan arkadaşların da ifade ettiği gibi, sayılan “suçlar” A. arkadaş tarafından herkes için söylenenlerdir. Ve dikkat edilirse, kimse bu suçlamalarla ilgilenmemektedir. Bu yüzden fazla bir önemi yok. Dün de yoktu, bugün de yok. Asıl sorun bu kararın nasıl alındığı ve S. ile diğer arkadaş arasındaki “suç ortaklığı”, “hizip”, “karara uymama” vb. suçlamalardır ki, bunlar da A. arkadaşın subjektivizmini, kararın keyfilliğini ortaya koyan olgulardır. Bunları kabaca da olsa ele almak gerekiyor.

Kararın nasıl alındığı noktasına girmeden, A. arkadaşın örgütsel işleyiş ve cezalandırma mantığı üzerinde durmamız gerekiyor. A. arkadaş şunları ifade ediyor ve kararı nasıl aldığını belirtmeden bunlarla kararına meşruluk yaratmaya çalışıyor:

“Bana göre bir örgüt işlerliği vardır. Bu örgüt yüzlerce, bugün belki yüzlerce,

yarın binlerce, on binlerce, yüz binlerce insan hakkında karar alacak. Hatta cezalandırıyor. Bugün cezalandırıyor, konumları indiriyor, vb. hatta farklı türlü cezalarda çıkacaktır. Diyebilirsiniz ki, bu cezaları, uygulayacak bir tüzüğe, öyle bir şeye sahip miyiz? Hayır, bana göre tüzüklerin her zaman mutlaka yazılı olması gerekmiyor. Yani bugün bir sürü örgütün şematik, mekanik, işte şu şu hallerde şu cezalar uygulanır; ihtar, uzaklaştırma vb. gibi. Bunları da biz saflarımızla her zaman uyguladık. Ama biz kendimizi de o tür kurallarla da yalnız başına sınırlamadık. Bizce bu partileşme süreci esprisinin getirdiği bir olguydu, yani kendi içinde esneklikler de taşıyan bir olguydu. Ama esneklik ilkesiz, kuralsız örgüt, ilkesiz, kuralsız devrimci anlamına gelmiyordu.”

Örgütsel işleyişte bir tüzük vb.nin olması gereklidir ama bu her zaman şart da değildir ve koşulları da olgunlaşmamış olabilir. Ama bir tüzüğün bağlayıcılığına sahip, pratikte şekillenmiş, gelenekselleşmiş birtakım ilke ve kuralların da olması gerekir. Bunların mücadelenin belirli bir aşamasında veya belirli mekanizmalarda başından itibaren bağlayıcı tüzük vb. biçimine bürünmesi de zorunludur. Tüzük vb. gibi yazılı belge, bağlayıcı ilke ve kurallardan korkmamak gerekir ve onu şematik-mekanik vb. diye de küçümsememek gerekir. Özellikle de gizli bir örgütlenmede bazen şematik, mekanik davranışlar gereklidir. Kurallara mekanik uyum şarttır diye defalarca yazan biziz. Bunların ille de yazılı olması gerekmiyor,tamam. Ama esneklik deniyor ve bu partileşme süreci esprisine bağlanıyorsa, o zaman bu esnekliğin ölçüsünün ne olduğunu açıklığa kavuşturmak zorundayız. Esneklik, ilke ve kurallarla ne ölçüde uyum içindedir? Hangi ilke ve kuralda esnek olabiliriz, hangisinde olamayız? Bunlar açık değildir. Partileşme süreci esprisi denilip genel bir esneklik kavramı ortaya atılınca ve de ortaya çıkan kararın niteliğine bakınca, bu esnekliğin A. arkadaşın subjektivizmine göre belirlendiğini görüyoruz. Bu nasıl bir esnekliktir! Kendisine karşı eleştirilerde en ufak bir esneklik yoktur, kin vardır ama kendisiyle aynı platformda olan insanları cezalandırmada, görevden almada çok geniş bir manevra alanı vardır. Bu ilkesiz, kuralsız bir örgütsel işleyiştir, ilkesiz, kuralsız bir devrimciliktir. Kararın alınış ve kadrolara sunuluş biçimine baktığımızda, sorun biraz daha somutluk kazanmaktadır. Kararın alınışı A. arkadaş şöyle aktarıyor:

“Bu kararı sen aldın. Evet ben aldım. Yalnız, tek başına bu kararı ben aldım. Ben bu kararı yalnız başıma almayacak mıydım? Ben böyle bir kararı kendimi almaya hak sahibi görüyorum, dün de, bugün de. Eğer ben böyle bir kararı almaya hak sahibi değilsem, ben hayatlarınız üzerinde dahi yüzlerce karar aldım. Hala da alıyorum. Onları ne parmak hesabı ile aldık, ne de bir P.G. 'nin, H.S'nin kararı ile aldık. Ne de bir başkasının kararı aldık. Bunları ben aldım. Bunu ne türlü adlandırabilirseniz adlandırın. Ama gelişimimiz budur. Ve bana göre de bu gelişim daha uzun bir süre sürecektir.”

Görüldüğü gibi, her şeyi kendisi yapmıştır, karar almıştır, uygulamıştır. Kendisi

dışında bu örgütlenmede kimse yoktur. Var olanlar da etkisi ve gücü olmayan, ismi olan kişilerdir. Geçmişte de böyledir (Yani MK diye gösterilen diğer iki kişinin kararlarda bir rolü yoktur.), bugün de böyledir ve gelecekte de uzun süre bu böyle devam edecektir. Onca yazılan ve söylenenlere karşın, A. arkadaş *“Hepsi hikaye, ben ne dersem o olmuştur ve bundan sonra da öyle olacaktır.”* diyor. Ve ekliyor: *“Bunu nasıl adlandırırsanız adlandırın, benim için hiçbir önemi yoktur. Bizim gelişimimiz, gerçekliğimiz budur.”* diyor. Tüm bunlar karşısında diyecek tek kelime bulamıyoruz.

Bu mu bizim geleceğimiz? Hayır, bizim gerçeğimiz bu değildir. Bizim gerçeğimiz kolektivizmdir, komitelerdir, organlardır. A. arkadaş için ise, bunlar kendi dışındakiler için geçerlidir, kendisinin böyle bir sorunu olamaz, olmayacaktır. O zaman yazıp çizdiklerimizde, söylediklerimizde, talimatlarımızda ifadesini bulan Devrimci Sol gerçeğiyle A. arkadaşın Devrimci Sol gerçeği birbirinden farklıdır. A. arkadaşına göre, Devrimci Sol kendisidir. Bize göre ise, bütün bir örgüttür; kadrolardır, komitelerdir, organlardır. Ve tüm bunlarla birlikte önderliktir. Ancak A. arkadaş açık açık *“Ben buyum ve öyle kalacağım.”* diyor.

“Ve, diyorum ki, örgütün en üst düzeyi veya en ufak bir birimi nasıl altındaki insan hakkında bir karar alıyorsa, en üstteki veya en alttaki bir hücre veya komite kendi içinde kararlar alabilmelidir. Yani cezalandırma, çeşitli müeyyideler uygulayabilmelidir.”

Ve ekliyor: *“Ben bu mantıkla arkadaşları cezalandırdım.”* diyor. Bazı şeyleri örgütsel işleyişimiz ve M-L örgüt anlayışı temelinde açıklığa kavuşturmamız gerekiyor. Bunun için de uzun uzun teori yapmaya, tarihten, ustalardan aktarmalar yapmaya gerek yok. Kendi söyleyip yazdıklarımızdan, tespitlerimizden birkaç noktayı buraya getirmek yeterli olacaktır.

Yukarıda *“Tüzük, vb. ille de başlangıçta şart değildir ama mücadelenin gelişimi ve seviyesine bağlı olarak oluşan gelenekler, uygulamalar yazıya dökülür, kesin bağlayıcılık kazanır”* demiştik. Bugün belirli bir mücadele deneyinin üzerine oturmuş ve adına tüzük denmese de *“işleyiş kuralları”* dediğimiz birkaç düzenlemeye sahibiz. Bu düzenlemeler ve varolan örgütlülüklerde (komite, hücre vb.) ilke ve kurallara aykırılık, suç işleme gibi durumlara ilişkin müeyyideler getirilmiştir. Bu konuda her birimin, konumun (kişinin değil) yetki ve sorumlulukları açıklığa kavuşturulmuştur. Örneğin, Şubat ‘90 tarihli *“Geçici SDB’ler Organizasyonu İçin Asgari Kurallar ve İşlerlik”* başlığını taşıyan bir düzenleme vardır. Bu düzenlemede, üç kişilik SDB organizasyonunun uyması gereken kuralların bazıları şunlardır:

“Organizasyonun siyasi sorumlusu vardır ve merkez tarafından atanır. Pratikte yetenezsizlik, zaaflık vb. tavırların diğer üyelerce görülmesi ve değiştirme isteklerini hareket incelemeye alır, gereğini yapar.

“Organizasyon ve birlik sorumluları hareketin bilgisi dışında üye alma, geçici ve sürekli ihraç vb. cezalar vermeye yetkili değildir. Ancak eylem içerisinde ihanet,

kaçış vb. durumlarda her türlü tedbiri alır ve en kısa sürede harekete bilgi verir.”

“Cezalar suçun niteliğine, işleyiş biçimine, harekete verdiği zarara ve ilkelerimize göre ihtar, geçici uzaklaştırma, konum indirme, alt bir konumda yeniden deneme, sürekli uzaklaştırma ve ölüm cezaları şeklinde olup hareketin kararıyla gerçekleştirilebilir.”

Diğer yandan, Mart 1990 tarihli ve “Komiteler, Hücreler ve Silahlı Ekipler ve Bazı Kurallar” başlıklı yazıda da suç ve ceza yetkisi kurala bağlanmıştır:

“Üye alımı, ihraç etme veya geçici ihraç, üye adaylığına indirme, ölüm vb. cezalar merkezin denetimindedir. Komite üyeleri ancak en kısa sürede merkeze haber verme koşuluyla -suç işleyen, ajan ve muhbir olan veya şüphelenilen kimseleri gözaltına alma, ilişkilerini dondurma müeyyidelerini uygulayabilirler.”

“Komitelerin yeniden oluşumu, feshedilmesi vb. yetkiler merkezin denetimindedir.”

Son olarak “Silahlı Devrimci Birliklerin ve Milislerin Yapısı. İşleyişi ve Bazı Kurallar” yazısı vardır. (Mart 1992) Bu düzenlemenin bazı kurallarına göz attığımızda, yine A. arkadaşın söylediklerinin tersine şeylerle karşılaşırız:

“6- Askeri komite içinde gerekli performansı gösteremeyen, disiplin ilkeleri ve kurallara aykırı hareket eden siyasi sorumlu ve komite üyeleri merkez komite tarafından yapılan inceleme ve soruşturma sonucu görevden alınabilir, değiştirilebilir. Siyasi sorumlunun diğer üyeler, üyelerin siyasi sorumlu ve diğer üyeler hakkındaki benzer iddiaları da merkez komitesi tarafından incelemeye alınarak gereği yapılır.

“9-Bölge komutanlığı üye veya siyasi sorumlusu hakkındaki yetersizlik veya disiplin ilkeleri ve kurallara aykırı davranışlarda bulunma iddiaları askeri komite tarafından incelenip soruşturulur. Soruşturma sonunda alınan karar merkez komitesinin onayı ile uygulanır.”

“16- Ölüm, ihraç vb. ağır cezalar merkez, komitesinin onayı olmadan verilemez, uygulanamaz.

“Disiplin türü suçlarda birlik komutanları yetkilidir.”

Görüldüğü gibi, örgütsel işleyişimiz içinde hiçbir birim kendi içinde veya bağlı çalışan insanlar hakkında merkezin onayı olmadan karar verme hakkına sahip değildir. Komite vb. organların birer birim olarak karar vermeye dahi haklarının olmadığı yerde, kişilerin tek başına kalkıp da “Ben karar verdim, olacak.” demeleri tamamen saçma ve örgüt düşüncesinden uzak bir tutumdur. Her birim, şu veya bu şekilde üstteki organdan bağımsız karar alma hakkına sahip değildir. Öneri ve görüş bildirebilir, kararı üst mekanizma verir. Bu kuraldır ve mücadele deneyimlerimizin M-L örgüt anlayışıyla yoğrulmasıyla oluşmuştur. O zaman A. arkadaşın meydan okur bir şekilde ifade ettiği “Bizim gerçeğimiz budur.” deyişi ne anlama gelmektedir? Bizim gerçeğimiz ortadadır ve herkes de bunu biliyor. Ama A. arkadaş başka koşullarda ve kendi konumu söz konusu olduğunda bu durumu

çarpıtabiliyor. Kendi konum ve kariyer kaygısını, harekete “bizim gerçeğimiz” diye sunmaya kalkıyor. Kararların gerekçesi de yoktur. “Benim değerlendirmelerimdir, ciddiye alınmalıdır.” demektedir.

Burada şöyle bir şey söylenebilir: Ama orası cezaeviydi, özgül bir durum vardı ve cezaevinin en üst organı da oydu, başka gidilecek üst mekanizma kalmamıştı. Öncelikle A. arkadaş sorunu cezaevi vb. diye ortaya koymuyor ve anlayışını da o koşullara özgü bir şey olarak izah etmiyor. “Bu her zaman böyleydi, bundan sonra da böyle olacaktır.” demektedir. “Bizim gerçeğimiz” diye sunmaktadır. Bu durumda dahi sorunu “özgül” koşullar açısından ele aldığımızda, yine aynı sonuçla karşılaşırız. Birincisi; cezaevinin üst organı yoktur diye bir şey olamaz. Dışarı vardır, mücadelenin başındaki arkadaşlar vardır. Asıl karar mekanizması bu koşullarda orasıdır. Ve oranın kararına ihtiyaç vardır. Çünkü üç kişiden biri diğer ikisine karşı cephe açmış, “siz cezalandırıldınız” demektedir. Ve ilginç olan “Hayır, senin böyle bir yetkin yok.” denmiyor. Kararın pratik işleyişi de tartışılmıyor. Üzerinde durulan konu bu da değil. Söylenen bu gelişmenin dışarıya bildirilmesi, kadrolara açıklanmasıdır. A. arkadaş başlangıçta buna da yanaşmıyor, “Benim böyle bir karar alma hakkım var, dışarıya da gerek görürsem bildiririm, bildirmem gerekmiyor.” demektedir.

Yapının işlemediği noktada yapacağı tek iş, kendi kafasına göre kararlar alıp uygulamaya sokmak değil, mekanizmaya durumu iletmek olmalıydı.”Bu yapı, bu arkadaşların şu özelliklerinden, şu yetersizliklerinden dolayı işlemiyor. Bu arkadaşlar bu yapıdan alınmalı, cezalandırılmalı.” önerisiyle gitmeli, gerekçelerini sunmalıydı. Ama o “Dışarıyı bizim işimize karışamaz, kararı ben veririm, istersem onlara haber veririm.” diyor. Özerklik, statükoculuk budur, başka bir şey değil.

Bunu da bir kenara bırakalım. Diyelim ki, sorun hareketin merkezinde çıktı. Nasıl karar alınacak ve nasıl uygulanacak? A. arkadaşın anlayışına göre, bu merkezin üstünde organ yoktur. En üst olan, karizması en yüksek olan, kıdemi en fazla olan kararı alır ve uygulanır. Evet, aynen böyle olacaktı ama bir hareket sadece onun merkezi değildir. ve hareketin en yüksek organı da merkezi organizasyon değildir. Hareketin iradesi asıl olarak kadroların iradesinde belirlenir. Partileşme sürecinde de olsa, hareketin merkezini ilgilendiren ve çözülemeyen hayati konularda çözüm mercii kıdemli üyenin iradesi değil, kadroların iradesidir. Bunun için de, konunun önemine göre, ileri kadrolar toplantısı veya konferans yapıp konu çözümlenir. Ama A. arkadaşın göre, bu da şekilsizliktir. Ayrıca A. arkadaş kendi kaderini hiçbir zaman güvenmediği, küçümsediği ve kullanılacak birer araç olarak gördüğü kadrolara teslim etmez. (1989’ da da etmemiştir.) Onlar da kimdir ki, siyasi mücadeleleri nedir ki, hangi zaferleri kazanmışlardır ki, onların ne zaman ne yapacakları belli mi olur?

Tam bu noktada A. arkadaşın eleştiriden, tartışmadan, kadrolara yaklaşımdan ne anladığı üzerinde daha somut durmak gerekiyor. Özellikle kendine yönelik bir

yaklaşımında nasıl makyavelist yöntemlerle o güne kadar en yakınında bulunan bir insanı dahi “tu kaka” edebileceğini, iki kişiye toplantı öncesi sıraladığı eleştirilerde göstermektedir. (*)Niçin düne kadar bu eleştiriler bu denli uç boyutta gündeme getirilmemişti? Madem sonullar bu kadar derindi bu eleştirilerin muhatapları ile nasıl bir işleyiş içinde bir arada bulunuldu? Bu ve benzeri çelişkiler önemli değildi. Önemli olan kendisine karşı yaklaşım gösterildiği noktada, ortalığın toz duman edildiği koşullarda, karşı tarafın ne kadar kötü. iflah olmaz insanlar olarak gösterilmesidir.

İşte gerek tanışmalar sonrası, gerekse bugünkü süreç açısından ele alınması gereken bir belge olarak; A. arkadaşın Sinan’a ve diğer arkadaşına karşı eleştirilerini ve kararlarını olduğu gibi aktarmakta fayda görüyoruz. Eleştirilerde söylenmedik hiçbir şey bırakılmadığı görülecektir ki bu arkadaşların o döneme kadar hangi noktalarda sorumluluk yürüttükleri açıktır. Bu durum eleştirilerle birlikte objektiflik yanıyla düşündürücüdür.

S. hakkında:

“DS hareketini ve misyonunu kavramamıştır;

“Dernekçi kafasına sahiptir, düşünce ve yorumları günlükçtür:

“Sağ statükocu, uzlaşmacı bir çizgiye sahiptir;

“Panikçidir;

“Önderlik niteliklerine sahip değildir;

“İnanç zayıflığı içindedir, kendisiyle hesaplaşmıyor, liberaldir;

“Oportünizme ve düşmana karşı kini zayıftır, demokratça tavırlar içindedir:

“Popülisttir, bilgi pazarlamayı sever, düşünmeden konuşur;

“Özeleştiri yapmaktan kaçınır, gerekçesidir;

“Yapılan işleri küçümser ama yetenekleri ve kapasitesi sınırlıdır;

“Tatminsiz bir kişiliğe sahiptir, herkese hoş ve sempatik görünmek ister;

“Devrimci yaşam tarzını özümsememiştir, bundan uzaktır;

“Disiplin ve denetimden sıkılır, özerk yaşama isteği güçlüdür;

“Vefa, yoldaşlık, duygu bazındaki ilişkilerden yoksundur, pragmatiktir;

“DS ruhundan yoksundur, DS düşüncesini başka düşünceyle değiştirmek ister;

“Kendi yerini ve haddini bilmez;

“Örgütlenmeyi mekanik olarak kavrar, bu kavrayış işine gelir;

“Taşfiye fobisine kapılmıştır, vb.”

Hakkında bu gerekçeler sayılan S. ile ilgili sonuçta söylenen şunlardır.

“Gelinen nokta ... arkadaşın tavırları sıradan hatalar olmaktan çıkmış ve suç halini almıştır.

Tüm bu nedenlerle ve tüm gelişimi, niteliği ve son durumu göz önüne alınarak, 2 ay süreyle konumundan ve görevlerinden alınarak, bu süre içinde kendi iç hesaplaşmasını yapması ve kendisini yenilemesi için zaman verilecektir.” (Kararın tarihi 18 Şubat 1989)

Diğer arkadaş hakkında alınan kararın gerekçeleri ise şu şekildedir.

“Özerk eğilimleri güçlüdür, inisiyatif kullanmayı sever;

“Kendisine verilen değeri suistimal etmektedir;

“M-L analiz yetisi yoktur, psikolojik, pedagojik yorumlar yapar;

“Statükocu yaşam tarzını sever;

“Kişisel ilişkileri örgütsel ilişkilere tercih eder;

“Günlük yaşamda savruk, çevresine saygılı değil;

“Feodal, delikanlı öğeleri güçlüdür, küçük burjuva gururunun yansımalarıdır;

“Kendisini abartmakta ve sorumlularına saygısızlık yapmaktadır;

“Popülisttir;

“Kendi haşaratlı kafa yapısını başkalarına mal eder;

“Sübjektivizm alışkanlık halindedir;

“Popülistliği ortayolculuğu ve hareket insanlarını savunmamayı doğuruyor;

“Şamatacıdır, zaaflarını gizleme aracı olarak kullanır;

“Örgütlü hareket etme alışkanlığı zayıf, “ben yapmam” diyebilir;

“Eleştirileri karşı eleştirilerle yanıtlar;

“Temsilciliği kendi popülizmine araç olarak kullanmıştır;

“Kendi bulunduğu yerde kimseyi konuşurmaz. S. ‘yi terslemiştir,sonra beni terslemeye başladı;

“İlkesizdir;

“Şüphesizdir;

“Pragmatiktir;

“İhtirastır;

“Disiplin ve denetimden hoşlanmaz;

“Tasfiye fobisine kapılmıştır;

“‘İnsan ve siyasi ilişkilerde hata yapıldı.’ diyerek yeni süreç başlatmak istiyor;

“Beni önünde engel görüyor;

“Geleceği görmekten uzak;

“S. ile ortak karar alıp suç işlemiştir;

“Meraklıdır;

“Şov yapmayı çok sever;

“Dostlukları suistimal eder;

“Hizipçilik potansiyeli taşır; son dönemde S. ‘yi yönlendiriyor vb;

Hakkında bu türden gerekçeler sayılan arkadaşla ilgili karar da şu şekilde özetlenir:

“Şimdiye kadar bir kısım zaaflarım fazla önemsemedim ama gelinen noktada arlık taraf tutuyor ve hizipçiliği açık haliyle görülüyor.

“Tüm bu nedenlerden dolayı, geçmişe kıyasla inisiyatifinin daraltılması, sıkı denetim altında tutulması ve her şeyi bilmemesi gerektiği kararına varıldı.”
(Kararın tarihi 21 Şubat 1989)

Bu yaklaşım karşısında şaşkına dönen toplantıdaki arkadaşlarla, psikolojik baskılanma ve çaresizlik havasıyla tartışmacı olunamamış, özünde sessiz, kalınmıştır. Bu tavırlardan biri de İ.Erdoğan' a aittir: Şöyle der:

- İ.E.: “Ben tek bir konuda bir şey söylemek istiyorum. Karar alma konusunda üçlü yapı karar verebilmeliydi. Tek karar çıkmamalıydı.

- A. arkadaş: “Nasıl?”

-İ.E.: “Yani son verilen karar üçlü yapı kararı öyle almalıydı. Tek kişi vermemeliydi.”

- A. arkadaş: “Avukatlar konusunda mı?”

- İ.E.: “Yok, yok, S. konusundaki kararı diyorum.”

Evet, örgütsel işleyişi yakalayanlardan biri de İ. Erdoğan'dır. Ama sorunu büyütme, ayrı bir tartışma niyeti yoktur, ki tartışma sırasında “Gelinen noktada bizim burada bulunmamızın anlamını ben hala kavrayabilmiş değilim. (...) Tartışma platformu mu, sorunun çözülme platformu mu? Bizim buradaki rolümüz ne?” demiş, ortadaki çarpıklığı sergilemeye çalışmıştır.

İşte 1989 tartışmaları bu koşullarda bitirilmiştir. A. arkadaş açısından süreç S.'nin ezilip yok edilmesine yönelik geliyecekti. Zorunlu olarak kabul ettiği platform da bu amaca hizmet edecekti. Ama özünde öyle olmadı ve sonuçta platformun varlığı, sorunun kadrolara taşınması S.'nin sessiz sedasız yok sayılmasının önünde engel oluşturmuştur ki 1989 platformunun özü bu noktada kavranmalıdır.

1989 tartışmalarında taraf olan arkadaşların firar sonrası yaşadıkları ise, A. arkadaşın bu soruna “bakışını, tartışmadan dolayı beslediği duyguları ortaya koyar niteliktedir. Arkadaşlardan 1989'a, özeleştirilmeden görev verilmez ve görevlerinin ardından da, cezaevlerine varıncaya kadar bu arkadaşların hakkında çeşitli karalamaları gündeme getirir. Örneğin, bir arkadaş için “Durmadı, çıkmak istedi, dayattı, biz de mecburen dışarı gönderdik,” diye yazabilmiştir. Keza S. için ise “Rahatsız, kaldıramıyor, dışarı çıkmak istiyor” vb şeyler söylemektedir. (Bunlar sonradan öğrenilmiştir.) Oysa durum tam tersidir. Bunu Sinan'ın özeleştirisinde çok açık görürüz. S. bir özeleştirilme yazar (herkesten istendiği gibi işlenmiştir görünüşte), tabii ki kabul edilmez: '89'un özeleştirilme istenmektedir. A. arkadaşın özeleştirilme anlayışı da biliniyor. Onun bir değerlendirmeyi özeleştirilme olarak kabul etmesi için yazanın kendini ezmesi şarttır, onu yüceltip haklı platforma oturtması kaçınılmazdır. Bunlar yoksa, özeleştirilme değildir. Hala direniyordur, yavuz hırsız rolüne soyunmuştur vb.

Kabul edilmeyen özeleştirisinde S. kendi gelişimini, eksikliklerini ve harekete olan inancını, güvenini belirtmekte, geçmişte yapılan tartışmalarda yanlışlıklar olduğunu, bunda kendi sorumluluğunu kabul ettiğini ama A. arkadaşın da sorunu oraya itmemesi gerektiğini düşündüğünü yazmaktadır.

“Dileğim ‘hapisliğimin’ çok uzun sürmemesi...” diyerek (Üç aydan fazla bir evde oturtulmuş, hiçbir görev verilmemiştir.) bitirdiği özeleştirisinde, S.'nin önemli

sayılabilecek sözleri şöyle özetlenebilir:

“Kendimi olduğumdan farklı göstermek, bunun için çaba göstermek, kendini pazarlamak, hep ön planda gözükme istemek vb. gibi duygulara sahip olmadım. Ve böyle olduğumu ya da olabileceğimi de kabul edemiyorum. Geçmişte de bulunduğum konumda olmayı (ya da popüler olmayı) özel çabalarımın sağladım, beni o konuma ya da o noktaya yaşanan nesnel süreç getirdi, ben o sürecin esiriyim.”

A. arkadaş bu satırların altını çizmiş ve yanına şu notu düşmüştür; “Hep konuşmak istedin.” Evet, bundan daha güçlü popülizm kanıtı, mı olur?..

“12 Eylül önceyi süreçte, gerek taşıdığını sorumlulukların düzeyi açısından sahip olduğum pratik deneyim, gerekse de hareket önderliğinin geleceğe yönelik, olarak beni hazırlaması anlamında, bir hareketi doğrudan yönetecek (ya da yönetenlerden biri olacak) birikime sahip değildim.”

Bu satırlarda A. arkadaşın dolaylı bir eleştirisi var tabii ki ve A. arkadaş bu satırların da altını çizmiş, şu notu düşmüştür; “Sanki birileri hep birilerini yetiştiriyor.” Başka bir platformda olsa, A. arkadaş, bir önderliğin alternatiflerini yetiştirmesi gerektiğini, bunu yapmıyorsa önderliğin eksikliğinden söz edilmesi gerektiğini söyler. 12 Eylül öncesi de, A. arkadaş gözünden düşen birilerine alternatif olarak S.’yi öne çıkarıp kullanmak istemiştir. Ama bugün bunu inkar edecektir ve “Birileri birilerini mi yetiştiriyor” gibi eleştirilerle sorunu kendisiyle ilgisiz bir noktaya itecektir.

“Ve diyebilirim ki, bir örgüt yöneticisi gibi düşünemeyi, sorunlara çok boyutlu ve genel düzeyde bakabilmeyi daha çok cezaevi yıllarında kavradım.”

Bu satırların da altı çizili ve yanına şu not düşülmüş: “Kavradığın zaman da hak-hukuk.” Evet, S.’nin hak-hukuk dediği örgütsel işleyişin ilke ve kurallara bağlı olması, kişisellikten kurtulmasıdır. Bu ise A. arkadaşın en çekindiği ve kızdığı şeydir. Yıllar sürececek bir kinin tohumlarını atmak için hak-hukuk demek yeterlidir. Bu türden birçok alıntı yapılabilir ama siyasi açıdan önemli bir nokta daha var ki, örgütsel işleyişe bakışta S. ile A. arkadaş arasındaki farkı da çok açık olarak ortaya koyar niteliktedir. Bu aslında tanışmanın önünü oluşturan noktadır:

“Kolektif sorumluluk bilincinin gelişmesi, kişilerin yönetici kapasitelerinin gelişmesi, sorumluluğu paylaştığı ölçüde olanaklı. Organlaşmak ve bunu belli kurallara ve işleyişe bağlı örgütsel yapıya dönüştürmek, özünde inisiyatifin yukarıdan aşağıya doğru kademe kademe paylaşılması ve yukarıdan aşağıya hesap verme konumuna gelmesidir ki, aşağıdan denetim olayının esas yönü de bence budur.”

Hemen hepsi çizilen bu satırlar bizim önceden ve bugün savunduğumuz anlayışımızdır. A. arkadaş da bunu kitleler önünde reddetmez, hatta Yolun Neresindeyiz’i ve Faaliyet Raporu’nu yukarının aşağıya hesap vermesi olarak sunar. Oysa bunların hesap verme olmadığı biliniyor ve A. arkadaşın kimseye hesap verme diye bir anlayışı da yoktur. Çünkü kime hesap verecektir? Küçümsediği,

hor gördüğü insanlara mı? Onlar da kim ki? Devrimciliği bilmezler, mücadeleyi bilmezler... bilmezler... bilmezler... Ve çizdiği bu satırların yanına şu notu düşer; *“Henüz özeleştiri yapmasını bilmeyenlerle, ilk şeyde tasfiyeyi düşünenlerle mi?”*

Evet, A. arkadaş bunlarla mı organlaşacaktır, bunlara mı hesap verecektir?

Kabul edilmeyen bu özeleştirmeden sonra S. bir yazı daha yazar. *“Hapislikten”* kurtulmak için daha da geri adım atmak zorunda olduğunu anlamıştır. Ama yine de mantığın anlaşılmasız olduğunu vurgulamak ister. *“...Benden ne istendiğini gerçekten anlayamıyorum.”* diyen S. belirli noktalarda A.’nın istediklerini yazar.

“Kendimi abarttım.” der, *“A. arkadaşı yanlış değerlendirdim.”* der *“Oportünizmden, sivil toplumculuktan etkilenmiş olabilirim.”* der, *“Bir hareket önderi gibi hareket edemedim.”* der; *“Bencillik ettim.”* der, vb... Ama bu arada yine de doğru bildiklerini çekingen de olsa, utangaç da olsa savunur:

“Eğer ortada birtakım hesaplar olsa, A. arkadaşı teşhir amaçlansa, elbet neyin nasıl biteceği belli olmazdı. Olay niçin bu halkadan yakalanmıyor, bunu anlayamıyorum. Toplantı bir güç savaşı değildi ama sonuçta öyle algılandı.

“Hareketin kendi belirlediği platformlardan biri ya da birileri için eleştiri mekanizması işlemeyecek mi? Eleştiren haksız olabilir, karşısındakine haksızlık da etmiş olabilir, ama bunları söyleyemeyecek mi? Kuşkusuz söyleyecek, söylemeli. İşin içinde bazı niyetler yoksa, bunlar bizleri yaralamaz, yaralamamalı diye düşünüyorum.

“Yine ‘Çok şeyi yıkmaya kalktınız.’ denmesini de anlayamıyorum. ‘Ben’ olgusu ile insan hareket edebilir ama bile bile harekete zarar verebilir mi? Benim bundan ne çıkarım olabilir? Benim bu hareketten başka ne beklentilerim olabilir?”

“Cevap notundan, birdenbire hak-hukuk, tüzük, demokrasi diyen, bunu gündeme getiren biri gibi görüldüğüm sonucunu çıkardım. Benim kişi olarak böyle bir sorunum yok. Özeleştiri raporumda önerilerimi yazdım, çünkü “harekete ilişkin öneriler de yazılın” dedi. Düşüncelerimi ortaya koyarken, bunların ne ölçüde gerçekçi olduğu, ayaklarımın ne ölçüde yere bastığı konusundaki kaygılarımı da belirttim. Soyut olabileceğini, eldeki insan malzemesiyle vs. ile ilgili olduğunu özellikle vurguladım. Ve her şeyden önce, bu konuda somut bir program olması gerektiğini söyledim. Bunlar genel şeyler ve kimse de karşı çıkmaz. Önerilerin benim durumumla irtibatlandırılması hoş değil.

“Geçmişle yaşanmayacağını biliyorum ve hep geleceğe bakmak istiyorum. Kendi adıma, dersimi aldığımı düşünüyorum. Bunu belli ölçüde güvensiz bakıldığını da hissediyorum. Ama bazı şeyleri zaman daha iyi çözecek, buna inanıyorum.”

Sinan yanılmıyordu, birileri geçmişle, kendi geçmişle yaşıyordu. Ve kendisine karşı güvensizliği hiç yok olmadı. Önce yanına alıp sadece yazı yazmakla görevlendirdi, örgütsel hiçbir ilişkiye sokmadı. Yurtdışına çıkarken pragmatist bir tavırla Sinan dışında yapacak (ve etkisizleştirilmiş) insan olmadığından, Sinan’a Sabahat’ın denetiminde sorumluluklar verildi.

Artık “darbe”, “hukuk” tartişmalarını daha fazla uzatmak istemiyoruz. Sorunu çözümsüzlüğe itme anlayışında olduğu sürece. A. arkadaş tarafından yeni polemiklerle, yeni dayatmalarla karşılaşacağımızı biliyoruz. Değinmediğimiz birçok konuyu da kadroların sağduyusuna ve A. arkadaşın yaklaşımlarına bırakıyoruz.

DEVRİMCİ SOL ANLAYIŞINDA ÖNDERİLİĞİN YERİ, BUGÜN GELİNE NOKTA NEDİR?

Kuşkusuz tarihi ve çeşitli gelişmeleri kişilere bağlamak, kişiler etrafında açıklamaya kalkmak idealist bir tutumdur. Bu noktada hareketimizin tarihi ve tüm olumsuzlukları da A. arkadaşına bağlayarak açıklamak bir yerde kendimizi aklama, sorumluluktan kaçmanın işareti olacaktır. Niyetimiz, tüm olumsuzlukları A. arkadaşına yükleyip, “ondan kurtulmamız gerekir” düşüncesini oluşturmak değildir. Yaşanan olumsuzluklarda hepimizin payı vardır ve A. arkadaşın böylesine her türlü pragmatist-makyavelist tutumu doğal ve engelsiz bir biçimde uygulamaya devam etmesi bizim olumsuzluklarımız, liberalizmimiz temelinde yükselmiştir. Kimi zaman hareketin çıkarları kaygısıyla (ki bunun ne denli dar bir bakış olduğu bugün daha iyi ortaya çıkmıştır), kimi zaman kişisel kaygılarla, A. arkadaşın ilke ve kurallarımıza sığmayan davranışlarına göz yumduk, boyun eğdik. Hareket çıkarları veya kişisel kaygılarla kendimizi çiğnediğimizi sanıyorduk. Ama bugün daha iyi anlaşılmaktadır ki, biz ne niyet taşısak taşıyalım, “önderlik” adına hareketimizi çiğnemiş durumdayız.

Belki biraz geç ama bugün tüm olumsuzlukları aşma, kendimizi ve tarihimizi daha sağlıklı sorgulama olanağına sahip bulunuyoruz. Radikal olabildiğimiz ölçüde bugünü ve geleceğimizi aydınlatma olanağı ellerimizdedir. Hatalara, ilke ve kurallara aykırı davranışlara, pragmatizme, makyavelizme, samimiyetsizliğe, politikasızlığa, taktiksizliğe, programsızlığa, bürokrasiye, benmerkezciliğe ve her şeyin odağına kişisel kaygıları koymaya karşı çıkışta radikal olmak gerekiyor. Sorun A. arkadaştan da öte, bu özelliklerdir. A. arkadaş kendisi de bu yanlışlıklara karşı çıktığı, bunlardan arındığı ölçüde sürece hizmet edecektir, kendini yenileyecektir. Bu anlamıyla, kimsenin önünde bir engel yoktur. Sorunumuz kişiler değil, tavırlardır, anlayışımızla bağdaşmayan uygulamalardır, politika ve taktiklerdir.

A. arkadaşın temsil ettiği ve bugün en uç noktasını Apo'da gördüğümüz “önderlik” anlayışını mahkum etmek zorundayız. Ve yine her şeyi A. arkadaşına bağlı açıklamaktan kurtulup kendi örgüt insanı olmamızı, önderliğe bakış vb. anlayışlarımızı sorgulamak, zaaflarımızdan, liberalizmden kurtulmak zorundayız. Bunun için de dayatılan ve kabullendirilmeye çalışılan önderlik anlayışını mahkum etmek gerekiyor. Hiçbir toplumsal sınıf belli bir örgüte sahip olmaksızın güç olamayacağı gibi, hiçbir örgüt de önderlere sahip olmaksızın etkin olamaz.

Tarihte önderlerin rolü rastlantısal bir olgu değil, nesnel bir zorunluluktur. Tarihte ne zaman bir öndere gerek duyulmuşsa o önder yaratılmıştır.

Lenin “Tarihte hiçbir sınıf, kendi bağrında sınıfsal hareketi örgütlemeye ve yönetmeye yeterli önderler çıkarmadıkça egemenliği ele geçiremez.” der.

Metafizikçiler ve idealistler ise, tarihte önderliğin rolünü abartıp onları tarihsel akışın belirleyicisi sayarlar. Tarihsel akışı önderler değil, halkın toplumsal mücadelesi belirler. Önderler ancak nesnel-toplumsal yasaların doğrultusunda davrandıkları sürece toplumsal gelişime etkide bulunurlar. Hiçbir insanın gücü, nesnel yasaları değiştirmeye ya da “yaratmaya” yetmez.

Yığınların bir kalabalık olduğu, tarihi ancak kahramanların yaptığını söyleyen Narodniklere Marksistlerin yanıtı şuydu: Tarihi kahramanlar yapmaz, tam tersine, kahramanları tarih yapar. Dolayısıyla, halkı yaratan kahramanlar değil, kahramanları yaratan ve tarihi ilerleten halktır.

Bu yüzden proletaryanın partisinin pratik faaliyetleri seçkin kişilerin meziyetleri, iyi niyetleri, aklın, ahlakın vb. istekleri üzerine değil, toplumun gelişme yasaları ve bu yasaların incelenmesi üzerine oturtulmalıdır.

Türkiye koşullarında gerek kitle içinde, gerekse öncü içinde küçük burjuvazinin önder olma isteği güçlüdür. Bu karakter geri toplumların egemenlik kültürü içinde kendisini karizmatik önderlik tipinde ortaya koyar. Geri toplumlar kaderlerini kişiye bağlama, kişinin etrafında örgütlenme eğilimindedirler. Karizmatik önderlik ise, kişinin şahsında toplumun bazı değer yargılarına cevap vermesiyle ortaya çıkar.

Bizim gibi toplumlarda karizmatik önderlikler kendilerinde dönüşüm yaptıklarında toplumsal gelişmeye katkı sunabilirler. Ama dönüşüm yapamayan, aksine kişisel eğilimlerini çevresindeki kabul görürlükle birleştirerek hareket eden önderlikler giderek toplum üstü bir güç, bir diktatör konumuna düşerler.

Türkiye solundaki kendilerine mücadelenin üstünde konumlar, değerler biçerek sahte karizmalar arkasına saklanan onlarca örneğe mücadele tarihimizde karşı çıktık, haklı olarak alaya aldık. Bugün mücadele dışında ve kendilerini koruma dışında hiçbir kaygıları olmayan ve tükeniş süreçlerinin sonunda “Biz sosyalizmi yanlış kavramışız.” diyecek kadar ahlaksızca, soysuzca çekip gidenlerin yanında örgüt-mücadele tarihlerini kendi otobiyografilerine dönüştüren örneklerin Türkiye sınıflar mücadelesine bir şey vermediğini görüyoruz ve biliyoruz.

Önderlik, yarının toplumunu bugünden kendi içinde kurabilen, bu güveni yönlendiriciliğiyle, düşüncesiyle, tavırla, yaşamıyla gösteren, çevresini değiştirip dönüştüren yapıdır.

Sağlıklı bir kadro yapısının, programının temel alınmadığı örgüt mantalitesi, hayata “ben ne yaparsam doğru yaparım” ruh haliyle yaklaşacaktır.

Bu anlayış ise, söylemde ne denirse densin, yaşama, mücadeleye deneyci bakmaktan kurtulamayacaktır. Sınırsız, sualsiz bir yetkiyi kullanma hakkını kendinde meşrulaştırdığında, yaşamdaki deneyiciliğini rahatlıkla programmış gibi sunabilecektir.

Kadro istihdamında olsun, cesaretle atılmış bir adımda olsun, neden ve nasıl sorularının cevabı bir kişide saklı kaldığı sürece, onun bütün bir süreç boyunca kırıp döküp yaptıklarının sonuçlarını bir bütün olarak görmek mümkün olmayacaktır.

Sınıflar mücadelesinin gelişimi, radikal kimliğimiz ve de her şeye rağmen “gelişiyoruz” olgusu dönüp arkaya bakmayı engelleyebilmektedir.

Deneyci bakış, kadroları ve kitleyi kaba olarak “potansiyel” görmekten kaynaklanıyor. Yukarıda da değindik, sınıflar mücadelesinin, Türkiye devrimciliğinin potansiyel yanını göz ardı etmiyoruz. Sorun, bu potansiyeli geçen yıllar zarfında, en azından örgüt bazında, örgütün mekanizmaları bazında bir kalıba döküp dökmek olayıdır.

Mücadelenin dört dörtlük “hazır” insanlarla sürdürülmesi mümkün değildir. Bir örgüt elindeki “insan” malzemesini, geniş anlamda potansiyeli, mücadele, iktidar ve sosyalizm perspektifinde biçimlendirmek göreviyle karşı karşıyadır. İnsanın dönüştürülmesi, örgütün, önderliğin görevidir. Başarının kıstaslarından biri de budur. Eğer uzun yıllara rağmen elindeki “insan” malzemesi değişmiyor, değiştirilemiyorsa, o zaman oturup bu başarısızlığın kaynaklarını aramak gerekiyor.

Bu ise potansiyel gerçekliği kendi deneyci üslubumuza teorik gerekçe olarak ele almaktan değil, bu gerçekliğe program ve ilkeler doğrultusunda şekil vermekten, dinamizm kazandırmaktan geçer. Aksi takdirde, bugünkü pratiğimizde olduğu gibi; deneycilik kendini pragmatizmle var etmek zorundadır.

Pragmatizm ise doğru ve yanlışın ölçütünü faydaya indirgemek demektir. Bu faydacılığı da “sürecin özellikleri”, “koşullar” objektivitesiyle temellendirdin mi, yıllar ikilemlerin yön verdiği bir döngünün ötesine geçemez. Tabii esas tehlikeli olan örgütsel tasarrufu kendiyile özdeşleştirmiş bir iradenin “Bu şartlarda doğru olanı da zaten ben görüyorum, ben yapıyorum.” anlayışı temelinde şekillenmesidir.

Bu bağlamda, eğer gerçekçi olup koşullara göre tahlil yapacaksak, üzerinde yükseldiğimiz zeminde faydacılığın sınırları titizlikle çizilmek zorundadır. Mücadelenin yararının göz önünde bulundurulması ayrı şeydir, bireysel kaygı ve amaçlar doğrultusunda faydacılığı temel almak başka şeydir. Kendi yöntemlerimizle faydacılığı besleyip yeni faydacı koşullar ve yöntemleri doğurup, her şeyi

faydacılığın sınırlarına hapsedip bunun adını daha sonra “sürecin özellikleri” olarak koyamayız.

Yeni toplumda, yeni insanın kültürel mayasını kapitalizmin, bireyciliğin faydacılık anlayışından uzaklaştırdığımız oranda, faydacılığı toplumsal erdem temelinde oluşturabiliriz.

Sürece ve tarihe örgüt olarak bakamadığımız, bilinçli devrimci müdahalelerle yön veremediğimiz sürece, örgütsel planda her şey iktidar için mubahtır makyavelizimine düşmemiz kaçınılmazdır.

Kadrolaşmanın temeli güven ilişkisine dayanır. Güven, sevgi ve saygının boy verip gelişmediği bir yapıda sağlıklı, yaratıcı, kendine güvenen bir kadro, giderek kalıcı bir kadro kültürü yaratmak mümkün değildir.

Devrimci bir önderlik gelişmeyi kendiliğindencilğe bırakamaz ve gerçeklik adına koşullara teslim olamaz. Kadrolaşmaya güveni geliştirme temelinde, eskilerin tecrübelerini ve yenilerin atılganlığını aynı potada birleştirmeyi hedef alan bir anlayış ve buna uygun bir politika ile yön verilmelidir.

Olgulara “son tahlilde” mantığıyla bakarak, eski kadroları hayatın gerçekleri karşısında ihanetin, yeni insanları ise kaçmanın, terk etmenin potansiyeliyle özdeşleştirdin mi, mücadelenin tüm coşku ve saygı dinamizmini ortadan kaldırıyorsun demektir.

Lenin, hayatta büyük şeyler başarabilmek için, coşkulu bir karaktere ve yaşama sevincine sahip olmak gerektiğini söyler.

Pratik işleyişte, olumsuzluklar karşısında kızgınlığa kapılınabilir, en ağır eleştiriler zorunluluktan öte gerçeklik halini alabilir. Hatalar karşısında affedilmez yaklaşımlara başvurulabilir. Ama tüm bunlarla birlikte olaylara, olgulara gerçekliği, tarihselliği, manevi-kültürel değerler bütünlüğü içerisinde yaklaşılmalıdır. Duygusal tepkiselliğimizle, sinirselliğimizle hareket etmenin, insanları küçümseyip, hor görüp birer nesne olarak görmenin bilimsellikle bağdaşır bir yanı yoktur.

Bir önderliğin bütün ilişkilerinde kırma, hor görme ve hakaretin ötesinde, son dönemde küfür etmeyi alışkanlık haline getirmesi ve bunun onaylanmasını istemesi düşünülemez. Bazı arkadaşlar durumu abarttığımızı sanabilir. Kimi arkadaşlar mevcut işleyişi bilseler de bu denli açık ifade etmemize alınabilirler. Yoldaşların tüm sorumluluk duygusuna saygı duyuyoruz. Tüm bunları anlıyoruz ve bu açıdan şimdiye kadar olduğu gibi, dikkatli davranmayı terk ettiğimiz, sanılmasın. Ama tüm yoldaşlar başta kendi ilişkilerinden, yaşadıklarından olmak üzere, bu tür baskılanmaları, giderek stresin ve coşku yitiminin, zorlanma karşısında pratiğin nasıl hatalar yaptırdığını unutmamalıdır. Sorumluluk duygusunu bu noktada öne çıkarmalıdır. Olayların altında yatan gerçek nedenler doğru bir tarzda kavrandığı, zaman, geleceğin devrimci çözümü mümkün olacaktır.

Herkes bilir ki, Marks, Engels, Lenin yaşadıkları çağda ve kendi örgütlerinde “tartışmasız” önderdiler ve yüksek mezyetlere sahiptiler. Ama bütün bunlara

rağmen, bu önderlerin hepsi kendilerinin birer fetiş haline getirilmelerine şiddetle karşı çıkmışlardır.

Kısacası, tüm varlıklarıyla halk kitlelerinin içinde yer almış, tüm toplumun sembolü olmuş insanların isimlerinin haykırılması bile böylesi bir putlaşmaya yol açtığı zaman eleştirilir.

İsimler arkasına sığınmış, isimleri ön plana çıkarmış bir yapı değil, örgüt olarak halka güven veren, halkın öncüsü olabilen bir yapı amaçlıyoruz. Tabanda bu doğrultuda popülizmin, kariyerizmin tüm kökleriyle mücadele ederken, en tepede oluşan çifte standartı ortadan kaldırmak zorundayız. Çünkü mücadele ve devrim gerçeğimiz, kişi fetişizmine yer vermez.

Biz bir geleneğin temsilcisiyiz. Hayatın her alanında bu geleneklerle kurumlaşmaya ve bu doğrultuda bir kültür yaratmaya çalışıyoruz. Oportünizmin peşinde olduğu dogmatik, şabloncu, bürokratik, fetişleştirilmiş örgüt ve isimler yaratmayacağız, yaratmamalıyız. Yaşadığımız dünya devrim deneyleri, revizyonizmin çöküş nedenleri ve ülkemiz solunda gördüğümüz ve ibretle görmeye devam ettiğimiz örneklerden ders çıkarmak zorundayız.

Yolun Neresindeyiz’de başlayan ve daha sonra Değerlendirme ve Faaliyet Raporu’nda giderek uç boyuta varan. A. arkadaşın kendi dışında herkesi yadsıyan önderlik anlayışı, hareket olarak ortaya çıkışımızdan beri eleştirdiğimiz önderlik anlayışıdır. Ve bugün en uç örneklerini küçük burjuva milliyetçi hareketlerde görmekteyiz. Bu önderlik anlayışının temelinde ise “ben” vardır. “Her şeyi ben yaptım, ben olmasam hiçbir şey olmaz” mantığı vardır. Doğaldır ki, böyle bir anlayışın sonucu olarak kendi dışındaki her şeyi bir hiç haline getirmek, küçümsemek, ezmek, eleştiri kabul etmemek, kendini tabulaştırmak türü davranış ve uygulamalar kaçınılmaz olmaktadır. Bu önderlik anlayışının saflarımızda nasıl biçimlendiğini görebilmek için biraz daha somuta inmek gerekiyor.

Bizlerin, bu harekette hiçbir zaman MK işleyişi olmamıştır, var olan A. arkadaşın kendini her şeyin yerine koyması ve bütün örgütü kendi kaygıları, kurguları ve zorunluluklara göre konumlandığı yöneticiler eliyle yönlendirdiği doğrultusundaki tespitimiz üzerine, A. arkadaş daha düne kadar söylediği, yazdığı her şeyi inkar ederek, tarihi gerçekleri çarpıtarak kendi subjektif görüşleri doğrultusunda bir “önderlik” tanımlaması yaparak, içgüdüsel bir savunma içine girmiştir. Bu içgüdüsel savunmanın ne denli gerçeklerden uzak olduğunu görebilmek için A. arkadaşın iddialarındaki mantığı ve söylenenlerdeki gerçeklik payını ortaya koymaya çalışalım.

Deniliyor ki, “Benim hakkımda despot, diktatör vb. suçlamalar, DS’de demokrasi yok, her şeyi A. belirler spekülasyonları her zaman olmuştur. Bunları da oportünizm ve düşman körüklemiştir. Ayrıca, Devrimci Sol siyasi arenaya atıldığından beri merkez komitelerce yönetilmiştir. 1978-80 dönemi böyledir, belgelerle açıktır. 1990 sonrası ben ve Niyazi merkez komitedir. 12 Temmuz’dan

sonra Sabo, Sinan ve ben merkez komite idik, 16-17 Nisan'dan sonra ise merkez komite henüz oluşturulmamıştır.”

Opportunizm ve düşmanın söyledikleriyle bizim söylediklerimizi aynı kefeye koyarak değerlendiren bakış açısının varacağı yer ve yaratacağı sonuçlar bilinmez değildir. A. arkadaş da ilk günden itibaren olaya bu mantıkla yaklaşmış, bu çarpıtmalarla eleştirilerimizi bastırmaya çalışmıştır. Bu mantıkla sonuna kadar gidebilir, kendi bileceği iş. Ancak bunun sonuçlarına da katlanmak zorundadır. Hareketi, güvenliğini ve geleceğini bir tarafa, A. arkadaşın yaptıklarını ve yapmak istediklerini, mantığını da bir tarafa koymaya başladığımız ve sorunu bu boyuta indirgediğimiz noktada, bizim de söyleyecek çok şeyimiz, olacaktır.

Ancak biz sonuna kadar Devrimci Sol kadrolarını devreden çıkarmamaya kararlıyız ve bunda sonuna kadar ısrar edeceğiz. A. arkadaşın daha ilk günden kadroları dışlayarak, sorunların üstünü örterek, demagoji ve spekülasyonla bu müdahalemizi boğmaya kalkması ve hala bu yöntemi uygulamak için açık kapı araması en başta hareketin bugününe ve geleceğine, güvenilirliğine ve umut olma misyonuna yarar verecektir. A. arkadaş bu fırsatı vermemek için mümkün olan en yüksek duyarlılığı ve olgunluğu göstereceğiz. Bugüne kadar da bunu gösterdik.

Dilegetirdiğimiz sorunlar ve yaşadıklarımız, içinde bulunduğumuz olumsuzluklar ve bunların nedenleri “Düşman ve opportunizm de bunları söylüyor.” diye bir kenara atılmaz. Kaldı ki, düşman ve opportunizmin söylediklerinin maddi-ideolojik temeli ile bizim söylediğimiz, konuların maddi-ideolojik temelleri tamamen farklıdır. Bizim söylediklerimiz esas olarak sorunun siyasi-ideolojik, devrimci ahlak ve sorumlulukla ilgili olgulardır. A. arkadaş “Düşman ve opportunizm de söylüyor.” diyerek spekülatif kampanyalar yürüteceğine, bu söylediklerimizin ideolojik-siyasi cevaplarını verebilmeli, örgütsel sorumluluğunu ortaya koymalıdır.

Söylenenlerde yapılan çarpıtmaların ikinci yönü ise, örgütsel işleyiş ve partileşme sürecinin ilkeleriyle ilgilidir. A. arkadaş öyle bir partileşme süreci manzarası çizmektedir ki, bu süreçte tek bir irade ve tek bir karar mekanizması vardır. Her şey itirazsız ve tartışmasız bu irade ve karar mekanizmasına tabi olmalıdır. Bizim partileşme süreci anlayışımız bu değildir. Bu A. arkadaş tarafından çarpıtılmış ve kendi konumunu meşrulaştırma amacıyla her fırsatta ileri sürdüğü bir anlayıştır.

Partileşme süreci merkezi organizasyonunun iradesinin belirleyici olması ve kurulan örgütsel işleyiş içinde son tahlilde merkezi organizasyonun kararlarının belirleyici olması doğrudur ve buna kimsenin itirazı yoktur, bugüne kadar da olmamıştır. Tartışmamız ve eleştirilerimizin ortaya çıktığı yer bu merkezi organizasyonun kuruluş ve çalışma ilkelerinin ne olduğudur. Bu konuda hangi ilke ve kurallara göre bir işleyiş oturtulmuştur? Hareket önderliği bu merkezi organizasyon ile nerelerde aynı anlamdadır, nerelerde ayrı anlamdadır? Bütün bunlarda bir açıklık yoktur, var olan hareket önderliğinin belirleyiciliğidir. MK ismi ise eleştirilerimiz üzerine A. arkadaşın diline doladığı bir kavramdır. A. arkadaş

ve literatürüne yabancıdır.

Merkezi organizasyonun ne olduğu, hangi ilke ve kurallara göre çalıştığı bizim bütün yazılarımızda (Tasfiyecilik ve Devrimci Çizgi'den savunmaya ve kısmen de Yolun Neresindeyiz'e kadar) vardır. Belirleyici olan ortak irade, kadroların katılımı, kolektif işleyiş ve karar mekanizmalarıdır. Biz Tasfiyecilik ve Devrimci Çizgi'de de bunu savunduk. Savunmada da bu işleyişi siyasi-ideolojik yönleriyle açtık. A. arkadaşın kolektivizmi ise alt mekanizmalara yüklenen bir kolektivizmdir, katılımcılık, ikna vb. önemli ilkeler sıradan kadro ve yöneticiler için geçerlidir, birimlerde, alan komitelerinde geçerlidir. (Bunların denetlenmesi ayrı bir olgudur.) Merkezi organizasyonun ise ne olduğu belli değildir. Buna ilişkin ne bir düzenleme, ne bir ilke, ne de bir kural vardır. Verilen görünüm ise bu organizasyonun bir merkez komite olarak biçimlendiğidir, kendine özgü çalışma ve karar alma ilkelerini sahip olduğudur. Evet, kadrolarda ve taraftarlarda oluşturulan imaj budur. Peki, gerçekte böyle midir? Hayır, böyle olmadığını belli düzeyde bütün insanlarımız bilir. Merkezi organizasyon da, merkez komite de tek başına A. arkadaştır. Kimsenin kalıtımına, görüşüne ve ikna edilmesine ihtiyacı yoktur. Çünkü bu işleri bir tek kendisi bilmektedir. Kendi dışındakilerin bildiği bir şey yoktur. Daha dün dernekten çıkmışlardır, örgüt nedir bilmezler ve asıl önemlisi de “kimin ne yapacağı belli olmaz.”... Bu nedenledir ki, A. arkadaş hiçbir koşulda kimseyi resmi bir nitelikte (MK üyesi vb.) yönetici görevlere “atamamıştır”. Kendisinin de söylediği gibi, bu süreçte hareket önderliği belirleyicidir...

Ve tüm bunların üzerine bir de çarpıtılmış bir seçim-atama ikilemini koyunca, A. arkadaşın mantığı gedik vermez bir şekilde inşa edilmiş oluyor. (Tabii bu mantık bir de hepsi şehit olan, tanıklık edemeyecek yoldaşlarımızdan birkaçının merkez komite üyesi olduğunun iddia edilmesiyle destekleniyor.) A. arkadaşın göre, partileşme sürecinde kadro istihdamı (ki burada esas olarak MK üyeliği başta olmak üzere bir kısım yöneticilerin istihdamı kastediliyor) ya seçimle ya da atamayla olacaktır. Bizim seçim yöntemini benimsemediğimiz herkesçe biliniyor ve kabul ediliyor. O halde atama yöntemiyle yapacağız. Peki, atamayı kim yapacak? Merkezi organizasyon. Merkezi organizasyon kim? Kendisi... Hepsi bu kadar...

Seçimi savunan birinin olduğunu sanmıyoruz ama atama yöntemini de hiç kimsenin A. arkadaşın sunduğu ve uyguladığı biçimiyle keyfi ve karikatürize bir şekilde kavradığına inanmıyoruz. Önce birkaç soru sormak gerekiyor. Madem atama ile oluyordu ve bu atamayı MK yapıyordu, neden firar sonrası atamayla değil de, kadroların onayı yoluyla hareket yönetiminde görev alındı? MK ile ne gibi sorunlar çıktı ki, bu yola başvurmak zorunlu oldu? “Öyle yapılması gerekiyordu çünkü saldırılarla yıpratılmaya çalışılmıştım.” deniliyorsa o zaman MK üyeliği için öngörülen tüm kadro ve yöneticilerimiz için oy mekanizması işlemelidir. Keza Sinan da epey, yıpratılmıştı. Sinan neden bu yola başvurmadı? Yoksa Sinan, MK üyesi falan olmadığı için mi buna gerek görülmedi? Keza Sabo

yoldaşın özgeçmişinde 1983 başlarında merkez komitesine seçildi deniliyor. Bu nasıl bir seçimdi? Bizim kabul ettiğimiz bir seçim türü mü var? Varsa nasıl oluyor ve Sabo'yu merkez komite üyeliğine kimler seçti?

Sorunun A. arkadaşın nazarda atama, seçim veya onayla olması açılarından bir farklılık taşımadığını biliyoruz. Onun için önemli olan o an savunduklarına, taktiğine uygun olması, istediği sonuç ve etkiyi vermesidir. A. arkadaşın bu ilkesiz, pragmatist kavrayış ve uygulamalarını şimdilik bir kenara bırakıp atama yönteminden ne anlaşılması gerektiğini açmaya çalışalım. Devrimci bir örgütlenmede atama, birinin uygun görmesi ve tamam sensin diye emir buyurması anlamını taşımaz, bizim verdiğimiz anlam, örgüt iradesinin yoğunlaştığı noktada tercihlerin yapılmasıdır. Bu tercih ise, örgüt iradesinin yoğunlaştığı, tüm kadroların kolektivizm ve katılımçılık ilkeleri ışığında eleştiri ve özeleştirileriyle iradelerini merkezileştirdiği merkez komitesi kendi çalışma ve karar alma ilkelerine göre yapacaktır. Merkez komitenin olmadığı dönemde ise, bu atamanın tek bir kişinin iradesine bağlanmasının ne ilke ve kurallarımız içinde, ne de M-L örgüt işleyişinde yeri vardır. Bu noktada örgütün en ileri kadrolarının iradeleri ve tercihleri önemlidir. Bu savunduklarımıza bakıyoruz ve dönüp bir de A. arkadaşın belirlediği süreçlere bakıyoruz MK diye bir işleyiş hiçbir zaman olmamış ve A. arkadaşın şehit düşen yoldaşlarımız içinden birkaçını sonradan MK ilan ediyor, sonra da bunu kanıt olarak bize karşı kullanmaya başlıyor. Peki, bunlar nasıl MK üyesi oldu denilince de “ben atadım” biçiminde çok kolay bir cevap verebiliyor. Biz yine de A. Arkadaşın MK vardır dediği dönemlere biraz daha yakından bakalım.

“Hareketi yönettiğim tüm süreçler örgütlüdür.” diyen A. arkadaş önce 1978-80 dönemi MK'sının olduğunu söylüyor. “Faaliyetleri ve işlerliği belgelerle açıktır.” diye de vurguluyor. Bu dönemin faaliyetleri ve işlerliğinin ne olduğunu biz de biliyoruz. A. arkadaşın boşuna olmayan bir şeyleri varmış gibi göstermeye kalkmasın. Gerekirse konuyu daha geniş ve ayrıntılı açabiliriz. Belgelerle ne kastediliyor bilemiyoruz ama kastedilen iddianamelerde yer alan ve ayrılık dönemine ait ilk belgelerse, orada yer alan insanların birçoğu daha o süreçte kopmuşlardır. Kalanların MK olup olmadıkları, bu fonksiyona ne derece sahip olduklarını ise A. arkadaşın dilinden ‘89 tanışmalarına değindiğimiz bölümde aktarmıştık.

Söz konusu ifadelerde “Bütün kararları ben aldım, MK denilenler göstermelikti ve bu durum daha uzun süre devam edecektir.” diyen A. arkadaşın bugün birdenbire MK savunucusu görünmesi ne anlama geliyor? Neden her sözünü MK ile başlatıp “Beraber karar aldık, ortak kararımızdır.” diye bitiriyor acaba? Uzun sürecek denilen bu “ben karar aldım” süreci bitti mi yoksa? Bitmediyse bunu ne diye adlandıracağız? Neden ‘89’daki gibi yine “Ben karar aldım. N.’nin de, Sinan ve Sabo’nun da bir etkisi yoktu, bunu istediğiniz gibi adlandırın.” denilmiyor? Fakat Yolun Neresindeyiz ve Faaliyet Raporu’nda N.’nin ne derece yaramaz bir adam olduğu, hareketi batırmak üzere olduğu, kendisinin müdahale ederek hareketi

kurtardığını yine savunuyor. N.'nin adlandırılması da o zaman MK falan değil, eski kültürün temsilcisi olan yöneticilerin biri. Ama bu A. arkadaşın mantığıdır. Ne zaman işine hangisi geliyorsa onu söyler. Bu yüzden fazla üzerinde durmuyoruz. Devam edelim.

1990 ortaları ile 12 Temmuz 1991'e kadar N. ile kendisinin MK olduğunu iddia eden A. arkadaşına birkaç sorumuz olacak. Birincisi; '90 ortalarında hareket MK'sız mıydı? "Özeleştir-i-onay" yazısının dağıtılmasına onay veren MK'ya ne oldu? Kaç kişiydiler, nasıl karar alıyorlardı, bu yazıyı nasıl onayladılar? Oy birliğiyle mi, oy çokluğuyla mı? '90 ortalarında oluşan MK neden iki kişiydi, harekette başka adam mı yoktu? Keza özgeçmişinde 1983 başlarında MK'ya seçildiği söylenen Sabo neden yoktu? Önceki MK'da var mıydı? Yoksa ne zaman ve neden MK üyeliğinden alındı? Varsa neden N. ve seninle birlikte MK olmadı? Bu sorular daha da çoğaltılabilir. Ama burada N. ile ilgili birkaç noktayı daha aydınlatmak gerekiyor. N. MK üyesi ise, neden onun şehit düştüğü tarihe kadar (hatta daha sonrasında da) hemen tüm yazılarda önderlik ve yöneticiler diye bir ayırım koyuluyor? Bu ayırım neden MK ve yöneticiler biçiminde olmuyor? MK yazılı imzalar kimin tarafından yazılıyor, kimin onayıyla yayınlanıyordu? Hiçbir yazı okumaz, yazmaz diye ölümünden sonra bile aleyhinde konuştuğun N.'nin bu yazılara, imzalara katkısı ne oluyordu? Daha doğrusu, haberi oluyor muydu? Ve en önemlisi de, N.'nin MK. üyesi olduğunu kanıtlayan bir belge, düzenleme vb. doküman var mıdır? Daha doğrusu, hiç olmuş mudur? Bunların hiçbiri yoktu ve A. arkadaş da bunu çok iyi biliyor. Ama yine de tersi kanıtlanamaz diye iddia ediyor.

A. arkadaşın sürece müdahalesi ile birlikte N.'nin sorumlulukları da giderek yönetici konumuyla uyumsuz hale getirilmiştir. Hatta N. bu süreçte günlük pratiğin peşinde koşturana bir militan durumuna düşürülmeye çalışmıştır. 12 Temmuz sonrası çıkarılan yazılardan da anlaşılacağı gibi. N. de cezalandırılmak ve sürecin dışına itilmek üzeredir. Ama 12 Temmuz bunlara gerek bırakmamıştır ve A. arkadaş hiçbir şey olmamışçasına N.'yi MK ilan etmiştir. Öyle de yapması gerekiyordu çünkü N.'nin bile MK olarak çalışmadığı bir harekette, MK var mı yok mu kuşkuları doğal olarak gündeme gelecektir. Bunu yapmak zorundaydı.

A. arkadaş şehitlerimizi MK ilan etmeye devam ediyor ve bu kez de 12 Temmuz'dan 17 Nisan'a kadar Sabo ve Sinan'ın MK'ya alındığını söylüyor. Bunun için de MK onaylı harcamalardan (Bunda harcamaları meşrulaştırma, denetim vardı imajını yaratma da amaçlanıyor tabi.), MK onaylı yurtdışına çıkma kararlarından söz ediyor. Biz de şunu iddia ediyoruz. Ne Sinan, ne de Sabo MK üyesi değildi. Çünkü ortada MK diye bir kurum yoktu, buna ilişkin resmi bir düzenleme yoktu ve hiç olmadı. Biz yine de bunları bir kenara bırakalım ve şu sorunun cevabını arayalım: Sabo ve Sinan nasıl MK üyesi oldular? Sabo'nun 1983 başlarında seçildiği MK'dan alınmasının gerekçesi neydi ve ne zaman alındı, alındıktan sonra ne iş yaptı? 12 Temmuz sonrası MK'ya yeniden nasıl seçildi

veya atandı? Bu atamayı veya seçimi A. arkadaşın kendisinden başka biri yapmış olamaz. (MK olduğunu var sayarak konuşuyoruz.) Çünkü 12 Temmuz sonrası MK'nın yenilendiğine ilişkin hiçbir kadroya bilgi verilmemiştir. Sinan için de aynı durum söz konusudur. Ve kendisinin de ifade ettiği gibi, bu durum “fili olarak” oluşmuştur, ortada resmi bir karar veya oluşum yoktur. Hele hele cezaevinden itibaren A. arkadaşın politika ve uygulamalarına, pragmatizmine, ilkesiz, kuralsız yönetim ve istihdam politikalarına karşı çıkan Sinan gibi bir arkadaşı A. arkadaşın MK diye konumlandırması eşyanın tabiatına aykırıdır. Sinan'ın durumu A. arkadaşın bugün de inkar etmediği “bazen pragmatist davranabilir” diye tanımladığı tavrının ürünüdür. Harekette bu işi yapabilecek birine ihtiyaç vardır ve bu niteliklere en yakın insan Sinan'dır. Diğer yandan, bir Özeleştirisi de vardır ve yarın kalkıp da yeni şeylerle karşısına dikilemez durumdadır. Sabo'nun da Sinan'ı yakından denetlemesiyle herhangi bir sorun çıkmazdı. Ancak parti meselesinde ilk anda bir tavır belirtmeyip “Görüşlerimi daha sonra yazılı olarak bildireceğim.” demesi A. arkadaşın kafasında kuşklar uyandırmış ve o sırada yanında olan bizlere bu kuşkusunu aktarmıştır. Burada arkadaşların MK'ya layık olup olmadıklarını (ki bize göre de layıktırlar) tartışmıyoruz. Sorun onların olmayan bir kurumda gösterilmeleridir. Ama A. arkadaş onları şehit olmalarının ardından MK ilan etmiştir. Sabo'nun MK ilan edilmesi kendisi için de oldukça yararlıydı. Sinan'ın MK olması ise hem kendi insanlarımızın düşüncesine tekabül ediyordu, hem de Sinan ile arasındaki çelişkilerin giderildiğini, söylentilerin doğru olmadığını kanıtlayacaktı.

A. arkadaş baştan aşağı “darbeciler”, “kariyerizm tutkusu”, “lider olma sevdası” nitelendirmeleriyle belirlenen saldırılarında Ortadoğu'daki arkadaşın da şimdiye kadar bir türlü MK olamayışını keşfetmiş görünüyor. Bir kez daha vurguluyoruz; sorun birilerinin MK olup olmayışı veya Niyazi'nin nasıl MK. işlevine sahip olduğu, Sinan'ın nasıl MK gösterildiği, Sabo'nun nasıl MK'ya seçildiği değildir. Sorun MK işleyişinde, öncülüğünde, üretkenliğinde, güvencesinde bir örgüt yerine, A. arkadaşın, MK işleyişini bilinçli bir şekilde hayata geçirmeyişi gerçeğidir. İsteddiği, işletmeye çalıştığı kendi denetim ve tasarrufunda, sadece dediklerini uygulayan, başka hakları olmayan yöneticilerin varlığı ve işleyişidir. Aynı işleyiş ve pragmatizm Ortadoğu'daki arkadaş için de geçerlidir. Aksi takdirde, şu soruları cevaplandırmak yine kendisine düşmektedir. 1989 tartışmalarından sonra Sinan'a ceza verilmiştir. Diğer arkadaşın ise görevleri sınırlandırılmıştır (kendi ifadelerine göre). Ama cezaevi işleyişinde kendisinden sonraki görevleri de bu arkadaş sürdürmektedir. Ki firar sonrası cezaevindeki işleyiş ve komiteyi kendisiyle konuşmaya bağlı olarak sözkonusu arkadaş gitmeden önce düzenlemiştir. Dışarıdaki süreçte, gerek Ortadoğu'ya gönderilirken, gerekse bugüne kadar, bırakalım ceza vs. gibi bir durumu, süreçle ilgili ciddi hiçbir eleştiri olmamıştır.

Sinan yoldaşın MK üyeliği, Sabo yoldaşın '89 sonlarında herhangi bir alan vs.

görevi olmadan nasıl kendisinde saklıysa, arkadaşın da bir türlü MK olamayışının cevabı kendisinde saklıdır. Açıklama ne olursa olsun, gerçek olan, olmayan MK içinde sürecin ihtiyaçlarına göre, çevresindekilerin A. arkadaş ile ilişkisidir, paylaşımıdır. Bu paylaşımında kimse dün özel olarak belge, tüzük, hukuk dayatması yapmaya ihtiyaç duymamıştır ama bu süreçte kendisiyle aşağıdaki paylaşımlar olmuştur ve kendi ifadelerini unutmaması mümkün değildir.

“...Mevcut örgütlenmelerde insanların ne tür performans göstereceklerini az da olsa görmek ve bunların en iyilerinden iç komite ama bir de dış komite kurmak, iç komite dış komiteye bağlı çalışmalı... Yani dışarıda esas olanı, içeride ise uygulayanı gibi. Bunların toplamı da genel komite olabilir. Bence böyle olabilir. Aşgari de bir tüzüğü olabilir...”

Evet, tüm bunlar 1990 başlarından itibaren gündemde olan konulardır.

17 Nisan sonrası ise, A. arkadaş “MK oluşturamadık çünkü bu arkadaşlarla bir süreç yaşamamız gerekiyordu, neyi yapıp yapamayacaklarını görmemiz gerekiyordu.” diyor. Nisan sonrası ülkede konumlandırılan ikinci arkadaşı “Birlikte karar verip gönderdik.” ifadesinin açıklamasını yine kendisine bırakırken, başka bir noktaya daha parmak basmak istiyoruz. Eğer bu arkadaşlardan biri (ülkede bulunan) bu süreçte şehit düşseydi, kesinlikle A. arkadaş tarafından MK ilan edilecekti. Garip ve acı ama bu arkadaşlar bugün yaşadıkları için A. arkadaş onları MK ilan edemiyor. Ortadoğu’daki arkadaş da kendisine baş kaldırdığı için MK ilan edebilecek başka kimse kalmıyor.

Sonuç olarak; bu harekette A. arkadaşın belirleyici olduğu dönemlerin hiçbirinde bir MK işleyişi olmamıştır. Bilinçli olarak A. arkadaş tarafından engellenmiş, MK yerine “hareket önderliği” dayatılmıştır. Var olan MK’lar da çeşitli gerekçelerle dağıtılmıştır. Ve bugün A. arkadaşın sadece şehitlerimizi MK ilan etmesi de bu gerçeği değiştirmiyor, tam tersine, A. arkadaşın örgüt içi politikaları konusundaki düşünce ve görüşlerimizi destekliyor.

A. arkadaşın bugün savunmalarından biri de “önderlik” kavramını sadece son iki yıldır değil, yıllardır kullandığımız şeklindedir.

Herhangi bir konuda görüş belirtmeden önce, bu konuda daha önce ne denildiğinin ve bu denilenlerin kimlerle, kimlere karşı ne zaman ve nasıl denildiğinin düşünülmesi gerekir. Eğer bunlar düşünülmeden “Ben dersem herkes inanır.” gibisinden bir kolaycılığa ve kendini bir yerlere yerleştirme güdüsüne teslim olunursa, sonuç hiç de istenildiği gibi olmaz. Tarihe ve mücadeleye, ideolojik-siyasi çizgiye ters düşmek kaçınılmaz olur. A. arkadaş da burada hiç önünü ardını düşünmeden “Biz hareket önderliği kavramını yıllardır kullanıyoruz.” diyor. Bu konuya hiç değinmiyoruz. Acaba gerçekten biz bu kavramı kullanıyor muyuz sorusunun cevabını vermeden önce, önderliğe nasıl baktığımızı belgelerle ortaya koymak gerekiyor. Fazla uzakta değil, ‘86 sonlarında cezaevinde yazılan ve 1988 Şubat’ında basılan Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm Mücadelesinde Gençlik

kitabının 106. sayfasında şunları demişiz:

“Bir toplumsal harekette önderliğin önemi büyüktür. Ancak önderliği kişilerle özdeşleştirmemek gerekir. Önderlik ideolojik-siyasi çizgi ile pratik inisiyatifin bütünüdür. Kişilerin önderlik mekanizmasında yer alışları bu bütünlüğe uyum sağlayacak bir yapıda olmasıyla mümkündür. Kişiler bu anlamda geçicidir; yoklukları, eksiklikleri belirli bir dönem zaaf yaratsa da yerleri doldurulur ve önderlikteki zaaf lar giderilir.”

Önderliğin böylesine mekanizma olarak tanımlandığı ve kişisel önderliğin tali olduğunun özellikle vurgulandığı bir anlayışa sahip olan örgütlenmede, yıllardır kullanıldığı iddia edilen “hareket önderliği” kavramı nerede vardır? İki yıla kadar bizim hiçbir yayınıımızda, yazımızda A. arkadaşın söylediği anlamda bir önderlik kullanımı yoktur. Olması da mümkün değildir. Çünkü ideolojik-siyasi anlayışımız, örgüte ve önderliğe bakışımız böyle bir kavramın literatürümüze yerleşmesine izin verecek durumda değildir. Kullanılan kavramlar şunlardır: Devrimci Sol, hareketimiz, Devrimci Hareket, merkezi organizasyon, merkez komite vb. Bir de cezaevi koşullarının sonucu olarak “önder yoldaşlar” kavramı vardır. Bunlar dışında, A. arkadaşın iddia ettiği gibi, “Devrimci Sol önderi”, “hareket önderliği” gibi kavramlar bizim literatürümüzde iki yıl öncesine kadar yer bulamamıştır. Bu yeri A. arkadaş açmıştır. İki yıldır hemen her yazıda vurgulanan “önderlik” “önderliğin dayatmaları”, “önderliğin müdahaleleri”, önderliğin kuşatılmışlığı.” vb. ile başlamış, kadrolar alıştırıldıkça da, önderlik kişide simgeleştirilip slogan atılmasına, attırılmasına kadar varmıştır.

Burada bir noktanın altını bir kez daha çizelim. Toplumsal bir mücadelede, tarihi, siyasi öngörüsüyle, kadro politikalarıyla, tutarlı yönlendirmesi ile, örgüte, kadrolara, kitlelere mal olmuş, simgeleşmiş karizmatik önderlik olgusuna karşı çıkan bir anlayışta olmadığımız açık. Sorun, gerçeklerle bağdaşmayan bir olguda, gerçeklerin üstünü örterek bir yere gidemeyeceğimiz sorumluluğu ve duyarlılığını gösterebilmektir.

Eğer bugün kitleler ve sol kamuoyu bizi Devrimci Sol olarak biliyorsa, A. arkadaşın hareketi olarak bilmiyorsa ve de Devrimci Sol ismi bilinçlere yerleşmişse, bizim birilerini henüz sahip olmadığı nitelikleriyle öne çıkarmaya ihtiyacımız yoktur. Bu hareketimize yarar değil, zarar getirir. Dahası, geleceğimizi, sosyalist toplumumuzu ipotek altına alır. Bugün A. arkadaşın iddia ettiği gibi Devrimci Sol’un kendi ismiyle özdeşleşmiş bir anılmışlığı yoktur ve biz de hiçbir zaman Devrimci Sol yerine A. arkadaşı lanse etmeye çalışmadık, kitleler örgüt isminin ardından gelmezler demedik. Tam tersine, Devrimci Sol ismini inanırlılık ve güvenilirlik simgesi olarak kitlelerin kafasına kazıdık. Kitleler önce A. arkadaşı değil, Devrimci Sol’u tanır ve güvenir, biz de hep bunun için çalıştık. Düşmanın ve oportünizmin A. arkadaşı öne çıkarmaları veya öyle tanıtmaya çalışmaları ise A. arkadaşın zayıflıklarını, zaaf larını öne çıkarma ve Devrimci Sol’u onun aracılığıyla

yıpratma amaçlıdır. Bunları da görmezden gelemeyiz.

Tek adamla sağlıklı bir devrim göstermek zordur. Çünkü devrim ekip işidir, örgüt işidir. Yeni bir toplumu kurma mücadelesi de bu ekipten, örgütten ayrı düşünülemez. Kaldı ki, dünya tarihinde iz bırakmış devrimlere bakalım, hiçbirinde tek adam yoktur. Öne çıkan isimler vardır. Ancak bunlar A. arkadaşın istediği gibi, bunu özel politikalarla, taktiklerle yapmamışlardır. Mücadeleleriyle, kişilikleriyle, cesaret ve kararlılıklarıyla, sabırlarıyla doğal olarak ön plana çıkmış ve kitlelerce benimsenmişlerdir. Hiçbiri de, “Yalnız ben tanınayım, benim şahsımda yüceltme politikaları izlensin.” dememiştir. Bir Lenin kitlelerce tanınırken, belki de ondan daha fazla Troçki tanınıyordu, Stalin tanınıyordu, Bolşevik Parti'nin diğer merkez komite üyeleri tanınıyordu. Keza bir Küba'da Che'nin popülaritesi her zaman Castro'dan fazla olmuştur ama Castro'nun önderliğine bir hanel gelmemiştir ve Castro da bunu dert edinmemiştir. Keza Küba gerilla savaşının komutanları da en az Castro kadar tanınmış ve kitleleri etkileyen insanlardır. Castro'nun bugünkü durumu örnek verilmek isteniyorsa, Castro bunu bilinçli politikalarla yapmadığı gibi, yıkmak, yerine örgütü geçirmek için tam tersi yönde özel politikalar oluşturmuştur. Kendine bağlılığı değil, örgütün, partinin inisiyatif ve etkisini güçlendirmeye çalışmıştır. Hiçbir devrim önderi de A. arkadaşın bu savunduklarını böylesine teorize etmemiştir. Ama A. arkadaş gibi düşünenler ve uygulayanlar yok mudur? Vardır elbette. Örneğin, Kürt halkının geri-feodal kültürünü kendi konumuna zemin olarak kullanmak isteyenler vardır birçok sömürge ve yeni-sömürge ülkede örgüt işleyişi yerine kişiye bağlı, kişinin etrafında biçimlenen örgütlenmeler kurmaya çalışanlar vardır. İşte A. arkadaş bunlardan ders çıkarmıştır. Onların geri kültüründen ve M-L örgüt işleyişi dışındaki anlayışlarından etkilenmiştir. Küçük burjuvazinin örgütsel işleyiş ve denetimden kaçan, kişilere dayanan örgütsel anlayışını benimsemiştir.

“Darbeciler ne istiyor, hiç isim olmasın mı, önderlik olmasın mı?” diye soruyor A. arkadaş. Yukarıda izah etmeye çalıştığımız çarpık anlayışın sonucu olarak gündeme gelen bu sorma cevabımız, şudur: Önce bir önderlik mekanizması olmalıdır. Bu oluşmadan, bunun yolunu kapatan birinin, bu yolu ebediyen kapatacak şekilde politikalar oluşturmasına izin veremeyiz. Bu bizim anlayışımız değildir isim olmayacak mıdır sorusuna cevabımız ise ideolojik-siyasi tezlerimizle açıktır. Elbette ki belirli bir aşamadan sonra birtakım isimler kendi doğallığıyla ister istemez öne çıkacaktır. Bizim sorunumuz bunu zorlamak değil, ortaya çıktığında çarpık gelişmesini engelleyecek önlemler almaktır.

BİRKAÇ ÇARPITMA VE SONUÇ...

Yazımızın başında da ifade ettiğimiz gibi, tartışmanın neye hizmet edeceğine her zaman olduğu gibi dikkat edeceğiz. Biz hareketimizi her zamankinden daha fazla yakıp kavuran gerçeklere neşter vuruyoruz. Soyut tartışmalar, iddialar, suçlamalarla bir yere varılmayacağı çok açıktır. Ne olursa olsun, bu tartışmanın örgütsel olgunluğumuz, hareket sorumluluğumuzun bilincinde ve bir ayrılığa neden vermeden mücadeleyle atbaşı sürdürüp sonuçlandıracağız. Bu noktada A. arkadaşın son, süreçte giderek artırdığı saldırı, polemik, spekülasyonları karşısında aynı tavra, aynı üsluba düşmemeye özel olarak dikkat edeceğiz. Özellikle kişisel saldırıları ayrıca ele alacağımız için, burada kadroların kafasına takılabilecek bazı ayrıntılara değinmek zorunluluğundan da kaçamadığımız noktalarda, arkadaşların anlayışla ve sabırla yaklaşmalarını bekliyoruz. A. arkadaşın aklına gelen her konuda somut bir delilden, tanıktan, mantık tutarlılığından yoksun, sadece “Ben söylüyorum, ciddiye alınmalıdır.” türünden iddiaları karşısında bazı noktalara açıklık getirmemiz gerekiyor.

A. arkadaşın spekülasyonla boğmaya çalıştığı konulardan biri, kadrolara güvensiz ve pragmatizm yönündeki eleştirilerimizdir. A. arkadaş bunun nasıl olduğunu iddia ederek sorunu geçiştirmeye çalışıyor ve bunu da genel geçer teorilerle izah etmeye koyuluyor. İşte eski kadroların güvenilmezliğinin psikolojik temelleri, yeni kadroların güvenilmezliğinin kültürel temelleri adına birçok şey söyleniyor. Biz belirli bir psikolojiyi aşmış, bir kültürel yapılanmanın etkisinden belirli ölçülerde kurtulmuş ve adına kadro denilen unsurlardan söz ediyoruz. O ise, sorunu genelleştirip işin içinden çıkmaya kalkıyor. Biz kadrolardan söz ediyoruz. A arkadaş bize sıradan insanı anlatıyor. Bizim sözünü ettiğimiz insanlar kadro diye konumlandırılmış, yani belirli yetenekleri, düzeyleri görülmüş ve ona göre istihdam edilmiş insanlardır. O ise sonuçtan yola çıkıp “Ne yapayım, işte insanların yapısı bu, yapmıyorlar, düzelmiyorlar.” vb. diyor.

Kadrolar küçük burjuva, kadrolar zaafı, kadrolar yaşamayı seviyor vb.; bunlarla her şey açıklanıyor mu? Bunlarla konumlandırmalar, görevlendirmeler, cezalandırmalar açıklanıyor mu? Hayır, bunların hiçbiri söylenenlerle açıklanmıyor. Sanki biz kadrolar pohpohlansın, okşansın diyormuşuz gibi, ihanet, hainlik, kaçış meşru görülsün diyormuşuz gibi, tezler geliştirilmeye ve bunun üzerine teori kurulmaya çalışılıyor. Devrimci Sol'u oluşturan kadroların nereden geldiklerini, ne yapmak istediklerini, zaaflarını, eksikliklerini biz de biliyoruz ve kadrolar kendileri de biliyorlar. Ama kadro politikasının olumsuzluklar veri alınarak oluşturulması ve herkese ihanet, kaçış potansiyeli olarak bakılması hangi anlayışın ürünüdür? (Kadro politikası her şeyden önce eğitim, güven ve inisiyatif üzerine oturmaldır. Kadrolarda psikolojik veya toplumsal-kültürel yapının olumsuz etkilenmeleri ancak ve ancak bunlarla giderilebilir. Son iki yılda yığınla kadro şu veya bu sebeplerle mücadele dışında kaldı. Kimi ağlayarak, kimi güle oynayarak gittiler. Ve biz hepsini korku ile düzen özlemleri ile açıkladık. Bunların gitmesinde bizim eğitim, istihdam, güven politikalarımızın hiç mi rolü yoktu? A. arkadaşla kalırsa yoktu, kendisi hep doğruyu yapmıştı. Ve bugün karşımıza yeni bir teoriyle çıkıyor. Bu, yabancı olmadığımız, cezaevi yıllarından tanıdığımız ve mücadele ettiğimiz bir teoridir. Turan İtil'in adıyla anılan bir teoridir bu. "40 yaşından sonra kimse terörist olmaz." diyordu burjuvazi ve bunu bugün A. arkadaş rahatlıkla, silahlı mücadele veren tüm hareketlerde 40 yaşın üzerinde insan bulunmadığı, oligarşinin sözcüleri dahi bunu tespit etmişken "darbeciler" neyin sıkıntılarını çekiyor gibisinden teorik tespitler yapabiliyor.

Bizleri burjuvazinin yalan ve demagojilerini savunmakla suçlayan A. arkadaşın burjuva psikiyatristlerin, CIA teorilerinin savunulmasıyla ne denli kendini bağdaştırabildiğini kendi takdirine bırakıyoruz. Onca devrim deneyi dururken ve her yaştan yığınla insan dünyanın her yerinde ulusal ve sosyal kurtuluş savaşlarında silah elde savaşırken, A. arkadaş kalkıp, 40 yaşından sonra silahlı mücadeleye katılan insan çok azdır diyebiliyor. Ve yıllarını devrimci mücadele içinde geçirmiş insanların belli bir yaştan sonra mücadeleyi kendiliğinden (korku, düzen özlemi ve benzeri nedenlerle) bırakabileceğini söylüyor. Bu iddia karşısında söyleyecek söz bulmak zordur.

Tabii bu sözlerdeki çarpıklıklar bu kadar da değil. Öyle şeyler teorileştiriliyor ki, yıllardır oportünizme ve revizyonizme karşı savunduğumuz "tüm ideolojik-siyasi tezler alt üst oluyor. Devrimciliğin ölme-öldürme cesaretiyle ölçüldüğü, bunun etrafında şekillendiği nerede görülmüş? Yani biz istihdam politikalarını buna göre mi yapacağız? Ve örgüt denilen olay, sadece silahlı mücadele midir? İstihdam sadece silah kullanıp kullanmamaya mı indirgenecektir? O zaman A. arkadaş da dahil herkes kendi adına ölme ve öldürme cesaretini bir yoklasın bakalım ne çıkacak? Keza A. arkadaş da dahil herkes silah kullanma konularında bir kendini yoklasın bakalım. Ölme-öldürme cesareti diye bir şey varsa, o zaman herkes kaç

kere ölümden döndüğünü, ölümün üzerine gittiğini, keza hayatında kaç kere canlı bir hedefe karşı silah kullandığını düşünsün bakalım. Eminiz ki, o zaman ortada fazla insan kalmayacaktır. Bunlar oportünizmin-revizyonizmin ve oligarşinin bizlere mal etmeye çalıştığı anlayışın ürünüdür.

Kadroların zaafı için bahane aramaya (gençti-yaşlıdı türünden) gerek yok. Buradaki kendi kadro politikamıza bakmalıyız. Kadroların zaafının nasıl ortaya çıktığı ve ne zaman haklarında karar verildiği de ayrıca düşünülmelidir. Bunu da biraz açtığımızda yine A. arkadaşın kaygı ve kurgularıyla aldığı kararları, politikaları karşımıza çıkacaktır.

Diğer yandan, küfür ve hakaret konusuna gelince; A. arkadaş “Küfür ve hakaretin teorik savunusu olmaz.” diyor ama savunuyor, hem de teorileştirerek. “Küfür savunulmaz ama neden küfür edilmiştir, ona bakılmalıdır.” diyor ve hemen arkasından sıralıyor küfüre karşı çok gururlu olan kişi neden küfür edilecek duruma düşmüştür, hatalar karşısında hoşgörülle davranılamamış vs.

İşte küfür ve hakaretin teorik savunulması... Geleneklerimiz vardır, kurallarımız vardır. Suçlar ve cezalar konusunda vardır. Hatada, yanlıta, zaafıta ısrar edenler için konulmuştur, suç işleyenlere uygulanmak için konulmuştur. Uygulamayacak bunları yazıp çizmenin, savunmanın gereği nedir? Herkes birbirine küfür ederek işleri gittiği yere kadar götürür, bunun için bürokrasiye, rapora, eleştiriye, özeleştiriye ne gerek var? Bu kurumları karikatürleştirerek A. arkadaş nereye varmak istiyor? Hata ve zaafı hoş görelim diyen mi var? Elbette şiddetle üzerine gidilecek ve kurallar neyi gerektiriyorsa o yapılacak. Burada küfürün fonksiyonu nedir? A. arkadaşına göre, kadrolara küfür edince daha iyi çalışıyormuş, her hata yapma cezalandırarsak elimizde adam kalmamış!.. Evet, anlayış aynen budur. Ama A. arkadaş bugüne kadar küfürle düzelttiği, saflara kazandığı tek adam gösteremez. Çünkü küfürün eğitici bir yönü yoktur. Çünkü küfürün, hakaretin ahlakımızda yeri yoktur, ideallerimizde, kuracağımız toplumda yeri yoktur. Küfür ve hakaret insanları motive edememenin, kafaları açamamanın, yol ve yöntem gösterememenin sonucudur. Bunun gerekçesi de var. İnsanlarımız hala yeraltının, silahlı mücadelenin, düşmanın ve bizim yapmak istediklerimizin bilincinde değilmiş. Bu bilinci edinememiş insanların yeraltı örgütlenmesinde, silahlı birimlerde, yönetici konumlarda ne işi var? Ve bu insanlar nasıl bir eğitim almışlardır, hangi anlayışla istihdam edilmişlerdir? İnsanları yeteneklerine uymayan, birikiminin yetmediği, dolduramadığı konum ve görevlere atayan anlayış sorgulanmadan, bu insanların burada ne işleri var demeden, neden yapamadıklarını sorgulamadan, bu bilinci verme konusunda bir çabaya girişmeden “yapmıyorlar” deyip küfür etmek neyi çezecektir ve bugüne kadar neyi çözmüştür? Hiçbir şeyi çözmediğini ve giderek moral-hırs kaybına uğrayan bu insanların mücadeleden soğuyup koştuklarını hepimiz biliyoruz.

A. arkadaş her zaman olduğu gibi sorunu kişiselleştirmek ve bu eleştiri ve

suçlamaları getiren bizleri karalayarak, suçlayarak inandırıcılığımızı ortadan kaldırmak istiyor. Bu A. arkadaşın hiçbir zaman vazgeçmediği yöntemi olmuştur. Eleştirilerin karşı eleştiriyile karşılaşması, dahası susturulup cezalandırılması, A. arkadaşın bilinen yöntemidir. Bugün de “Onlar zaten şöyle şöyle adamlardır, söyledikleri ciddiye alınmaz.” havası yaratılmak isleniyor.

Bunun için de “aklına geleni söylüyor; hayatımızın zaafarla dolu olduğu, yeraltı nedir bilmediğimiz ve hiçbir zaman yeraltı örgütlenmelerinde çalışmadığımız, dernekçi olduğumuz, örgüt nedir bilmediğimiz vb. Tüm bunların gerçeklerden ne denli uzak olduğunu kanıtlama diye bir derdimiz yok. Devrimci geçmişlerimiz ve bugün yaptığımız, görevler ortadadır. Bu görevlerin hiçbirine de A. arkadaşın inayetiyle gelmedik.

Biz A. arkadaş gibi dört dörtlük insanlar olduğumuzu söylemiyoruz. Tam tersine, devrimci yaşamımızda, çeşitli hata, eksik ve zaaflarımız olmuştur. Ama tüm bunları pratikte, yaşamda aşmaya çalıştık. Bu yönde samimi çaba içinde olduk. Bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da eksikliklerimiz, zaaflarımız olacaktır ama bunların ilacı içinde bulunduğumuz mücadeledir, örgütlülüktür. Tek çare olarak kendimizi görmüyoruz, ne yaparsak biz yapacağız demiyoruz ve her şeyi biz yaptık da demiyoruz. Bunlar A. arkadaşın diline yakışan şeylerdir ve bunu sürekli yapıyor da.

Dernekçilik, yeraltını bilmeme mi? Bu hareketin ortaya çıkışından itibaren silahlı-gizli örgütlenmelerinde yer almış insanlarız. Devrimciliğimizi bu alanda, eylemlerimiz içinde, çatışmaların ortasında geliştirdik. Yaşamımızın dernekçilik diye adlandırılabilir bir bölümü varsa da dikkate alınmayacak kadar küçük bir bölümdür ve bu konuda kendimizi dernek tartışmalarında tanıtmış insanlar değiliz. Derneklerde, seminerlerde, yönetim hesaplarında ismini duyurup kariyer edinenlerin bizler olmadığı çok iyi biliniyor olsa gerek. Yeraltını raporlardan değil, sokaktan, kitle ve kadro ilişkilerinden tanıyoruz. O yaşamın içinden geldik.

Silahlı örgütlenmelerimizi, eylemlerimizi kitabi, soyut bilgilerle yönlendirmedik, denetlemedik. Aksine, her zaman içinde olduk. Ve şurası da açık ki, bu konuda öğrenecek çok şeyimiz vardır. Ama bunu asıl olarak kitaplardan değil, yaşamdan, ilişkilerden ve mücadeleden öğreneceğiz.

Aslında bunları tartışmak bile gereksiz. Çünkü A. arkadaşın amacı da tartışmayı o platforma kaydırmak. Tamam diyoruz, diyelim ki biz o nitelikte insanlarız. Ama söylediklerimize ne denilecektir? Eğer biz böyle insanlarsak, A. arkadaş gibi pragmatist davranmayı bizlerin örgüte daha fazla zarar vermesini engelleyecek bir irade çıkacaktır. Devrimci Sol kadro ve kitle yapısı olarak bu önderliği yaratma potansiyeline sahiptir. Fakat yine tekrarlıyoruz, bunlar A. arkadaşın suçlarını ört bas edecek midir? Her şeyin üzerini kapatacak mıdır? Bunca operasyonun, onlarca şehidin, yüzlerce kadro kaybının, kitlesel erimenin, keyfilğin, sorumsuzluğun, “Her şeyi ben yaptım.” anlayışının hesabı sorulmayacak mıdır? Bizce önemli

olan budur. Eđer A. arkadaş da hareketi biraz olsun dūřünüyorsa, mūcadeleye ve bu mūcadeleyi omuzlayan, Őehit olup tutsak dūřen kadrolara, taraftarlara azıcık saygı duyuyorsa, suçlamaktan, karalamaktan, bizlerle uğraşmaktan vazgeçip bu soruların cevabının bulunmasına yardımcı olmalıdır, açık olmalıdır, kadrolara özeleştiri vermelidir. Ama bunu yapmıyor çünkü kendini dūřünüyor, çünkü kendini, konumunu korumak için hareketi, kadroları ve geleceğimizi ateşe atmaktan çekinmiyor. Biraz da kendini ateşe yaklaştırsın, süreç ve geldiğimiz aşama bunu dayatıyor. A. arkadaşın spekülasyonlara başvurduğu önemli konulardan biri de parti konusudur. A. arkadaşa göre mūdahalemiz, partiyle ilgili hazırlıkları engellemiş, bu yöndeki çalışmaları baltalamıştır. Gerçekten çok ilginç. Aynı anda 16–17 Nisan operasyonundan sonra MK bile oluşturmadığını ifade eden biri, biraz sonra “Ben parti kuracaktım, onu da engellediniz.” diyebiliyor.

Evet, mūdahalemiz bir Őeyi engellemiştir. O da kendi etrafında Őekillendireceđi ve kağıt üzerinde kalmaya mahkum, hiçbir organı ve kolektif iradesi olmayan bir parti kurulmasını engelledik. Ama Devrimci Sol’un bugüne kadar ifade ettiği ideolojik-siyasi-örgütsel ilkelere uygun bir partiyi oluşturmak için de kadroların kafasını açtık ve bu yönde coşkulu, sūratlı bir gelişmenin içindeyiz. Birilerinin partisinin kurulmasını engelledik. Devrimci Sol’un partisinin önünü açtık. Bu saatten sonra da bu gerçek değiştirilemeyecektir. Unutturulan ilkeleri canlandırdık, kadroları bu yönde dūřünmeye motive ettik. Bizim partimizi yaratacak olan bunlardır.

A. arkadaş ise, Nisan sonrası MK bile oluşturamadığını kabul ettiği koşullarda, parti açıklamasının (Nasıl bir parti olacağına yukarıda değindik.) çelişkisine değinmeden, bize “Madem durum o kadar kötüydü, niçin parti açıklaması yaptınız?” diyor. Bir kere parti konusunda sürecin önüne sūbjektif engeller koyan, parti konusunu bir türlü kendine göre oluşamayan sūbjektif koşullara bağlayan A. arkadaş hangi anlayışla hareket ettiğini yazmıyor. Önceki bölümlerde izah ettik. Biz ise gerek röportajın mūdahale ettiğimiz bölümlerinde, gerekse diğer sayılarda dūřüncelerimizi ifade ettik. Partiyi, hareketimizin önünde sürecin dayattığı, süreci daha sağlıklı bir zeminde aşabileceğimiz bir olgu olarak görüyoruz. Bu anlamda konunun gündeme alınması sūbjektif nedenlerle izah edilecek boyutu aşmıştır. Tam tersine, yapılması gereken, sağlıklı bir mūdahale ile konunun açıklanmasıydı. Ve bu anlayışla hareket ettik diyoruz. Ama A. arkadaşa göre hemen birçok konuda olduğu gibi, parti gibi temel bir sorunun çözümlü ve zamanlaması da kendine uygun sūbjektif koşullarla izah edilebilir olduğundan, anlayış olarak farklı normlarla hareket ettiğimiz ortada.

Üzerinde kafa karışıklığı yaratılmak istenen bir diğer konu da Devrimci Sol dergisidir. A. arkadaşın hazırlıkları daha önce başlayan derginin çıkmış olmasından bu denli rahatsız olmasını anlamak mümkün değil. Olur olmaz yerde derginin ilk sayısının yazılarının kendi döneminde hazırlandığı, röportajın falanca sorularının

cevaplarının kendisine ait olduğu vs. basitliklerine baş vuruyor. Yazıları kimin yazıp yazmadığı üzerinde niçin bu kadar duruluyor? Ama ille de bir cevap aranıyorsa, söz konusu yazıları (hemen her zaman olduğu gibi) kendisinin yazmadığını bilmemesi mümkün değil. Biz “Yazıları sadece biz yazdık, dergiyi biz çıkardık.” demiyoruz. Dergi Devrimci Sol’un dergisidir ve orada yazılanlar Devrimci Sol’un görüşleridir. Bunu A. arkadaşın, bizim veya bir başkasının yapmasının hiç önemi yoktur. Eğer Devrimci Sol dergisi hakkında bir şeyler söylenmek isteniyorsa, üzerinde durulması gereken nokta, Devrimci Sol’un ideolojik-siyasi çizgisine aykırı yöntem ve yanlışlıklar olup olmadığıdır. Zaten böyle bir şey olsaydı, Devrimci Sol kadro ve kitlesinden tepki gelirdi, eleştirilirdi. Aksine, derginin çıkması ve dergideki yazılar tüm Devrimci Sol kadrolarında büyük bir coşku ve moral yaratmıştır. Adeta tek eleştiri A. arkadaştan gelmiştir. O da dediğimiz gibi, “benim” çerçevesinde eleştiriler ve suçlamalardır.

A. arkadaşın bugün eleştirilerimiz ve araştırılıp sonuçlandırılması gerekir dediğimiz bulgularımız karşısında özeleştiri ve sorumluluktan kurtulmak için başvurduğu silah, müdahalemiz süresince hareketi nasıl daha kötü duruma soktuğumuz, yeni kayıplara, boşluklara neden olduğumuz iddiasıdır. Birincisi; biz müdahalemizi eşikteki merkezi tehlikelere karşı sorumlulukla ele aldık ve bu konuda öngörölü davrandığımızın bugün ve yarın çok daha iyi anlaşılacağından eminiz. Suçlamaların tutarlı dayanakları olacaksa, bu konuda bir şeyler söylenmeye çalışılmalıdır. Ve biz bu sürecin sorumlu arkadaşların inisiyatifleri konusunda ve şimdiye kadar süren yöntem ve araçların dışında ele alınmasında müdahaleci olmadık. (Nedenini aşağıda açacağız.) Hemen ilk günlerde gündeme gelen SDB operasyonunun nedenleri üzerinde ciddi bir şekilde durulması gerektiği açıktır. Nedenleri hiçbir zaman falanca insan çözüldü, bir diğeri ihanet etti kolaycılığı ile açıklanamaz. Sorunun nedenlerinin çok daha öncesine dayandığını, köklü sorunlardan kaynaklandığını, yakalanan tüm insanlar, alanın sorumluları ve de kendisi çok iyi biliyor. Bayramoğlu operasyonu sonrası başta kır ekipleri olmak üzere birçok alanla ilişki dahi kurulamamış olduğunu unutup kişisel polemikler yapmak yerine, olumsuzlukların nedenleri üzerine bir “önder” olarak ikna edici tutarlı açıklamalarda bulunulması gerekir.

Üç ay içinde bizim yaptıklarımız ve yapamadıklarımız açıktır. Her şeyden önce, bizim, müdahalemizle kendimizi merkez yerine koymadığımızı, bu konuda ilişkilerin yürütülmesi ve müdahale biçimleri üzerinde ciddi kaygılarımız olsa da, müdahale etmekten kaçındığımızı ilişki yürüttüğümüz arkadaşlar bilirler. Aksine merkezi bürokratik ilişkilerde tedbirler alarak, bürokratik ilişkileri en aza indirecek şekilde alan ve bölge sorumlularının inisiyatiflerini genişleterek alan, bölge ve birim örgütlenmelerinde sürece cevap veren önlemleri almaya çalıştık.

Başta kır ekipleri olmak üzere ilişkileri kopuk bulunan alan, bölge ve kişilere müdahale ettik. Kır ekiplerine kısmi de olsa insan aktardık ve ekiplerin teknik

araç-gereç olarak eksikliklerini tamamladık. Zaten operasyon öncesi aktif olarak faaliyet gösterebilen, sorunları olmayan tek bir ekip kalmamışken, yeni dönemde sürece cevap verecek, seviye ve teknik olarak daha nitel oluşumları büyük ölçüde temellendirdik, hazır hale getirmeye çalıştık.

Diğer yandan, söz konusu süre içinde, hareketimizin şimdiye kadar sahip olabildiğinin üzerinde silah vs. aktarımı gerçekleştirilmiştir. Tüm bunlarla birlikte, kendine yeter hale gelememenin yakıcı sorunlarını yaşayan demokratik alan ve yurtdışında komiteleşmeyi esas alıp daha fazla geciktirmeden gerekli müdahaleler geçici de olsa yapılmıştır. Ayrıca bu süreçte gerek Devrimci Sol dergilerinde, gerekse diğer yayınlarda kadroları yeni sürece motive eden, perspektif sunan yazılara ağırlık verilmiştir. Kendilerine güvenen, yoldaşlık ilişkilerinin, kolektivizmin önemini kavrayan ve bilincinde olan, liberalizm, kariyerizm gibi zaafarla mücadele eden, başarmanın, iyi bir yönetici-komutan-savaşçı olmanın gereklerini sürecin görevleri çerçevesinde içselleştirmiş bir kadro yapılanmasını amaçlayan bu yayınların herhalde mücadelenin geliştirilip güçlendirilmesine hizmet etmediği söylenemez.

Bugün üzerinde durulması gereken sorunlar “Ben yaptım, yapıyordum.” polemikleriyle boğulamayacak kadar önemlidir. Bu gerçek ortada dururken, “Kadrolara hesap verecektik, süreci tahlil edecektik.” deyişlerinin de bir anlamı yoktur. Yine her şey sanki kadroların dışında cereyan ediyormuş gibi, gerçekte ilgisi olmayan açıklamalara sarılmanın bir yararı yoktur. Değerlendirme yapmak için hangi alandan toplu rapor istendi, bu konuda hangi hazırlıklar yapıldı? 16–17 Nisan öncesi konu kısmi olarak gündemdeyken, operasyon sonrası bu konu hiç gündeme gelmemiştir. Çünkü 16–17 Nisan sonrası neyin nasıl açıklanacağı belli değildir.

Operasyon birkaç kurye ile açıklanamazdı ve olumsuzlukları yıkacak birileri henüz ortaya çıkmamıştı. Belki şimdi ele alınabilir, çünkü her şeyin sorumlusu olarak müdahalemiz gösterilebilir. Her şey bizlerin zaaflarıyla, kişilikleriyle açıklanıp olumsuzlukların nedenleri bulunabilir.

Artık gelinen noktada gereksiz ve yararsız polemiklerle daha fazla vakit kaybetme yanlısı değiliz. Polemiklerle üstü kapanacak basit gerçekler olmayan, mücadelenin, örgütlülüğün önündeki ciddi sorunların çözüm yollarını aramalıyız.

Tüm kadrolar, tartışmada hakem olma yerine sorunların asıl sahibi ve çözümleyicileri olma bilinciyle hareket etmelidir. Anlatılan gerçekler karşısında duygusallıkla, biçimsellikle veya oportünizme, oligarşiye koz vereceğiz baskılanmasıyla hareket edemeyiz. Gerçek gücümüz, bizi sarmalayan, elimizi kolumuzu bağlayan olumsuzluklarımızın üzerine korkmadan yürümemizle ortaya çıkacaktır. Oligarşiye, her türlü oportünizme, mücadele kaçkınlarına, kafa bulandırmalara, spekülasyonlara izin vermeyeceğimizi, bu konuda kural hatasına dahi müsaade etmeyeceğimizi unutmamalıyız. Biz bir geleneğin temsilcisiyiz. Her olumsuzluktan kendimizi yenileyerek çıkma başarısını örgüt olarak bir kez daha

göstereceğiz.

Hareketimizin geleceğini belirleyen olgu kolektif örgütlenmekte ısrar ve siyasi pratiğin yükseltilmesinde yatmaktadır. Bu anlamda örgütü idealleştirip her türlü zaafıtan arınmış bir belirsizlik arayışı içinde değil, zaafılarla mücadele ederek kendini yenileyen bir örgüt bilinciyle hareket etmeliyiz. '89 tartışmalarına taraf olan iki arkadaşımız daha sonra hangi sorumluluk anlayışıyla hareket edip en üst boyutta sahiplenme görevlerini yerine getirdilerse, bugün de güçlüklerimizi bu sorumlulukla, geleneğimiz ve kendimize özgü biçimde çözeceğiz.

Tartışmanın olmadığı yerde gelişme de yok demektir. önemli olan, tartışmayı yürütürken sahip olunan niyet ve yöntemlerdir. Yıllardır kafamızda ve yüreğimizde yaşattığımız partiye, kendimizi radikal bir tarzda sorgulayıp dönüştürerek ulaşacağız. Çünkü biz örgütten ve partiden, dolayısıyla iktidar mücadelesinden sadece iktidarın ele geçirilmesini anlamıyoruz. Biz örgütten, M-L teoriyle donanmış, kitlelere her şart altında önderlik edebilen, sosyal dönüşümü sağlayabilecek niteliğe ve birikime sahip örgütü anlıyoruz. Dünyada parti olmadan iktidarı ele geçirmiş ama sosyalizmi, toplumsal dönüşümü sağlayamamış yapıları biliyor, nedenlerini ortaya kovuyoruz. Dahası, bugün dünya devrimci hareketinin en önemli sorunu olan öncü ile kitle arasındaki bağların sağlıklı oluşturulmamasından kaynaklanan revizyonist çöküşün nedenleri hareketimiz düşüncesinde sır değildir. Daha başında öncü ile kadrolar ve kitleler arasında bir bürokrasi ve mesafenin doğması gelecekte bizi bekleyen daha büyük tehlikelerin habercisi olmaktadır aynı zamanda.

Burada ortaya koymaya çalıştığımız, süreci nitel dönüşüme uğratacak bir örgütlenmenin ihtiyacı ve şekillenmesidir. Yoksa birilerinin hemen spekülatif “öngörü”lerle boğmaya çalışacağı gibi, ne olursa olsun bir örgütlenme arayışında veya oportünizmin anladığı şematik, bürokratik, şabloncu bir yapı anlayışında değiliz. Kuşkusuz önemli olan bu organların strateji doğrultusunda fonksiyonlarını yerine getiren yapılar ve kadrolardan oluşmasıdır.

Her zaman olduğu gibi, kendimize güven ve sorumluluk anlayışımızla bugünkü güçlüğü de aşacağız. Üzerinde yükseldiğimiz zemini, dolayısıyla örgütsel yapımızı iyi tahlil edip ütopye ve mekanik kalıplar içinde değil, olayları ve olguları diyalektik bütünlüğü içinde ele alıp çözümlenmeliyiz.

Bunun için olgunun tüm yönlerini ve hepsini belirleyen temel halkayı yakalamak gerekiyor. '89 tartışmalarında bulunan arkadaşlarımız, tartışma isteği karşısında “açılacak örgütsel yaralar” edebiyatıyla koparılan fırtınaları çok iyi hatırlarlar.

Bir örgütlenme gerçeği düşünelim ki, aşağıda hep kolektivizm, tartışma, eleştiri-özeleştirme gündemin baş maddesi yapılınsın ama yukarıda gündeme gelecek bırakalım bir tartışma ortamını, isteği bile en büyük örgütsel suç boyutunda ele alınsın. Aşağıda eleştiri-özeleştirmenin olmaması bürokrasi ve dukalık olarak nitelenirken, yukarıda en ufak eleştiriye “önderliğe bayrak açma”, “önderliği yıpratma”, “kendisini dayatma”, “hizip” olarak nitelemenin örgütsel işleyişte

açlığı ve açacağı yaraları ortadan kaldırmalıyız. Ve şu çifte standartı kimse izah edemez. Hareket örgütlenmede kolektifliği sağlamak, örgüte bir şekil vermek için komiteleşme, hücreler vb. kararlar alındığında bunu kurallara bağlamış ve adına “işleyiş kuralları” denmiş, SDB’ler oluşturulacaktır denmiş, bu da kurallara bağlanmış ve yazılı hale getirilmiştir. Bunlara “tüzük” vb. resmi bir ad verilmesine hep karşı çıkmıştır. Çünkü birilerine bir şeyleri hatırlatabilirdi. Diğer yandan, bu hareketin yıllardır bir MK’sı var deniliyor ama bu MK’nın oluşma ve çalışma biçimine ilişkin bir “işleyiş kuralları”nı bırakalım, bir MK toplantısı tutanağı dahi yoktur. Neden? Hemen her konuda tutanak tutma, belgeleme kaygısı ile hareket eden duyarlılık bu noktayı es geçemez.

Sağlıklı bir kadrolaşma aynı zamanda partileşme sürecinin sağlıklı inşası demekse, söz konusu kadrolaşmanın eleştiri-özeleştirisi zemininde yükseleceği açıktır. Kadrolar olmadan, ne denli doğru tespitler yapılırsa yapılsın, bunların hayata geçmesi olanaksızdır ve kadrolaşma işleyişinin gelişip güçlenmediği bir yapının nitel değişime uğraması mümkün değildir.

Bugün örgütsel tıkanıklığımızda, yaratılan kadro kültürünün önemli payı vardır. En önemli tıkanıklıklarımızdan biri de, aşağıdaki insanın yukarıyı eleştiri alışkanlığının olmadığı, yukarıdakinin de “En doğruyu ben yapıyorum.” anlayışıyla eleştiri-özeleştirisinin yaşam damarlarını kesip budadığı bir işlerliğin varlığıdır.

Bugün yapılması gereken tek çözüm yolu vardır. A. arkadaşın dile getirdiğimiz siyasi ve örgütsel tahribatlarda kendi sorumluluğunu ortaya koyması, özeleştirisi sürecine girmesidir. Bu bağlamda bizim payımıza düşen hata ve eksikliklerin arkadaşlar tarafından belirlenmesidir.

Hareket ruhu, davaya bağlılık, disiplin ve sorumluluk duygusu ile örgütsel dönüşümümüzü gerçekleştirmenin zamanının geldiğine inanıyoruz. M-L ilkeler ışığında, ideolojik-siyasi tezlerimizle biçimlenmiş bir merkezi işlerlikle; sorunları çözebilen, kadro çıkararı, istihdam edebilen, temel konularda tartışarı, aşağıdan yukarıya-yukarıdan aşağıya denetim mekanizmalarını içselleştirmiş bir yapı ile tüm sorunlarımızın altından kalkabileceğimize inanıyoruz, güveniyoruz ve bunu başaracağız!..

***HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ!
YAŞASIN DEVRİMÇİ SOL!***

“Şimdi bu durgunluk, gericilik ve çözümlenme günlerinde ‘Almanca konuşmayı’ yani yavaş (işler canlanıncaya kadar yapacak başka bir şey yok), sistemli ve düzenli çalışmayı, adım adım ilerlemeyi, santim santim kazanmayı öğrenmeliyiz. Her kim bu çalışmayı sıkıcı bulur, her kim yolun bu döneminde şu ikinci aşamada sosyal demokratik aktörlerin devrimci ilkelerini koruma ve geliştirme gereğini anlamazsa Marksist adını boş yere almıştır.”

Lenin, Tasfiyecilik Üzerine, s. 56